hymy

1970
2:–
Skr 2:50 (inkl. moms.)
LEHTI 7

MILLOIN POJASTA TULEE MIES?

Veikko Ennala vastaa sivulla 72 alkavassa erikoisartikkelissaan

Foto: OLAVI KASKISUO

STB

tule mukaan suureen lemon·lime seikkailuun

ota TEEM

Teem on tuulenrrraikas lemon-lime,
josta kaikki pitävät. Teem on kuohuva, pirteä.
Helmeilevän Teem'in saatte markkinoiden suurimmassa
pullossa (3,5 dl), josta riittää virkistävän pitempään. Eikä Teem
kuitenkaan maksa enempää kuin muut lemon-
limejuomat. Tule mukaan,
ota edullinen Teem,
tuulenrrraikas.

0,35 L

TEEM

REK. TAVARAMERKKI

SUURIN JA EDULLISIN LEMON·LIME – TEEM 3,5 dl

Rek. tavaramerkki. PepsiCo Inc. N.Y.:n luvalla valmistaa Porin Oluttehdas Oy, Pori

Veikko-Sedän PIINAPENKKI

Herra Pentti Poutsalo Helsingin Roihuvuoresta on lähettänyt artikkelini "Milloin tytöstä tulee nainen" johdosta hiukan sapiskaa. Nimitettyään minua ensin rakkausasioiden puoskariksi hän kirjoittaa mm:

"Esiintyminen rakkauden asiantuntijana on melko uskallettua. Onko todella perusteltua väittää, että ainoata oikeata rakkautta on se rakkaus, jota paraikaa koetaan? Onko se rakkautta? Miksi niin monet tuhannet nuoret pariskunnat eroavat lyhyen avioliiton jälkeen? Onko meidän seurattava aina tunteitamme ja otettava vastaan taas uusi rakkaus, kun entinen on sammunut? Meidän on rakkausasioista puhuessamme muistettava, mikä osuus on sukuvietillä, nautinnonhalulla ja toisaalta henkilökohtaiseen tuntemiseen perustuvalla kiintymyksellä. Henkilö, joka naispappiakin kuunnellessaan katselee häntä sexpartneriksi arvioivin silmin, ei pysty todella rakastamaan. Hän rakastaa yksinomaan nautintojaan. Voi olla, että hän haluaa tyydyttää myös toisen tarpeet, mutta hänellä ei ole kärsivällisyyttä kuukausien ja vuosien pituiseen seurusteluun . . .

Tämä maailma on kärsimysten ja sairauksien tyyssija. On hirvittävää nähdä, miten nuorisoa aivopestään kaatamaan heissä olevat luonnolliset suojavarustukset. Ujouden ja häveliäisyyden avulla moni on välttynyt liian varhaiselta sukupuolielämältä, ja kasvanut ensin henkisesti vastuuntuntoiseen ikään. Nyt pitäisi muka jo 13—15-vuotiaat tytöt saada 'rakastumaan' — ja puolta vanhempiin miehiin! Ympärillämme on nälänhätää ja sotia ja maanjäristyksiä. Työtä on riittävästi sellaiselle, joka haluaa auttaa kärsiviä.

Juureton sexihurjastelija ei pysty auttamaan ketään. Hän on riistäjä, hän antaa ottamatta mitään arvokasta. Vastauksena kysymykseen, mikä on oikeata rakkautta, on vain sanottava: rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa."

Kiitos Pentti Poutsalolle. Teidän kirjeenne viimeinen lause on kaunis ja yhdyn siihen täydestä sydämestä. Mutta muutoin en oikein jaksanut seurata ajatustenne kulkua. Miksi esim. naispappia naisena ihasteleva mies ei pystyisi kuukausien ja vuosien mittaiseen seurusteluun? Sanotte myös, että "juureton sexihurjastelija" ei kykene ketään auttamaan. Mihin tutkimukseen tällainen väite perustuu? Jos tarkoitatte sexihurjastelijoilla miehiä, joilla on ollut elämänsä aikana lukuisia rakkausseikkailuja, tunnen montakin tällaista hurjastelijaa ja jokainen heistä on ollut hyväsydäminen ja antelias, ritarillinen ja kohtelias — muitakin kuin tyttöystäviään kohtaan.

Siihen kysymykseenne, olisiko meidän seurattava aina tunteitamme ja otettava vastaan uusi rakkaus kun entinen on sammunut, vastaisin empimättä: totta hemmetissä.

Kirjoitatte vielä, että "nyt pitäisi saada muka jo 13—15-vuotiaat tytöt rakastumaan puolta vanhempiin miehiin". Enhän ole niin kirjoittanut vaan todennut, että eräissä tapauksissa saattavat nuoret tytöt rakastua itseään vanhempiin miehiin ja että en näe sitä äärimmäisen paheksuttavana. Ajatelkaapa vain mikä valtava ikäero on Oona ja Charlie Chaplinilla — ja miten onnellisessa

KÄÄNNÄ

Amiraalin aarre on Teidän!

LINTAS

Tulkaa ottamaan rautaisen miehen annos. Amiraali-luokan olutta, jossa maistuvat menneiden aikojen perinteet. Ehkä myös ruuti. (Luokka A IV). Istukaa tukevasti ja heittäkää rohkea huuli. Olette reilussa seurassa. Amiraalin pöydässä.

AMIRAALI - uusi voittoisa A-olut

PYYNIKKI

VEIKKO-SEDÄN PIINAPENKKI

avioliitossa he tiettävästi ovat.

Epäilette myöskin, ettei se rakkaus, jota joku paraikaa kokee, olisikaan aina oikeata rakkautta. Mikä kumma sitten on? Jos menette sanomaan juuri vihkiäisistään palaavalle nuorelle miehelle, että ette te hä-hää ole oikeasti rakastunut, niin luulenpa että saatte nenillenne tai ainakin kehotuksen huolehtia omista rakkauksistanne.

Tämä palsta on perustettu etupäässä lukijoiden pieniä kiukunpurkauksia varten, ei kehuja. Kumminkaan en malta olla lainaamatta pätkää helsinkiläisen Harri Sarpamon kovin ystävällisestä kirjeestä, koska sekin käsittelee artikkelia "Milloin tytöstä tulee nainen". Näin päättää Harri Sarpamo kirjeensä: "'Ainoata oikeata rakkautta jota paraikaa koetaan aivan niin kuin suurinta tuskaa on se tuska, joka kullakin hetkellä on kärsittävänä'. Yllä oleva aivojenne tuote sopii mielestäni aikakirjoihin vietäväksi, ei ainoastaan 'tavallisena' lehtiartikkelin loppukadenssina, vaan mietelauseena — aforismina — yhtenä ennalismin kalliinkalleista, kultaisista jyväsistä. Onnellinen se tytär, jolla on kunnia omistaa Teidän kaltaisenne isä!"

Olen pikkusielu ja siksi tulin Harri Sarpamon kirjeestä kovin iloiseksi.

Joku tamperelainen, joka käyttää nimimerkkiä "Yksi monien puolesta" kirjoittaa: "Te olette haukkuneet kirkon hyväntekeväisyyden ja kaiken. Vankejakin olette puolustavinanne mutta kysyisin mitä itse olette antaneet vangeille, herra Ennala??? Kyllä kuka vaan pystyy paasaamaan suu vaahdossa kuinka muiden pitäisi tehdä sitä ja tehdä tätä mutta ei tee itse mitään. Olette hyvin vastenmielinen ihminen herra Ennala!!!"

Myönnän, että olen vastenmielinen, toisinaan kiukuttaa herätä itsensä kanssa samasta sängystä. Ja myönnän senkin, että jos hyvää tahtoa olisi enemmän, olisin voinut auttaa vankejakin enemmän kuin olen tehnyt. Jotakin kuitenkin olen saanut heillekin annetuksi, tarkoitan henkilökohtaisista varoistani. Eräälle vapautuneelle pakkolaitosmiehelle lahjoitin oman matkakirjoituskoneeni, koska hänen aikomuksenaan on kirjoittaa oikein romaani kaikesta pytyssä kokemastaan. Kaksi entistä vankia olen vaatettanut paitaa, kenkiä, pukua ja päällystakkia myöten. Kun muuan vanki lähetti vankilasta minulle kanilappunsa, jotka uhkasivat vanheta, käväisin ne panttilaitoksessa uusimassa niin ettei miespoloinen menettänyt sitäkin vähää omaisuutta mitä hänellä oli. Ja sen sellaista pientä.

Jään nyt odottamaan nimimerkiltä "Yksi monien puolesta" uutta kirjettä, jossa hän pauhaa kukaties näin: "Eikö teitä herra Ennala yhtään hävetä kerskua antamillanne kurjilla almuilla??? Hyvää tehdään salassa mutta mistä te sen tietäisitte. Olette hyvin vastenmielinen ihminen herra Ennala!!!"

Eräs Turun keskusvankilassa rangaistustaan kärsivä vanki on lähettänyt minulle edelleen jollekin patologian laitokselle postitettavaksi tarkoitetun kirjeen, jossa hän kauppaa ruumistaan saadakseen siitä rahat hammasproteeseja varten. Hänellä on se melko yleinen harhakäsitys että patologian laitokset tosiaankin ostaisivat ruumiita ja maksaisivat niistä asianomaisen vielä eläessä jonkin tietyn summan. Minulle ko. vanki kirjoitti samassa yhteydessä mm. näin:

"Kuule jos ei ruumis käy kaupaksi niin lainaa omasta lämiskästäsi Kakolan rosvolle 200 mk minähän maksan ne sulle takaisin vaikka täytys tehdä pankkiryöstö kun pääsen vapaaksi. Minä en viitsi rukoilla kädet ristissä Jumalaa, Sosiaalihuoltoa ja Vahoa (Oikeusministeriön Vankeinhoito-osasto) että sais rahaa hampaisiin, olen sitä monta kertaa yrittänyt eikä mitään tapahdu tekee mieli panna silmukkahommelit käyntiin. Pane sinne johonkin Hymylehden nurkkaan tää juttu täällä täytyy kaupata Ruumistaan ennenkuin voi saada hampaat suuhunsa. Pane mulle tulemaan tietoa tästä jutusta tai lainaa se raha mulle minä teen velkakirjan sulle jos uskot Kakolan rosvoa joka on tosissaan tällä kertaa. Tiedän kiireesi mutta yritä hoitaa tämä juttu että saan hampaat suuhuni etten kuole nälkään. Terveyttä ja iloista kevättä sinulle ja Hymylehdelle."

Puhuin asiasta Urpo Lahtiselle, joka sanoi: kustannetaan Kakolan rosvolle hampaat. Hyvä näin. Soitin eräälle ystävälleni Turkuun ja pyysin häntä puo-

KÄÄNNÄ

VEIKKO-SEDÄN PIINAPENKKI

lestani käymään Keskusvankilassa ja varaamaan minulle ajan tavatakseni ko. rosvon ja hoitaakseni asian käytännöllisen puolen. Ystäväni ilmoitti jonkin ajan kuluttua, että joku Kakolan johtajista oli kehottanut haistattamaan minulla paskaa ja että minulla ei ole mitään tekemistä Turun keskusvankilassa.

Vankirukka; ruumis ei käy kaupaksi eikä hampaita saa vastaanottaa edes HYMYLEHDEN lahjana.

Lahjoituksista ja lainoista puheen ollen, tulipa tässä tuonnoin tällainenkin kirje:

”Vetoan Hymyyn ja pyydän teitä Ennala että auttaisia köyhää perhettä. Lainaamalla 1 500 mk rahaa viiden vuoden maksuajalla. Emme pyydä muuten almuja. Jos autatte niin voitte lähettää rahan tämänkuun 14 päivään mennessä Vesannan (Vesannon, Vesangan) postiin nimimerkki Hymy.”

Siinä kaikki. Mahtavia ovat joidenkuiden käsitykset HYMYn rahavaroista: että noin vain pistetään tulemaan 1 500 markkaa nimimerkille joka ei ilmoita edes oikeata nimeään.

Uskokaa, hyvät ystävät viimeinkin: ei HYMYlehti ole pankki eikä se lainaa mitään. Joskus se sen sijaan saattaa lahjoittaa jotakin kuten nyt viimeksi 100 äidille lomamatkan Mallorcaan. Mutta nyt onkin sitten se ”momentti”, jolta varat hyväntekeväisyyteen on otettu, pitkäksi aikaa typötyhjä. Talouspuolella murretaan suuta ja väännetään haiventa ja viimeksi sain oman palkkanikin vasta kun olin pureksinut kynnysmattoa kassanhoitajan huoneessa.

Veikko-sedän piinapenkki tainnee loppua ennen kuin pääsi kunnolla alkuunkaan. Nimimerkki ”Amiko de la du monto ce la limo” (mitä mahtaa enää merkitäkään) kirjoittaa nimittäin seuraavaa:

”Parahin Veikko Ennala. Teille, joka olette kirjoituksissanne usein käsitellyt parapsykologiaa ja ESP ilmiöitä sekä monin tavoin ihaillut kuolemaa, jopa itsemurhaa, minä ilmoitan suuren ilon: tulette itse kuolemaan pian. Seuraavaa Juhannusta ette näe. Mistäkö tietäisin kuolemanne? Viittasin alussa ESP ilmiöihin. Minulla on sellainen kyky. On ollut lapsesta saakka. Lähinnä kyky tietää tulevia tapahtumia. Olen etukäteen tiennyt lukuisia tapauksia, jotka ovat jollakin tavalla sivunneet itseäni tai lähiomaisiani. Useat niistä ovat liittyneet sairauteen tai kuolemaan. En ilmoita nimeäni. En halua julkisuutta. Hyvää matkaa vain.”

Mitäpä tässä muuta kuin terve mieheen. Tämän kertainen palstani onkin sitten postuumi, sillä vaikka kirjoitan sen jo ennen kuolemaani kesäkuun alussa se ilmestyy vasta kuolemani jälkeen heinäkuussa. Olo tuntuu jotenkin juhlavalta. Ja hyvin tästä joudan lähtemäänkin. Ainoa toivomukseni on, ettei muistoani vietettäisi surulla vaan iloisesti laulaa rallatellen ja ettei perheeni vain varustaisi kuolinilmoitustani säeparilla ”Herra, palkitse Isin vaivat, palkitsematta ne meiltä jäivät” koska se on runoteknillisesti muotopuoli. Hyper-esteetikkona olen niin pikkumainen. Mutta en niin pikkumainen, että panisin pahakseni seuraavan.

Sen johdosta, että kerran ihmettelin miksei Pekka Vennamo nosta kovista uhkailuistaan huolimatta syytettä meitä vastaan, kirjoittaa nimimerkki K. T. K. muutaman totuuden sanasen:

”Kun pahat juoruakat kyselette miksei Vennamon poika nosta syytettä. No, viisas kun käsittää ettei paskakasaa kannata tonkia ja se osoittaa ettei sivistynyt henkilö tommosten kanssa aikaansa haaskaa. Pornoiluja ja pornofilmejä, mitä helvettiä se teille kuuluu sehän on Pekan oma asia vaikka kuinka pornoilisi. Kyllä pitäisi saada aikaan pakollinen laki joka kieltäisi suvun jatkamisen juuri Hymylehden toimittajilta. Missä asennossa Ennalakin on pistetty alkuun, kai keinutuolissa ja kusta on päässyt solujen mukana aimo annos.”

Voipa hyvinkin olla näin, en ole kysynyt omilta vanhemmiltani. Iloista kesää nimimerkki K. T. K:lle. □

Maistakaa ystävät!

3,20
1/4 kg ovh.

Yllättävä mokkamaku. Kesti vaalea mokka, yltäkylläisen riittoisaa.

Kesti vaalea mokka on aitoa riittoisaa mokkaa. Mutta vaaleaa kuin aavikon taivas, pehmeää kuin keitaan yö.

Kesti vaalea mokka tuli ja voitti. Sitä juodaan päivä päivältä enemmän. Sitä kiitetään ja ihastellaan.

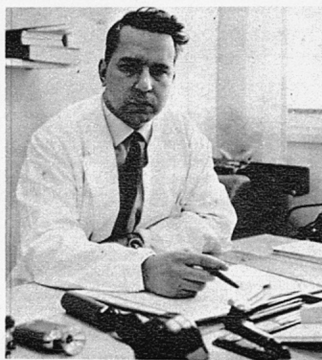
Kesti vaalea mokka tuo ihmeellisen makuelämyksen arkipäivän erämaahan. Yllättävä mokkamaku valloittaviin kesäkesteihin.

A&O, SPAR, TR ja muut **TUKO kahvia** myyvät kaupat.

KALLE ACHTÉ

ITSEMURHA

Lehtemme toukokuun numerossa julkaistiin prof. Kalle Achtélle osoitettu, itsemurhia koskenut avoin kirje. Sen johdosta prof. Achté on lähettänyt meille seuraavan asiaa objektiivisemmin käsittelevän vastineen.

Puhuttaessa itsemurhien ehkäisystä nousee mieleen useita kysymyksiä ja kannanottoja, joihin ei ole mahdollista vastata yksiselitteisesti ja kiistattomasti ja joihin voidaan suhtautua hyvin eri tavalla. Toimittaja Ennalan tavoin ajattelevia henkilöitä on varmaan useita ja omasta puolestani voin todeta ymmärtäväni varsin hyvin tällaisen ajatustavan. Jos ihmisen elämä on pelkkää pahaa unta päivästä toiseen työttömyyksineen, ahdistuksineen ja alituisine kärsimyksineen, on ymmärrettävää, että voi tuntua katkeralta ja asiattomalta puhua tällaisessa yhteydessä elämästä lahjana. Puhuttaessa itsemurhien ehkäisystä joku voi kokea kyseessä olevan ihmisen itsemääräämisoikeuden rajoittamisen. Kysytään, eikö ihmisellä ole oikeutta päättää omasta elämästään ja kuolemastaan? Oma henkilökohtainen käsitykseni on, joka vastannee useimpien lääkäreiden eetillistä ajatustapaa, että ihmisellä on oikeus tietyissä tilanteissa päättää päivänsä vapaaehtoisesti, jos hän sitä vakaasti tahtoo. Tällaisia tilanteita voi syntyä vaikeiden pitkällisten kipujen taikka muiden pysyvien, vaikeiden kärsimysten johdosta. Itsemurhien ehkäisyn kannalta keskeinen asia on kuitenkin, että suurin osa itsemurhaa ajattelevista henkilöistä suhtautuu kuolemaan ristiriitaisesti. He eivät usein pohjaltaan tiedä, haluavatko he elää vai kuolla. He toimivat usein itsemurhan aikaan lyhytsulunomaisesti nähden maailman ikään kuin mustien silmälasien lävitse. Odottaminen huomiseen tai seuraavaan vuoteen voi tuoda tilanteeseen muutoksen. Tällaisia tilapäisesti pohjattomasti kärsiviä henkilöitä on onneksi enemmän kuin sellaisia, joiden elämä on jatkuvaa kärsimystä.

Miksi me pyrimme kehittämään lääketiedettä siten, että mahdollisimman moni ihminen saisi elää niin pitkään kuin mahdollista ja kärsiä henkisesti ja ruumiillisestikin niin vähän kuin mahdollista? Miksi me perustamme myrkytysosastoja, joissa hoidetaan itsemurhaa yrittäneitä ihmisiä? Miksi me pyrimme lieventämään kehitysmaiden ja nälkäänäkevien vaikeuksia? Voidaanko näihin kysymyksiin vastata muutoin kuin toteamalla, että elämä itsessään on niin arvokasta, että sen säilyttämiseen on pyrittävä kaikin keinoin ja lähes kaikissa olosuhteissa? Ellemme myönnä, että elämällä on tietty itseisarvo ja tarkastelemme elämää vain pelkkien taloudellisten, sosiaalisten ja hyötynäkökohtien valossa, meidän voi olla vaikeata elää ja arvostaa elämää nykyhetken maailmassa, joka panee päähuomion edistymiselle, eteenpäinpääsylle, sosiaaliselle nousulle, materiaaliselle hyvinvoinnille ja näiden tavoittelulle. Jos vain nämä arvot mittaavat elämän arvoa, niin epäonnistuminen niiden tavoittelussa merkitsee samalla elämän epäonnistumista, elämän turhuutta ja merkityksettömyyttä. Näiden arvojen mukaisesta elämästä on helppoa luopua nykyaikana. Ellemme myönnä jokaiselle ihmiselle oikeutta pitää elämäänsä arvokkaana ja säilyttämisen arvoisena, joudumme helposti umpikujaan. Voimme ajautua tilanteeseen, jossa taloudellisessa mielessä arvottoman ihmisen elämä on myös arvotonta, josta luopumista kannattaa aktiivisesti suosia. "Yhteiskunta puhdistaa itseään" on eräs kulunut väärä sanonta tässä yhteydessä. Meidän kannattaa kuitenkin muistaa, että myös Hitlerin Saksassa yhteiskunta puhdisti itseään. Myönnän, että nämä viimeiset ajatukset liukuivat jo pitkälle toimittaja Ennalan vappukirjeessä esitetyistä ajatuksista. Ehkä ne kuitenkin sivuavat itsemurhien ehkäisyn ideologian joitakin puolia.

Pyrittäessä itsemurhien ehkäisyyn voidaan lähteä vain siltä pohjalta, että elämää on kunnioitettava ja arvostettava ja pyrittävä säilyttämään sitä kaikin mahdollisin keinoin kieltämättä sitä tosiasiaa, että valitettavasti on syvästi kärsiviä ihmisiä, joita me voimme auttaa hyvin rajoitetusti. Jos ihminen menettää hetkellisesti uskon oman elämänsä arvoon ja merkitykseen, ei se merkitse sitä, että muiden olisi hyväksyttävä tämä yleensä usein onneksi ohimenevä tunnetila. Päinvastoin meidän tulisi pyrkiä auttamaan kärsivää ihmistä tämän hetkellisen häiriötilan ohi, autettava häntä saavuttamaan usko elämänsä arvoon ja oikeutukseen. Kärsimys on usein väliaikaista. Elämän arvoa ei voida mitata tai punnita ulkonaisilla tekijöillä. Kohtaamme tässä erään perustavaa laatua olevan periaatteellisen seikan itsemurhien ehkäisyssä. Haluttomuus elämään ja siitä vapaaehtoinen luopuminen ei voine olla kuin joissakin harvoissa poikkeustapauksissa normaalia. Se on yleensä aina poikkeavaa. Se merkitsee, että ihmisen arvojärjestelmässä on jotakin vialla. Hän on menettänyt sisäisen tasapainonsa. Hän on psykiatrisen avun tarpeessa. Tähän viittaa myös selvästi todettu tosiasia, että joissakin psyykkisissä häiriöissä saattaa itsemurhan vaara olla 50—200-kertainen verrattuna keskiväestön itsemurhariskiin. Itsemurhaongelma on lähinnä psykiatrinen ongelma, joskin siihen liittyy monia muita, etenkin sosiaalisia ongelmia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että itsemurhien ehkäisytyö olisi vain psykiatrisen sektorin työntekijöiden tehtävä. Sen tulisi kuulua kaikille, joilla on halua, tarvetta ja lämmintä mieltä auttaa vaikeuksissa olevaa ihmistä. Lääketieteelliseltä pohjalta lähtien voimme päätyä siihen, että elämä on lähes aina arvokasta olivatpa ulkonaiset olosuhteet millaiset hyvänsä. Jos hy-

väksymme jonkun muun lähtökohdan, joudumme aina kysymään, onko tämän ihmisen elämä taloudellisesti, sosiaalisesti tai yhteiskunnan kannalta arvokas, hyödyttääkö hänen elämänsä siinä määrin muita ihmisiä, että häntä kannattaa auttaa tai hoitaa itsemurhayrityksen jälkeen. Tälläisia harvinaisia muita lähtökohtia saattaa liittyä liikenneonnettomuuksien jälkeisiin, hyvin vaikeisiin aivovaurioihin, joissa ihminen elää vuosia tajuttomana ja elävänä ruumiina, vailla toivoa.

Itsemurha on aina lopullista. Sen tapahduttua ei ihmistä enää voida auttaa. Tämän takia itsemurhiin johtavien syiden tutkiminen on ainoa tapa lähestyä tätä ongelmaa ja ainoa tapa, millä voimme löytää ne keinot, joilla niitä voidaan ehkäistä. Tehostunut lääketieteellinen hoito pelastaa yhä useamman itsemurhaa yrittäneen ja sitä suunnittelevan ihmisen elämälle. Kuitenkin perimmäisten ongelmien selvittely siinä määrin, että hoitoa ja apua voidaan tarjota ennen kuin ihminen joutuu siihen tilanteeseen, että hän turvautuu oman elämänsä tuhoamisyritykseen, on asianmukaisinta ja tehokkainta itsemurhien ehkäisytyötä. On varmasti, kuten kirjoititte, että itsemurha-aikeilla leikkivä varaa aina tilaisuuden pelastua, sillä hänen tarkoituksensa on tulla vain huomioonotetuksi, saada osakseen sääliä ja osanottoa. Itsemurhat ja itsemurhayritykset eivät ole sama asia. Vakavasti itsemurhaa yrittäneet sen sijaan useimmiten kuolevat. On kuitenkin syytä todeta, että käytännössä näiden kahden ryhmän välinen raja on varsin liukuva, jyrkkiä rajoja ei voi asettaa ja hyvin moni kuolee vahingossa.

Käsitykseni on, että moderni psykiatrinen sairaala ei hoida ketään itsemurhayrityksenkään jälkeen vastoin hänen omaa tahtoaan harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Ainakin tämä on modernin psykiatrian linja, jota omalta osaltani koetan toteuttaa ja opettaa. Psykiatriset hoidot pyritään siirtämään sairaaloista avohoitosektorille. Voidaan tietenkin kysyä toimittaja Ennalan tavoin, onko jatkuva masentuneisuus enemmän maailmankatsomus ja elämänfilosofia kuin sairaalloinen tila. Käsitykseni on, että itsemurhaan tai sen yritykseen johtavaa masentuneisuutta voidaan pitää sairaalloisena ja mielenterveyden häiriön ilmauksena, jota voidaan myös auttaa useimmissa tapauksissa. Masentuneisuutta ja tuskaisuutta voidaan auttaa modernilla lääkehoidolla ja psykoterapialla. Psykoterapeuttien määrä on tätä nykyä valitettavan pieni, mutta asiaan on kiinnitetty huomiota eri tahoilla. Suomen Mielenterveysseuran piirissä on parin vuoden ajan työskennellyt psykoterapeuttista instituuttia suunnitteleva työryhmä. Lääkärikoulutus on uudelleenjärjestelyn alaisena ja tulevaisuudessa lääkärikunta toivottavasti pystyy antamaan nykyistä tehokkaampaa apua masentuneille ja ahdistuneille ihmisille. Menetelmät kehittyvät koko ajan.

En otaksu, että itsemurhaajaa pidettäisiin pelkurina eikä hänen vaikuttimiaan alhaisina. Hän on yleensä syvästi kärsivä ja onneton ihminen, joka tarvitsee apua. Jos kuitenkin yleistämme toimittaja Ennalan kirjeessä esitetyn kannan, että itsemurhassa on ylevyyttä, ja jätämme huomioonottamatta jälkeen jäävien tunteet, on ehkä mahdollista, että tämä ajatustapa saattaa johtaa jonkun itsemurhaa ajattelevan epävarman henkilön joskus itsemurhaan sen sijaan, että hänet — toisia puolia asiassa painottaen — ehkä voitaisiin pelastaa. Useimpien ihmisten masennustila ei kestä läpi elämän, Jos jaksaa odottaa huomiseen tai ensi vuoteen, kaikki voi muuttua. Itsemurha on lopullista. On varmaan niin, että tuskaisen ja kärsivän ihmisen elämä voi olla sankarin elämää, elää ja kestää. Kuoleminen voi vaatia rohkeutta, mutta eläminen vaatii usein sitä vielä paljon enemmän.

Maassamme on yksityinen sektori mielenterveystyössä vielä kehityksensä alkuvaiheessa. Jos kaikki mielenterveystyöstä kiinnostuneet henkilöt, joilla on halua antaa toiselle aikaa ja tukea, voitaisiin koota jonkin organisaation ympärille, jossa he voisivat toimia, olisi yksinäisyyttä, kärsimystä, masennusta ja itsemurhia luultavasti vähemmän kuin nyt. Näitten kanavien ja organisaatioiden suunnittelu ja luominen ovat meidän tehtäviämme. Tällaista vapaaehtoista mielenterveystyötä tarvitaan virallisen organisaation rinnalle.

Kiitos siitä, että otitte esille näin tärkeän ja mielenkiintoisen aiheen. Mielenterveyskysymykset tulisi saada kaikkien yhteiseksi asiaksi.

Kalle Achté

Lomalla.
Matkalla.
Viikonloppuna.
Silloin kun ajatuksenhäiväkin on liian kallis tuhlattavaksi arkisille asioille.
Käyttöshekki on oivallinen maksuväline.
Vaivaton.
Käyttökelpoinen kaikkialla.
Käyttöshekkivihkon saatte nyt ilmaiseksi meiltä.

Käyttöshekki rauhoittaa

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI YHDYSPANKKI
HELSINGIN OSAKEPANKKI

Tampere heinäkuussa

435 407

Lehden tekeminen on kovaa työtä.

Usein tulee mieleen, että olipa oikeassa entinen haastateltava julistaessaan: "Kyllä se hymy teiltäkin vielä hyytyy." Mutta kun kovasta työstä saa reilun tunnustuksen, se vasta joltakin tuntuu.

Mikä on paras tunnustus lehdentekijöille? Tietenkin lukijoiden kiitos. Ja miten lukijat kiittävät? Ostamalla, tilaamalla, lukemalla lehteä.

Hymylehden virallisesti tarkastettu levikki on tänä vuonna 435 407 kappaletta, mikä on 3 159 enemmän kuin vuosi sitten. Tällainen pysyvä, yli 400 000 kappaleen lehtilevikki 4,7-miljoonaisen kansan keskuudessa on sensaatiomainen ilmiö.

Sen on pakko merkitä, että Hymylehti ei ole kupla muualla kuin kilpailijoiden tuskaisissa mielikuvituksissa.

Meillä on kuukaudesta toiseen varovaisesti arvioiden yli 1,8 miljoonaa lukijaa, mikä osoittaa, että tätä lehteä tarvitaan. Tähän luotetaan. Tätä halutaan lukea.

Luku on melkein sama kuin television kaikkein suosituimpien ohjelmien katsojamäärä. Tähän summaan yltää vain Hymylehti. Kukaan ei osta jatkuvasti lehteä, josta ei pidä — ei ainakaan Suomessa, missä on onneksi vara valita suuresta lehtimäärästä.

Hymylehden tekijät tajuavat, että levikki on kuin vaalitulos: me olemme saaneet huikean kannatuksen. Se on tullut ääni kerrallaan, lukija lukijalta. Suurin kannatus on tullut niiltä, joiden puolella olemme ja joiden puolta pidämme. Tavallisilta ihmisiltä.

Tällainen kannatus merkitsee suurta vastuuta.

Ja se taas sitä kovaa työtä.

*

Hymylehteä julkaisee Lehtimiehet Oy, joka kustantaa kahdeksaa muutakin lehteä: Jaana, Jallu, Nyrkkiposti, Suosikki, Tekniikan Maailma, Vauhdin Maailma, VIP ja kaupunkilehti Tamperelainen. Kaikkien Lehtimiehet Oy:n aikakauslehtien levikki on noussut viimevuotisesta ja yhteislevikki kohoaa 1 032 651 kappaleeseen. Tämä tietää yhteensä noin 4 miljoonaa lukijaa.

Tutkimatta ei hutkita

Viittaan edellä oleviin lukuihin ja Hymyn maineeseen lehtenä, joka puhuu asiat halki.

Suosiosta voi koitua hankaluuttakin: Jotkut hanttapulit saattavat esiintyä toimittajinamme — niin kuin olemme joskus aikaisemmin tällä palstalla kertoneet — vaikka eivät olisi ikinä käyneet lehtitalossamme päinkään. Kysymyksessä on silloin petos, ja vilppivilleä odottavat lain määräämät rapsut. Vaatikaa siis, hyvät ihmiset, lehtikortti nähtäväksenne. Oikealla asialla oleva toimittaja ei siitä pahastu.

On myös käynyt ilmi, että jotkut tuntemattomat ovat uhkailleet kiistakumppaneitaan sanomalla: "Jollei asia selviä minun mieleiselläni tavalla, ilmoitan asiasta Hymylehteen. Se kyllä panee teille jauhot suuhun."

Tuollainen puhe on kiristystä. Me saamme satoja vihjeitä kuukausittain, mutta vain varmoista asioista me kirjoitamme. Ja silloin pyritään mahdollisimman tarkasti kuulemaan, mitä sanottavaa kullakin asianosaisella on. Tutkimatta me emme hutki!

URPO LAHTINEN

TARKASTETTU LEVIKKI 435 407

hymy LEHTI

puhuu asiat halki

päätoimittajat
URPO LAHTINEN
JORMA K. VIRTANEN

toimituspäällikkö
HANNU RAHKONEN
erikoistoimittaja
VEIKKO ENNALA

art director
OLLI TASANEN

erikoistoimittaja Helsingissä
JUHA NUMMINEN
Eerikinkatu 50 B 37, Helsinki 18
vaihde 647 301

toimittajat
ERKKI "YRJÖ" KANERVA
ERKKI PETMAN
TIMO SUOSTE
IRIS TUUNAINEN

toimituksen sihteeri
MAIJA HONKASUO

taiteilijat
JYRKI PAAVOLA
HEIKKI SLADEY

valokuvaajat
REINO KAIVOLA
JUKKA KUUSISTO

ilmoitukset
myyntipäällikkö
ANTTI ARO

ilmoitussihteerit
MARJATTA UUTELA
ANNELI VIRTANEN

mainospäällikkö
RAUNO MÄNNISTÖ

lehtitilausten vastaanotto
ja osoitteenmuutokset
PUUTARHAKATU 16, Tampere
vaihde 33333

osoitteenmuutokset
kolme viikkoa ennen seuraavan numeron ilmestymistä

julkaisujohtaja
JORMA K. VIRTANEN

levikkijohtaja
ANTTI HONKASUO

kaupallinen johtaja
MATTI LAHTINEN

toimitusjohtaja
URPO LAHTINEN

kustantaja

LEHTIMIEHET OY
Puutarhakatu 16, Tampere
vaihde 33333

TILATKAA NYT POSTITSE "swiss-made" KELLOJEN "KUNINGAS" tilaatte Laatukellon, jossa on sitä "jotain" YKSILÖLLISYYTTÄ!

Täyttäkää kuponki, leikatkaa se irti ja postittakaa meille, niin helposti se käy. Tilaus toimitetaan Teille paluupostissa sopivaa käsirahaa vastaan, ja huomioikaa, käsiraha on aina ostoksen OSASUORITUS!

SORMUS UUTUUDET

no 116, tyylikäs Kivisormus, 14 kar. **kultaa,** Ø 16 mm **isolla** moniviisteisellä **korukivellä,** valittavana: s. aquamarin, s. valkospinelli, tai aito savukvartsi, vain **mk 139:—** ja 16:—/kk.

no 56, komea miesten Kivisormus, 14 kar. **kultaa,** Onyxkivellä, **mk 109:—** ja 16:—/kk.

no 157, — muutoin samantapainen kuin no 56, mutta aidolla **Savukvartsilla mk 139:—** ja 16:—/kk.

Tilatkaa tästä myös arvokas kultakoru — todetkaa niidenkin "yksilöllisyys", korkea laatu ja silti sopu-hinta! Olemme varmoja, että tulette yllättymään iloisesti — kuvahan ei kerro kaikkea. Haluamme palvella Teitä parhaalla mahdollisella tavalla: Teillä on ostokseenne nähden täysi PALAUTUSOIKEUS = rahat heti takaisin. Kaikissa esineissä on 1 v. täys-Takuu, Kellovakuutus (3,—).

Ostoksenne voitte tehdä joko osamaksulla tai käteisellä, aina, kummassakin tapauksessa, Te saatte nämä 3 ainutlaatuista ETUA!

Tilatkaa osamaksulla tai käteisellä, AINA Te saatte nämä edut:

1. 10% REILU-ALENNUS! 2. ARVOKAS KAUPANPÄÄLLINEN! 3. HIENO PIKAPALKINTO!

TÄSSÄ ON HEINÄKUUN PARAS TARJOUS LAATUTAVAROISTA

OSTAKAA NYT EDULLISESTI – takaamme tyytyväisyytenne!

no 8, 21 kiv. Miehen Kello, jossa on erittäin varmakäyntinen A-koneisto incabloc, animagn. vesitiivis Profectuskehys nykyaikaisesti muotoiltuna, vain mk 109:— ja 16:—/kk.
no 3. 17 kiv. "sukeltajankello" kalenterilla — eli voitte uida ja saunoa tämä kello ranteessanne, "tropic" ranneke, lisäksi ns. aikarengas, incabloc jne. Profec.k. vain mk 126:— ja 16:—/kk.
no 512, 25 kiv. "sukeltajanautomaatti" kalenterilla ja siis itsevetävänä, Eta-koneistolla, incabloc jne. Profectus-kehys, taulu itsevalaiseva, tämän päivän muotikello, vain mk 179:— ja 24:—/kk.
no 2. 17 kiv. Ison Miehen "mustanaama" kromikuorisena vahvalla koneistolla, jossa incabloc, antimagn.kestojousi jne. pimeässä voimakkaan loistava, vesit. mk 106:— ja 16:—/kk.
no 4. Uusi miesten kalenterikello, — muotikello 17 kiv. automaattinen päivyri joka vaihtaa keskiyöllä, kromikuoret, vesitiivis, incabloc jne. vain mk 106:— ja 16:—/kk.
no 7. 21 kiv. erikoiskello sikäli, että se on tehty juuri miehen käteen sopivaksi, kromikuoret vesitiiviinä, incabloc antimagn. jne. — todella vahva ja hyväkäyntinen, vain mk 106:— ja 16:—/kk.

no 6. 17 kiv. AS-ankkurikoneistolla oleva siro naistenkello kultadoubleisena tässä on myös safiirihiottulasi, se on vesitiivis, laatu sama kuin miesten kelloissakin, silti hinta vain mk 108:— ja 16:—/kk.

no 1816, naisten 14 kar. Sormus-uutuus, soikealla s. korukivellä = aquamarin, valkospinelli tai savukvartsi, vain mk 105:— ja 16:—/kk.

no 425. 14 kar. kultaa, upea naisten kivisormus, sopii mainiosti myös toiseksi sormukseksi, 4 kpl 2,5 mm synt. korukiviä myös rubiini löytyy, ne on istutettu riviin, v a i n mk 105.— ja kk-erät mk 16.—

no 34, AITO TIMANTTISORMUS, uskomattoman edullisesti! Se on 18 kar. kultaa huom! hieno rosopinta, jossa valkokultaan istutettu TIMANTTI **vain mk 49,50 eli käsiraha + 20,—/kk-erä.** (Tähän tarjoukseen ei sisälly kaupanpäällistä mutta kylläkin pikapalkinto ja alennus!)
no 105. 18 kar. kultaa, jossa **5 pointin** briljanttihiottu **timantti** on istutettuna valkokultakastikkaan, vain mk 172.— kk-erät mk 24.—.
no 110. 10 pointin briljanttihiotulla **timantilla,** 18 kar. kultaa ja valkokultakastikka, vain mk 269:— kk-erät mk 30.—
no 64. BISMARCK-**kaulaketju** 14 kar. kotelo- tai jousilukko, keskeltä n. 6 mm ja päistä n. 4 mm lev., vain mk 154:— kk-erät mk 24.—.

RANNERENKAAT, 14 kar. kultaa, var.lukko vitjoilla, puolipyöreä tai Flacca-litteä malli. Hinnat samat kummassakin mallissa, mainitkaa tilauksessanne: PP = puolipyöreä, FL = litteä!
no 18, 8 mm, leveä mk 145.— kk-erät mk 24.—
no 20, 10 mm. leveä mk 165.— kk-erät mk 24.—
no 22, 12 mm. leveä mk 180.— kk-erät mk 24.—
no 24, 14 mm. leveä mk 210.— kk-erät mk 24.—

BISMARCK-KULTAKETJUT, 14 kar., **kotelolukolla** ns. **raskas**-malli varustettu yhdellä MASKOTILLA
no 150, 5 mm. leveä mk 109.— kk-erät mk 16.—
no 160, 6 mm. leveä mk 149.— kk-erät mk 24.—
no 180, 8 mm. leveä mk 184.— kk-erät mk 24.—

TILAUSKUPONKI H 7/70

Lähettäkää palautusoikeudella esine no ...... Ø ...... mk ....
☐ Maksan osamaksulla = kr + kk-erät, (osamaksualennus 10 %).
☐ suoritan **käteisellä** ja saan 10 % alennuksen!

Kaupanpäälliseksi haluan ESINEEN no ...... Ø-mm .... ja myös lupaamanne KAASUSYTYTTIMEN, kummatkin **heti tilauksen mukana.**

synt. aika kirjoilla
etunimet
sukunimi
osoite tarkasti

PALAUTUSOIKEUS!
(jolloin saatte pitää pikapalkinnon)

REILU ALENNUS 10% JOKAISELLE

KELLO-LEIJONAT oy
Box 10413
HELSINKI 10

PIKA-palkinto!

PARHAAT KAUPANTEKIJÄISET

HETI JOKAISELLE OSTAJALLE — VAIHTOEHTOISENA OMAN VALINNAN MUKAAN! KUN TILAATTE MEILTÄ KORUN TAI KELLON — OSAMAKSULLA TAI KÄTEISELLÄ. — V A L I T K A A !
no 11. Komea miesten KIVISORMUS
no 12. ja 13. 14 kar. HELMISORMUS, 7,5 mm vilj. helmellä
no 14. 14 kar. naisten KIVISORMUS Ø 12 mm korukivellä
no 16—18. 14 kar. upea BISMARCK-kultaketju, lev. 5—8 mm!
no 19. 14 kar. kult. HELMI-ranneketju (vilj.helmin)

HUOM! PIKAPALKINTONA nopeasta tilauksesta 1 kk:n ajan
K O M E A K A A S U S Y T Y T I N

301 · 763 · 764 · 821—925 · 919—1903 · 2506 · 1406 · 1007 · 425 · 114 · 1216 · 116 · 157 · 2612 · 807 · 798 · 113 · 831 · 909

Rannerenkalta
Bismarck-ketjuja
KATSO HINTOJA!

TILATKAA HETI MIKÄ TAHANSA

KELLO tai KORU!

(Huom! KAIKKI ALLAMAINITUT HINTAMME OVAT JO VALMIIKSI ALENNETUT!)

● **Bismarck**-ranneketjut ns. **raskas**-malli, kaikki kotelolukolla, 14 kar.
no **155,** leveys n. 5,5 mm, mk **109.—** kk-erät mk 15.—.
no **165,** leveys n. 6,5 mm, mk **145.—** kk-erät mk 23.—.
no **185,** leveys n. 8,5 mm, mk **175.—** kk-erät mk 23.—.
Rannerenkaat, puolipyöreä tai Flacca malli, varmuuslukko vitjoilla, 14 kar.
no **8,** lev. 8 mm, mk **139.—** kk-erät mk 23.—.
no **10,** lev. 10 mm, mk **154.—** kk-erät mk 23.—.
no **12,** lev. 12 mm, mk **169.—** kk-erät mk 23.—.
no **14,** lev. 14 mm, mk **199.—** kk-erät mk 23.—.
no **3262, 14 kar.** Bismarck-kaulaketju, keskeltä n. 6 mm päihin suippeneva malli, pituus n. 43 cm, jousi- tai kotelolukolla, mk **149:—** ja 23:—/kk-erät.
● **SORMUS-UUTUUDET! 14 kar. kult.**
no **157,** komea miesten KIVISORMUS aidolla savukvartsilla, 14 kar. kultaa, mk 139:— ja 15:—/kk-erät.
no **116,** tyylikäs sormus, 14 kar. kultaa, iso Ø 16 mm kivi = s. aquamarin, valkospinelli tai aito savukvartsi, mk 139:— ja 15:—/kk.
no **1216,** 14 kar. kult. kivisormus soikealla s. aquamarinilla tai valkospinellillä, mk 105:— ja 15:—/kk.
no **114,** 14 kar. kult. kivisormus pyöreällä s. aquamarinilla tai valkospinellillä, mk 105:— ja 15:—/kk.
no **425,** siro kult. rivisormus Ø 2,5 mm, 4 kpl valkospinelli s. aquamarin tai s. rubiini valittavana, mk 105:— ja 15:—/kk.
no **301,** TIMANTTISORMUS kolmella briljanttihiotulla timantilla, uusi tyylikäs muotoilu, silti hinta vain mk 169:— ja 23:—/kk-erät.
● no **2612,** KORVAKORUT, aidolla savutopaasilla, miellyttävä värisävy! — vain mk **98.—** kk-erät mk 15.—.
● **KALVOSINNAPIT:** 14 kar. kult.
no **1007,** kokokultainen, mk **139.—** kk-erät mk 23.—.
no **2506,** aidolla antik. SAVUTOPAASILLA, silti vain mk **128.—** ja 15.—/kk.
no **1406,** nelikulmainen onyx, mk **109.—** kk-erät mk 15.—.

● **NAISTEN KELLOT:**
no **763,** 17 kiv. naisten upea kultadoublekello, todellinen JUHLAKELLO, lisäksi tässä on safiirihiottu lasi, incabloc- antimagn. kestojousi jne., vain mk **104.—** kk-erät mk 15.—.
no **764,** — samantapainen kuin 763, mutta kehys on KULTAA, laatu on sama, hinta mk **159.—** kk-erät mk 23.—.
no **831,** 21 kiv. Eta-koneistolla oleva pienikokoinen naistenkello kultadoubleisena, on vesitiivis, antimagn. kestojousi, incabloc, jne., vain mk **119.—** kk-erät mk 15.—.
no **798,** 17 kiv. tyylikäs naistenkello kultadoubleisena, erittäin kestävä sillä se on vesitiivis, antimagn. kestojousi, incabloc jne. mutta nyt **safiirilasilla,** vain **99:—** kk-erät mk 15.—.
● **MIESTEN KELLOT:**
no **821,** 17 kiv. AS-koneistolla oleva muodikas kalenterikello kultadoubleisena, vesitiivis, antimagn. kestojousi, incabloc, jne., vain mk **109.—** kk-erät mk 15.—.
no **925,** — päivän **muotikello,** KALENTERIKELLO kromikuorisena, vain mk **104:—** ja 15.—/kk.
no **919,** 21 kiv. miesten **supermallimme** a-koneistolla, iso puoliteräskehys, vesitiivis, antimagn. kestojousi, incabloc. jne. vain mk **99.—** kk-erät 15.—.
no **1903,** — samalla koneistolla kuin 919, mutta modernilla kultadoublekuorella, siksi hinta mk **106.—** kk-erät mk 15.—.
no **113,** 17 kiv. AS-koneistolla, joka on A-laatua, siinä on tarkka-rukkaus ns. piquet-jaloteräskehys. Jos haette todella hienoa kelloa jolla on ominaisuuksia, valitkaa tämä, hintakin vain mk **109,—** kk-erät mk 15.—.
no **807,** 25 rubis **kaksois-automaatti** kultadoubleisena, vesitiivis, incabloc antimagn. erikoisjousi, vetää itse itsensä, osoittaa Teille sekä viikon että kk:n päivät — huoleton ajannäyttäjä, nyt **erikoishintaan** Teille: vain mk **168.—** kk-erät mk 23.—.
no **909,** Uutuus, **SUKELTAJAKELLO,** miehekäs malli **kalenterilla,** 17 kiv. Profectus-kehys, joka sietää **10 atm.** vettä, voitte saunoa ja uida vapaasti, incabloc, antimagn. Tropic-ranne ja ns. "aikarengas" ajanottoa varten, vain **mk 124:—** ja 15:—/kk.

— NIIN NÄISTÄ SAATTE ARVOKKAIMMAN KAUPANPÄÄLLISEN!! —

● VALITKAA NYT 14 KAR. KULTAA ●

14 kar. no 6 · 14 kar. no 5 · 14 kar. no 1 · 14 kar. no 2 · 14 kar. no 3 · 14 kar. k/hop. no 4

no 6—7—8 = 6,7 tai 8 mm lev. Bismarck-ketju, 14 kar. kultaa

● VALITKAA KAUPANPÄÄLLINEN NÄISTÄ ●

JA NOPEASTA TILAUKSESTA TULEE PIKAPALKINTO - NICHOL-LÄMPÖRULLAT!

(Tällainen 8 kpl sarja on tarpeellinen jokaiselle naiselle)

Kellomestarit on aina edullisin ja siksi luotettava "Hovihankkijanne". Nytkin tarjoamme Teille arvokkaimmat kaupanpäälliset, sekä rahanarvoisen pikapalkinnon! Tarjotut kellot ovat kaikki "Swiss-made" laatua ja kultakorut huoliteltua työtä. Harkitseva ja viisas ostaja tilaa aina Kellomestareilta jo laadunkin takia. Nopea ja luotettava palvelu!!

Jokaiselle! — viereisellä kupongilla **kellon tai korun** tilanneelle, annetaan kaupanpäällinen **heti ja oman valinnan mukaan!** — huomioikaa siis, että kaupanpäällinen toimitetaan Teille jo yhdessä tilatun arvoesineen kanssa, — jolloin voitte olla täysin varma, että saatte mitä Teille on luvattu. Lähetys tulee aina postiennakolla käsirahaa vastaan. (Käsiraha on aina ostoksen osasuoritus.) **1 vuoden Takuu — Kellovakuutus (3.—) Täysi Palautusoikeus.**

KELLOMESTARIT — TEIDÄN HOVIHANKKIJANNE

ERIKOISTARJOUKSENA

no **509,** 25 kiv. Eta-koneistolla oleva **KALENTERI-AUTOMAATTI** nykyaikaisesti muotoiltuna, vaihtaa päivämäärän keskiyöllä automaattisesti — vetää itse itsensä, erikoisjousi, incabloc-iskusuojaus, antimagn., vesitiivis, kultadubléekehys jne. vain mk **147.—**, kk-erät mk 23.— (norm. hinta mk 175.—)

VAIN 147:—

Hymy 7/70

KELLOMESTARIT

Box. 10084 HELSINKI 10 puh. 64 87 91

Pikapalkinto **NICHOL-sarja**

Lähettäkää allekirjoittaneelle, esine no .... Ø mm .... mk ....

☐ tilaan **käteisellä,** jolloin saan 10 % kassa-alennuksen!

☐ tilaan osamaksulla, hinnasta maksan vastaanottaessani käsirahan ja sen jälkeen kuukausittain kuten ilmoituksessa on mainittu (tarpeeton teksti yli)

Pikapalkinto on voimassa kahden kuukauden ajan.

Saan ilmaiseksi KAUPANPÄÄLLISEN, valitsen esineen no .... Ø mm .... — joka toimitetaan yhdessä tilaukseni kanssa. **Jos en ole kauppaan tyytyväinen saan maksamani rahat takaisin heti! Ja silloin saan pitää Pikapalkinnon!**

nimi selvästi ....

synt. aika .... kirjoilla ....

osoite ....

PIKAPALKINTO: NICHOL Lämpörullat 8 kpl toimitetaan jokaiselle heti.

ETTE KAI NÄRKÄSTYNEET?

Muistattehan kesäkuun Hymylehden keskiaukeaman? Iki-Kianto, 75, ja Anja-sihteeri, 21, saunassa! Närkästyittekö? Vai olitteko samaa mieltä kuin me toimituksessa? Että se oli yksi loistavimmista ja arvokkaimmista kuvista, mitä kirjailijamestarista on milloinkaan otettu? Oli myös lukijoita, joille alastonkuva hiljattain kuolleesta Iki-Kiannosta oli sopimatonta rienausta. Valitettavasti emme voi kysyä asiaa itse mestarilta. Mutta avointa ja estotonta Iki-Kiantoa ajatellen on hyvin luultavaa, että hän pukkimaista hymyään virnistellen olisi hyväksynyt saunakuvansa ja runoillen kehottanut kaiken maailman hurskaita päivittelijöitä painumaan löylyihin ja ajamaan tekopyhä saatana sieluistaan.

"HÄN ON HULLU, MINUN RAKKAANI..."

"Hän on hullu, minun rakkaani,
hän on hulluksi tullut.
Ei niinkuin hullut muut,
vaan hän on syntymähullu,
siis siitä asti kun lullu . . ."

Teksti ja kuvat: MATTI POUTVAARA

Näin runoili rakkaussuruistaan kirjailijamestari Ilmari Iki-Kianto ystävälleen ja uskotulleen valokuvaaja Matti Poutvaaralle 1947. Silloin oli jälleen yksi korpikirjailijan ikuisista rakkauksista haaksirikkoutumassa – tällä kertaa oli murheen lähteenä voimakastunteinen Inkeri-sihteeri.
Kesäkuun Hymylehdessä valokuvaaja Poutvaara kertoi Anja-sihteeristä, nyt siis on vuorossa Iki-Kianto ja iki-ihana Inkeri.

KORPIKIRJAILIJA JA HÄNEN MUUSANSA
2.osa

KIANTO

Sodan jälkeinen Iki-Kiannon sihteeri Inkeri oli hehkeimmän nuoruutensa sivuuttanut, mutta silti — tai ehkä juuri siksi — hekumallisen kypsä nainen. Naisellinen, herkkä, sivistynyt, älykäs ja hän omasi melkoiset stilistiset kyvyt — siis kaikin puolin ensiluokkainen sihteeri, myös käsitteen intiimissä muodossa.

Mutta hermoiltaan hän oli vuoden palvelusajan jälkeen ratkeamispisteessä — millaiset lie hermot olleet aikaisemmin, sitä en tiedä.

Inkerille oli mustalainen ennustanut kahta älykästä lasta kuuluisan miehen kanssa ja kun Kianto oli osunut tielle, oli syntynyt usko kohtaloon.

Ja niinhän usein on, että kun usko syntyy, sammuu järki — ainakin lemmenasioissa.

Niin tuli Inkeristä Iki-Kiannon ties monesko laiton, tai paremmin sanoen vihkimätön vaimo.

Kesän 1945 Inkeri ja Kianto viettivät Turjanlinnassa, missä eleli myös vihitty vaimo Elsa-Maria. Naisten suhteet eivät olleet suinkaan lämpimät, vaan sähisevän kuumat. Tämä tuskin johtui siitä, että Elsa-Maria tiesi miehellään olevan suhteen Inkerin kanssa, sillä esimerkiksi seuraavan sihteerin, Anjan kanssa hänen välinsä olivat ystävälliset kuten kesäkuun Hymylehdessä kerroin. Kysymyksessä olivat siis luonne- ja temperamenttierot.

Elsa-Maria nimitti Inkeriä 'tiineeksi huoraksi' ja tämä haukkui Elsa-Mariaa 'piikahuoraksi', joten punnukset olivat lempinimikysymyksissä tasassa. Tosiasiassa Elsa-Maria kuitenkin hallitsi Turjanlinnaa, sille ei Inkeri mitään mahtanut, vaikka aikansa yritti hyvällä ja pahalla.

Se, miten 70 vuotta täyttänyt Iki-Kianto pärjäsi miehen töissä silloin tällöin vaihtuvien, nuorten sihteereittensä kanssa, kiinnosti luonnollisesti ympäristöä.

"Vieläkö ukko mihin pystyy", kertoi Ämmänsaaressa asuva metsänhoitaja kysyneensä eräältä sihteeriltä ja vastaus oli ollut hyvin kuvaava: "Kyllä se pyrkii sellaiseksi ylikonttaukseksi menemään . . ."

"Tuleehan sitä mies luvanneeksi . . ."

Inkeri uskoi kuitenkin ennustukseen ja korpikirjailijan kykyihin ja haaveili lapsista ja laillisen vaimon osasta.

"Tuleehan sitä mies joissakin tilanteissa luvanneeksi yhtä ja toista, mutta naiset eivät käsitä, että se kuuluu sen homman tunnelmiin", Kianto murehti minulle asemaansa.

Yhteisen, Turjanlinnassa vietetyn kesän jälkeen Kianto ja Inkeri asuivat talven Lavian Susikoskella ja Kianto maalasi parisänkynsä päätyyn lempinimitykset: hän oli Susikosken sulttaani ja Inkeri oli Haaremin ruusu. Mutta kun luvatusta avioerosta ei alkanut tulla totta, Inkerin hermot pettivät ja jo talvella hän juoksi alasti lumihankeen.

Kianto kirjoitti minulle maaliskuussa 1946:

"Ilmoitan sinulle järkyttävän uutisen. Inkeri tuli lopulta mustasukkaisuuden raivoon (kotiväkeäni kohtaan) että täytyi pikku raukka antaa terveyssisarten ja lääkärin haltuun ja he pakottivat lähtemään lähimpään hermo- tai mielisairaalaan Tyrväälle. Olen syvästi järkytetty, mutta pelkään että tauti on vaarallinen ja pitkäaikainen. Olen hyvin onneton sillä tottahan rakastamme toisiamme ja olemme olleet uskolliset siitä asti kun tutustuimme 15 kuukautta sitten."

Kevään tullen Kianto meni Lempäälän Uotin parantolaan ja Inkeri Nummelan parantolaan. Molemmat kärsivät tunteista, joita sanoivat "helvetillisiksi rakkauden tuskiksi".

Kianto vaati, että mentäisiin kesäksi Turjanlinnaan, Inkeri pommitti, että nyt oli viimeistään otettava avioero Elsa-Mariasta, muuten ei yhdyselämä jatkuisi.

Kirjeitä tuli kirjailijalle vähintäin yksi päivässä ja jokaisessa oli määräys, että se oli heti lukemisen jälkeen revittävä ja poltettava.

Kianto lähetti kuitenkin kirjeet sitä mukaa minulle ja ne ovat olleet tallessani nyt 24 vuotta ja pysyneet salaisuutena. Laatikkooni ne saavat jäädäkin — tässä kerron vain Inkerin ja Kiannon minulle kirjoittamista kirjeistä.

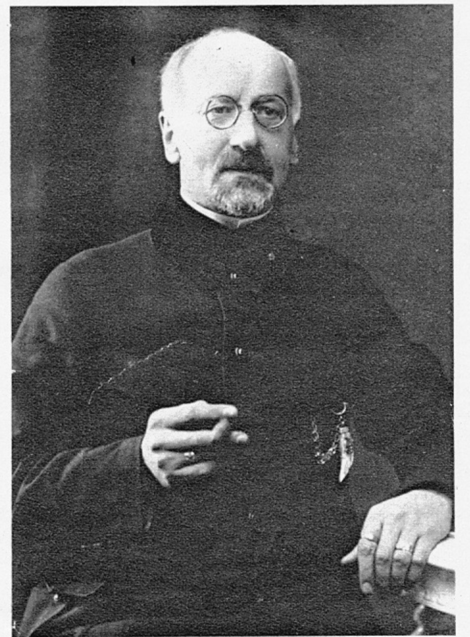

◄ Kiannolla oli tapana ikuistaa itsensä sihteeriensä seurassa. Tässä on näytteitä hauskoilta ravintolaillan jatkoilta kirjailijan huoneessa hotelli Emmauksessa Tampereella. Silloin kirjoitettiin vuosi 1945 ja rakastettu oli Inkeri, josta tässä tarinassa kerrotaan.

▼ Korpikirjailijan paraatikuva vuodelta 1926. Tämä on omistettu Sigridille — kuka sitten lieneekään. Ja omistuskirjoituksessa mainitaan, että sankari on lähdössä ulkomaille.

Oli siis Iki-Kiannon uskottu ja hän piti minua jonkinlaisena neuvonantajanaan. Hetken ajan kuvittelin jopa voivani ohjailla tilannetta — luulin, että minulla olisi tarpeeksi elämänkokemusta — mutta parempi olisi ollut, jos en olisi pistänyt näppejäni siihen soppaan. Sain nimittäin Inkerin vuolaat vihat niskoilleni.

Avioero olisi ollut väärä ratkaisu

Kianto kirjoitti minulle tilanteestaan: "Inkeri vaatii nyt väenväkisin eroamaan Elsa-Mariasta, mutta hulluahan se nyt olisi: Elsa-Maria hoitaa sen talon ja talouden, mihin Inkeri ei kuitenkaan pystyisi, enkä minä voi Elsa-Mariaa sieltä poiskaan ajaa, onhan hän sentään vihitty vaimo. Kirjoittaisin, mutta kuinka voin tällaisessa tilanteessa . . ."

Inkerin osa oli tietenkin inhimillisesti katsoen säälittävä ja hänen asenteensa täysin ymmärrettävä: rakkaus synnyttää omistamisen tarpeen. Mutta hän ei käsittänyt, että vainoamisella ei koskaan rakastettua omisteta.

Yleistilannetta arvostellen tein johtopäätökseni: Kianto oli vielä Suomen kirjallisuudelle tärkeässä luomiskunnossa, mutta ilman sihteeriä hän ei pystyisi saamaan mitään esityskuntoon. Avioero pesänjakoineen olisi siinä iässä ja tilanteessa aivan liian suuri, tarpeeton ja vahingollinen operaatio. Ajattelin, ettei yhden vanhanpiian uikutuksella ollut mitään 'kansallista merkitystä'. Näin ollen Inkerin olisi parasta joko jatkaa sihteerinä tai häipyä porua pitämättä. Tältä pohjalta aloin kypsytellä Inkeriä kirjeitse mm. näin:

"Teidän aikanne menee taisteluun mitättömistä muotoseikoista, aika, joka on korvaamattoman kallis, estäen ja tehden mahdottomaksi hedelmällisen työskentelyn. Te vaaditte häntä lailliseksi miehek- senne . . . Te voisitte olla kuitenkin paljon suurempiarvoinen kuin surkea vaimo. Te voisitte olla työskentelytoveri, uhrautuva auttaja, jota historia vielä kiittäisi . . . Muistakaa, että työn ilo ja tulokset ovat loppujen lopuksi arvokkainta ja kestävintä, mitä voi kokea ja jälkeensä jättää. Onni lankeaa siinä sivussa kuin luonnostaan, mutta jos koko toiminta kohdistuu vain onnen saavuttamiseen, hajoaa lopulta kaikki kuin kaunis kupla."

"Ruma, lihava, hävytön, raaka, sivistymätön . . ."

Inkeri vastasi minulle pitkällä, kiihkeällä kirjeellä, joka oli ilmaisultaan verrattoman mehukas:

"Jos Elsa-Mari olisi ruma ja tyhmä, en siitä välittäisi ja vaikka hän olisi kuinka kiukkuinen tahansa, en siitäkään välittäisi, mutta kun hän on halpamainen ja huono ihminen, niin inhoan häntä koko sydämeni pohjasta. Hän on ruma, lihava, hävytön, raaka, sivistymätön, äkäpussi, suurvalehtelija, kotivaras, joka on vienyt sukulaistensa luo koko Kiannon omaisuuden, vaikka aivan alasti tuli Kiannolle, kun miehensä puuseppä Karppinen, ajoi hänet pois huoruuden takia, jota hän on jatkanut samoin kuin juopotteluakin sikamaisuuteen saakka. Kun otatte tämän kaiken huomioon, voinette ymmärtää, etten voi älyllisenä, paremmissa piireissä liikkuneena ja hyvissä paikoissa olleena sivistyneiden työtovereiden keskuudessa, kärsiä haukkumisia, häpäisyitä ja solvauksia mitä raainta laatua jopa vieraidenkin kuullen ja välillä nälkää päiväkausiin, ja vain siitä syystä, että hänen miehensä rakastaa minua. Kiannolla oli nuori palvelijatar ennen vihillemenoaan Elsan kanssa, joka oli erehdys ja kavala ansa Elsan puolelta viritetty narrattavalle, herkälle taiteilijalle, ja tuon palvelijattaren luo Kianto pyrki jo hääyönäänkin . . ."

"Koetatte uskotella minulle, että minun olisi paljon viisaampaa olla Kiannon työtoverina ja vapaassa sukupuolisuhteessa koko maailman edessä, kuin laillisessa suhteessa. Tuskin itsekään hyväksytte sitä, mutta kirjoititte sen Kiannon mieliksi. Ja vaikka hyväksyisittekin, niin minä en sitä hyväksy enkä olisi päiväksikään jäänyt tai sanokaamme yöksi hänen luokseen, ellei hän olisi heti usko-

KÄÄNNÄ

Elsa-Maria, kirjailijan toinen vihitty vaimo esiintyy silloin tällöin Kiannon kanssa kuvissa, mutta muuten hän toimi lähinnä taloudenhoitajana. Hän sai sietää, tai olla sietämättä alati vaihtuvia sihteerityttöjä.

Turjanlinna tuhoutui kaksi kertaa, tässä ovat uuden Turjanlinnan rauniot 1947. Tämän jälkeen noussut kolmas rakennus ei enää vastannut Kiannon toiveita. Mutta elämänsä loppuun asti hän kävi silti urhoollisesti Suomussalmella.

Kirjailija kolmannen ja viimeisen vihityn vaimonsa Mirkun (oikealla) ja nuorimman tyttärensä Raija-Liisan kanssa.

tellut sekä minulle että vanhemmilleni eroavansa niin pian kuin mahdollista nykyisestä valhevaimostaan. Minä uskoin sen ja niin jäin ja olen odottanut tuska ja hätä sielussani, kun hän lykkää sitä aina vain . . . "

"Pilkkaatte mustasukkaisuuttani! Ajatelkaa! Elsa houkuttelee Ilmaria sinne rakennuksille ja heidän pitäisi maata samassa huoneessa ehkä samassa sängyssäkin, sillä tietenkin hän on järjestänyt toisen sängyn miehille ja ei anna siinä huoneessa ollakaan kuin yhden sängyn, meidän leveän sänkymme, jonka toimme etelästä vuosi sitten sinne. Voi olla ettei Ilmari menisi hänen viereensä, mutta jos hän ei tarkoituksella antaisi muita sänkyvaatteita, niin ehkä menisikin ja salaisi minulta. Hän on sellainen lammas . . . Antaisitteko Te morsiamenne maata vihaamanne miehen vieressä? Käsi sydämelle ja vastatkaa!"

"Vaan hän on syntymähullu"

Huolimatta Inkerin taistelusta Kianto matkusti kesällä 1946 Turjanlinnaan ilman häntä. Suhde ei kuitenkaan vielä katkennut, vaan he tapailivat toisiaan silloin tällöin toista vuotta. Mutta Inkeri pysyi poissa Turjanlinnasta ja laillisen vaimon näköpiiristä.

Ja Kianto kirjoitteli jeremiadejaan niin Inkerille kuin minullekin, tässä näyte helmikuulta 1947:

"Hän on hullu, minun
rakkaani,
hän on hulluksi tullut.
Ei niinkuin hullut muut,
vaan hän on syntymähullu,
siis siitä asti kun lullu,
ensi kerran keinahti
ja keiju äännähti,
ihmetteli, mistä haikara
tuollaisen lapsen, silkkiuntuva
hapsen
oli kantanut, äidille antanut,
armosta Herran ensimmäisen
kerran!

Oi, hän on hullu, minun
armaani,
kautta hiusteni harmaani,
joita hän silitteli, kauniiksi
kasvatteli,
silloin kun armasteli,
kanssani kuljeskeli,
nukkui tai istuskeli,
talvisin tai kesillä,
syksyisin tai keväällä,
lintujen pesillä,
täällä pohjolan yössä,
elämäni työssä.

Ah, hän on hulluksi tullut,
ei niinkuin hullut muut,
vaan niinkuin haikara sen
määräsi,
joka kehtonsa ääressä hääräsi
ja noitui hänen hukaksi,
kohtalon kukaksi,
Lothus-rukaksi,
tummaksi tukaksi,
mustasukaksi.
Hän on siis Mustasukka,
minun kohtaloni kukka,
vai sanoisinko hukka,
mun rakkaani rukka.

Hän on mustasukka toisille,
naisille moisille,
jotka eivät hälle tai mulle,
väliin asetetulle,
merkitse suuria.
Se kaivaa sydänjuuria,
kun ei sopua aikaan saa
ja tilanne tiukkenee vaan.

Hän on hyljännyt minut:
'Minä hylkään sinut,
minä kiroan sinut,
sinä kavalsit minut!'
Näin hän minulle pauhaa
ja minä en saa rauhaa.
Hän heiluttaa katkeruuden
kauhaa:
'Minä vihaan, inhoan sinua,
älä tule lähelle minua,
suurvalehtelija, petturi, konna.
Katsos, roisto, minä olen
Donna,
jollaista saa etsiä turhaan.
Olen valmis vaikka
itsemurhaan
tai sinutkin tappamaan.
Ala laputtaa vaan.
Maltas kun ehdin sinut
paljastamaan,
kautta maailman ja isänmaan,
sinä roisto ja raiskaaja,
Rasputin,
niin juuri — Rasputin.
Kuinka sinulle oikein
antauduin,
kun sanojasi uskoin, raukka.
Olet haaremin harmain
haukka,
houkka, moukka, Tuonelan
toukka.
Vaan minä olen Neitsyt
viaton,
puhdas, pyhä ja tahraton.
Mutta sinä olet saastainen
sika!
Ei minussa, vaan sinussa
on vika!'

Hän on hullu, minun
armaani,
joka kirjoittaa näin,
ei kukaan noin kirjoittaisi
selvin päin:
'Sinun tähtesi olen minä
hulluksi tullut,
joskohta oot itsekin
pähkähullu.
Ja hullujenhuoneeseen
toimitan sinut,
joka hulluksi teit minut,
minut.
Hyi häpeä, huoripukki
Rasputiin!'

Hän on hullu, minun
armaani, hän on hulllllu!
Läpihaukuttu Korvenkiro."

"Viekas savolainen mörökölli" vei Inkerin

Kesällä 1947 Kianto kaatui liukkaalla saunapolulla ja katkaisi jalkansa. Hän joutui olemaan kuukausikaupalla sairaalassa. Mutta ikuinen rakkaus ei tuntunut hellittävän. Siihen sekoittui mustasukkaisuuden katkeruuttakin, sillä Inkerin oli ryöstänyt raivoraitis "savolainen mörökölli". Tästä kertova Kiannon kirje on vielä intohimosta sokea:

"Ei minulla ennen pitkän elämäni varrella ole ollut hänenkaltaistaan naista. Mitä tämä olisi, ellen olisi tosiaan irtipääsemättömästi rakastunut häneen — onhan maailma täynnä kauniimpia ja parempia naisia, mutta minä pidin häntä kohtalonani. Joka tapauksessa olen jäänyt kärsimään ja vapisemaan, enkä edes uskalla sanoa, mitä julmia koston ajatuksia sielussani liikkuu. Pidän, että hän on petoksillaan ansainnut kuoleman . . . Minulla ei ole suloista 'henkivartijaa', joka saisi minut hetkeksikään unohtamaan Inkerin, jota pidän vaimonani, jonka viekas savolainen mörökölli ryösti, kun kipeän jalkani kanssa en päässyt väliin . . . Näin loppui tämä satu. Kunpa sen kerran jaksaisi kertoa muullekin maailmalle, niin ehkä pääsisi irti ikuisesta helvetin tuskasta. Enkös sano Ryysyrannan Joosepissa: Vaimo haaksi, vaimo hauta, vaimo himmerkin ilo, vaimo helvetin tuli . . . Taivaan ilo ja helvetin tuli! Juuri niin oli Inkeri minulle . . . "

Mutta.

Mikään ei ole ikuista. Kaikkein vähiten Iki-Kiannon lempi. Tarina Inkeristä päättyi korttiin kevättalvella 1948:

"Inkeri on häipynyt, mutta nuori 21-vuotias Anja täyttää täydellisesti hänen paikkansa. Piipahda käymään ja masina mukaan. Vahinko jos et ehdi tänne meitä kahta kevätsoidinlintua valokuvailemaan. Tiedäthän, miltä ukkometso näyttää korpikuusen latvassa tai mitä on teerenpeli hangella." □

Mitä näkyy? Ei mitään.

Rexona antiperspirant torjuu märät läiskät kainaloista

Rexona antiperspirant on erilainen Rexona: se torjuu märät läiskät kainaloista. Siksi Rexona antiperspirant on ylivoimainen tavallisiin deodorantteihin verrattuna. Nehän poistavat vain hajun, kun taas Rexona antiperspirant estää hikoilua ja auttaa siten kainaloita pysymään myös kuivina. Rexona antiperspirant on siis kaksivaikutteinen: se torjuu märät läiskät kainaloista ja pitää hienhajun poissa. Miellyttävää!

MIELLYTTÄVÄ
UUTUUS

Gibbs Oy · Turku

KUKA ON

VUODEN POLIISI

Kilpailumme KUKA ON VUODEN POLIISI jatkuu. Julkaisemme kilpailun säännöt uudelleen ja toivomme, että lukijamme herkeämättä seuraisivat poliisien toimia ja äänestäisivät omaa suosikkiaan. Nimetkää poliisi, joka mielestänne perustellusti ansaitsee HYMYLEHDEN kunniaplaketin ja 4 000 markan virkistys- ja opintostipendin.

TE VALITSETTE

Vuoden poliisin valitsijamiehinä toimitte Te, lehtemme lukijat. Tällä sivulla on kuponki, jolla voitte ehdottaa vuoden poliisia. Kirjoittakaa kuponkiin hänen nimensä ja kotipaikkakuntansa sekä perustelut. Myös oma nimenne, sillä kaikki vastaajat osallistuvat palkintokilpailuun.

Saapuneet vastaukset käsittelee arvostelulautakunta, jonka puheenjohtajana on toimitusjohtaja U r p o L a h t i n e n ja jäseninä kaksi muuta lehtemme edustajaa.

MILLAINEN ON HYVÄ POLIISI?

Hän voi olla arvoltaan vaikkapa poliisikoulun oppilas tai sitten kaikkein korkeimpia poliisiupseereita. Hän voi olla lentävä, tavallinen passimies, maalaispoliisi, huoltopoliisi, rikospoliisi tai vaikkapa huumausaineryhmän erikoismies. Hänet voidaan nimetä, mikäli hän saa ylivoimaisesti eniten ääniä. Tai hän voi saavuttaa arvonimensä yhden ainoan ehdotuksen perusteella mikäli teko on sen arvoinen. Kaikki riippuu Teistä.

TEETTE NÄIN

Kirjoittakaa oheiseen kuponkiin suosikkipoliisinne nimi. Selostakaa lyhyesti perusteluille varatussa kohdassa, miksi juuri hänet on mielestänne valittava. Mikäli haluatte, voitte erillisellä liitteellä selostaa kantaanne pitemmältikin. Sen jälkeen oma nimenne siile varattuun kohtaan ja kuponki postiin. Osoite on: Hymylehti, Puutarhakatu 16, Tampere. Kuoreen tunnus: POLIISI.

Teillä on runsaasti aikaa, sillä vastausten on oltava toimituksessa kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä. Tuloksen julkaisemme joulukuun numerossamme. Pitäkää siis silmänne auki ja löytäkää VUODEN POLIISI!

PALKINNOT

Kaikkien kilpailuun osallistuneiden kesken arvotaan 2 viikon matka Tunisiaan Afrikkaan, 2 Eva-automatic ompelukonetta sekä 100 kappaletta lehtipareja, joihin kuuluu voittajan valinnan mukaan kahden kustantamamme aikakauslehden vuosikerta. ☐

ÄÄNESTYSKUPONKI

Suosikkipoliisini on

a)

(nimi)

[redacted]

(kotipaikkakunta)

Nimeni:

Osoitteeni:

Perustelut (käyttäkää tarvittaessa erillistä liitettä):

Lähettäkää vastaukset suljetussa kirjekuoressa osoitteella Hymylehti, Puutarhakatu 16, Tampere. Kuoreen tunnus "POLIISI". Vastausten on oltava toimituksessa 31. 10. 1970 mennessä.

Avoin kirje UOLEVI RAADELLE

PALVELETTEKO KANSAA VAI ITSEÄNNE?

– Minä olen tässä maassa ensisijaisesti palvelemassa suomalaista ihmistä. Näin Te vakuuttelitte m/t Tiiskerin saavuttua ensimmäisen kerran Sköldvikin öljynjalostamon rantaan.

Suomalainen ihminen on palkinnut Teidän palveluksenne heittämällä Teitä kivellä. Se on ollut surkuhupaisa "David ja Goliat" -muunnelma ilman onnistumisen mahdollisuutta.

Tämä Teihin kohdistunut vihamielisyys on kuitenkin osoittanut, että taloudellisissa vaikeuksissa elävien lehtien toimituksilla on selkärankaa. Ne eivät ole säästelleet mielipiteitään, vaikka ovat rehellisellä kirjoittamisellaan menettäneet satojen tuhansien markkojen ilmoitustulot. Vain mielestään suurimmat ja kauneimmat, Helsingin Sanomat ja Uusi Suomi ovat taanneet itselleen "ruskean kielen lisän" nuoleskelemalla Teitä myötäkarvaan.

Te olitte vähällä viimeinkin osoittaa suomalaisen miehen suoraselkäisyyttä. Olitte öykkärimäisen tv-esiintymisenne jälkeen laatinut julkisen anteeksipyyntökirjelmän. Miksi sitä ei julkaistu? Esiintymisestänne päätellen en usko, että olette pr-päällikkönne Paavo Kärnän hameenhelmoissa.

Kärnä on kehuskellut saaneensa Teidät luopumaan anteeksipyynnön esittämisestä.

En myöskään oikein usko, että johtaja Eino S. Revon ja ohjelmajohtaja Pekka Silvolan anteeksipyynnöt radio- ja televisiotoimittajien käyttäytymisen johdosta olisivat pimentäneet arvostelukykyänne. Nämä toimittajat olivat tiedotustilaisuudessa kuin lampaat: Te raivositte ja toimittajien tehtävänä oli vain katsella ja välittää näytelmä suomalaisille ihmisille. Oikean tiedon kertomisessa ei ole anteeksipyytämistä.

Te tunnette demokratian mahdollisuudet. Yksityisen palveluksesta olisitte käytöksellänne hankkinut itsellenne potkut jo vuosia sitten. Demokraattisen yhteiskunnan palkkalistoilla Te olette erottamaton.

Voitte mielestänne määräämättömästi loukata niitä suomalaisia ihmisiä, jotka kustantavat makean elämänne.

Voitte aliarvioida heitä, voitte panetella heidän luottamusmiehiään, voitte solvata heidän pelkojaan ja ivata heidän yrityksiään vaikuttaa "omistamansa" öljy-yhtiön toimintaan.

Teillä on puolueiden tuki. Tämä tuki hankitaan rahalla ja rahan antavat suomalaiset ihmiset uskoessaan vakuuttelujanne suomalaisen öljynjalostusteollisuuden toimintaan koko kansan parhaaksi.

Nämä ihmiset eivät tiedä, että tuontibensiini olisi huokeampaa kuin Nesteen valmistama. He eivät tiedä, että Neste piilottelee voittovarojaan liiketoimintaan, jolla ei ole mitään tekemistä öljynjalostuksen kanssa. Mitä mahtaa maksaa Teille suunniteltu jättiläismäinen virka-asunto Helsingin Lehtisaaressa?

Mitä vaimonne on ajatellut lehdistön iva- ja pilkkakirjoituksista. Ettekö sääli edes häntä? Hän oli todella tyylikäs poukkoillessaan uudessa hatussaan Nesteen edustusautosta rantakalliolle kylmänä toukokuun aamuna odottaessaan hävittäjälentäjä-pääjohtaja-aviomiehensä saapumista. Monta kertaa virkapukuinen autonkuljettaja sai avata ja sulkea hänelle Limousinen oven ennen kuin Tiiskeri kaarsi Sköldvikin lahdelle. Se oli puolisonne suuri hetki. Todellista suuruutta häneltä sen sijaan vaaditaan lukea ja kuulla lehtien pääkirjoitukset ja pakinoitsijoiden Uolevi Raade -vitsit, jotka uskaliaisuudessaan eivät jätä kaunisteluille sijaa.

Teillä olisi ollut tilaisuus luoda johtamastanne Nesteestä Suomen kansan lempilapsi. Tämän on Väinö Nurmimaa oivaltanut autotehtaassaan. Tämän ovat Wärtsilän laivanrakentajat tajunneet.

Te viskasitte kansan silmille öljyä, kuten sanomalehti Kaleva toteaa. Oululainen Kaleva sanoo esiintymisenne olevan ylimielistä, mistään välittämätöntä ja vanhaa patruunahenkeä uhkuvaa. Ja kuitenkin Neste Oy kaikkineen on kansan veromarkoilla kalliisti rakennettu.

Tämän rehellisyyden Kaleva maksanee menettämällä ikuisiksi ajoiksi Nesteen puolen sivun good-will-ilmoitukset.

Te ostatte itsellenne suosiota. Halvempi ratkaisu veronmaksajien kannalta olisi, että Te omalla toiminnallanne synnyttäisitte sitä.

Sanotte olevanne kansan palvelija.

Lehtimiehet ovat myös kansan palvelijoita. He palvelevat tätä kansaa kertomalla tietoja ja totuutta. Totuutta myös Teistä.

Whiskypesu tai konjakkihuuhtelu eivät enää vie jokaisen toimittajan arvostelukykyä. Tämän voisitte kertoa joskus pr-päälliköllennekin. Hänelle se kenties tietäisi lisääntyvää pakollista raittiutta, mutta edustustilienne kohdalla menojen vähenemistä.

Hymylehti tiedusteli mahdollisuutta saada haastatella Teitä. Viehättävä sihteerinne välitti tiedon kieltäytymisestänne, "koska Teistä on viime aikoina niin paljon puhuttu".

Odotamme tätä mahdollisuutta edelleen. Uskon, että kun on ottanut vastuun öljynjalostusteollisuuden luomisesta Suomeen, voi tekemistään päätöksistä keskustella päreitään polttamatta.

Valitettavasti emme voi lähettää vieraaksenne tohtoreita, emme edes monta maisteria. Olemme vain toimittajia, sellaisia samanlaisia, joiden perustiedot m/t Tiiskerillä olivat mielestänne niin riittämättömät, ettei heidän kanssaan voinut keskustella.

Me olemme kuitenkin selvillä mitä suomalainen ihminen — se, jonka palvelija väitätte olevanne — haluaisi Teistä ja johtamastanne laitoksesta tietää. Sen haluaisimme saada kertoa Teille. Se hyödyttäisi — niin uskon — sekä Teitä itseänne että tuota tavallista suomalaista palkanmaksajaanne.

Ystävyydellä

JORMA K. VIRTANEN

Seija Tyni vei Ryanin Pyynikille

TAPPI SUOJASEN HUOLENPITO SUUTUTTI ROD HARRINGTONIN

Ryan O'Neal alias Rodney Harrington suoraan Peyton Placesta vietti juhannuksen Suomessa.
Keimolassa, Turussa, Yläneellä, Jämijärvellä ja Porissa. Kaikkialla sama tuska ja tungos, kaikkialla sama kaiku tuhansista lasten suista: — Oii-iih Rodnii, oii,-oiih, oiih Rodniih!
Hymylehti seurasi Rodneyn matkaa ja sen valmisteluja. Hymylehti piti Rodneyn kanssa pienet tarinahetket koko hulinan jälkeen aamuöisessä, tyhjässä Pyynikin kesäteatterissa Seija Tynin kanssa. Kysyttiin Rodneyltä, mitä mieltä hän oli Suomesta ja Seijalta mitä mieltä hän oli kaikkien ikiomasta Rodneystä. Juteltiin hiljaa ja hissuksiin, nelisin, herra Harrington, Seija Tyni, Kaivolan Reska ja minä. Ryan oli hetken rauhassa isännistään ja jäljittäjistään.
Ja jos suomea olisi puhunut, olisi varmasti sanonut: Paska reissu mutta tulihan tehdyksi!

Teksti: ERKKI PETMAN **Kuvat: REINO KAIVOLA**

Tässä tilanne, jota aamuinen ohikulkija ei olisi uskonut todeksi. Pyynikin kesäteatterin katsomossa Ryan eli Rod Harrington ja Seija Tyni iloisesti juttelemassa raskaan matkan jälkeen.

Eikä se mitä Rodney Harrington sanoi ollut mitenkään pahaa. Ei sekään, mitä sanoi Seija Tyni mielipiteenään. — Mukava poika, sanoi Seija, paljon mukavampi kuin mitä Peyton Place'n perusteella voisi luulla.

— Mukava kaunis maa, mukavia ihmisiä, sanoi Rodney, oikealta nimeltään Ryan O'Neal. — Takaisinko? — totta kai tulen takaisin. Milloin? — Ehkä jo tänä kesänä, mahdollisesti vaimoni kanssa. Sellaisia olivat aamuhetken jutut ympäristössä, joka on nähnyt näyttelijöitä vaikka kuinka paljon, mutta ei koskaan näin kuulua. Tilanne oli koominen: suuri näyttelijä istui tyhjässä katsomossa, katseli tyhjää näyttämöä. Oli kuin turisti konsanaan. Voin vaikka vannoa, ettei ohikulkija olisi kiinnittänyt häneen tippaakaan huomiota. Tilanne oli epäuskottava; kuinka Rodney Harrington voisi istua Pyynikillä tähän aikaan yöstä, mitä hän siellä tekisi.

Koko Suomen matka oli Rodneylle yllätys kaikkine käänteineen.

Erityisen hämmentynyt hän oli saamastaan suosiosta. Hän oli todella yllättynyt. — Ne olivat tulla päälle, huusivat. joka paikassa. Minä ihmettelen, sanoi väsynyt Rodney. — Minä ihmettelen tätä menoa. Ja olen väsynyt.

Rodney piti jännityksessä ihailijoitaan juhannusaattona. Alun perin ilmoitettu tuloaika, kello 12.30, ei pitänytkään paikkaansa. Syy ei ollut kuitenkaan Tampereen Viihdeohjelman, jonka kutsusta Rodney oli Suomessa, vaan aivan muiden tekijöiden. Kun ei

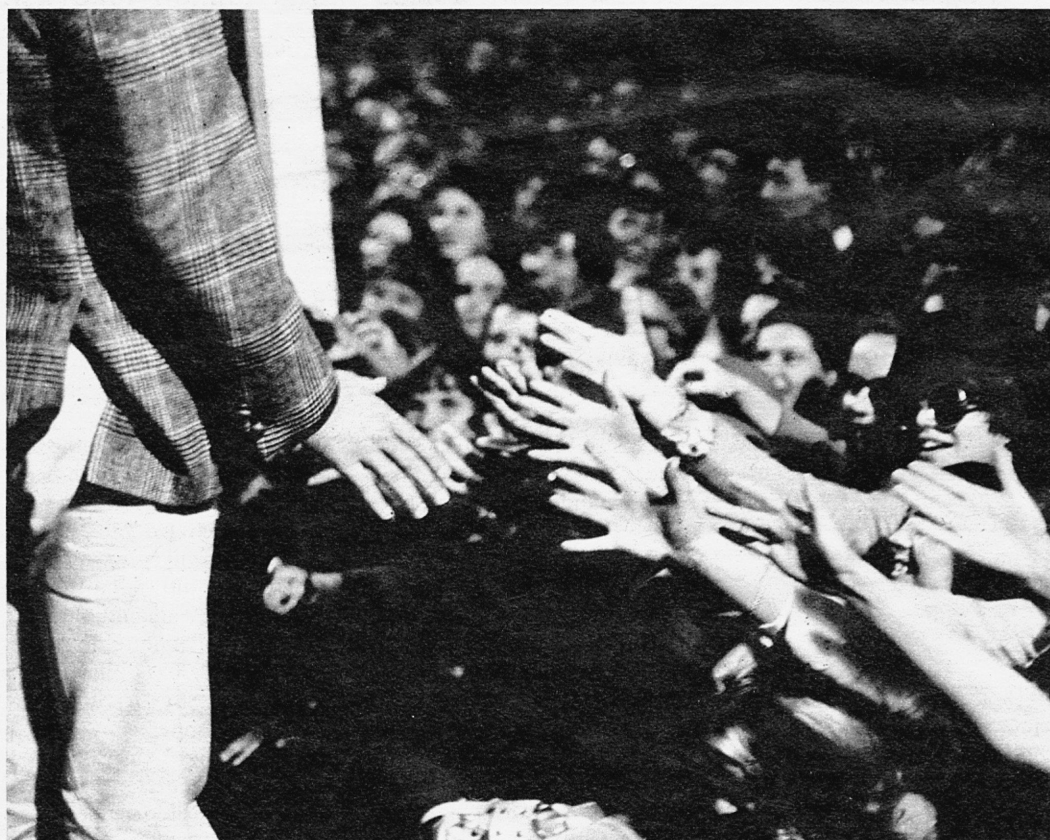
KÄÄNNÄ

SEIJA TYNI VEI RYANIN...

▲ Me pääsimme pakoon. Ryan ja Seija istuivat takapenkille painellessamme pitkin keskeneräistä soratietä. Ryan rentoutui keskustelemalla Seijan kanssa ja imaisemalla muutamat henkisavut marihuanasavukkeesta. Eikä ollut silti paha poika.

▼ — Rodnii-iih, Rodnii-iih, oi Rodni. Rodni, anna käsi, Rodni, tule tänne! Ryan ei tullut eikä mennyt, hämmästeli vain suosionsa suuruutta.

kerran käynyt, niin ei käynyt. Se, että Rodney ei ehkä tulekaan sovittuun aikaan, selvisi jo aatonaattona, torstaina. Viihdeohjelman poikien vatsassa kouristi ilkeästi.

Ohjelmatoimisto löi pystyyn ryhmän, joka teki kaikkensa. Pomot, Tauno Suojanen ja Pauli Lehtinen juoksivat ja huusivat, raastoivat tukkaansa ja olivat epätoivoisia.

— Jukoliste, jukoliste ellei se tulekaan. Mitä me sitten tehdään?

Benny Hermansson hääri kuin poika näiden kahden miehen välissä, solkkasi englantia puhelimeen, soitti rapakon taa ja Madridiin, hermostui itsekin välillä ja teki taas niin kuin käskettiin.

Tilanne huipentui perjantaita vasten yöllä jolloin ei nukuttu lainkaan. Lehtisten kotona ja toimistossa pyöri Tampereen kaikkien aikojen mittavin puhelinralli. Sitten saatiin varmuus.

Rodney tulee, tulee Madridista, mutta ei ole Seutulassa vielä puolen päivän jälkeen vaan vasta kello 18.15. Hyvä, Tappi ja Benny ottivat yksityiskoneen ja pyyhälsivät Kööpenhaminaan Rodnia vastaan.

Tiedättekö mitä olisi tapahtunut jos kaikki olisi mennyt sekaisin, ellei Rodney olisi tullut tai jos hän ei olisikaan ehtinyt vierailla kaikilla sovituilla paikkakunnilla?

Silloin ei oltaisi huudettu "oii-iih Rodnii'iih", silloin olisi huudettu Suojaselle ja Lehtiselle ja niille, jotka näillä sovituilla paikkakunnilla juhannusjuhlia järjestivät. Siinä olisi kunnia mennyt, mainekin. Lehdistö olisi syyttänyt ohjelmatoimistoa huijauksesta, yleisö olisi syyttänyt, eikä vika kuitenkaan olisi ollut toimiston.

Syytös huijauksesta oli ennenaikainen

Puheet huijauksesta pääsivät irti jo juhannusaattona sen jälkeen, kun kellonviisari oli pyörähtänyt yli 10.30:n. Pauli Lehtiselle soitettiin kotiin haastattelumielessä.

— Jukoliste, minä sanoin pojille, että soso, kertoi Lehtinen. Silloin kun mannavelli jo pysyi mahassa ja mieli alkoi vähän rauhoittua. Silloin kun Finnairin virkailijat olivat ilmoittaneet, että Rodney on noussut Kööpenhaminassa koneeseen ja että Tappi Suo-

janen ja Benny Hermansson ovat hänen käsipuolessaan.

Samaan aikaan kun Benny ja Tappi olivat tuomassa Rodneyta Suomeen, horjautettiin Lehtisen Paulin uskoa elämään Seutulassa vielä kerran. Hänelle tuli sähke Tappi Suojaselta. Tappi ilmoitti heidän mahdollisesti tulevan Kööpenhaminasta yksityiskoneella. — Järjestä varmuuden vuoksi 2 000—3 000 markkaa rahaa kentälle, pyysi Tappi.

— Kaksi kolme tonnia rahaa, voihkaisi Pauli. — Mistä helvetistä minä teen juuri nyt kaksi kolme tonnia rahaa? Onks sulla? kysyi Pauli minulta. — On, vastasin minä, on mulla melkein satanen! Lehtinen rauhoittui, kun Finnairin päällikkövirkailija ilmoitti ja vakuutti ja sai hänet uskomaan, että kaikki on OK.

Odottajien into ei laimistunut

Lehtien into ei ollut juuri laimentunut, vaikka Rodney oli myöhässä. Vastassa oltiin ja oltiin isolla porukalla. Monet olivat roikkuneet kentällä koko päivän odottamassa tietoja. Lehtinen oli lähettänyt aiemmin peruutussähkeen kaikille lehdille, jotka hän oli kutsunut kentälle alkuperäiseksi saapumisajaksi ja myös ilmoittanut, että Rodney tulee myöhemmin.

Kun tuo kaivattu kaveri viimein ilmestyi Super Caravellen ovesta kentälle ja ohjattiin Seutulan VIP-paviljonkiin, huokasi Lehtisen Pauli helpotuksesta. Häntä ei enää ahdistettu kysymyksin, häntä ei enää yritetty asettaa vastuuseen. Lehtinen oli Lehtinen eivätkä edes kaikki Suomen Lehtiset yhdessä vastaa sitä julkisuutta ja mielenkiintoa, mikä on tuollaisen Rodneyn ympärillä.

— Tuli se, tuli se, hoki Pauli ja sytytti toisen niistä kolmesta paksusta sikarista, jotka hän varasi mukaan Tampereelta Seutulaan.

Tästä jatkettiin. Rodney Seutulassa helikopteriin ja helikopterilla Keimolaan, ensimmäiseen esiintymispaikkaan. Esiintymisajan ja Rodneyn tuloajan välillä ei ollut aikaa kuin muutama minuutti, mutta kaikki rullasi hienosti. Ralli oli alkanut. Kansan oli saatava sitä mitä se oli tullut katsomaan. Oii-iih Rodnii-iih, oii-iih Rodniih!!!

Me kiisimme Poriin vähän ennen puolta yötä. Kaivolan Reska ajoi sen kuin autolla pääsi. Minä pelkäsin etupenkillä, mutta Seija, tuo armoitettu rallinainen istui kylmän kylmänä takapenkillä ja jutteli mukavia. Kylmän kylmänä, vaikka tuossa tuo törttö tulee perä edellä vastaan ja tuo toinen meidän kaistallamme. Niin me ajelimme satoja ja risoja. Renkaiden laulu soi ja mutiaiset läsähtelivät mäskiksi tuulilasiin.

Sähläämistä Kirjurinluodossa — sähläämistä muualla

Olimme hakeneet Seijan Panun luota Porkkalasta heidän laivaltaan. Olimme hakeneet, että saisimme kuulla naisen emmekä tyttelin mielipiteen kansan odottamasta miehestä. Seija tuli kun oli luvannut.

Pori. Juhannusaatto ja Kirjurinluoto. Tungosta, selviä ja humalaisia. Lossi vaappumassa Kirjurinluodon ja mantereen väliä. Kiire; Rodney jo lavalla. Lossille, luodolle, sekaan vaan autolla ja lavan reunalle. Lavalle, lavalla tietysti Rodney, Rodney tentissä, tenttaajana Voitto Kotilainen. Samat kysymykset kuin aikaisemmissa paikoissa.

Samat vastaukset ja sama hurmos. Lavalla Rodney, Voitto Kotilainen, orkesteri ja . . . Tappi! Voiton huuma on pelkästäänkin melkoinen huuma, melkoinen aihe vaipua nirvanaan. Mutta kun tähän nirvanaan yhdistää yhdet pienet, kahdet pienet, kolmannetkin jne, on nirvana valtava. Tappi Suojanen ei tosiaan ollut vain onnensa huumassa. Vauhdissa oli myös Benny Hermansson. Tappi oli sotkenut kuvioita ja sotki vielä pahemmin niitä illalla. Silloin kun olimme jo hänen mökillään Hämeenkyrön Lavajärvellä.

Rodney, oiih-iih, Rodney. Tappi, voii-iih. Voi Tappi. Sähinää ja tungosta ja yrityksiä puhua asioita selviksi Suojasen kanssa. Ja kun ei siitä mitään tullut, neuvoteltiin Bennyn kanssa. Rodney lennätettiin Tampereelle. Me lähdimme kiidättämään itseämme ja Bennyä Hämeenkyröön, paikkaan suojaiseen. Benny istui Seijan vieressä takana ja vakuutti, ettei hän ollut ottanut muuta kuin yhden konjakin ja kaksi viskiä. Selitti aikansa ja nukahti, kunnes heräsi jossakin tien monista kuopista.

Näin olivat kuviot. Rodney matkalla ilmassa Tampereen kautta Hämeenkyröön, me maata pitkin suoraan. Olimme perillä ensimmäisinä ja kuuluimme vastaanottokomiteaan, jonka piti ottaa vastaan vain Rodney. Vieraita tuli kuitenkin paljon enemmän. Jos Tappi Suojanen olisi ehtinyt, olisi hän ehkä kutsunut saunomaan kaikki ystävät ja kylänmiehet.

Tässä vaiheessa sukeusi esiin se Rodney, josta ei nähty lavoilla vilaustakaan. Väsynyt tähti, ympäri Etelä-Suomea kierrätetty mies, rengasmatkailija, jonka lähtöpiste oli aamulla ollut Madrid, päätepiste illalla Lavajärvi, Suojasen mökki.

Suojasen Tapin saunaseura oli Rodnille liikaa

Rodney halusi päästä saunaan, mutta ei päässyt. Ei sen vuoksi, etteikö saunaa olisi lämmitetty, vaan sen vuoksi, että hän oli illan kuluessa ehtinyt perin pohjin kyllästyä Tappi Suojasen ylenpalttiseen huolenpitoon.

— Hai Rodni, uno, dos, hai Rodni, tu saunaan ny, hei, sanokaa sille että tulee saunaan ny, tää on pojat kuuma, pojat, missäs se Rodni ny o?

Rodney ei tullut, ei kuullut, ei välittänyt. Hän oli odottanut rauhaa, lepoa, ja saunaa. Mutta saunassakaan hän ei olisi rauhaa saanut, ei minkäänlaista. Paikalla oli TV 2:n kuvausryhmä kameroineen, mikrofoneineen.

— Tulevatko ne kanssani pissallekin, kysyi Rodney. Kuvaavatko ne senkin kun minä pesen hampaitani kylpyhuoneessa?

Rodney ei tiennyt, että Suojasten huvila, vaikka onkin suomalaisten kesäasuntojen yläkanttia, ei sisällä kylpyhuonetta eikä vesilosettia.

— Ei kylpyä, ihmetteli Rodney ja ilmoitti hetimiten haluavansa hotelliin. — Minä vien Sinut hotelliin, sanoin Rodneylle. — OK, vastasi Rodney, haen vain laukkuni.

Pakoon Pyynikille — marihuanaa!

Yritimme lähteä matkaan huomaamattomasti, mutta eihän se käynyt. Ajelimme melko verkkaan kapean kylätien, mutta kun uudistie aukesi, jäivät muut taaksemme pölyn sekaan. Lisää vauhtia, luja ajo pikitiellä, lisää etumatkaa ja sillä lailla. Pispala, tiukka oikea ja taas Tahmelaan. Tahmelasta Pyynikille ja Pyynikillä kesäteatteriin.

Rodney oli tyytyväinen päästessään sähinöistä eroon. Hän istui Seijan kanssa takapenkillä ja hämmästytti meitä vetämällä esiin ryppyisen savukkeen. Niin ryppyisen ja ohuen, että me luulimme sitä ensiksi rullalle kierretyksi bussilipuksi. Savuke syttyi, ja autoon levisi imelä tuoksu. — Meksikolaista marihuanaa, selitti Rodney, parasta mitä on.

— Marihuanaa, ihmettelin minä. — Niin, poltan pätkän tällaista rasittavan esiintymisen jälkeen. Tämä virkistää ja rentouttaa, mutta tästä ei tule juovuksiin. Käytän tätä paljon mieluummin kuin alkoholia.

Me maalaiset yritimme olla välinpitämättömän näköisiä. — Pahus, koko juttuhan on bluffia, takapenkillä istuu kultapoika ja kiskoo keuhkoihinsa marihuanaa.

— Rodney, kuinka kauan olet tehnyt näin?

— Jo vuosia, niin monet tekevät nykyään samoin.

— Selvä.

Seija kertoili itsestään Rodneylle ja Rodney itsestään Seijalle. Ajomatkalla oli mukana pieni pahanteon maku. Pyynikiltä ainakaan meitä ei osattaisi etsiä. Saimme istua hetken rauhassa, erityisesti Rodney sai istua rauhassa. Muutama kuva, katselemista ympärille ja taas matkaan. Tällä kertaa jo perille, hotelliin.

Varjostajat olivat ajaneet sinne, minne oli yksinkertaisinta ajaa, Hotelliin. Sama vanha kaarti taas koolla, kameroineen kaikkineen. Mukana uusi mies, Rodnin manageri, huippuluokan tekijä Rubins, joka oli saapunut Helsinkiin illemmalla ja pyyhältänyt sieltä heti taksilla Tampereelle.

Kukaan ei varmasti halunnut olla Rodnille paha hänen Suomen vierailunsa aikana, mutta kukaan meistä ei luonnollisestikaan ollut hänelle tuttu. Rodney, jossa ei ollut häivääkään suuren diivan elkeistä, oli yhtä hämmentynyt

KÄÄNNÄ

SEIJA TYNI VEI RYANIN...

▲ Hei, olen tullut! Kaivattu kultapoika on tullut Seutulaan pitkän odotuksen jälkeen. Rankka matka takana, vielä rankempi edessä.

▼ Rod Harrington Voitto Kotilaisen tentissä Kirjurinluodolla Porissa. Samat kysymykset ja samat vastaukset kuin Keimolassa, Turussa, Yläneellä, Jämijärvellä. Ryan ei tanssinut eikä laulanut, hän vain ihastutti pelkällä olemisella, puhumisellaan.

loppujen lopuksi kuin me kaikki muutkin. Hän jopa tunnusti jännittäneensä. Nyt oli joukkoon tullut ystävä. Jälleennäkemisen riemua, Rodney ja Mr. Rubins.

— Hei, missä sinä olet ollut, minä olen jo soittanut vaikka minne, olin jo kutsua poliisin?

Makeat naurut koko menolle

Painelimme Rodneyn perässä hotelliin. Muut saattajat saivat jäädä ulos. — Vauu-uuh, ne huusivat, ne huusivat Rodniiiih, minä olin ihan ihmeissäni. Ne yrittivät kiivetä lavalle, siellä oli keuhea tungos, selitti Rod Rubinsille.

Ja molemmat nauroivat, nauroivat makeat naurut. Mille? Tälle kaikelle; hälinälle, ylenpalttiselle palvonnalle, joka tuntui heistä käsittämättömältä.

Rodney palasi kotiin jo lauantaina mukanaan Rubins tai päin vastoin. No niin Seija, kysytään kuin 50 km:n hiihtäjältä, miltä nyt tuntuu, millainen kuva jäi miehestä?

Seija: Ryan hämmästyttävän tavallinen ihminen

— Pitemmittä puheitta. Tuon tapaamisen perusteella täytyy sanoa, että hän oli hämmästyttävän normaali ihminen ollakseen tähti, sellainen tähti, jollaiseksi me amerikkalaiset filmitähdet kuvittelemme, sanoo Seija. Vilpittömästi pidin hänestä.

— Jos vertaan häntä Peyton Placen Rodneyhin, täytyy sanoa, että Ryan oli täällä ehdottomasti 'plussan puolella', sillä en usko hänen myöhän tunteina vetäneen enää mitään roolia. Kaiken kaikkiaan mukava kaveri. Periaatteessa minulla ei ollut minkäänlaisia asenteita häntä kohtaan ennen tapaamistamme, koska pelkän filmiroolin perusteella ei voi luoda todellista kuvaa ihmisestä.

— Väsyttikö matka?

— Olin pirteä kuin peipponen. Sinä se taisit olla joka väsähti. Mitä näistä valokuvista nyt voin päätellä, on se, etten minäkään enää siihen aikaan elämäni kunnossa ollut. □

. . . oikeastaan ei ole mitään pulmaa siinä, miten oikein Bacardinne joisitte. Tai mitä ihmettä siihen sekoittaisitte. Aina saatte kokea Bacardin ihmeen. Vaikka se nimenomaan luontuu sekoituksiin, se ei milloinkaan katoa niihin.

Bacardi antaa terhakkuutta Coca-Colaan . . . ilmeikkyyttä limeen . . . soiton soodaveden kupliin . . . Tai jos vaikka sekoitatte marjamehuun kaikki puhkeavat juoman kehuun . . .

Mutta sekoittakaa toki ihan itse. Sepittäkää runonne Bacardista ja jostakin muusta. Loppujen lopuksi kysymykseksi jää **Bacardi-rommi, jää ja mitä vielä?**

Bacardi-rommin maailmanmerkki.

'Bacardi' ja lepakkotunnus ovat Bacardi & Company Limited yhtiön rekisteröimiä tavaramerkkejä.

Taito Seila:

SAARNAAJA SOININEN EI OLLUT LASTEN-RAISKAAJA

On aika puhdistaa helluntaisaarnaaja Vilho Soinisen maine. Ei hän ollut – kuten väitettiin – tyttölapsiin sekaantuja, ei lastenraiskaaja. Hän oli kahtia jakaantuneen Helluntailiikkeen kilpailevan osapuolen uhri. Vilho Soinisen kanssa pelattiin matalaa peliä. Näin todistaa toimittaja Taito Seila kirjassaan, joka ilmestyy kirjakauppoihin näinä päivinä. Taito Seila väittää, että Vilho Soininen tuomittiin väärien todistusten perusteella. Silloin alaikäiset Paula ja Seija antoivat Seilan mukaan väärän todistuksen Soinisesta.

Saarnaaja Vilho Soinista syytettiin kymmenisen vuotta sitten sekaantumisesta uskonnon varjolla alaikäisiin tyttöihin, opetuslapsiinsa. Raastuvanoikeudessa syyte hylättiin, mutta hovioikeus ja myöhemmin korkein oikeus tuomitsivat Soinisen ehdolliseen vapausrangaistukseen.

Hovioikeus ja korkein oikeus katsoivat, että Soininen oli käyttänyt väärin opettajantointaan. Syytettä sekaantumisesta kasvatettaviin ei voitu todistaa, vaikka kaksi Soinisen oppilasta niin väittivät. Tytöt olivat Paula ja Seija — sukunimi jääköön julkistamatta. Myöhemmin on kuitenkin käynyt ilmi, että todistuksen antaneet tytöt eivät edes olleet Soinisen opetuslapsia, vaan Soinisen kilpailijan, metsänhoitaja Eino I. Mannisen kasvatteja.

Järjestetty ajojahti

Kun kuopiolainen Vilho Soininen saapui 1958 Helsingin Siionseurakunnan johtajaksi, alkoi Suomen helluntailiikkeen musta aikakausi. Pääkaupunkiin ei mahtunut kahta tunnettua saman herätysliikkeen johtajaa. Alkoi valtataistelu Soininen—Manninen.

Pian Vilho Soinista syytettiin siveellisyysrikoksista ja luvattomasta rahan keräämisestä. Häntä uhattiin ja vaadittiin lähtemään maasta suuren rahankin turvin. Soininen kieltäytyi väistymästä.

Seurasi pitkäaikainen oikeudenkäynti. Päivälehdet kirjoittivat Soinisesta 60-luvun alussa kuin konsanaan Väinö Linnan Tuntemattomasta sotilaasta. Soinisen juttu voitti senkin kirjoitettujen palstamillimetrien määrässä.

Ehkä uusi oikeudenkäynti

Toimittaja Taito Seila uskoo, että Vilho Soinisen tapausta tullaan vielä uudelleen käsittelemään oikeusistuimis-

Toimittaja Taito Seila pesee puhtaaksi vanhaa likapyykkiä. Hän pesee puhtaaksi saarnaaja Soinista, joka oli kahtia jakaantuneen Helluntailiikkeen kilpailevan osapuolen ajojahdin uhri.

Saarnaaja Vilho Soininen tulossa oikeuteen syyskuussa 1965. Vuosia kestänyt oikeudenkäynti päättyi Soinisen tuomitsemiseen ehdolliseen vapausrangaistukseen.

sa. Seila on perehtynyt tapahtuneeseen ajojahtiin ja oikeudenkäyntipöytäkirjoihin. Seila on lähtenyt taittamaan peistä Soinisen puolesta huolimatta siitä, että oli metsänhoitaja Mannisen läheinen ystävä.

Seilan teosta voidaan pitää järkyttävänä dokumenttina uskonnollisesta murhenäytelmästä. Murhenäytelmä käytiin humaanisuuden aikakautena eikä sen vertaista löydy maamme historiasta kuin viime vuosisadalta. Silloin herännäisjohtaja Niilo Kustaa Malmbergia syytettiin sukupuolisiveellisestä lankeemuksesta ja juopottelusta.

Taito Seila on pukenut kirjansa kreikkalaisen draaman muotoon. Itse Seila sanoo uskaltaneensa lähteä kaivelemaan menneitä, koska tapahtumista on jo kulunut riittävästi aikaa, metsänhoitaja Manninen on kuollut ja taistelu päättynyt.

Kateus oli kaiken takana

Seilan mukaan kaiken takana oli kateus. Jo Suomen helluntailiikkeen syntymäaikoina tekivät liikkeen johtajat itselleen pienen ihmisen suuren, klassisen kysymyksen: Herra, kuka meistä on suurin?

Ensimmäinen helluntaikokous pidettiin 17. 9. 1911 Helsingin Johanneksen kirkossa. Helluntailiike muodostui luterilaisen kansankirkon ulkopuoliseksi herätysliikkeeksi ja sen johtoon kohosivat Vilho Pylkkänen ja Eino I. Manninen.

Mutta pian syntyi valtataistelu, joka käytiin Pylkkäsen ja Mannisen välillä. Riidan seurauksena Helluntailiike jakaantui kahtia. Molemmat johtajat saivat laumansa. Syntyi Suomen vapaa helluntaiherätys, jonka johtajaksi myöhemmin tuli Vilho Soininen

KÄÄNNÄ

SINIKKA JA KELTARUUSU

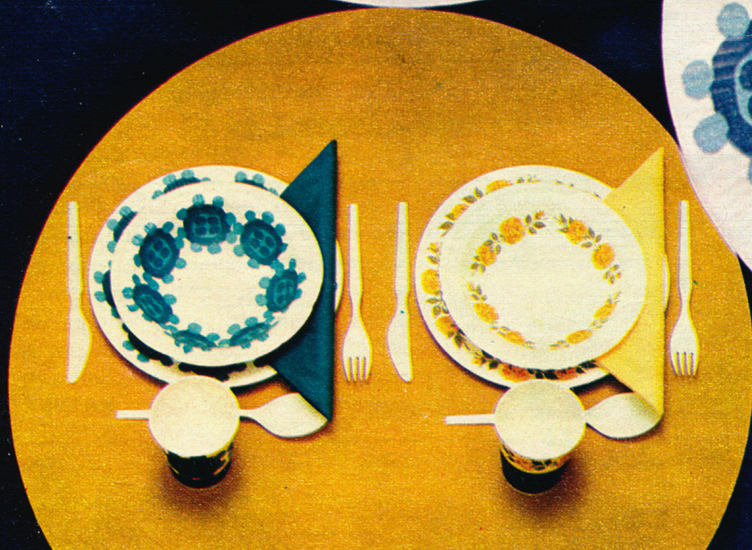
Tytöt, joilla ei ole tiskin kanssa mitään tekemistä

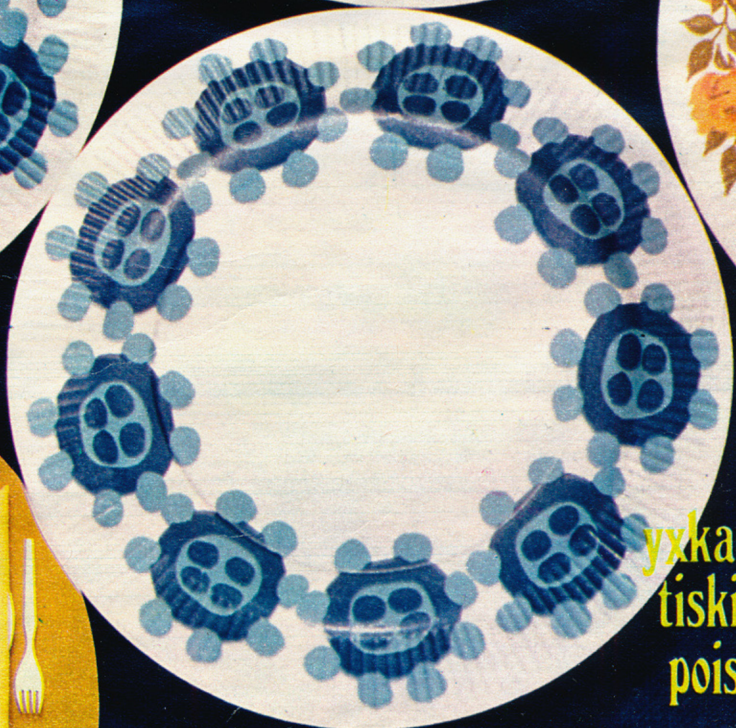

UUDET VALLOITTAVAT YXKAX-KERTAKÄYTTÖASTIAT

Elämme keittiön vaivatonta vuosikymmentä. Tiskit on nyt lopullisesti tiskattu. Kertakäyttöastiat retkille, kesämökeille, kotiin. Kutsuille ja tuliaisiksi kun menette sinne. Sinikka ja Keltaruusu. Yxkax-kertakäyttöastiat. Kivat kotimaiset.

yxkax tiskit pois!

POLARPAK

Hämeenlinna Puh. 917-25881

SAARNAAJA SOININEN...

ja Helluntailiike, johtajanaan Manninen.

Soininen ei ole yksin

Vilho Soininen ei ole ainoa Helluntailiikkeen johtaja, jota on syytetty sukupuolisista lankeemuksista. Helluntailiikkeen koko historia tuntuu olevan täynnä perverssisyyksiä tai ainakin syytöksiä perverssisyyksistä.

Helluntailiikkeen toi Suomeen helluntaisaarnaaja Gerhard Smith apunaan norjalainen metodistipappi Thomas Barratt. Smithin maine mustattiin ja häntä syytettiin homoseksualismista. Lopuksi ajojahti meni niin pitkälle, että Smith karkoitettiin maasta. Hänen maineensa palautettiin Helluntailiikkeessä vasta hänen kuolemansa jälkeen.

Myöskään Barrattin maine ei liene ollut niitä parhaita. Ennen Vilho Soinista syytettiin samanlaisista sukupuolirikoksista pastori Väinö Pfaleria, joka oli jättänyt virkansa luterilaisen kansankirkkomme pappina ja siirtynyt Helluntailiikkeeseen.

Hitlerin taktiikkaa

Adolf Hitlerin johtamistaktiikkaan kuului suorittaa jatkuvasti urkkimiskoneiston kautta tutkimuksia kenraalien kuuliaisuudesta. Jos pienintäkin epälojaalisuutta ilmeni johtajien käskyille, raivattiin alijohtajat sivuun. Ja se tehtiin mustaamalla kenraalien yksityiselämä; heidän siveellinen moraalinsa tehtiin kyseenalaiseksi. Ja kun tämä tehtiin koko Kolmannen valtakunnan tiedotusvälineiden voimalla, suuret kansanjoukot uskoivat valheen.

Samaa taktiikkaa käytettiin myös Helluntailiikkeessä. Metsänhoitaja Eino I. Mannisen rakkaimpiin kirjoihin kuului Hitlerin "Mein Kampf".

Vilho Soininen yritettiin raivata tieltä juuri Hitlerin taktiikkaa hyväksi käyttäen. Soinisesta tehtiin lastenraiskaaja. Ja oikeusistuimemmekin uskoivat todistuksiin, joita nyt väitetään valheellisiksi.

Soininen oli syytön

Soininen yritettiin pakottaa lähtemään suuren rahan turvin Yhdysvaltoihin. Soininen kieltäytyi väistymästä. Seurauksena oli "uskonveljien" amerikkalaiseen tyyliin toimeenpanema takaa-ajo, jossa Soininen joutui turvautumaan jopa poliisin apuun.

Tällöin takaa-ajajat joutuivat kertomaan poliisille, miksi Vilho Soinista ahdisteltiin. Juttu meni yleiselle syyttäjälle ja raastuvanoikeuteen. Raastuvanoikeus ei löytänyt aihetta tuomioon, vaikka seurakuntasisaret kertoivat lähes myklemäisiä tarinoita siitä, miten Soininen oli yritellyt lähennellä heitä.

Soininen tuomittiin hovioikeudessa. Taito Seilan mukaan tuomio perustui kahden tytön, Paulan ja Seijan, valheelliseen todistukseen.

Ja kaiken takana oli jälleen metsänhoitaja Eino I. Manninen. Juuri Manninen suoritti ensimmäiset Paulan ja Seijan kuulustelut. Paula ja Seija olivat Mannisen, eivät Soinisen "opetuslapsia".

Hovioikeuden tuomion takana oli lisäksi helluntailaisten julkilausuma, jossa Soininen vakuutettiin syylliseksi. Julkilausuman takana oli — kukas muu kuin Manninen.

Laitonta rahankeruuta?

Soininen tuomittiin ehdolliseen vapausrangaistukseen — haaveet Soinisen toimittamisesta vankilaan siis raukesivat. Olisi luullut, että Soininen olisi nyt jätetty rauhaan. Mutta ei. Nyt ryhdyttiin hakemaan jotain rikettä hänen johtamansa Suomen Vapaan Helluntaiherätyksen toiminnasta. Urkkijat olivat liikkeellä.

Sopiva tilaisuus ilmaantui, kun amerikkalainen A. A. Allen tuli Siion-seurakunnan vieraaksi ja Messuhalliin järjestettiin suurkokouksia. Kilpailevan Saalem-seurakunnan innokas jäsen ja Mannisen oikea käsi Pave Papunen oli heti nuuskimassa Messuhallissa. Papunen muuten oli hänkin laatimassa niiden tyttöjen kuulustelupyötäkirjoja, jotka langettivat Soinisen tuomion.

Messuhallin kokousta seuranneena aamuna saivat uutisnälkäiset lukijat lukea Helsingin Sanomista Soinista koskevan jutun "Soininen kerää laittomasti rahaa Messuhallissa". Saalem-seurakunnan Papunen oli tehnyt asiasta rikosilmoituksen poliisille ja informoinut hyvin myös kaikki päivälehdet.

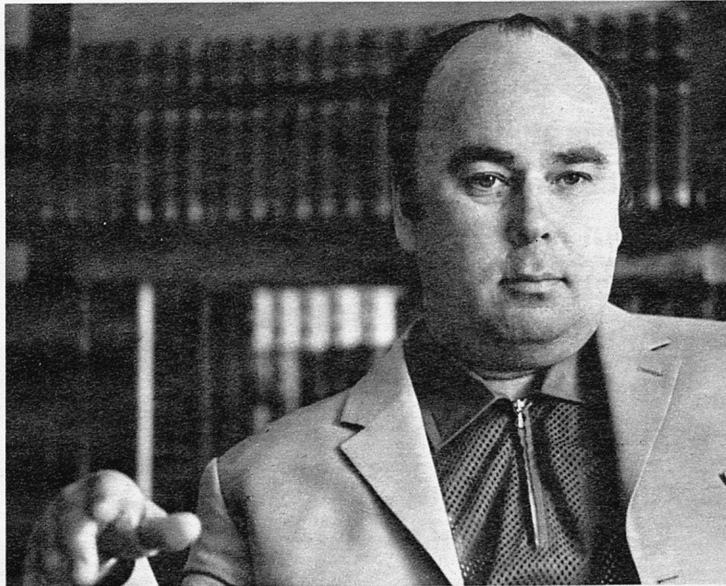
Kun Vilho Soinista ei saatu vankilaan, yrittivät "uskonveljet" tehdä Soinisen, hänen perheensä ja hänen sukulaistensa elämän niin sietämättömäksi kuin mahdollista. Eräässä vaiheessa Soinisen sukulaiset joutuivat jopa kääntymään oikeuskanslerin puoleen saadakseen sen turvan ja suojan, minkä Suomen perustuslaki suo jokaiselle kansalaiselle.

Korkeimman oikeuden lopullinen päätös Soinisen jutussa syntyi vasta äänestyksen jälkeen. Äänestystulos oli kolme kahta vastaan. Äänestyksessä ratkaisi puheenjohtajan, ylimääräisen oikeusneuvosmies Miettisen antama ääni.

Kun Korkeimman oikeuden päätös asiasta oli saatu, käännettiin oikeuden pöytäkirjoja heti englanniksi ja levitettiin ympäri maailmaa. Jos Vilho Soininen kutsui jonkun ulkomaisen puhujan johtamansa Suomen Vapaan Helluntaiherätyksen tilaisuuksiin puhumaan, se estettiin heti.

Tuorein esimerkki on viime keväältä. Ruotsalainen pastori Enoc Karlsson käännytettiin Helsingistä takaisin Ruotsiin. Karlsson oli lupautunut tulemaan puhujaksi Helsingin Siioniin, mistä jo ehdittiin ilmoittaa Helsingin Sanomissa. Pastori Karlsson tuli Helsinkiin ja joutui heti nykyisen Helluntailiikkeen johdon puhutteluun. Häntä vaadittiin heti palaamaan Ruotsiin, minkä Karlsson tekikin, ettei joutuisi Ruotsissa sikäläisen Helluntailiikkeen johdon painostamaksi. Hänen ei annettu edes keskustella Soinisen kanssa. Helsingin Filadelfiaseurakunnan johtaja, pastori David Klemetz soitti Soinisen vaimolle, ettei Karlsson voi tulla Siioniin.

Taito Seilan väitteet ovat niin painavia, että tapaus Soininen ilmeisesti olisi tutkittava uudelleen. Paula ja Seija ovat jo aikuisia. Eikö heidän olisi aika tarkistaa, mitä ovat uskonnollisessa hurmiossaan puhuneet ja mitä todella on tapahtunut heidän ja saarnaaja Vilho Soinisen välillä? □

— Vilho Soinisen kanssa pelattiin matalaa peliä. Kysymyksessä oli eräänlainen valtataistelu, sanoo Soinisen puolestapuhuja, toimittaja Taito Seila. — Soininen tuomittiin väärien todistusten perusteella!

ISÄ VIRITTI DYNAMIITTIANSAN

Nämä olivat erään kaksoismurhan ja itsemurhan jäljet viime tammikuun 29. päivän iltana Maskussa, lähellä Turkua. Niitä ei enää ole – veriset hanget ovat sulaneet ja romut on korjattu pois. Mutta kaikki murhenäytelmän jäljet eivät suinkaan ole kadonneet. Turun yliopistollisessa keskussairaalassa istuu rullatuolissa pahoin vammautunut, 14-vuotias Kari-poika. Hänen kohtalonsa saa huoltoaseman hoitajan Aaro Kaskisen teon näyttämään entistä surullisemmalta.

Teksti: SIMO NIEMI
Kuvat: ERKKI SALO

Syyt, jotka saivat turkulaisen Aaro Kaskisen suunnittelemaan ja rakentamaan Taunus-henkilöautostaan EKH-17 kuolemanansan perheelleen, tuntuvat mitättömiltä.

Jos painavia syitä surmaamiseen on yleensä lainkaan olemassa.

On kuitenkin muistettava, että taloudelliset seikat ovat aina ajaneet ihmisiä henkiseen kaaokseen ja epätoivoon.

Aaro Kaskinen katsoi, että hän oli joutunut umpikujaan.

Miehen mieltä painoivat luultavasti mm. suuret, vuosien varrella kasvaneet velat. Ja se, että osa niistä oli hankittu epärehellisillä keinoilla.

Hänen omistamastaan, noin 30 000 markan arvoisesta osakehuoneistosta on olemassa useita osakepapereita, joita vastaan hänelle oli myönnetty lainaa rahalaitoksista.

Kaskinen oli hankkinut osakepaperinsa, jotka kaikki olivat ilmeisen "oikeita", todennäköisesti silloin, kun oli kyseisen asunto-osakeyhtiön ensimmäinen isännöitsijä ja istui sen hallituksessa.

Mutta mitenkään mielettömiä eivät Kaskisen velat olleet. Jälkeenpäin on laskettu, että velkoja jäi pesälle 159 000 markkaa — varoja 98 000 markkaa.

Auto katkesi kahtia

Aaro Kaskinen suunnitteli ansansa erittäin huolellisesti.

Hän rakensi sen dynamiitista, nalleista ja litteästä taskulampun patterista, jotka hän asetti auton rungon keskelle, etuistuimen alle.

Hän varasi räjähdysainetta sen verran — kaksi kiloa — jolla varmasti jokaisen autossa istuvan olisi pitänyt menettää henkensä räjähdyksen tapahtuessa.

▲ **Kari-pojan kohtalo saa hänen isänsä teon näyttämään hyvin, hyvin surulliselta.**

► **Huoltoasemanhoitaja Aaro Kaskisen ajoivat epätoivoiseen tekoon mm. taloudelliset vaikeudet.**

Tammikuun 29. päivänä hän lähti koko perheensä kanssa trimmaamaan villakoiraansa Maskuun. Sieltä palatessa noin kello 20 Aaro Kaskinen lienee katsonut hetken koittaneen.

Räjähdys tapahtui Kustavista Raisioon johtavalla tiellä, lähellä Lietsalan tienhaaraa.

Paikalla on mäki, jonka puolivälissä Taunus katkesi kahtia. Auton osia löytyi vielä 50—60 metrin päästä paikasta, missä vaunun etu- ja takaosa olivat viiden metrin etäisyydellä toisistaan.

Aaro Kaskisen lisäksi kuolivat heti hänen vaimonsa Ritva Maria, o.s. Rautavuori, sekä heidän tyttärensä, 4-vuotias Kirsi Leena.

14-vuotias Kari, joka istui takaistuimella, sinkoutui kymmenien metrien päähän ja hänet kuljetettiin heikossa tilassa Turun keskussairaalaan.

Myös perheen villakoira säilyi hengissä.

Kari muistaa vain leimahduksen

Vielä viisi kuukautta järkyttävän tapahtuman jälkeen hoidetaan Turun yliopistollisessa keskussairaalassa Kari Kaskista.

Hänen oikea jalkansa on jouduttu amputoimaan reidestä ja vasemman, kipsiin käärityn jalan kohtalo on epävarma.

Hän muistaa kohtalokkaasta päivästä sen, kuinka koko perhe oli trimmaamassa villakoiraa Maskussa ja kuinka sieltä lähdettiin pakkasillassa ajamaan kohti Turkua, missä hänen isänsä toimi TB-huoltoaseman hoitajana.

Karin mielestä tilanne autossa ei ollut mitenkään erikoinen ennen räjähdystä. Mikään puheenaihe ei tarttunut hänen mieleensä, mikään isän ele tai ilme tai sanonta ei kiinnittänyt hänen huomiotaan.

Sitten tapahtui räjähdys. Leimahdus. Ja hän heräsi sairaalassa. Jalkapuolena, täysorpona.

Hänen koulunsa keskeytyi oppikoulun neljännen luokan puoliväliin. Kari kertoo alkavansa pontevat opiskelut ensi syksynä. Hän toivoo pääsevänsä pois sairaalasta ehkä tämän kesän aikana.

Hän ei tunne olevansa erityisen yksin, koska sukulaiset ja ystävät sekä koulutoverit ovat käyneet häntä hyvin usein katsomassa.

Tapausta tutkivien poliisien hallussa on Aaro Kaskisen jälkeensä jättämä kirje, jossa hän selostaa ratkaisuaan. Se ja muut yksityiskohdat tulevat julkisuuteen, kun juttua käsitellään oikeudessa syyskesällä. □

jos olet sukupuoliselta käyttäytymiseltäsi poikkeava ja tunnet sen vuoksi ahdistusta

SOITA NUMEROON

90-604 692

klo 18 ja 22 välisenä aikana ja sinua autetaan ja tuetaan ja rohkaistaan: et ole ainoa ja yksinäinen laadussasi etkä sen huonompi kuin kukaan muukaan nainen tai mies vaan voit kyllä elää rikasta täysipainoista elämää muiden hyväksymänä

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuvat: STUDIO PRESS/PLUN, JUKKA KUUSISTO ja elokuvasta RAKKAUDEN KIELI

KYSYMYS: Holger von Glan, te myönnätte olevanne homoseksuaali?

VASTAUS: Te kysytte omituisesti "myönnänkö" olevani homoseksuaali niin kuin poliisi kysyy kuulusteluissa: myönnättekö syyllistyneenne murhaan? Yksinkertaisesti olen homoseksuaali, olen syntynyt sellaisena ja kuolen sellaisena.

KYSYMYS: Tarkoitin vain, että esiintyminen julkisesti omalla nimellään homoseksuaalina ei liene aivan tavallista.

VASTAUS: Ei ehkä ole mutta se johtuu siitä, että homoseksuaalit samaten kuin kaikkien muidenkin sukupuolisten vähemmistöjen edustajat ovat olleet niin kauan lainsuojattomia. Heitä on vainottu kirkon, poliisin ja julkisen sanan toimesta. Ns. yleinen mielipide on heitä vastaan. Kaikki työnantajat eivät heitä hyväksy. Homoseksuaalin on vaikea saada asuntoa. Etenkin maaseudulla hänen on tuskallista asioida yksinpä kaupassakin, koska häneen suhtaudutaan ivallisesti tai avoimen vihamielisesti.

KYSYMYS: Seksuaalisia vähemmistöjä koskeva uusi laki on tietääkseni jälleen eduskunnassa. Mitä olennaisia muutoksia siinä on entiseen lakiin nähden?

VASTAUS: Että esimerkiksi täysikasvuisten homoseksuaalien suhdetta ei enää kriminalisoida kuten tähän asti on tehty.

KYSYMYS: Luuletteko, että laki menee lävitse?

VASTAUS: Luulen ja uskon niin. Minulla on tässä

Psyke ry on avoin paitsi miespuolisille homoseksuaaleille myös lesbolaisille, transvestisteille, exhibitionisteille, sadomasokisteille jne.

KÄÄNNÄ

90-604692

Kokoomuksen ja Suomen Maaseudun Puolueen eduskuntaryhmien vastaukset Psyke ry:n tiedusteluun miten ne tulevat suhtautumaan lainmuutosesitykseen. Harri Holkeri ja Pekka Vennamo vakuuttavat, että heidän ryhmiensä käsityksen mukaan myös vähemmistöille on annettava oikeus elää omaa elämäänsä. Sanamuoto ei ole tämä mutta sisältö kyllä. Kaikki vasemmistopuolueet ovat asialle myötämielisiä.

KYSYMYS: Psyke ry?

VASTAUS: Psyke ry on seksuaalivähemmistöjen oma yhdistys. Se perustettiin vuonna 1968 ja minä olen toiminut sen puheenjohtajana maaliskuusta tänä vuonna.

KYSYMYS: Paljonko jäseniä yhdistyksessänne on?

VASTAUS: En muista tarkalleen, mutta olettaisin meitä olevan noin 8 000.

KYSYMYS: Teitä? Siis homoseksuaaleja yksin?

VASTAUS: Myös naispuolisia homoseksuaaleja, lesbolaisia. Lisäksi joukkoomme kuuluu itsensäpaljastajia eli exhibitionisteja ja transvestisismin harrastajia eli ihmisiä jotka haluavat pukeutua toisen sukupuolen vaatteisiin ja niin edelleen. Mutta miespuoliset homoseksuaalit ovat tällä hetkellä enemmistönä. Jäseniä on ympäri Suomen.

KYSYMYS: Jäseniä on 8 000 mutta paljonko arvelette sukupuolisesti poikkeavia olevan maassa kaikkiaan?

VASTAUS: On mahdotonta esittää mitään lukuja pelkästään siksi että piilevää homoseksualismia on niin paljon ja kaikki eivät vielä edes tiedosta olevansa poikkeavia. Varmaa kuitenkin on, että pelkästään homoseksuaaleja on kymmeniätuhansia. Sukupuoliset vähemmistöt eivät siis olekaan niin pieniä vähemmistöjä etteikö niiden kannattaisi ajaa asiaansa.

KYSYMYS: Tarkoitatteko, että Psyke ry:stä voi ajan mittaan kehittyä melkoinen painostusryhmä?

VASTAUS: Tuolla sanalla on huono kaiku. Ei Psyke ry varsinaisesti painosta mitään tai ketään. Sen sijaan se koettaa myötävaikuttaa kaikin keinoin siihen, ettei sukupuolisia vähemmistöjä painostettaisi.

KYSYMYS: Se on kuitenkin myös yhteyselin?

VASTAUS: Sitä se kyllä on mutta hiukan toisella tavalla kuin luullaan. Sen tehtävänä ei ole niinkään saattaa poikkeavia yksilöitä kosketuksiin toistensa kanssa kuin auttaa heitä mielenterveydellisissä asioissa.

KYSYMYS: Ette kai väitä, että Psyke ry kasvattaa homoseksuaaleista normaaleja heteroseksuaaleja?

VASTAUS: Juuri niinkin aion väittää vaikka on ehkä väärin puhua juuri kasvatuksesta. Kun meille soittaa nuori mies, joka on ilmeisen hätääntynyt oltuaan homoseksuaaleissa kosketuksissa ja havaitessaan saman sukupuolen viehättävän häntä, me vastaamme hänelle, ettei ole mitään syytä huoleen. Melkein kaikilla nuorukaisilla on ainakin puberteetti-aikana ollut läheistä tekemistä oman sukupuolensa kanssa. Lisäksi on havaittu, että hormoonikehityksen oikuista johtuen mies voi vielä 23:nkin vuoden iässä odottamatta muuttua täysin heteroseksuaaliksi vaikka onkin tähän asti ollut taipumuksiltaan homoseksuaali. On siis aiheellista hermostumatta odottaa ja katsoa miksi tilanne kehittyy. Tämän me sanomme kaikille nuorukaisille.

KYSYMYS: Mutta ellei homoseksuaalilla tapahdukaan tällaista "hormoonikehitystä", mitä sitten?

VASTAUS: Silloin ihminen on homoseksuaali lopun ikänsä. Psyke ry:n tehtävänä on silloin osoittaa, että asianomainen voi enemmistöstä poikkeavanakin elää täysipainoista ja rikasta elämää, olla yhteiskuntaa rakentava jäsen siinä kuin muutkin, yltää taiteellisesti suuriin ja huomattaviin saavutuksiin, rakastua ja tulla rakastetuksi ja ennen muuta hyväksytyksi sellaisena kuin on. Meidän kaksi puhelintamme päivystävät joka vuorokausi klo 18:sta klo 22:een ja kaikille soittajille koetamme parhaamme mukaan antaa uutta toivoa ja rohkeutta. Monet poikkeavat elävät nimittäin ankarien itsesyytösten ja alituisen masennuksen vallassa. Me selitämme, ettei siihen ole aihetta, kukaan ei ole itse itseään eikä taipumuksiaan luonut. Ehkä voisitte mainita puhelinnumeromme lehdessännekin, meillä itsellämme kun ei ole varoja kovinkaan laajaan tiedotustoimintaan*). Psyke ry:n ainoat tulolähteet ovat näet vain jäsenmaksut, 10 markkaa vuodessa jäsentä kohden.

KYSYMYS: Psyke ry on jonkinlainen hätäapu-asema?

VASTAUS: Sitä juuri. Toisten poikkeavien osoitteita emme puhelimitse jakele. Henkilökohtaisia yhteydenottoja varten on Psyke ry:n kustantamassa lehdessä nimeltä '96' ilmoituspalsta.

KYSYMYS: Puhuitte homoseksuaalien masennustiloista. Voivatko ne ajaa ko. henkilön itsemurhaan asti?

VASTAUS: Älkää kysykö voiko ajaa vaan kysykää, kuinka moni sata homoseksuaalia on tehnyt masennuksensa aikana itsemurhan. Viimeksi eilisiltana meille soitti muuan henkilö joka ilmoitti harkitsevansa vapaaehtoista

Psyke ry:n nykyinen puheenjohtaja Holger von Glan kertoo, että yhdistykseen voi liittyä kuka tahansa seksuaalisiin vähemmistöihin lukeutuva.

luopumista elämästä, koska yrityksistään huolimatta ei ollut kyennyt tukahduttamaan homoseksuaalisuuttaan. Muuan yhdistyksemme paristakymmenestä ilmaiseksi työtään tekevästä neuvonantajastamme sai hänet pitkän keskustelun jälkeen katselemaan elämää hieman valoisammin, lyhyesti sanoen hyväksymään itsensä sellaisena kuin oli. Vastaavanlaisia tapauksia on lukemattomia. Psyke ry palvelee mentaalihygieniaa varmasti siinä kuin psykiatrian klinikat tai kirkon puhelinpalvelu.

KYSYMYS: Jos uusi laki hyväksyy esimerkiksi homoseksuaalisen kanssakäymisen, eikö ole pelättävissä että syntyy haittavaikutuksia joita ei alun perin osattu ajatella?

VASTAUS: Jos tarkoitatte pedofiliaa, kukaan ei ole ehdottanut tai vaatinut, että lapsirakkaus sallittaisiin. Jos miehet ovat suhteissa alaikäisiin poikiin rangaistaan heitä edelleen samalla tapaa kuin suhteista alaikäisiin tyttöihin.

KYSYMYS: Tarkoitin, että ryhtyvätkö homoseksuaalit rangaistusuhasta vapauduttuaan lähentelemään keitä tahansa muita miehiä julkeasti julkisilla paikoilla?

VASTAUS: Näin ei tule käymään. Totuus on sellainen, että ei juuri ole olemassa arempaa ihmisainesta kuin homoseksuaalit. Kyllä he solmivat ystävyyssuhteensa kaukana yleisiltä paikoilta kunhan se vain sallitaan. On aivan masentavaa, miten homoseksuaalinen vaino on johtanut niin kurjaan asiantilaan, että muutoin yleensä fiksujen, oppineiden ja herkkätuntoisten ihmisten on pitänyt haeskella kosketusta samoin tunteviin lähimmäisiinsä joissakin tietyissä mukavuuslaitoksissa tai jättää sinne viestejään. Mutta tästä epäkohdasta päästään heti paikalla kun homoseksuaaleille myönnetään lupa elää omissa laillistetuissa tiloissaan ilman ainaisen ilmitulon ja rangaistuksen uhkaa. Esimerkiksi lehti-ilmoitukset on korrekti tapa hankkia kontakteja. Mutta mikä lehti on tähän asti julkaissut homoseksuaalien tai muiden poikkeavien ilmoituksia omaa jäsenlehteämme lukuun ottamatta?

KYSYMYS: Puhuitte aikaisemmin jotakin homoseksualismista jota ei tiedosteta. Tar-

koititteko biseksuaaleja?

VASTAUS: Ennen kuin biseksualisti on biseksualisti on hänen tarvinnut olla sukupuolisuhteessa sekä miesten että naisten kanssa. Tarkoitin sellaisia onnettomia homoseksuaaleja, jotka eivät ymmärrä olevansa homoseksuaaleja vaan yrittävät elää normaalissa avioliitossa. Kaikista ponnisteluista huolimatta siitä ei tule mitään. Sekä asianomainen itse että hänen puolisonsa kärsivät asiaintilasta yhtä paljon tajuamatta kuitenkaan mistä tämä johtuu. Molemmat osapuolet syyttelevät toisiaan. Tilanne on yhtä mahdoton kuin silloin, kun tai jos tavallinen heteroseksuaali pakotettaisiin elämään yhteiselämää homoseksuaalin kanssa.

KYSYMYS: Voisitteko kertoa lähemmin millaista on rakastaa ja elää läheisesti toisen homoseksuaalin kanssa?

VASTAUS: Se on täysin samanlaista kuin heteroseksuaalille miehelle on elää rakastamansa naisen kanssa: hyväilyjä, lahjoja, yhteisiä harrastuksia, mustasukkaisuuskohtauksia. Tietysti kiinnitetään huomiota myös ulkonäköön. Jos eräänä rakkauden kriteerinä pidetään uhrautumista, nimen omaan tätä tavataan homoseksuaaleissa suhteissa. Esimerkiksi minä olen kustantanut rakastamani henkilön opintoja jo viiden vuoden ajan ja muutoinkin olen kasvattanut häntä. Eikö tämä ole uhrautumista rakkauden nimessä? Homoseksuaalinen rakkaus on parhaimmillaan vähintäin yhtä kaunista kuin heteroseksuaalinenkin rakkaus on ja moni homoseksuaalinen suhde on kestänyt vuosikymmeniä kuten tavalliset avioliitot. Tätä teidän lienee kuitenkin vaikeata uskoa ja ymmärtää.

KYSYMYS: Voitteko te sietää naisia vai tunnetteko heitä kohtaan vastenmielisyyttä?

VASTAUS: Tietysti voin ”sietää” ja tunnen monia viehättäviä naisia mutta en voi kuvitellakaan eläväni heidän kanssaan avioliitossa tai intiimissä suhteessa muutoin.

KYSYMYS: Entä herättävätkö homoseksuaalit miehet vastenmielisyyttä naisissa?

VASTAUS: En voi puhua kaikkien naisten nimissä, mutta kerronpa jotakin. Meille Psyke ry:n numeroihin soittaa usein naisia, jotka pyytävät että järjestäisimme heidät kosketuksiin jonkin homoseksuaalin miehen kanssa. Miksikö? Siksi, että homofiilit yleensä ovat hyvin käyttäytyviä ja pukeutuvia, älykkäitä ja lahjakkaita sekä henkeviä keskustelijoina. Näille seikoille naiset panevat arvoa. Ja huomatkaapa tämä: homoseksuaalit miehet seurustelevat naisten kanssa seurustelemisen ilosta, heillä ei ole tuota normaalille heteroseksuaalille miehelle ominaista taka-ajatusta pyrkiä sopivan hetken tullen sänkyyn. Tämä kuulostaa yllättävältä, eikö niin?

KYSYMYS: Kieltämättä naista ajatellen. Mihin perustuu väitteenne, että homoseksuaalit ovat ”yleensä” lahjakkaita ja älykkäitä?

VASTAUS: Empiirisiin havaintoihin. Myönnätte kai, että niin monet historian merkkimiehistä ovat tunnetusti olleet homofiileja ja silti tai yhtä hyvin siksi ovat edustaneet alan huippua aikansa musiikissa, kuvaamataiteissa, kirjallisuudessa, runoudessa, tieteissä. Totuus on sekin, että Psyke ry:een kuuluu tavattoman paljon yläluokan ja ylemmän keskiluokan edustajia, oppineita ja miellyttäviä ihmisiä.

KYSYMYS: Sen uskon. Olenko väärässä jos luulen tehneeni havainnon, että eräät homoseksuaalit eivät laisinkaan kärsi mainitsemastanne masennuksesta vaan pikemminkin ylemmyydestä. He jollakin tapaa ylpeilevät erikoisuudellaan eivätkä pyri sitä mitenkään salaamaan.

VASTAUS: En tahdo käsittää tätä pieneksi ilkeydeksi. Ehkä saattaa olla näin. Parempi mielenterveyden kannalta ollakin tiettyyn rajaan asti oman arvonsa tunteva kuin kitua alemmuuden ja masennuksen tiloissa.

KYSYMYS: Onko homoseksuaaleilla tai joidenkin muiden seksuaalisten vähemmistöjen edustajilla erityinen merkki tai ele, josta he toisensa tunnistavat?

VASTAUS: Ei ole, en tiedä että olisi. Aikoinaan jotkut homoseksuaalit kyllä kantoivat vasemman kätensä nimettömässä sormusta ja pukeutuivat hieman silmiinpistävällä tavalla. Mutta nykyisin erilaiset sormukset ovat jo yleistyneet ja kukkaiskansa on tuonut kaduille hippie-vaatteensa niin että näihin tunnuksiin ei enää ole luottamista. Yleensä ainakin homoseksuaalit ovat vilkkaasti elehtiviä ja sirostelevia mutta toisaalta homoseksuaali voi olla hyvinkin vankkarakenteinen ja korostetun maskuliinisesti käyttäytyvä mies.

KYSYMYS: Satunnaista ja tilapäistä homoseksualismia voi esiintyä murrosiässä, sanoitte? Se siis on ohimenevä ilmiö?

VASTAUS: Niin on milloin on ollakseen. Samoin on ohimenevää vankiloissa harjoitettu homoseksualismi. Asianomaiset jatkavat vapauduttuaan normaaleja heteroseksuaaleja suhteita mikäli ovat heteroseksuaaleja.

KYSYMYS: Homoseksuaalisuuteen ei opita?

VASTAUS: Minä en tiedä että näin olisi käynyt. Homoseksualismin synnystä on olemassa niin kovin monta teoriaa. Erään sellaisen mukaan pojasta saattaa kehittyä homoseksuaali jos hänen äitinsä on ollut perheessä määräävä despootti-tyyppi ja isä syrjään vetäytyvä. Poika on tällöin suorittanut väärää identifiointia. Paljon puhutaan myös hormonihäiriöistä mutta hormonihoidolla ei ainakaan toistaiseksi ole saatu aikaan mitään tuloksia. Yksi seikka onkin varma. Homoseksualismiin ei ole olemassa lääkettä. Sitä ei voida muuttaa muuksi myöskään vankilassa. Parasta on jos jokainen homoseksuaaliksi itsensä todennut hyväksyisi minuutensa sellaisenaan. Ei kuitenkaan alistuen vaan, kuten sanoitte, ollen mieluimminkin ylpeä siitä että on ihminen, rakastava ja kärsivä, niin kuin jokaisen ihmisen osa aina on ollut. □

Yhdistyksen jäsenmaksu on vain 10 mk vuodessa. Tuloilla on kuitenkin vaikeata peittää edes yhdistyksen puhelin- ja postimenoja.

von Glan sanoo eronneensa kirkosta pelkästään siksi, että se suhtautuu seksuaalisiin vähemmistöihin niin tekopyhän karsaana.

***) Psyke ry:n puhelimet Helsingissä ovat 604 692 ja 604 792. Helsingin suuntanumero on 90. Kirjeitse voi Psyke ry:n puoleen kääntyä osoitteella Helsinki 10, postilokero 10 796.**

Mikkelissä ei paljon tapahdu. Tavallisesti. Eletään vain ja hissutellaan. Kaupungin merkkimiehet keksivät tiistai-iltaisin humpata Pillingissä ja siitä tietysti vähän kohistaan mutta enemmän oman väen kesken.
Mutta annas olla kun alkaa tapahtua: Samalle lauantaipäivälle sattuvat markkinat, kepulaiset kokoontuvat miettimään vaalitappionsa syitä ja ministereitä suorastaan vilisee kaupungin kaduilla. Mitä siihen nyt enää tarvittaisiin. Pikkukaupungin elämä sekoaa jo näistäkin. Jotain sellaista mitä mikkeliläiset eivät ole nähneet kohta kolmeenkymmeneen vuoteen.
Mikä sellainen ihme olisi?
Torin reunalla seisova sarkanuttuinen maalaismies sanoo sen:

Kato perkele,

MARSKI

Teksti: RAUNO JAAKKOLA
Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

Marskin päämaja on ollut useaan otteeseen Mikkelissä. Ensimmäisen kerran kansalaissodan aikoihin ja sitten molempien viimeisten sotiemme aikana. Mikkeliläiset ovat pitäneet marskinsa hyvin koskapa hän on palannut sinne uudestaan.

Mitä marski sanoo tämän päivän mikkeliläiselle? Tästä halusimme ottaa selvää.

Näyttelijä Joel Rinne valmistautuu elämänsä ehkä suurimpaan filmirooliin. Hän näyttelee marsalkkaa Ilmari Turjan näytelmän pohjalta tehtävässä elokuvassa PÄÄMAJA. Halusimme nähdä mitä tapahtuu kun markkinahulinoiden keskelle ilmestyy vanha tuttu hahmo. Tulee ensin Hotelli Kalevan ovesta aivan kuin kolme vuosikymmentä sitten. Ei jatkakaan matkaansa entiseen suuntaan kohti päämajaa vaan kääntyy kadun yli torille. Pysähtyy juttelemaan kalakauppiaan luona, saa päät kääntymään ja ihmiset kokoontumaan ympärilleen. Ja jutun lentämään, sen voi uskoa!

Avaus heti Kalevaa vastapäätä oli tällainen:

— Kyllä, marsalkka se on, ihan selvästi. Jos minä en tietäisi että se on kuollu niin marskiksi luulisin. Ja minä tunsin sen miehen, minä olin sota-aikana päämajan autokuskina ja näin läheltä, kyllä, jumalauta että osaakin olla saman sorttinen.

Mies raapii korvallistaan ja ihmettelee. Joku kuiskaa kaverilleen että sehän on Jopi Rinne ja selvittämättä jää, ihaileeko hän enemmän marskin hahmoa vai kuulua helsinkiläistä näyttelijää.

Tämä autokuski lähtee kävelemään marskin perässä, kiepsahtaa sitten melkein asentoon hänen eteensä ja seisoo kuin itsenäisyyspäivän paraatissa.

— Minä kunnioitan marsalkka Mannerheimiä kaikkien aikojen ykkösupseerina Suomen armeijassa, ihailen ja kunnioitan niin kauan kuin elän.

Puuttuu enää että Jopi kaivaisi taskustaan kunniamerkin ja ripustaisi sen miehen rintaan.

— Paloluukun meinasin kerran pudottaa marskin päähän kun olin lipunnostossa Mikkelin palokunnassa.

Mutta vastareaktio tulee heti. Mies huutaa väkijoukosta:

— Saatana niiton semmosiakin jotka ei paljon ihhaile eikä kunnioita! Ei oo tullu korvauksia mitä luvattiin. Saatana, kyllä patsaita pystyttäävät ja siihen rahhaa riittää mutta ei rintamamiehille.

Jopi yrittää selvittää ettei marski ollut se henkilö joka jätti korvaukset maksamatta, mutta se on sama kuin puhuisi seinälle. Vuosien puute ja katkeruus on muokannut miehen mielipiteet. Yllättäen syntynyt mahdollisuus purkaa itseään saa hänet heristämään nyrkkiään ensin kuvaajalle ja sitten itse marskillekin. Väkijoukko kohisee ympärillä.

— Kohnot, perkele, tännekin patsaan tekivät. Ensin meinasivat ihan tähän torille mutta onneksi saatiin edes vähän syrjempään. Sottaan, sottaan, sinne piti kyllä lähteä mutta sitten kun tuli puhe korvauksista niin kukkaan ei muistanu mitään. Kaikki syytteli toisiaan.

Autokuski on tullut sitkeästi perässä. Hänestä on kertaheitolla tullut marskin uskollinen adjutantti. Hän huutaa vastaan äskeiselle puhujalle ja pieni riidan poikanen on valmis.

— Ei ole sotakorvaukset marskin syytä, ne on kokkouksessaan tuolla teltassa Yhteiskoulun pihalla ne miehet jotka on jättäny huutonsa vastaamatta. Marskia on turha syyttää.

Vanhan miehen uni

Käsittämättömän pieni, kumarainen mies katsoo marskia kuin aavetta. Kun Jopi tulee lähelle, kokoaa mies jostakin sen verran voiman rippeitä että saa oikaistuksi itseään hiukan. Ja hänelle käy juuri niin kuin voi käydä hiljaiselle yksin eläjälle: hän sekoaa täysin. Marski hänen edessään Mikkelin kadulla on liikaa. Hän hermostuu ja alkaa sopottaa suuresta motista jatkosodan aikana. Kysyy muistaako marsalkka hänet, hän teki parhaansa. Ääni värisee.

— Muistaako Marsalkka kun oli se suuri motti, siellä olitte työkin. Voin vakuuttaa, että joka mies teki parhaansa.

Tälle miehelle sota on ollut liikaa. Hän on niitä jotka kantavat sodan polttomerkkiä loppuun saakka. Tänäkään päivänä hän tuskin tajuaa mitä hänelle tapahtui Mikkelin torilla kesäkuun viidentenä 1970. Tuntuu pahalta jättää hänet katsomaan kun marsalkka kävelee pois hänen elämästään.

Torikauppaa

Rihkamakauppias tarjoaa marskille ensin rukin lapaa ja sitten Maija Poppasen saapasta vaateharjoineen kaikkineen. Kauppaa ei synny.

Matkalla seuraavan pöydän ääreen paikalle osuu vanha palokuntalainen, hänellä on henkilökohtainen muisto sodan ajoilta:

— Myö oltiin korjaamassa palokunnan kattoa kun pääsi käsistä jumalaton paloluukku.

MARSKI

tuommonen metri kertaa metri ja jysähti katuun juuri siihen mistä marski kulki syömään kaksi kertaa päivässä. Sen että kaiku lakkas kuulumasta kun marskin seurue tulee koulun ovesta ja kävelee siitä luukun ohi. Ajateltiin silloin että herra jumala jos olis muutamaa minuuttia myöhemmin pudonnut se luukku niin linnassa olis istuttu varmasti. Sitä olisi niissä olosuhteissa heti arveltu sabotaasiksi tai joksikin.

On kesän ensimmäinen hellepäivä ja Jopi Rinne hikoilee sarkaisissaan. Mutta yhdessä humauksessa hänestä on tullut koko torin tienoon huomatuin henkilö, niin huomattu että hänen sisälle saamisensa tuottaa vaikeuksia. Hotellin edustalla törmätään kansanedustaja Hanhirovaan. Tapaaminen on taatusti sattumoinen, mutta kansanedusmiehen vuolaudella alkaa tulla tekstiä kuin olisi napsauttanut puhekoneen käyntiin.

Seppo Tikka harppoo ohi ja ällistyy joutuessaan kerran mikrofonin toisellekin puolelle. Marski tuo hänen mieleensä armeija-ajan. Miksi — se jää selvittämättä. Tikalla on kiire, puoluekokous teettää pitkiä päiviä. Vaikutelmaksi jää että terävänä pidetty haastattelija on hermostunut haastateltava.

Ällistyy se vanhakin kettu

Kepulaisen kansanedustajan tapaaminen ja sitten vielä Seppo Tikan ilmestyminen kuvaan synnyttää koko matkan hurjimman idean: mitä sanoisi puolueväki ja mitä sanoisivat herrat Virolainen ja Karjalainen jos marski motittaisi kokousteltan!

Motittamisesta luovutaan joukkojen vähyyden takia mutta sen sijaan päätetään suorittaa ovela kaappaus. Virolainen ja Karjalainen houkutellaan kesken kokouksen sopivaan paikkaan, lykätään marski heidän eteensä ja kysytään että entäs nyt! Se ei ole helppoa. Nestori Kaasalainen puhuu pitkään, Virolainen istuu etupenkissä hihansuutaan nyppien. Karjalaista ei edes näy.

Auto jossa marskia piilotellaan, muuttuu paahtavassa auringossa kuumaksi pätsiksi. Hiki valuu noroina pitkin Jopi Rinteen kasvoja. Näyttelijän osa ei ole kadehdittava.

Teltassa jatkuu kokous. Kaasalainen ilmoittaa luopuvansa puheenjohtajaehdokkuudesta ja Virolainen näyttää helpottuneelta. Jokainen puheenvuoro liittyy edessä olevaan puheenjohtajan vaaliin. Satakuntalaiset ovat heittäneet ehdokkaaksi professori Haikalan, vakavin vastaehdokas on Johannes Virolainen. Ja juuri tämä mies pitäisi saada houkutelluksi ulos teltasta.

Kaasalainen lopettaa vihdoin. Paikalle tulee myös Ahti Karjalainen ja jollakin pirullisella juonella valokuvaaja puhuttaa kuin puhuttaakin miehet ulos.

He ovat valmistautuneet vastaamaan ehkä ilkeisiinkin politiikkaan liittyviin kysymyksiin, mutta marskin ilmestyminen heidän eteensä on liikaa heillekin. Hämmennys ei kestä kuitenkaan kauan ja sen jälkeen onkin turha toivoa näiltä miehiltä varomattomia tai kärjekkäitä vastauksia. On turha puhua siitä suurimmasta sodanjälkeisestä murroksesta, jota asiantuntijoiden mukaan nykyisin elämme ja jonka kouriin juuri Keskustapuolue vaalitappioineen näyttää ilkeimmin tarttuneen. Marski on heidän mielestään ollut hyvä mies ja Paasikivi ja Kekkonen — muita ei heidän luetteloonsa mahdu.

Marskin suulla kysytään miten Suomen asiat ovat luistaneet ensin Maalaisliiton ja sen jälkeen Keskustapuolueen johdolla siitä lukien kun marski vuonna -46 siirtyi eläkkeelle.

— Hyvin on mennyt, vakuuttavat he yhteen ääneen. Karjalainen lisää vielä reippaammin:

— En ole varma olisiko marsalkka uskonut jos hänelle olisi silloin -46 kerrottu miten loistavasti asiat ovat Suomessa vuonna 1970.

Virolainen kertoo olleensa sodan aikana komennettuna päämajaan johtamaan Karjalan uudelleen asuttamista 41—43.

— Marsalkka oli hyvin varovainen uudelleen asuttamisessa. Hän oli sitä mieltä ettei sotilaallinen tilanne salli, että sinne siirretään kovin paljon asukkaita. Karjalaiset olivat itse innokkaita lähtemään. Jouduin siinä moneen kertaan pahaan välikäteen.

Pyöreätä ja varovaista! "Olosuhteisiin katsoen . . . " ja "asia on liian laaja tässä vastattavaksi . . . " Jos olisi kysynyt paljonko kello on, olisi vastaus saattanut kuulua: "Nykyisen tilanteen huomioon ottaen se saattaa olla kaksitoista mutta jos tarkastelee asiaa laajemmin se on mahdollisesti yhden paikkeilla."

Kokousteltan ympäristö suorastaan kuhisee valokuvaajia. Marski on piilotettava ja saman tien menettävät herrat entiset ministeritkin kiinnostuksensa asiaan. Kovaäänisestä kuuluu vakaan isäntämiehen puhe, jossa hän syyttää Johannes Virolaista melko suorin sanoin Keskustapuolueen vaalitappion aiheuttamisesta. Marsalkka toivottaa onnea kokoukselle ja valokuvaajat jäävät nuolemaan näppejään.

— Olosuhteet huomioon ottaen marsalkka oli historiamme merkittävimpiä miehiä ja sitten tulevatkin Paasikivi ja Kekkonen . . . Edes marsalkan ilmestyminen kesken kiivaan puoluekokouksen ei hätkähdytä näitä miehiä.

Näyttelijä Joel Rinteen 72. syntymäpäivä sattui samaksi lauantaiksi. Kehyksinä marskin kabinetti Hotelli Kalevassa. Vieressä rouva Rinne.

Alokas Komulainen ja marski

Mikkelin varuskunnan pihamaalla seisoskelee kymmenpäinen varusmiesjoukko odottamassa lomakuljetusta. He eivät kiinnitä huomiota punaiseen autoon, joka pysähtyy kuusten varjoon. Marski lähtee kävelemään poikia kohti. Hätäisimmät pomppaavat pystyyn ja tekevät kunniaa. Naamat venähtävät totisiksi. Joku tuntee Jopi Rinteen ja seisoo rentona männyn runkoon nojaillen.

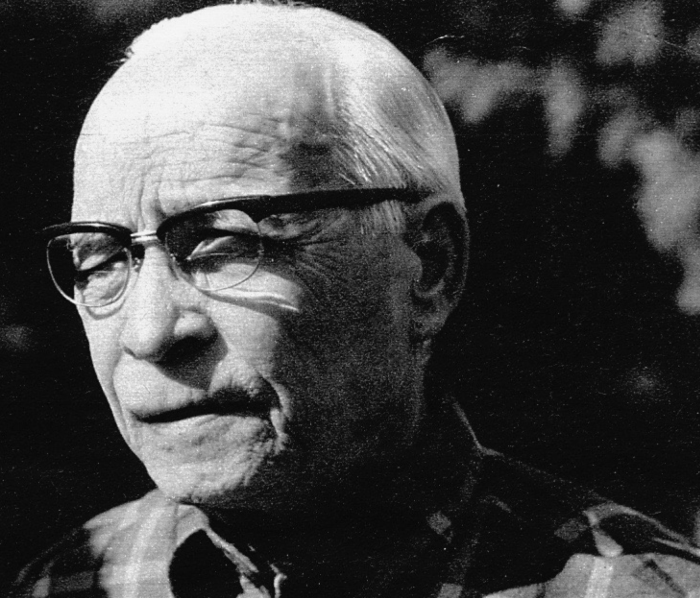
Hämmästyttävintä on että yli puolelle siitä joukosta marsalkan univormu on tuntematon. Useimmat veikkaavat jotakin kenraalia, joku ehdottaa ruotsalaista everstiä ja alokas Komulainen väittää itsepintaisesti marskia laivaston komentajaksi. Ja kuitenkin luultavasti jokaisen varuskunnan seinällä roikkuu marskin kuva.

Yhtään upseeria ei tule vastaan. Mielessä pyörii lakipykäliä, jotka puhuvat jotakin sotilaspuvun väärinkäytöstä ja teon rangaistavuudesta. Kaupungilla olemme liikkuneet enemmänkin kevyessä markkinatunnelmassa mutta tunkeutuminen varuskunta-alueelle korkean upseerin asussa ja arvomerkeissä saattaisi pahimmassa tapauksessa viedä raastupaan.

Marsalkan kabinetti

Hotelli Kaleva vaalii perinteitä. Marskin kabinetti on säilytetty sodanaikaisessa asussaan verhoja ja huonekaluja myöten. Sattuu niin mukavasti että samana kesäkuun viidentenä on Joel Rinteen syntymäpäivä ja lounas täpötäysine marskinryyppyineen, marsalkan univormussa ja täsmälleen sillä paikalla missä marsalkka aikoinaan on istunut, on mieleen jäävä elämys kokeneelle näyttelijällekin.

Kabinetin ikkunasta näkyy tori ja on varmaa että yksi jos toinenkin markkinavieras miettii mielessään pyörähtikö ajan ratas tosiaan kolmekymmentä vuotta taaksepäin vai oliko viimeinen ryyppy markkinapullosta sittenkin liikaa. □

30 VUOTTA VAIENNUT KENRAALI ON PUHUNUT!

J. K. Paasikiven mukaan kenraali A. F. Airon suurin kunniamerkki oli

KOLME VUOTTA VANKILASSA

□ On väitetty että tämä mies tosiasiassa johti Suomen armeijaa ja marsalkka Mannerheim oli vain keulakuva.

□ Marsalkka itse on sanonut, että tämä pienikokoinen kenraali oli hänen kanssaan samaa mieltä yhden ainoan kerran. Silloin oli kyse ruokaryypyn laadusta.

□ Tämä mies halusi siirtää joukkoja Karjalan Kannaksen puolustukseen jo vuotta ennen suurhyökkäystä. Kun häntä ei uskottu, hän siirrätti sinne joukkoja omapäisesti. Valitettavasti hän ei ehtinyt olla tarpeeksi omapäinen ja niin venäläiset sitten tulivatkin puolijuoksua halki Kannaksen.

□ Sodan päätyttyä hänet heitettiin kolmeksi vuodeksi yksinäisselliin ja Paasikivi sanoi, että se on suurin kunniamerkki minkä hän voi saada.

□ Kun sota oli loppu, hän vaikeni kuin muuri. Hänestä tuli vaikeneva kenraali.

□ Enää hän ei ole vaikeneva kenraali. Ihme tapahtui marskin syntymäpäivän jälkeisenä kauniina kesäaamuna 1970. A k s e l F r e d r i k A i r o puhui siitä mistä hän oli vaiennut lähes kolmekymmentä vuotta.

Teksti: RAUNO JAAKKOLA
Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

KÄÄNNÄ

AIRO...

Asekätkentäoikeudenkäynneistä puhuttiin ja kohistiin aikanaan paljon. Tai oikeastaan ensin vaiettiin ja sitten kohistiin. Tosiasia kuitenkin on että syyskuussa 1944 solmitun välirauhasopimuksen voimaantulon jälkeen laadittiin salainen liikekannallepanosuunnitelma ja siihen liittyi aseiden kätkentää. 1947 alkaneessa oikeudenkäyntien sarjassa syytettiin yli tuhattakuuttasataa henkilöä asekätkennästä ja rangaistuksia langetettiin noin 400.

Nämä ovat kylmiä numeroita ja kaukaisia vuosilukuja. Ne kertovat ainoastaan osatotuuden. Sitä, miten eri tavalla näihin tuomioihin suhtauduttiin, kuvaa hyvin kenraali Airon muistikuva hänen pidättämisensä aattotunnelmista:

— Paasikivi sanoi minulle ettei minun kannattanut ottaa pidätystäni kovin vakavasti. Hän sanoi että se on suurin kunniamerkki minkä voin saada. Minä sanoin takaisin, että en ole koskaan ollut kovin perso kunniamerkkien perään.

Yleisesikunnan päällikkö A. F. Airo siis vangittiin ja tällä teolla uskottiin voitavan rauhoittaa kiihtyneitä mielialoja.

Kenraali Airo elelee syrjässä julkisuudelta, rauhallisessa maalaistalossa Heinolan lähistöllä. Ei hänestä erakkoa ole tullut; vieras on koska tahansa tervetullut hänen luokseen, mutta jos keskustelu lipsahtaa vaarallisille alueille niin hän vaikenee kuin muuri. Näin on ollut tähän asti. Radio on pyytänyt häneltä haastattelua useaan kertaan — turhaan. Keskustelutilaisuuksien järjestäjät ovat houkutelleet häntä paneeleihinsa — hekin suotta. Ja kuitenkin hän sanoo vaikenemisestaan:

— En minä ole oikeastaan tehnyt mitään vaikenemispäätöstä, niillä on vain ollut kaiken maailman kotkotuksia mielessään ja olen ajatellut, että antaa olla.

Airo on nyt 72 vuoden ikäinen eläkeläinen. Hänen puheensa on selkeätä ja täsmällistä. Hänen pidättämisestään on liikkunut juttuja, hänen kolmatta vuotta kestäneestä vankila-ajastaan ei tiedetä mitään. Mutta nyt tiedetään!

Kenraalin pidätys

— Minut kutsuttiin Puolustusministeriöön. Ministerinä oli silloin M a u n o P e k k a l a, mutta hän ei ollutkaan paikalla. Minä sanoin sille sihteerille, että minun on käsketty tulla tänne, minä istun tässä ja odotan. Kenraali O l e n i u s selitti että Pekkala oli valtioneuvoston istunnossa ja minä ajattelin että täytyy sen istunnon joskus loppua, minulla on kyllä aikaa.

— Olin istunut tunnin verran kun minut pyydettiin puhelimeen. Siellä oli marski, hän oli silloin johtamassa sitä istuntoa. Marski sanoi minulle, että kenraali tulee heti alas, minä tulen hakemaan. Alhaalla odotti auto ja niin ajettiin marsalkan kanssa Tamminiemeen lounaalle.

— Koko lounaan ajan marski oli vaivautuneen näköinen. Hän ei maininnut sanallakaan, että pidätysmääräys oli juuri annettu. Kun marski kahvin kanssa tarjosi kaksi konjakkia, minä ymmärsin, että nyt ovat asiat hullusti. Minä nimittäin tunsin sen verran hänen juomatapojaan. Kun tein lähtöä, marski taputti minua olalle ja sanoi: "Olkaa lujana, kenraali. Olkaa lujana niin kuin aina!" Sitten hän lisäsi vielä että pääministeri haluaa keskustella minun kanssani. Silloin tiesin lopullisesti mitä oli odotettavissa.

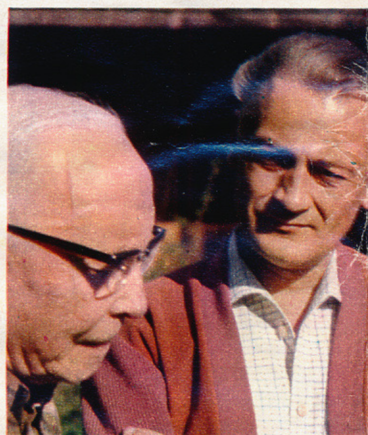
— Minä marssin pääministerin luokse. Siellä oli Pekkala ja hetken päästä sinne tuli K e k k o n e n k i n, tämä nykyinen presidentti. Pääministeri Paasikivi kertoi sitten, että valvontakomission taholta on tullut vaatimus. Jotakin on tehtävä asekätkentäjutun selvittämiseksi. Minä sanoin Paasikivelle, että sehän on maailman helpoin asia, pistätte minut kiinni, sillä sitä te kuitenkin ajatte takaa. Onhan silloin jotakin tehty kun yleisesikunnan päällikkö istuu linnassa. Paasikivi niistä miehistä oli ainoa täysin asiallinen mies. Siinä hän puhui siitä, että pidättäminen on pikemminkin kunniamerkki kuin rangaistus.

— Minusta asia oli loppuun käsitelty. Minä kysyin muodollisuuksia ja tiedustelin, että kuka minut pidättää. Pekkala meni neuvottomaksi ja kysyi enkö minä voi mennä suoraan Valpoon. Minä sanoin, että ei helvetissä, en minä voi mennä noin vain Valpoon, minut täytyy ensin pidättää. Pekkala sanoi, ettei hän oikein tunne näitä asioita. Minä vastasin, että niin, niin, puolustusministerinä kyllä sopii olla vaikka ei tiedä mitään asioista. Määräyksiä kyllä järjestetään, mutta ei tiedetä konstia miten kenraali pidätetään.

— Pekkala lupasi ottaa asiasta selkoa ja käski soittamaan. Kun minä sitten soitin, hän sanoi, että ministeri L e i n o hoitaa tämän pidätyksen. Leino oli määrännyt kenraali A l f t a n i n pidättämään minut, kenraalia ei nimittäin voi pidättää kuin toinen kenraali. Soitin Alftanille että ei sinun tarvitse tulla näkemään sitä häpeää, minä menen itse. Sitten soitin vielä Leinolle ja sanoin, että aamulla tulen, mutta en tänä iltana. Tästä kaikesta sohlaamisesta oli seu-

Tämä on Suomen vankilahistorian erikoisimpia peitehuopia. Kenraali Airo repi housunsa ja sai sillä keinolla itselleen parsinneulan. Sen jälkeen hän purki lankaa sukistaan ja kirjaili pitkien vankilaviikkojen aikana oman omituisen runonsa. Todellista käyttörunoutta.

Vanha kenraali ja J u s s i J u r k k a, mies joka näyttelee päämajoitusmestaria — siis Airoa — PÄÄMAJA-elokuvassa.

Venäjän armeijassa kuului upseereille lounaan kanssa yksi ryyppy ja päivällisen kanssa kaksi. Mikä sellainen upseeri on joka ei nauti viinaedusta loppuun saakka!

rauksena että kun asiaa sitten myöhemmin tutkittiin niin todettiin ettei minua oikeastaan oltu pidätetty lainkaan, minä olin itse mennyt Valpoon.

— Aikanaan tulivat sitten ne oikeudenkäynnit. Yksi syyttäjistä oli tämä meidän maaherra Urho Kiukas. Eikä hassumpi syyttäjä ollutkaan. Hän kyllä kuunteli mitä syytetylläkin oli sanottavaa. Meillä ei Kiukkaan kanssa ole mitään, hyviä kamraatteja ollaan.

— Mutta oli siellä sitten sellainen Jorma Uitto, syyttäjiä hänkin ja oli sitten mahtava mies. Kerran vaimo tuli katsomaan ja kysyi nöyrästi saisiko tavata minua. Tämä Uitto istui vain ja jutteli sihteerilikkansa kanssa eikä ollut kuullakseenkaan pitkään aikaan. Se taitaa olla nykyisin Uiton vaimo samainen konekirjoittaja. Ja Uitto on hoitanut asiansa hyvin, palvelee tullilaitosta.

— Oikeudessa Uitto ei luultavasti edes kuunnellut mitä syytetyllä oli sanomista, se oli aivan kuin etukäteen suunniteltu koko juttu.

— Niin hyvin oli juttu petattu että linnareissu siitä tuli.

Marskin temput

Vanha kenraali ei vaikuta vähääkään katkeroituneelta. Hän liikkuu pihamaalla näyttelijä Jussi Jurkan kanssa ja puhuu Päämajan filmaussuunnitelmista. Jussi Jurkka on matkalla mukana tutustumassa filmin päämajoitusmestarin esikuvana olleeseen Airoon. Miesten kuivakkaassa ulkomuodossa on ainakin selviä yhtäläisyyksiä. Airo vaikuttaa tyyppinä leppoisammalta, mutta Jussila on tietysti näyttelijän keinonsa. Kun tulee puhe niistä lukemattomista kaskuista, joita hänestä ja marskista on kerrottu, hän moittii ja sanoo että ne ovat pääasiassa tositapahtumia.

Kun Airo on ollut nuori upseeri, nuori kadetti, hän ei ole voinut vastata sitä ihannekuvaa mikä sen aikaisesta upseerista on ollut olemassa. Hän on pieni mies, tavallisen näköinen tai kuten Turja sanoo näytelmässään marskin suulla: "Kenraali on tonttu." Hänessä on siis pitänyt olla jotakin muuta. Terävyyttä, kovuutta, ehkä härkäpäisyyttäkin.

— Puolustusvoimien ylilääkäri Suolahti kinusi minulta lupaa saada käyttää kaikki muut puhelut kiireellisyydessään voittavaa komentajapuhelua. Minä sanoin hänelle suoraan että et sinä sitä tarvitse. Suolahti meni marsalkan puheille ja sai marsalkan lupaamaan puheluluvan. Joku kerta marsalkka sanoi minulle että jos kenraali nyt kuitenkin kirjoittaisi komentajapuheluluvan Suolahdelle. Minä kirjoitin mutta ei siitä ollut minulle mitään haittaa, minä määräsin käyttöön operatiivisen komentajapuhelun joka ylitti kaikki muut. Ja sitä lupaa ei ollut muilla kuin minulla.

Marsalkka tuli tunnetuksi siitä, että miehistöä hän kohteli suorastaan hellästi, mutta upseerit saivat nenälleen usein aiheettakin. Kenraali Airo oli tässäkin suhteessa ainoa poikkeus. Joskus marsalkka kokeili temppujaan häneenkin mutta heikoin tuloksin.

— Ruokailutavat olivat marskin suuri harrastus. Saksalaiset olivat lahjoittaneet marsalkalle kahdenlaista kaviaaria, kokonaista ja prässättyä. Jollakin aterialla marsalkka kyseli pöytäseurueelta kummasta kaviaarista kukakin piti enemmän. Kun minun vuoroni tuli, minä sanoin että herra marsalkka, nyt on sota-aika ja elintarvikkeet ovat tiukalla, ei ole varaa kronklata, pääasia että on kaviaaria! Siitä aiheesta ei puhuttu sen enempää.

Sörkästä Ratakadulle

— Kaksi ensimmäistä viikkoa on pahin linnassa. Sitten siihen tottuu. Ei ollut lupa kirjoittaa, mutta minäpä pidin koko ajan päiväkirjaa ja se päiväkirja on vieläkin tallella. Ei ollut lupa pitää kelloa, mutta minulla oli toinen kello taskussa kun luovutin toisen pois. Olin siis alusta alkaen kuin täysin oppinut linnan vintiö. Pasianssiakin minä pelasin sellissä, vaikka ei olisi saanut olla pelikortteja. Sitten minua alkoi kiukuttaa kun heittelivät minua Sörkän vankilan ja Ratakadun välillä kuin vanhaa rukkasta. Minä tiukkasin että antakaa olla yhdessä paikassa. Vaikka vartijoita oli varoitettu, että minun kanssani ei saanut jutella, niin silti eräs vartija kertoi, että on olemassa suunnitelmia minun vapauttamisekseni ja sitä varten vaihdetaan olinpaikkaa. Kyllä ne oli naurettavia touhuja.

Kenraali Airo puhuu vankilamatkastaan kuin kuka tahansa, joka joskus vuosikymmeniä sitten on joutunut viettämään aikaansa suljetussa laitoksessa. Tai ei ehkä sittenkään samalla tavalla: hän puhuu siitä avoimesti ja kainostelematta kuin ainakin mies, joka tuntee istuneensa sijaiskärsijänä.

— Nykyään puhutaan siitä miten miestä ei saisi pitää kauan yksinäissellissä, jää kuulemma arpia sisikuntaan. Kaksi viikkoa on kuulemma jo aivan julma teko. Minä istuin sellissäni yksin hyvän joukon kolmatta vuotta enkä seonnut tämän pahemmin. Siinä oli hyviäkin puolia: oli aikaa pysähtyä miettimään elettyä, oli aikaa laskeskella tekemisiensä ja tekemättä jättämisiensä summaa.

On vaikea sanoa onko tapa peräisin vankila-ajoilta mutta vieläkin kenraali kertoo nousevansa kolmen, neljän paikkeilla aamuyöstä. Ja miksikö?

— Ajattelemaan! Ne on parhaita tunteja istua ja ajatella. Keittää aamukahvit ja istua vain.

Jos sota syttyy

— Kyllä tätä maata voidaan edelleen puolustaa ase kädessä. Ei ehkä täällä etelässä, mutta minusta tuntuu ettei täällä etelässä enää tarvitsekaan sotia. Lappi se on joka suurvaltoja kiinnostaa. Siellä on Jäämeri. Kuka hullu nyt näihin Itämeren karikkoihin tulisi kun ei niissä selviä kunnolla kauppalaivatkaan. Mutta meillä on Lappi. Siellä on kaksi suurvaltaa yrittänyt käydä sotaa ja miten siinä kävi? Molemmat seisoivat siellä kuin pinna paskassa. Tai kuvitteleeko joku, että amerikkalaiset pystyisivät sotimaan Lapissa? Eivät ne pysty sotimaan paremmissakaan olosuhteissa.

Kenraalitar moittii lempeästi kenraalin kielenkäyttöä, mutta kun kerän pää on auki, ei Airoa tunnu pidättelevän mikään.

— Tämähän on sitä modernia kieltä, ei tätä kannata kainostella, tästä saa laudaturin kun puhuu näin.

Jussi Jurkka imee vaikutelmia. Kenraali hyppää asiasta toiseen. Tämän päivän varusmieheen, sotilasainekseen hän luottaa siinä kuin sodanaikaiseenkin. Hänen ystävänsä Tahko Pihkalan käynnistä hän muistaa Tahkon mielipiteen samasta asiasta:

— Tahko sanoi että puhutaan siitä kun kaikki nykyään käyvät kouluja. Mutta kukaan ei kuitenkaan käy koulua. Kaikki istuu koulua. Bussissa ne istuu, koulun penkillä ne istuu. Kukaan ei enää käy koulua ja se on Tahkon mielestä tämän kansan loppu.

Puhe menee taas sotaan — sotilaan kanssahan tässä jutellaan. Aamuisissa ajatuskuvioissa taitaa sittenkin elää vanha päämajoitusmestari.

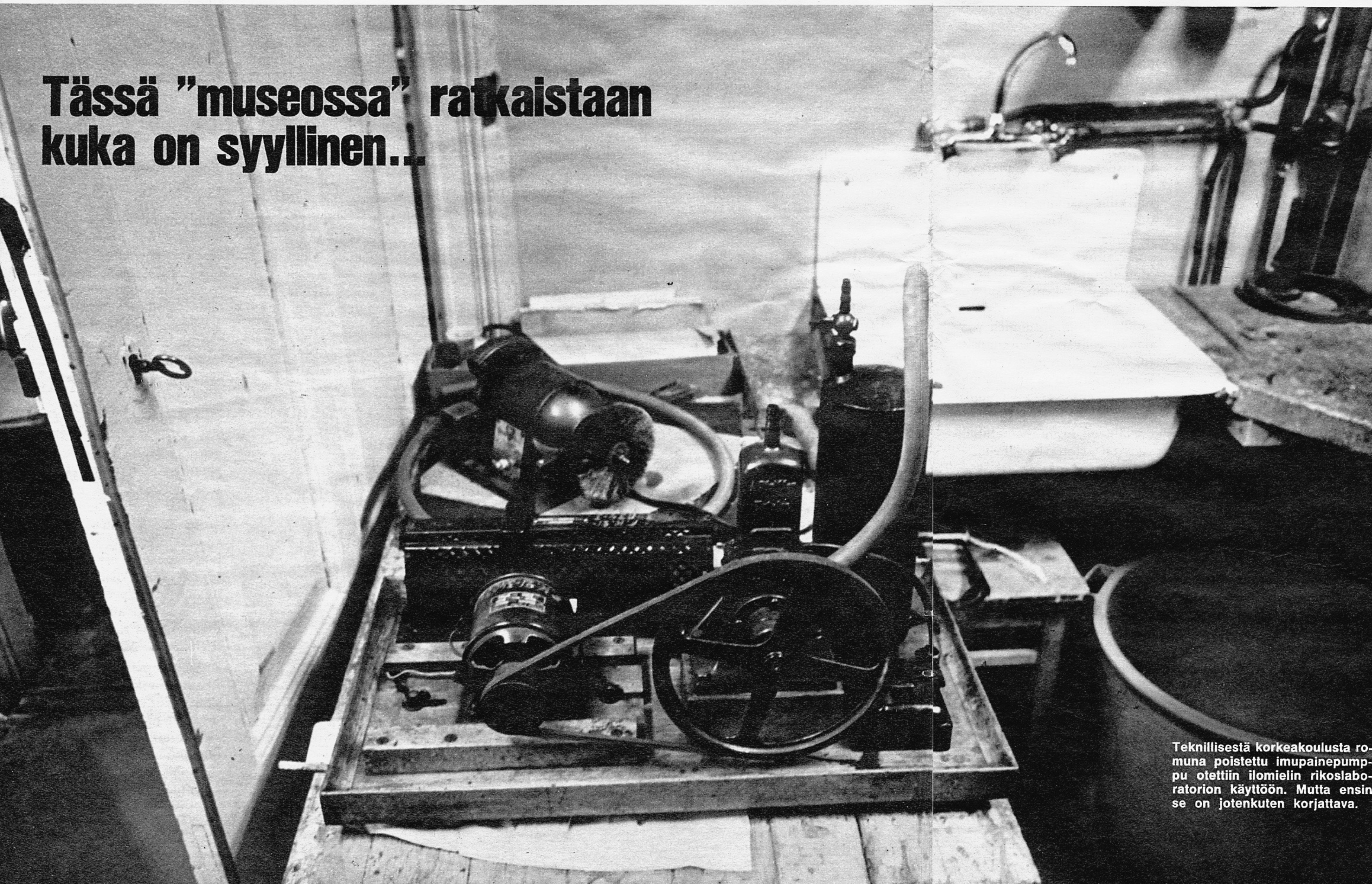
— Puhutaan aina, että on ohjukset ja muut. Totta kai on ohjukset, mutta ei se riitä. Ei sota perustu siihen, että tuhotaan joku paikka, se täytyy kyetä myös miehittämään. Kyllä kaupungin saa hajalle ukko kuin ukko, mutta mitenkäs Lapin korvet hajoitetaan. Ja miten ne miehitetään. Jos meillä hoidettaisiin puolustuslaitoksen aseistus ajanmukasella tavalla niin sodan syttyessä tänne olisi paha kenenkään tulla.

Tilanne on kääntynyt mukavasti päälaelleen: vaikenevaa kenraalia saa milteipä pidätellä ja yrittää rakentaa jonkinlaista juonta niistä tuhansista asioista ja tapahtumista, joista hänen pitkä ja värikäs elämänsä on rakentunut. Monet jo historiaan siirtyneet nimet vilahtelevat niin luontevasti hänen puheessaan, että nuoresta kuulijasta koko tilanne alkaa tuntua epätodelliselta.

Päällimmäisenä jää mieleen pyörimään kysymys, mitä sisältääkään se päiväkirja, joka on ollut jo melkein unohduksissa mutta jonka vaimo on ullakon kätköistä löytänyt.

Pelkkä aavisteleva ajatuskin hirvittää. □

ALA-ARVOINEN RIKOSLABORATORIO JOHTAA OIKEUSMURHIIN, pelkäävät asiantuntijat

Tässä "museossa" ratkaistaan kuka on syyllinen...

Teknillisestä korkeakoulusta romuna poistettu imupainepumppu otettiin ilomielin rikoslaboratorion käyttöön. Mutta ensin se on jotenkuten korjattava.

■ Keskusrikospoliisin rikoslaboratorion tila on tämän maan törkeimpiä, kansalaisten oikeusturvaan kohdistuneita laiminlyöntejä.

■ Se on joka suhteessa alapuolella arvostelun. Se on noin 40 vuotta ajastaan jäljessä. Länsi-Euroopassa ei ole alkeellisempaa rikoslaboratoriota ja tuskin muualtakaan maailmasta löytyy kehnompaa. Lisäksi se ei ole puolueeton, koska sitä johtavat tutkivat viranomaiset.

■ Tämän laboratorion lausuntoihin perustuen tuomioistuimet kuitenkin ratkaisevat vuosittain tuhansien ihmisten kohtalon.

■ Erääksi syyksi rikoslaboratorion alennukseen arvellaan riitaisuutta, joka vallitsee ylimmän poliisijohdon piirissä. Jos näin on, käsite Suomesta oikeusvaltiona ansaitsee yhä suuremmat lainausmerkit.

Teksti: JUHA NUMMINEN Kuvat: KURT JUUSTILA

Vuonna 1931 eli 39 vuotta sitten siirrettiin valtion maanviljelyskemiallinen laboratorio pois Merimiehenkatu 13:ssa sijaitsevasta, viime vuosisadalla asuintaloksi suunnitellusta rakennuksesta.

Tärkeä laboratorio muutettiin ajanmukaisempiin tiloihin, koska talo oli todettu vanhanaikaiseksi, huonokuntoiseksi ja laboratoriokäyttöön täysin soveltumattomaksi, jopa vaaralliseksi.

Tyhjentyneisiin tiloihin si-

KÄÄNNÄ

ALA-ARVOINEN RIKOSLABORATORIO...

joitettiin väliaikaisesti rikoslaboratorio.

Ja siellä tuo suomalaisten oikeusturvalle tärkeä laboratorio on yhä.

Sen tehtävistä sanoo poliisiasetuksen 30. pykälä suuruudenhullusti: "... suorittaa rikostutkintaan liittyviä kriminaaliteknisiä tutkimuksia ja kehittää tieteellisiä rikostutkimusmenetelmiä".

Miten voi nykyaikana kehittää tieteellisiä rikostutkimusmenetelmiä, kun asiantuntijoiden mukaan laboratoriossa on vain muutama laite, joka ei kuuluisi museoon.

Ainoa toisen maailmansodan jälkeen hankittu merkittävä laite on kaasukromatografi, joka saatiin noin kuusi vuotta sitten, mutta jota työvoiman puutteen vuoksi ei ole voitu tehokkaasti käyttää.

Kaaosmainen työmäärä

Rikoslaboratoriolle osoitetaan vuosittain lähes 10 000 tutkimustehtävää, jotka oikeusturvan vuoksi täytyisi tutkia mahdollisimman nopeasti, perusteellisesti ja tarkasti.

Sen tehtäviin kuuluvat huumausaineita, lääkeaineita sekä myrkkyjä koskevat tutkimukset.

Se suorittaa myös ase-, ampumaetäisyys- ja ampumasuuntatutkimukset, tutkii murtojäljet, raha- ja asiakirjaväärennykset, posti-, vero- ja leimamerkkirikokset sekä käsiala- ja nimikirjoitusväärennykset.

Sen tehtävänä on ottaa selvää tulipalojen syistä sekä suorittaa alkoholipitoisten aineiden analyysejä.

Viimeksimainittujen kohdalla työmäärä lisääntyi kaaokseksi, kun sosiaali- ja terveysministeriön alkoholikemistin virka lakkautettiin tänä vuonna.

Nyt kerätään poliisin ottamat alkoholinäytteet rikoslaboratorion varastoihin, koska ei ole henkilökuntaa eikä laitteita analysointiin.

Alkoholianalyysit olisivat tärkeitä sen vuoksi, että niiden avulla pystyttäisiin selvittämään, miten suuria eriä laitonta alkoholia tuodaan maahan tai valmistetaan täällä.

Yhä laajenevan tehtäväkentän muodostavat myös huumausaineet, joiden osalta tutkittavien näytteiden määrä lisääntyi vuodesta 1968 vuoteen 1969 yli kolminkertaiseksi. Ja tänä vuonna se kasvaa huomattavasti.

Ala-arvoiset olosuhteet, palkkakuoppa, alhainen ammattitaso

Rikoslaboratoriossa on nyt 13 vakituista ja kaksi tilapäistä työntekijää — Ruotsissa, missä työmäärä on vastaavassa laitoksessa lähes sama, on työntekijöitä 55 ja tilat lähes kahdeksan kertaa suuremmat.

Talo oli remontoimatta aina vuoteen 1968, jolloin sähkölaitos uhkasi katkaista siltä virran tulipalovaaran vuoksi, jollei sähkölaitteita uusittaisi.

Tuloksena oli pintapuolinen remontti, jonka jälkeen katto vuotaa enää muutamasta kohdasta, lattialämpö laskee talvella lähelle nollaa ja vesijohdot jäähtyvät. Veto ja suuret lämpötilanvaihtelut sekä liikenteen tärinä estävät monien tutkimusvälineiden ja -menetelmien käytön.

Jo pari vuotta sitten suoritetussa palotarkastuksessa todettiin, ettei kyseisiin huonetiloihin saisi sijoittaa minkäänlaista laboratoriota edes täyskorjauksen jälkeen.

Esimerkiksi palavia nesteitä, räjähdysaineita, panoksia ja nalleja säilytetään tavallisessa, puuovisessa vaatekomerossa. Ampumarata on vain neljä metriä pitkä.

Paloviranomaisilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta kieltää laboratorion käyttöä koska kysymyksessä on valtion laitos.

Koska tilanpuute on täysin mahdoton, joudutaan ympäri maata tutkittaviksi lähetetyt näytteet säilyttämään pahvilaatikoissa käytävillä ja nurkissa, poikittain ja pinossa, pöytien kulmilla jne. Tällöin on erittäin suuri mahdollisuus, että näytteet vaihtuvat tai katoavat esimerkiksi siivouksen yhteydessä.

Tähän puoleen on esimerkiksi Ruotsissa kiinnitetty aivan erityinen huomio ja siellä tutkittavat tavarat ovat lukkojen takana, erillään tutkimushuoneista.

Rikoslaboratoriota kohtaan osoitettu voimakas aliarviointi kuvastuu myös palkkauksessa — esimerkiksi sairaalalaitoksen palveluksessa oleva kemisti saa 1 000 markkaa enemmän palkkaa kuukaudessa kuin saman pätevyyden omaava rikoskemisti.

Tämä on johtanut siihen, että laitoksen työntekijöiden ammattitaito ei ole — erään huomattavan kemistin arvion mukaan — heidän tehtäviensä tasalla. Tuomioistuimien pyytämät, epävarmat tutkimustulokset annetaan liian varmoiksi muotoiltuina ja niihin luotetaan oikeuksissa kuin jumalansanaan.

Näin oikeusmurhamahdollisuus on pelottavan lähellä.

Laitoksen johtaja, tri V. P. Hirsjärvi tiedostaa tämän vaaran ja korostaa: — Meidän on käytettävä lausunnoissamme termejä "näyttää" ja "tuntuu todennäköiseltä", koska näillä laitteilla ei asiaa voida selvittää varmasti.

— Aivan liian paljon jää oman harkintamme varaan, emmekä haluaisi antaa väärää lausuntoa. Me tiedämme, että siitä riippuu hyvin usein ihmisen elämä — tuomitaanko joku vai vapautetaanko.

— On aika piinallista tietää, että näyttää-siltä-että-lausuntojemme perusteella ihmisiä passitetaan oikeussaleista vankiloihin.

RIIDAT ERÄÄNÄ SYYNÄ RIKOSTUTKIMUKSEMME ALENNUSTILAAN?

Mieluummin autoja kuin tieteellistä rikostutkimusta

Vuosikaudet on laboratorio tehnyt aloitteita työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.

Nyt on kysymykseen tarttunut myös Suomen Kemistiliitto, jonka taholta on todettu — toinen toistaan pätevämpien asiantuntijoiden voimalla — että kelvottomampaa rikoslaboratoriota ei voisi enää kuvitella.

Todetaan myös, että kaikesta päätellen poliisijohdon taholla ei tajuta laboratoriotutkimusten tärkeyttä rikosten selvittelytyössä — muualla maailmassa rikosten tutkiminen on sen sijaan kehittynyt yhä tieteellisempään suuntaan.

Kiinnitetään huomiota esimerkiksi ylipoliisipäällikkö Fjalar Jarvan voimakkaaseen kiinnostukseen Liikkuvaa poliisia kohtaan ja korostetaan, että vaikka uudet poliisiautot lisäävätkin kansalaisten turvallisuutta, niin rikoslaboratorion alennustila loukkaa erittäin suuresti yksilöiden oikeusturvaa.

Ajanmukaisten laitteiden hankkiminen maksaisi 500 000 markkaa — eli 50 poliisiauton hinnan — minkä lisäksi tulisivat tietenkin rakennus- ja henkilökuntakustannukset.

Eräänä käsityksenä esitetään myös, että poliisijohdon vuodesta toiseen jatkuneet riitaisuudet — lähinnä Jarvan ja keskusrikospoliisin päällikön Pentti Ylösjoen välien rikkinäisyys — ovat vaikuttaneet määrärahakysymyksiin krp:n alaisuudessa toimivan laboratorion asemaa huonontavasti.

Kemistiliitto ehdottaakin, että rikoslaboratorio tehtäisiin — täydellisen uusimisen jälkeen — Valtion rikostutkimuskeskukseksi, joka ei olisi enää rikoksia tutkivien henkilöiden johdettavana, vaan toimisi puolueettomana laitoksena.

★

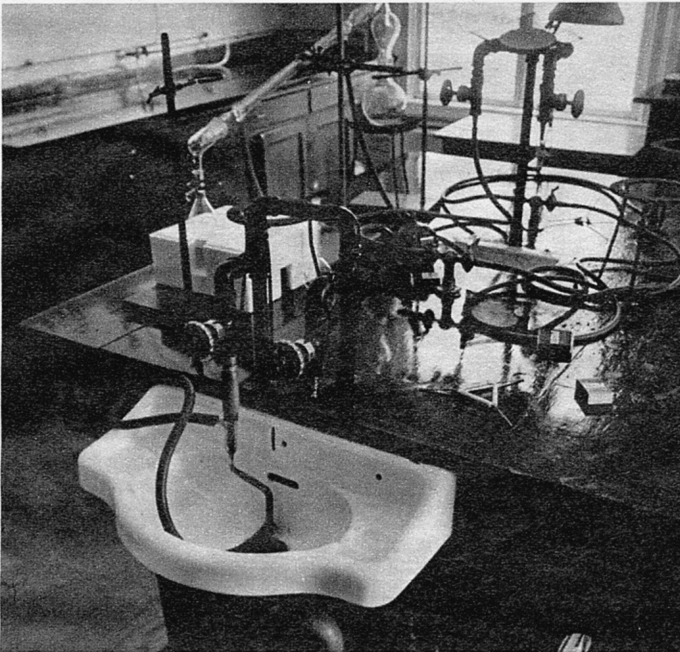
Viimeisin uutinen rikoslaboratoriosta kertoo, että siihen ovat pesiytyneet tupajumit sankoin joukoin.

On vaara, että koko talo murenee käsiin.

— Se on ainoa lohdullinen tieto pitkään aikaan, sanoo laitoksen johtaja. □

▲ Samassa talossa kun rikoslaboratorio sijaitsee myös rikosmuseo. Rajaa, missä laboratorio alkaa ja museo loppuu, on mahdotonta vetää.

◄ Laboratoriohuone henkii joka puolella alkeellisuutta, joka naurattaisi jollei tietäisi, että näissä tiloissa ratkaistaan vuosittain tuhansien ihmisten kohtalo.

▼ Rikostutkijan pöytä Suomen keskusrikospoliisin rikoslaboratoriossa 1970. Uskotteko, että tällaisissa tiloissa ja tällaisessa siivossa syntyy luotettavia lausuntoja? Koko laboratorio uhkuu vahingollista kun-meistä-ei-välitetä-niin-emme-mekään-välitä-henkeä.

TAPPAJAKANSAA

Talja: Ammattitaidottoman liikenneturvallisuusjärjestön ansiosta

■ Suomessa on autokannan suuruuteen nähden maailman korkeimpiin kuuluva liikenneonnettomuustiheys.

■ Liikenneturvallisuudestamme vastuussa olevat liikenneministeriö ja Talja saavat enemmän julkisia varoja käyttöönsä tehtäväänsä varten kuin esim. vastaavat liikenneturvallisuusjärjestöt muissa Pohjoismaissa.

■ Jatkuvasti syytetään suomalaisen tienkäyttäjän muka erikoislaatuista luonnetta. Kuuluisin syytös lienee Taljan puhutteleman pääministeri Paasion ”asiantuntijalausunto”: ”Me olemme Tappajakansaa!”

■ Suomalainen harkitseva ja rauhallinen kansanluonne on etu liikenteessä! Tietämättömyys sitä vastoin johtaa helposti onnettomuuteen. Suomalainen tienkäyttäjä saattaa olla syyllinen tilastojen surkeuteen, mutta syytä täytyy olla myös liikenneturvallisuustyössä.

KÄÄNNÄ

virkistävä veto leukaan!

MENNEN AFTER SHAVE
skin bracer

Viileän raikas Mennen-partavesi poistaa hetkessä parranajon aiheuttaman ärsytyksen. Se palauttaa ihon luonnollisen kimmoisuuden ja pehmeyden. Vetäkää Mennen-partavettä leukaan. Mikä miehen olo koko päivän!

MENNEN - mikä miehen olo

FARMOS Oy

PONSI

■ VIP:n numerossa 4/70 julkaistu avoin kirje Taljan johtajalle Kaarlo Leinoselle sekä Hymylehden 4/70 pääkirjoitus on aiheuttanut lehtiyhtymämme lukijoiden taholla varsin voimakkaan reaktion. Sekä toimituksille tulleissa kirjeissä että puhelinsoitoissa on yhdytty esitettyihin näkökohtiin ja vaadittu tarkkaa selvitystä tämän itseään virallisena liikenneturvallisuustyön keskuselimenä pitävän yhdistyksen toiminnasta, henkilökunnan pätevyydestä ja varojen käytöstä.

■ Sanomme heti suoraan, että selvyyden saaminen Taljan asioista ei ole helppoa. Lehtiyhtymämme liikenne- ja moottorialan erikoistoimittaja Klaus Bremer on työryhmineen kuitenkin paneutunut kysymykseen ja selvittää tässä liikenneministeriömme ja Taljan toimintaa niiltä osin kuin sen asioista yleensä selkoa saa.

■ Ja tässä vaiheessa voidaan todeta, että liikenneturvallisuustyö maassamme on surkeassa tilassa. Yhdet ja samat "vanhat herrat" pitävät valtaa käsissään. He istuvat toimikunnissa ja komiteoissa, antavat toisaalta lausuntoja omista esityksistään ja viime kädessä myös päättävät, miten asioita hoidetaan. Ja kaiken takana on Talja, liikenneturvallisuustyömme syöpäkasvain, jonka etäispesäkkeet ulottuvat uskomattoman kauas.

■ Valtiontilintarkastajat puuttuivat kertomuksessaan vuodelta 1966 erittäin vakavasti Taljan toiminnassa ja varainkäytössä havaitsemiinsa epäkohtiin pitäen tarpeellisena, että Taljan toiminnan valvontaa tehostetaan valtion toimesta. Talja on kuitenkin hoitanut asiat omalta kannaltaan hyvin: Talja on nyt täynnä valtion sokeita virkamiehiä ja se lisää suruttomasti kiinteää omaisuuttaan ja valtaansa autoilijoilta liikenneturvallisuuden hyväksi perityillä verorahoilla. Kauanko leikki saa jatkua?

LIIKENNEMINISTERIÖ JA TALJA KÄSI KÄDESSÄ

Vastaperustettu liikenneministeriö, ent. kulkulaitosministeriön tieliikenneosasto, vastaa maamme liikenneturvallisuustoimen ylimmästä johdosta ja täytäntöönpanosta. Tässä tehtävässä sen apuna toimii 1952 annetun asetuksen nojalla neuvottelukunta, jota ei kuitenkaan vuoteen 1970 mennessä ole asetettu, vaan tehtävät on luovutettu yksityiselle yritykselle, Tapaturmantorjunta ry:lle, jonka liikennejaosto Talja on kokoonpantu asetuksen edellyttämällä tavalla.

Liikennevakuutuslain 18. § 1. momentin nojalla voi sosiaaliministeriö määrätä vakuutusmaksuihin sisällytettäväksi kohtuullisen määrän sellaisen toiminnan tukemiseen, jolla harkitaan olevan erityistä merkitystä liikenneturvallisuuden edistämiselle.

Kohtuulliseksi katsottu määrä on tänään 1,65 % pakollisesta liikennevakuutusmaksusta. Autoilijoilta perittynä "pakkoverona" kertyi näin esim. vuonna 1969 yht. 2 660 000 nykymarkkaa liikenneturvallisuuden hyväksi.

Vaikka Talja on vain yksi liikenneturvallisuustyötä suorittava järjestö, monen valtiollisen ja yksityisen yrityksen ohella — autojärjestöjen, Liikkuvan poliisin, katsastusviranomaisten, autokoululaitoksen — ovat valtion viranomaiset vuodesta toiseen harkinneet oikeaksi luovuttaa nämä julkiset liikenneturvallisuusvarat kokonaisuudessaan yksityiselle Taljalle.

Miten on mahdollista, että Talja jo ikään kuin itseoikeutettuna saa haltuunsa julkiset liikenneturvallisuusvarat, jotka se saa käyttää ilman julkista tilitysvelvollisuutta?

Kertomus on pitkä ja osin uskomaton. Se vie liikenneturvallisuutemme hiekkalaatikoille.

Se kertoo valtion virkamiehistä, nykyaikamme palkkionmetsästäjistä, joiden intohimona on mahdollisimman suuri vaikutusvalta asiantuntemuksesta ja ammattitaidosta piittaamatta.

Virkamiesten ansionkipeyttä ja ammattitaidottomuutta hyväksikäyttäen on joukko ihmisiä, Taljan johtajia, osannut järjestää elämänsä julkisten varojen turvin omalta kannaltaan ihanteellisella tavalla: palkka on reilu helposta työstä, jossa ammattitaitoa ei kysellä turhan uteliaasti. Valitettavinta on, että se koskee kaikkien suomalaisten turvallisuutta liikenteessä.

KÄÄNNÄ

MAAMME LIIKEN

MILLÄ AMMATTITAIDOLLA HOIDETAAN MAAMME LIIKENNETURVALLISUUTTA?

■ Liikenneturvallisuuttamme hoidetaan valkoisten seinien sisällä kirjoituspöytien takaa. Tavattoman vaikeat liikenneongelmamme ovat vuodesta toiseen kirjoituspöytä-virkamiesten ratkaistavina. Päätelkää itse, mitä mahdollisuuksia tällä ammattitaidolla on pysäyttää vuosittain 1000 kuolonuhria ja 16 000 loukkaantunutta vaativa liikennerutto Suomessa
■ Liikenneturvallisuuden suhteen pätee yksi tosiasia: me saamme sen minkä ansaitsemme. Jos me hyväksymme liikenneministeriön kirjoituspöytä-virkamiehet ja itsetarkoitustaan palvelevan Taljan liikenneturvallisuutemme hoitajina, ei meidän sovi vaatia hyvää tulosta. Emmehän vaadi autonasentajaltakaan kellosepän ammattitaitoa, emme liioin voimistelun- tai kansakoulunopettajalta liikenteen asiantuntemusta. Mutta tänä päivänä jokainen ala kysyy päteviä ammattimiehiä — erityisesti jos se vaatii 1 000 suomalaisen hengen ja silpoo 16 000 joka vuosi.
■ Liikenneministeriö ja Talja leikkivät kevytmielisesti ammattitaidottomuudellaan suomalaisten hengillä. "Tappajakansan" pyövelit löytyvät sieltä, mistä vähiten odotatte.

LIIKENNEMINISTERIÖ

LIIKENNEMINISTERI on maamme korkein liikenneturvallisuuspäällikkö. Hän on kuitenkin parlamentaarisessa hallituksessa täysin poliittisin perustein valittu virkamies, jonka asiantuntemus liikennekysymyksissä on sattumanvarainen ja tavallisesti olematon. Hyvä, jos hänellä sattuu olemaan ajokortti. Enin, mikä häneltä siksi vaaditaan, on rehti yritys paneutua johtamansa ministeriön asioihin. Esimerkiksi Paavo Aitio oli tässä suhteessa hyvä liikenneministeri. Periaatteessa vain virkamieshallitus voi sijoittaa liikenneministeriön johtoon miehen, joka todella taitaa asiansa yleisen liikenneturvallisuuden edellyttämällä tavalla. Valitettavaa.

LIIKENNEMINISTERIÖN KANSLIAPÄÄLLIKKÖ on liikenneministerin jälkeen maan korkein liikenneviranomainen. Periaatteessa hänenkin virkansa on enemmän muodollinen kuin käytännön ratkaisuja tekevä liikenneturvallisuusasioissa. Koska kansliapäällikkö kuitenkin on maan korkein pysyvä liikenneviranomainen, olisi pätevällä ammattimiehellä erittäin siunauksellinen ja tärkeä vaikutusvalta myös kaikissa liikenneturvallisuusasioissa.

KLAUS OSKAR OLAVI HÄKKÄNEN, s. -05, liikenneministeriön kansliapäällikkö. "Harmaa eminenssi" ministeriötason virkamieskoneistossa. Varatuomari -34, sen jälkeen ura ministeriöissä. Liikennetietous teoreettinen lakimiehen näkökulmasta. Toimittanut "Automiehen lakikirjan".
Vaikutusvalta hyvin laaja — keskenään kilpailevissa yrityksissä: mm. Neste Oy:n johtokunnan jäsen, valtioneuvoston asettama Taljan valvoja ja samalla Taljan hallituksen jäsen (?), AK:n valtuuskunnan jäsen ja SAL:n hallituksen jäsen (?), Aero Oy:n johtokunnan jäsen ja vakuutusyhtiö Tarmon hallintoneuvoston jäsen.

AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

NETURVALLISUUDEN YLIN JOHTO

MAUNO LEMMITTY SATULI, s. -10, liikenneministeriön hallitusneuvos, käytännössä maamme korkein päättävä liikenneviranomainen. Varatuomari -45. Veroviraston tarkkaaja -42, sotilaspiirin oikeusupseeri -44, kulkulaitosministeriöön -45, tieliikenneosaston (nyk. liikenneministeriö) päällikkö -62. Tuntee liikenteen kirjoituspöydän takaa. Välttää henkilökohtaisia ratkaisuja. Sen vuoksi tällä hetkellä mm. NVK:n yhteispohjoismaiset uudistukset ovat vieläkin Suomessa toteuttamatta, ajokorttiuudistus viipyy ja autokouluratkaisut seisovat. Tunnettu väistelevistä vastauksistaan lehdistölle, osoittanut heikkoa asiantuntemusta arkipäivän liikenneongelmissa, esim. liikenneympyräajossa. Vaikutusvalta ristiin ajavissa intressipiireissä: liikenneministeriön hallitusneuvos — Taljan neuvottelukunnan monivuotinen puheenjohtaja — AK:n valtuuskunnan jäsen v:sta 1959.

AJOKORTTI: YKSITYINEN KUORMA-AUTOLLE.

JARMO SAKARI HIRSTO, s. -39, lainsäädännöllisen liikenneturvallisuuden ylitarkastaja. Opiskelija, käräjissä istunut tuleva varatuomari. Kulkulaitosministeriöön ylim. esittelijäksi oikeustieteen ylioppilaana -63. Satulin lähin alainen ja suosikki, joka ei tiedoillaan "hypi edes Satulin nenälle". Asetettiin virkaansa vt:nä ilman julkista hakua ohittaen siten maamme etevimmät juriidiset liikenneturvallisuuden asiantuntijat. Loistanut asiantuntemattomilla lausunnoillaan liikenneongelmista mm. Taljan pimeän ajon kursseilla Ruuponsaaressa -67 sekä asenteillaan Lohjan käräjillä. Liikennetietous opittu kirjoituspöydän takaa. Julkisuudessa liikenne- ja moottorijärjestöjen ankaran arvostelun kohteena.

ENSIMMÄINEN AJOKORTTI 1963, YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

UKKO UNTO JOHANNES KOPONEN, s. -22, yli-insinööri, on Satulin lähin alainen, liikenneturvallisuuteen liittyvien autoteknillisten asioiden ylin asiantuntija-virkamies Suomessa. Dipl.ins. -54. Helsingin katsastusalueen esimies -54, Helsingin katsastustoimiston päällikkö 1961. Liikennetietous käytännön työkentältä. Tunnetaan asiansa hallitsevana, taitavana ammattimiehenä. Valitettavasti vaikutusvalta vain autoteknillisissä liikenneturvallisuusasioissa.

AJOKORTTI: AMMATTIMAINEN LINJA-AUTOLLE.

ILPO URMIA KROOTILA, s. -28, ylitarkastaja, Koposen lähin alainen autoteknillisen liikenneturvallisuuden kysymyksissä. Dipl.ins. -57. Varakatsastusmies Helsingissä 1952—57, Autola Oy:n hankintainsinööri -57, Pohjolan Liikenteen teknillinen johtaja -60, Yleisradio Oy:n kuljetuspäällikkö -64. Liikennetietous käytännön työkentältä. Tunnetaan asiansa hallitsevana, erittäin pätevänä ammattimiehenä. Valitettavasti vaikutusvalta rajoitettu vain autoteknilliseen liikenneturvallisuuteen.

AJOKORTTI: AMMATTIMAINEN KUORMA-AUTOLLE.

TALJA

Taljan vuosikokous, johon osallistuvat Taljan jäsenjärjestöt (Autoilijain Raittiusliitto, S:n Kuorma-autoliitto, S:n Moottoriliitto, Autokoulunopettajain Liitto, Linja-autoliitto, S:n Kuljetustaloudellinen Yhdistys, S:n Kaupunkiliitto, Liikkuva Poliisi, Autokatsastusmiesten Yhdistys, Kouluhallitus, SAL, AK, Rautatiehallitus, S:n Vakuutusyhdistysten Keskusliitto, S:n Autokoululiitto, S:n Taksiliitto) valitsee Taljan valtuuskunnan. Valtioneuvosto nimeää valtuuskuntaan kaksi edustajaa. Valtuuskunta hyväksyy Taljan talousarvion ja tilinpäätöksen sekä valitsee tilintarkastajat. Lisäksi Taljan valtuuskunta valitsee Taljan hallituksen, johon kuitenkin kolmella ministeriöllä on valta ikään kuin "kyökin kautta" työntää edustajansa.

Taljan hallitus puolestaan kutsuu jäsenet Taljan neuvottelukuntaan, joka kokoontuu pari kertaa vuodessa pohtimaan ajankohtaisia asioita, toimimaan viranomaisten apuelimenä ja antamaan lausuntoja.

● **Taljan hallituksen yhdeksästä jäsenestä peräti kuudella on vain yksityisen henkilöauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Vain yhdellä on ammattimainen kuorma-autokortti. Kuka heistä on pätevä edes pohtimaan ammattimaisen linja-autoliikenteen ongelmia?**

● **Mitä tekevät vakuutusyhtiöiden johtomiehet Taljan hallituksessa? Heitä on siellä kolme. Yksi heistä tunnetaan "kaiken kehityksen jarruna". Jarruttavatko he tahallaan liikenneturvallisuustyötä, jotta liikenteemme ei tulisi liian turvalliseksi — jotta autoilijat aina katsoisivat aiheelliseksi vakuuttaa riittävästi. He ovat Taljan hallituksessa kuin pukit kaalimaassa.**

● **Taljan hallituksen jäsenistä yksikään ei tunne liikennettä käytännön kentältä — sisältäpäin — niin kuin jokainen autokoulunopettaja, kauppaedustaja, piiritarkastaja, autonkuljettaja jne, jolle selviytyminen liikenteessä on jokapäiväinen elinehto. Kuitenkin nämä komiteaihmiset sanelevat ammattilaisille heidän elinehtonsa.**

● **Valtiontilintarkastajat vaativat vuoden 1966 kertomuksessaan Taljan varojen käytön tehostettua valvontaa.**

● **Valtioneuvoston asettama Taljan varojen käytön valvoja on silti edelleen itse Taljan hallituksen vastuullinen jäsen.**

● **Myös toinen valvoja, sosiaaliministeriön hallitussihteeri, on nyt Taljan hallituksen vastuullinen jäsen.**

● **Miksi viranomaiset eivät ole tehneet korjausta? Eikö Taljan tarvitse lainkaan välittää arvostelusta, joka siihen on kohdistettu yleisön, autoilijain ja julkisen sanan edustajien taholta läpi vuosien?**

KÄÄNNÄ

Aina on tilaa vielä yhdelle, joka käyttää Rexonaa.

Tai ainakin melkein aina.

On kivaa olla porukassa. Toisinaan. Joskus kolmaskin voi olla liikaa. Vaikka hän käyttäisikin Rexonaa. Niinkuin me. On ihanaa kulkea lähekkäin. Ilman häiritsevää hien hajua. Kaksin tai koko joukko yhdessä. Tämähän on meidän kesämme – ja Rexonan.

MAAMME LIIKENNETURVALLISUUDEN YLIN JOHTO

TALJAN HALLITUS:

NYKYAJAN PALKKIONMETSÄSTÄJÄT

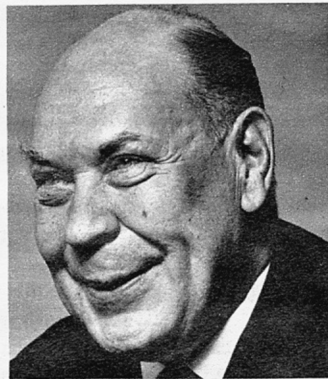
MARTTI JUHANI KARVONEN, s. -18, Tapaturmantorjunta ry:n hallituksen puheenjohtaja, lääketieteen professori, maailmankuulu urheilulääkäri. Ansioluettelo lääketieteessä hyvin pitkä ja kunnioitettava, liikennetietouden alalla ei mitään mainittavaa. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

KAARLO VILHELMI PITSINKI, s. -23, Taljan hallituksen puheenjohtaja, maaherra. Valt. kand. -49. Ammattiyhd.op. opettaja 1951—55, pääministerin sihteeri 1956—57, sos.dem. puoluesihteeri 1957—66, Uudenmaan läänin maaherra 1966—. Ei ansioita liikenteen tuntijana. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

KLAUS OSKAR OLAVI HÄKKÄNEN, Taljan hallituksen jäsen, kts. liikenneministeriö.

FJALAR VILHELM JARVA, s. -10, Taljan hallituksen jäsen, ylipoliisipäällikkö. Varatuomari -37. Lääninnotaari 1938—40, apulaispoliisitarkastaja 1940—44, poliisitarkastaja 1944—57, ylipoliisipäällikkö 1957—.
AK:n valtuuskunnan jäsen v:sta 1951 — Taljan työvaliokunnan jäsen v:sta 1957 ja Taljan hallituksen jäsen v:sta 1959. Julkaissut "Tyttöjen ja poikien liikennekirjan". Jarvan jäsenyydet komiteoissa, toimikunnissa, hallituksissa ja johtokunnissa muodostavat kokonaisen romaanin. Liikenteen lisäksi harrastusten joukkoon mahtuvat mm. Syöpäsäätiö, Lionsjärjestö, Veikkaustoiminta, Poliisin kansallinen ja kansainvälinen urheilutoiminta, Etelä-Suomen pienteollisuusyhdistys, Turun Kaitaelokuvaajat, Ravintolalautakunta, Kulttuurirahasto ym. Tunnetuimpia lienee "Fjalar Jarva Fan Clubin" nimellä kulkeva keskinäisen ihailun seura, Lehdistö-Poliisikerho, jonka puheenjohtajuutta J. on hoitanut v:sta 1960. Ylipoliisipäällikkö on kiistattomasti todistanut, että vuorokaudessa on vain 24 tuntia — ylipoliisipäällikölläkin. Voidaan perustellusti kysyä, ehtiikö noin 30 yritykseen kuuluva henkilö hoitaa ainuttakaan asiaa hyvin. AJOKORTTI: YKSITYINEN KUORMA-AUTOLLE.

EINO ENSIO KARPPINEN, s. -21, Taljan hallituksen jäsen, vak.yht. Pohjolassa joht. Seppo Soratien lähin alainen. Dipl. ins. -47. Vak.yht. Auran palveluksessa 1948—61, Maaseudun Autoliiton (nyk. SAL) toiminnanjohtaja 1948—61. Suomen Autokoululiiton toim.joht. 1952—61. Julkaissut Automiehen Käsikirjan. Tunnetaan "Soratien klaanin" jäsenenä. AJOKORTTI: AMMATTIMAINEN KUORMA-AUTOLLE.

ARNO MATTI LINNOILA, s. -21, Taljan hallituksen jäsen, Tapaturmantorjunta ry:n toiminnanjohtaja. Valt.maist. -50. Sotevan os.siht. 1947—50, S:n Työn Liiton apulaisjohtaja 1950—55, Tapaturmantorjunta ry:n toiminnanjohtaja 1955—. AK:n valtuuskunnan jäsen. Tunnetaan hyvänä miehenä paikallaan. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

ERKKI JOHANNES MÄKELÄ, s. -18, Taljan hallituksen jäsen, sosiaaliministeriön hallitussihteeri. Varatuomari -48. Sosiaaliministeriön palvelukseen 1945—. Liikennevahinkolautakunnan puheenjohtaja 1960—. Tarkkailee sos.ministeriön puolesta Taljan hallituksen tapaa käyttää vakuutusvaroja — Taljan hallituksen yhteisvastuullisena jäsenenä. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE (HELSINGISSÄ 1959).

HELMER JOHANNES ROSTE, s. -07, Taljan hallituksen jäsen, vak.yht. Sammon johtaja. Kadettikoulu -29, majuri -41, varatuomari -58. Liikennevak.yhd. hallituksen jäsen 1948—, pj. 1957—58. Liikennevahinkolautakunnan jäsen 1963—65. AK:n hallituksen monivuotinen jäsen v:sta 1958, kultainen ansiolevyke 1963. Turun ja Porin läänin liikennelautakunnan jäsen 1955—. AJOKORTTI: YKSITYINEN KUORMA-AUTOLLE.

SEPPO KRISTIAN SORATIE, s. -25, Taljan hallituksen jäsen, vak.yht. Pohjolan apulaisjohtaja. Dipl.ins. -49. Vak. Oy Fennia 1949—51, Vak. Oy Pohjola 1952—, apulaisjohtaja 1960. Menestyksellisen isän (Artturi Soratie, Pohjolan johtokunnan jäsen 1941—62) poika. Autovakuutusliiton hallituksen puheenjohtaja 1960—65. Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunnan puheenjohtaja 1969—70. SAL:n hallituksen jäsen 1965—71. Tunnetaan SAL:n ja Taljan hallituksen piirissä "kehityksen pahimpana jarruna". AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

MAUNO LEMMITTY SATULI, Taljan neuvottelukunnan puheenjohtaja, kts. liikenneministeriö.

Taljan varainkäyttöä ja toimintaa valvovat henkilöt

VALTIONEUVOSTON NIMEÄMÄT EDUSTAJAT TALJAN VALTUUSKUNNASSA:
Klaus Häkkänen, kansliapäällikkö, kts. Taljan hallitus
E. Salonen, hallitusneuvos, sosiaaliministeriö

VALTIOVALLAN EDUSTAJAT TALJAN HALLITUKSESSA:
Klaus Häkkänen, liikenneministeriö
Fjalar Jarva, sisäasiainministeriö
Erkki Mäkelä, sosiaaliministeriö

KÄÄNNÄ

MAAMME LIIKENNE-TURVALLISUUDEN YLIN JOHTO

TALJAN TOIMIHENKILÖT: KANSAKOULUNOPETTAJIA, VOIMISTELUNOPETTAJIA, NUORISO-OHJAAJIA, RAKENNUS-INSINÖÖRI JA HEIKKO-VIRTA-INSINÖÖRI

KAARLO VALDEMAR LEINONEN, s. -25, Taljan johtaja. Rakennusteknillisen opintosuunnan dipl.ins. -52. VTT:n tutkimusassistentti 1946—50. Rautatiehallitus, 2 lk. ratainsinööri 1951—52. Taljan liikenneinsinööri 1953—55. Aslan ja Fordin apurahalla USA:ssa 1954—55, Traffic Engineer (Yale) 1955. Taljan johtaja 1956—. Tunnetaan mm. kattonopeuden tuottajana Suomeen, sen innokkaimpana esitaistelijana ja -puhujana, useiden väritettyjen kattonopeustutkimusten teettäjänä, itsekkäänä ja täysin omavaltaisena johtajana, suhdetoiminnan irvikuvana, Taljan arvovallan tuhoajana. Poliisin innokas veljeilijä. Sotilasarvo: korpraali. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

SAULI HÄKKINEN, s. -21, tekniikan tohtori, Taljan tutkimusjohtaja. Dipl.ins. 1950 heikkovirtateknilliseltä osastolta. Työterveyslaitos, psykologi 1951—53, psykol. os:n apulaisjohtaja 1954—62, johtaja 1963—. Tapaturmantorjunta ry:n tutkimusjohtaja 1961—. Heikkovirtainsinööri, jonka peruskoulutuksellinen psykologin ansio on dipl. ins. tutkintoon kuuluva työpsykologian kurssi. Esiintyy Taljan pönkittämänä ajokäyttäytymisen asiantuntijana Suomessa. Todellinen liikenteen tuntemus on yksityisajokortin ja teoreettisen liikennetutkimuksen pohjalla. Ihmetyttänyt tuottamalla oireellisia liikennetutkimuksia mm. kattonopeuden vaikutuksesta. AJOKORTTI: YKSITYINEN HENKILÖAUTOLLE.

Taljan johtohenkilöstö:

KALERVO RAATIKAINEN, nuoriso-ohjaaja
KALERVO HOMAN, kansakoulunopettaja
TEUVO HASSINEN, voimistelunopettaja
MATTI KOIVUROVA, autoinsinööri
JUHANI RÄSÄNEN, nuoriso-ohjaaja
HEINO VATTULAINEN, piirustusteknikko
ESKO SALOVAARA, mainoshoitaja
TAPIO LEVÄAHO, toimittaja
EERO LEHMUSVUO, merkonomi

Taljan aluepäälliköt:

AKI TARKIAINEN, voimistelunopettaja, Helsinki
SULO VUORIO, toimittaja, Kouvola
PENTTI TAKOLA, voimistelunopettaja, Kuopio
YRJÖ KAUPPINEN, rakennusmestari, Jyväskylä
LAURI KATILA, autokoulunopettaja, Vaasa
HELGE PAALIMÄKI, kansakoulunopettaja, Turku

ONKO LIIKENNE

Oman murheellisen lukunsa muodostaa liikenneturvallisuustyön organisointi Suomessa. Komitea komitean jälkeen on pohtinut asiaa eikä mitään tuloksia ole tänä päivänäkään nähtävissä. Parhaillaan istuu virkamiehistä kokoonpantu ja Taljan edustajalla varustettu komitea, jonka tehtävänä on asettamissanojensa mukaan seuraava:

— selvittää, millä tavoin liikenneturvallisuustyön korkein johto maassamme olisi järjestettävä, jotta valtion viranomaisten keskeinen yhteistoiminta, vapaaehtoisen liikenneturvallisuustyön keskuselimen asema ja tehtävät olisi järjestettävä. Edelleen komitean on selvitettävä, miten viranomaiset parhaiten voisivat päätöksenteossa käyttää hyväkseen liikenneturvallisuustyön tuloksia.

Komitean on siis laadittava ehdotus ylläolevien asioiden järjestämiseksi ja laadittava tarvittavat lakiesitykset. Varsin mielenkiintoista on tarkastella komitean kokoonpanoa.

Puheenjohtajana on kansliapäällikkö Terho Autere oikeuskanslerinvirastosta, jäseninä liikenneministeriön tieliikenneosaston päällikkö hallitusneuvos Mauno Satuli, vanhempi hallitussihteeri Heimo Taponen oikeusministeriöstä, poliisiylitarkastaja Erkki Korhonen sisäasiainministeriöstä, hallitussihteeri Risto Jaakkola ja Taljan toiminnanjohtaja Arno Linnoila. Komitean sihteeri on liikenneministeriön vt. ylitarkastaja Jarmo Hirsto.

Komitea asetettiin helmikuun 2. päivänä v. 1968. Sille ei — kuten yleensä on tapana — asetettu määräaikaa, mutta tiettävästi tarkoituksena on tämän vuoden lopulla saada mietintö valmiiksi.

Suuri salaperäisyys tietenkin verhoaa komitean työtä, mutta sen verran on tihkunut tietoja julkisuuteen, että komitea tulee esittämään KAHDEN UUDEN NEUVOTTELUKUNNAN PERUSTAMISTA.

Toinen toimikunta paneutuisi liikenneturvallisuustutkimuksiin ja toinen liikenneturvallisuusasioiden käsittelyyn hallinnollisella tasolla.

Perustellusti voidaan esittää kysymys, onko komiteassa todella edustettuna paras mahdollinen asiantuntemus liikenteestä? Taljan taholla tuskin on mitään pelättävää lopputuloksen suhteen: ne kolme, jotka liikenteestä ja liikenneturvallisuustyöstä edes jotain tietävät, ovat Taljan toiminnanjohtaja, jota kaiken järjen mukaan pitäisi pitää jäävinä tämänlaatuisen komitean jäseneksi, hallitusneuvos Satuli, joka tähänkin asti on antanut liian paljon asioiden liukua Taljan käsiin ja sihteeri, lainopin kand. Hirsto, joka tunnetaan vahvana Taljan kannattajana päätellen mm. hänen innokkaasta osallistumisestaan Talja tiedottaa -lehden toimittamiseen sekä lukuisista esiintymisistään Taljan liikenneradiossa.

Tietenkin komitea voi kuulla "asiantuntijoita" ja epäilemättä niitä kuuleekin. Mutta niinhän teki ensimmäinen apteekkikomiteakin, joka kuitenkin kirjoitti ennen aikaansa julkisuuteen tulleen mietintönsä jo ennalta tiedettävän sisältöiseksi. Asiantuntijoiden kuuleminen komiteassa onkin nähtävä pikemminkin komitean savuverhona kuin päätöksiin vaikuttavana menettelytapana.

Komitea poikineen

Liikenneturvallisuutta pohtineita komiteoita on toki tässä maassa ollut ennenkin. Tiivis katsaus menneisyyteen on paikallaan.

Vuonna 1929 perustivat silloiset maan kolme autojärjestöä Liikennekulttuurikomitean, jossa myös valtio ja vakuutuslaitokset olivat mukana. V. 1938 sulautui em. komitea kolme vuotta aikaisemmin perustettuun Tapaturmantorjunta r.y:seen, johon

TURVALLISUUS LEIKIN ASIA?

Aika kuluu viranomaisten aatellessa...

■ Vuonna 1968 julkaistussa kertomuksessaan vuodelta 1966 valtiontilintarkastajat toteavat mm., että valtion viranomaisten välinen yhteistyö (liikenne-, sosiaali-, sisäasiain-, oikeus- ja opetusministeriö joutuvat kaikki tekemisiin liikenneturvallisuuden kanssa) on kokonaan järjestämättä.

■ Valtioneuvosto asetti kiireesti komitean (8. 2. -68) oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön, oikeustieteen tohtorin Teuvo Autereen johdolla tutkimaan mm., miten Taljan asema ja tehtävät olisi järjestettävä.

■ Autereen komitean kolmesta eniten tietävästä kaksi ovat Taljan omia miehiä: Taljan ylin johtaja Arno Linnoila sekä Taljan neuvottelukunnan puheenjohtaja Mauno Satuli. Alkeellisenkin oikeustajun mukaan he ovat jääviä tutkimaan omaa asiaansa.

■ Autereen komitean kolmas tietäjäjäsen on Talja tiedottaa -lehden toimitukseen sekä Taljan toimittamaan liikenneradioon innokkaasti osallistuva, tulevaisuudessa varatuomariksi valmistuva, kokemattomuudellaan mainetta hankkinut liikenneministeriön ylitarkastaja Jarmo Hirsto.

■ Autereen komitea ei ole muuten vieläkään — 2 1/2 vuotta asettamisensa jälkeen — saanut tulosta aikaan.

perustettiin erityinen Tapaturmantorjunta ry:n liikenneturvallisuusjaosto, lyhennettynä Talja.

Vuonna 1949 asetettiin liikenneturvallisuuskomitea tutkimaan, miten Taljan rahoitus olisi järjestettävä. Vuonna 1951 komitea jätti mietintönsä, jossa esitettiin erityisen liikenneturvallisuusmaksun kantamista, mikä toteutettiin v. 1959 liikenneturvallisuuslakiin kirjoitetulla säädöksellä.

Vuonna 1965 asetettiin jälleen liikenneturvallisuustoimikunta tutkimaan mahdollisuuksia tieliikennetapaturmien ehkäisyn tehostamiseksi kiinnittämällä huomiota inhimillisten tekijäin osuuden selvittämiseen liikennetapaturmien aiheuttajina sekä tekemään tästä johtuvia ehdotuksia.

Tarkastelkaamme, mitä ehdotuksia tämä hallitusneuvos Mauno Satulin johdolla työskennellyt toimikunta, jossa olivat jäseninä mm. Linnoila ja dosentti Sauli Häkkinen, ehdotti Taljan kohdalla.

Toimikunta piti välttämättömänä, että liikenneturvallisuustyötä johtaisi maassa kaikkien luottamusta nauttiva elin, joka johtamistyönsä ohella myös avustaisi ja tukisi muiden suorittamaa liikenneturvallisuustyötä. Toimikunnan käsityksen mukaan Talja on jo toiminnallaan vakiinnuttanut itselleen tämän aseman ja olisi sopiva täksi elimeksi.

Edelleen toimikunta katsoi, että Taljan asemaa olisi tehostettava määrittelemällä sen tehtävät entistä tarkemmin ja tunnustamalla sille entistä selvemmin ainakin puolivirallinen asema esim. tekemällä siitä julkisoikeudellinen yhdistys, jonka säännöt vahvistettaisiin asetuksella tai valtioneuvoston päätöksellä.

Edellä sanottu on suoraa sitaattia maaliskuussa 1967 mietintönsä jättäneen liikenneturvallisuustoimikunnan mietinnöstä.

Muistamme, että juuri mietinnön jättämisen aikaan Taljan toimintaan kohdistettiin voimakasta arvostelua julkisuudessa. Kattonopeuskokeilut olivat menneet vinoon, erilaiset ajo-ohjeet todettu epäkelvoiksi ym. vastaavaa, mutta toimikunta kuitenkin katsoi voivansa sanoa Taljan nauttivan luottamusta ja vakiinnuttaneen asemansa. Tätä kannanmääritystä ei voida tulkita muutoin kuin synkäksi tietämättömyydeksi liikenneturvallisuustyön realiteeteista tai täydelliseksi välinpitämättömyydeksi yleisestä mielipiteestä.

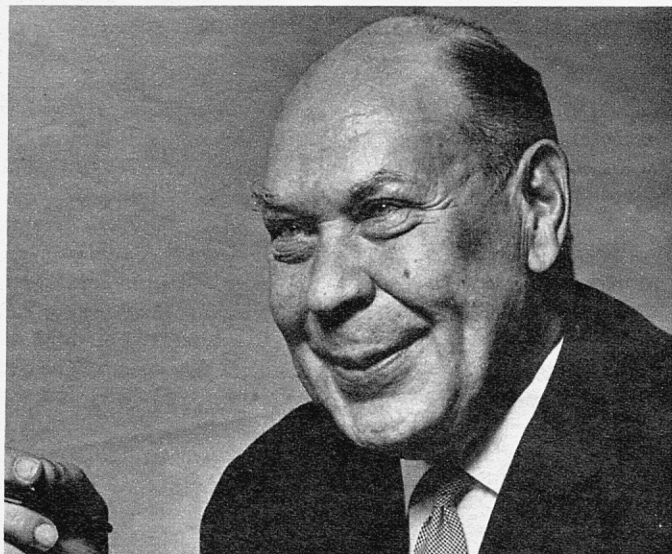
Huomattava myös on, että tämä toimikunta sanoi Taljan ansaitsevan ainakin puolivirallisen aseman. Mitä tämä tarkoitti, on arvoitus, sillä Taljahan on esiintynyt lähes virallisena elimenä liikenneturvallisuuden alalla.

Nyt siis on odotettavissa uusi mietintö, jossa tullaan jälleen määrittelemään Taljan asemaa. Monet tärkeät ratkaisut odottavat virallisella tasolla Autereen komitean työn tuloksia, mutta niitä ei odota Talja, joka pyrkii entistä tarmokkaammin saamaan vaikutusta vähän joka alalla: suunnittelee lehtensä laajentamista, suunnittelee liikenneopistoa ja touhuaa opettajakursseja. Talonpoikaisjärjellä ei tästä ole tehtävissä kuin yksi johtopäätös: taljalaiset tietävät, ettei heidän kohdallaan tapahdu mitään ikäviä — heille ikäviä — muutoksia. Onhan omat miehet komiteassa.

KÄÄNNÄ

DIKTAATTORIN TYÖKALUNA

■ Maassamme on huutava poliisipula. Laillinen järjestys kärsii. Väkivaltarikosten lisääntyminen on pelottava.
■ Autokoulunopettajia kulkee työttöminä. Alan työllisyys on huonossa mallissa.
■ Poliisipulasta huolimatta Liikkuvalla Poliisilla oli aikaa pitää viime vuoden aikana 3 251 teoriatuntia, 64 nukketeatterituntia ja 6 liikennekilpailua kansakouluissa Taljan kustantamana.
■ Autokoulunopettajat eivät kelpaa Taljalle edes teoriatuntien pitämiseen kansakouluissa, koska eivät aina usko Taljan määrittelemiin "ainoisiin oikeisiin" liikennetapoihin.
■ Kaikki Liikkuvan Poliisin lääninkomisariot Suomessa toimivat samalla Taljan lääninedustajina pientä lisäansiota vastaan. Onko heillä aikaa siihen?
■ Taljan hallituksessa myhäilee ylipoliisipäällikkö Jarva itse. Onko hänellä aikaa siihen?

Varsin kummallinen on valtakunnallisen poliisin, Liikkuvan Poliisin suhde Taljaan. Jokainen LP:n lääninkomisaari on samalla Taljan lääninedustaja, mikä tietenkin vaatii erikoisjärjestelyjä, jotta valtion virkamies voi pitää päätoimista sivuvirkaa. Tämä järjestely suoritettiin v. 1962 sisäasiainministeriön myötävaikutuksella.

Liikkuvan Poliisin yhdeksän lääninkomisaaria tulivat näin maksamaan Taljalle, eli julkisille liikenneturvallisuusvaroille, v. 1969 yhteensä yli 99 000 mk — liikenneturvallisuuteen liittyvästä työstä joka oletettavasti kuuluu heidän päävirkaansa ja josta veronmaksaja maksaa heille palkkaa muutenkin.

Taljan vuosikertomuksissa — Talja mainostaa sitä usein muissakin yhteyksissä — tulee esiin, että järjestö huolehtii liikenneopetuksesta kouluissa. Kuka siitä loppujen lopuksi huolehtii? Tuntuu siltä, että se on poliisi eikä Talja. Lääninkomisaarien palkan lisäksi Talja on v. 1969 maksanut poliisille mm. nukketeatterituntien pitämisestä kansakouluissa yhteensä 15 873,50 mk.

Emme kadehdi alipalkatulta poliisilta heidän lisätulojaan, mutta miksi Talja ottaa työstä kunnian? Muutakin ihmettelemistä symbioosissa on. Miksi poliiseja ei lähetetä varsinaiselle työkentälleen huutavan poliisipulan ahdistamassa valtiossa? Miksi alansa erikoismiehet, autokoulunopettajat eivät kelpaa kansakoulujen liikenneopin opettajiksi, varsinkin kun paha työttömyys vaivaa autokoulunopettajia? Vai onko niin, että autokoulunopettajat eivät kelpaa Taljalle, koska he ammattimiehinä ovat kieltäytyneet hyväksymästä Taljan määrittelemiä "ainoita oikeita" liikenneoppeja yhtä varauksettomasti kuin komennon saaneet poliisit.

Elleivät ole, miksi ei heidänkin mielipiteitä voisi kypsytellä saunan lauteilla kuten mm. operaatio Pajunkissan pienissä epävirallisissa päättäjäisissä?

Liikennelautakunnat ja -toimikunnat

Vaikutusvaltansa laajentamiseksi Talja on suunnattomalla tarmolla touhunnut maakunnissa. Sotien jälkeen sen aloitteesta perustettiin paikallisia liikennetoimikuntia ja lautakuntia, joita nykyisin lienee vähän jokaisessa kunnassa. Näiden yläpuolelle perustettiin sitten maaherrojen johdolla toimivia liikennetoimikuntia, jotka ovat suorassa yhteydessä Taljaan.

Keskusteluissa liikenteen ammattimiesten kanssa on tullut varsin selvästi esiin se, että näiden paikallisten lauta- tai toimikuntien ainoat aikaansaannokset ovat paikalliset nopeusrajoitukset. Mutta kohentaahan kylän merkkihenkilön itsetuntoa olla tällaisen lautakunnan jäsen ja tietenkin hän vannoo Taljan nimeen. Senhän on institutio saanut aikaan.

Liikennelautakuntien asiantuntemukseen tai pikemminkin sen puutteeseen kiinnitettiin mm. Suomen Autoteknillisen Liiton vuosikokouksessa maaliskuussa Joensuussa huomiota. Jäsenaloitteen pohjalla päätettiin, että liitto esittää erityisten asiantuntijajäsenten nimeämistä kunnallisiin liikennelautakuntiin. □

■ Klaus Bremer työryhmineen jatkaa lehtemme seuraavassa numerossa Taljan toiminnan selvittelyä. Jo nyt on käytössämme Taljan tilinpäätöskertomus vuodelta 1969 — virallisesti se on vedosmuodossa kirjapainossa painettavana.

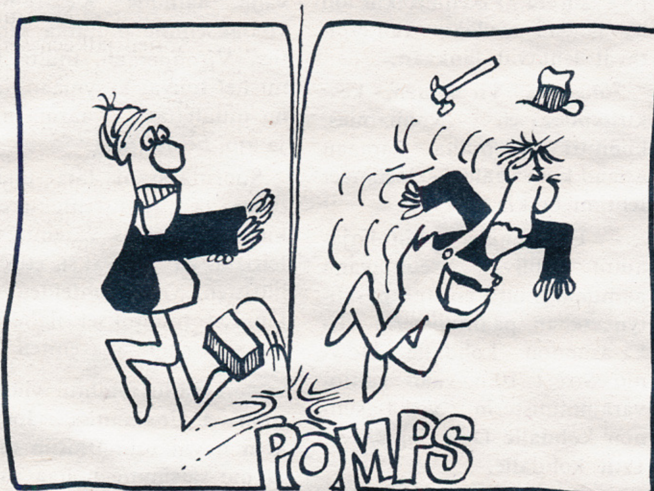
■ Seuraavassa numerossa selvitellään mm. Taljan kiinteistökauppoja, jotka yksityinen liikenneturvallisuusjärjestömme on tehnyt niminsä liikenneturvallisuuden hyväksi perityillä julkisilla varoilla.

■ Työryhmä on lisäksi perehtynyt Taljan poliittisiin suhteisiin, Taljan apurahoihin ja niiden vaikutukseen saajien mielipiteisiin, Taljan liikennepropagandaan, sen virheisiin ja uhreihin, Taljan tutkimustoiminnan tavoitteisiin sekä Taljan liikeyrityksen, Suojalaite Oy:n vähintäänkin tuomittavaan kauppiasmoraaliin.

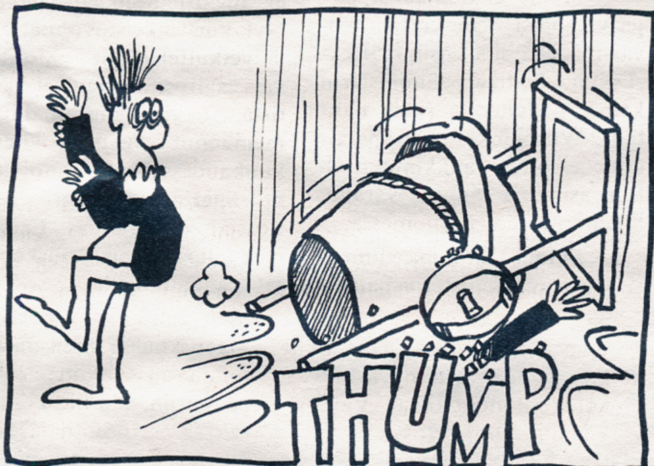
RUNTELI

JUHKÄ RIKE

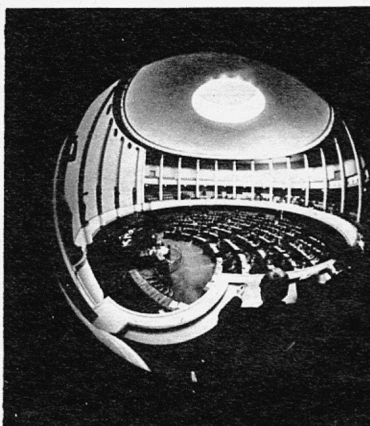

Kansanedustaja 201 haastattelee:

Koska mitään virallisia haastattelutilaisuuksia ei ole viime aikoina Suomessa valtaa pitävien keskuudessa järjestetty, jouduin suorittamaan hämäräperäisiä salahaastatteluja juuri niin hämäräperäisissä paikoissa kuin nyt entiset, nykyiset ja tulevat ministerit istuvat. Kuten tunnettua, Suomessa ja Englannissa on samanlainen parlamentaarinen demokratia käytössä, ainakin toistaiseksi. Lisäksi kummassakin maassa, jotka kaiken lisäksi ovat pinta-alaltaankin likimain yhtä suuria, pidettiin äskettäin vaalit. Tämä saikin mielenkiinnon heräämään poliittisissa suihkuseurapiireissä maiden yhteisiin asioihin, viimeksi täällä sinne saaren suuntaan.

Kaikkein huolellisin haastateltava oli SMP:n kansanedustaja ja sitä seuraavan hallituksen opetusministeriehdokas **Eino Poutiainen.**

— Mistäs haastattelija on kotoisin?, sympaattinen Poutiainen kysyi.

— Tuolta vaan Turun ja Porin läänistä, vastailin vältellen, etenkin kun luulin hänen tosiasiassa tuntevan allekirjoittaneen.

— Mahtotonta. Kukaan ei voi olla kotoisin kahdesta läänistä, Poutiainen sanoi hänelle ominaiseen ilkamoivaan tyyliin.

Hän suostui kuitenkin jatkamaan keskustelua.

— Miten kommentoisitte Englannin vaalien tuloksia entisenä Pientalonpoikien ja SMP:n puoluesihteerinä?

— Kommentoisin niitä sillä tavalla, että onkelmat ovat Enklannissa erilaisia kuin meillä. Siellä ovat talot suuria, meillä ne ovat pieniä. Joten meitä eivät Wilsonin tappiot sureta. Pikemminkin on hyvä, että sielläkin valtaapitävät lentävät lankaan.

Johannes Virolainen, keskustapuolueen voimamies, kiinnitti huomiota samaan asiaan kuin vaaleja selostaneet lehtimiehetkin.

— Englannissa kiitolinja-autot tulivat seuraavana aamuna, mutta eivätpä pysähtyneetkään pääministerin virka-asunnon kohdalle Downin Street 10:n vaan valtiovarainministerin virka-asunnon kohdalle Downing Street 11:n kohdalle.

— Meillä ei tuollainen järjestys sopisi demokratian kuvaan. Kyllä sitä ensimmäiseksi pitäisi heittää pääministerin kamat pellolle. Ja siinä nähtiin Wilsoninkin leväperäisyys: ei ollut hankkinut itselleen asuntoja tappion varalta, kuten me täällä Suomessa.

— Silloin kun minä viimeksi lensin pääministerin paikalta, tilasin rekka-auton seuraavana aamuna Kesärantaan voidaksemme muuttaa saman tien Vironperään, mutta kun miehet tulivat kysymään, mitä on muutettava, Kaarina meni ja ajoi heidät pois.

Suorittaessani tätä uudentyyppistä ajatustenlukuketjukirjehaastattelua vasemmiston leirissä, kävi selväksi, että poliittisten voimasuhteiden äkkinäiset muutokset ilahduttavat sillä suunnalla eniten.

— Hallitus vaihtui viidessä tunnissa Englannissa. Jos oikein hyvin toimittaisiin täällä ja me saisimme hoitaa asian, ei menisi niinkään pitkään. Nyt kun oikeistovoimat täällä vetkuttelivat ja paistattelivat vaalivoitoissaan, ei poliittista, hävinneiden hallitusta meinannut syntyä viidessä kuukaudessakaan, sanoi **Aarne Saarinen,** pastori Terho Pursiaisen varamies. Ei saarnastuoliin, vaan eduskunnan jakarandatuoleille.

▲ Ingvar S. Melin

◄ Aarne Saarinen

► Juha Rihtniemi

Kuumat aiheet: Lenin-postimerkit ja nopeat rekka-autot

Mauno Koivisto ei juuri haastatteluja jakele, kun on siinä suhteessa normit täynnä. Ottaa vaan taas kirveen olalle ja lähtee valokuvaajan kanssa risusavottaan. Kirjoittakoon rouva Suomen Kuvalehden päiväkirjaan mitä tahansa. Kumma muuten, ettei rouva Aura ehtinyt syrjäyttää rouva Koivistoa tuolta paikalta. Rouva Karjalainenhan sen tekee joka tapauksessa. No kyllä se Koivistokin ajattelee, vaikka onkin kesälomalla:

— Kyl mää snosin, jot kova paikk ol palata Suomen Pankkiin. Vieläkään ei tahro tiättä, pittäiskö tehrä devalvaatio vai revalvaatio. Poja, kuka tarjo yks tupaki? Onks Engklannissa ollu vaalit?

Jätin siis tulevan presidentin rauhaan ja siirryin opposition leiriin.

— Olemme olleet koko lailla rauhallisia, sanoo **Juha Rihtniemi.**

— Päiviö Hetemäen läsnäolo puoluekokouksessamme antoi meille hiukan itseluottamusta, sillä jos insinööri Erkki Heikkosen ehdotus uusien kalastusalueiden hankkimiseksi Jäämereltä olisi jäänyt ainoaksi näkyväksi toimenpiteeksi, kansa olisi pian luullut ettei meillä ole suhteita mihinkään suuntaan. Hallituksen edustaja pelasti siis tilanteen, olkoon nyt miten lyhytaikainen ministeri hyvänsä.

Kokoomusta askarruttaa myös se, että täällä painettiin Leniniä kuvannut 100-vuotispostimerkki ja nyt Neuvostoliitto saattaa luulla, että olemme halunneet omia koko Leninin.

Muuan kokoomuksen edustaja haluaakin allekirjoittaneen kautta hälventää tällaisia epäilyksiä.

— Mitä sitten tulee Englannin vaaleihin, katsomme me kokoomukselaiset, että Edward — meidän kesken vain Ted — Heathin vaalivoitto oli sitä suuruusluokkaa, että näemme tämän Englannin konservatiivien johtajan kokoomuksen seuraavassa puoluekokouksessa. Edelliseen emme häntä vielä kelpuuttaneet, puheenjohtaja R. sanoo.

Liberaalien johtaja, kansanedustaja **Pekka Tarjanne** ei ollut erityisen ilahtunut vaalien tuloksesta, mutta Englannin uudesta hallituksesta sitä enemmän:

— Liberaalit menettivät 13 paikastaan seitsemän, ja se oli vielä huonompi tulos kuin meillä kotona. Kun kuitenkin uudessa Heathin hallituksessa 18 ministeristä peräti 17 on liberaaleja ja vain yksi äärioikeistolainen, on yhdentekevää, miten vaaleissa tällaisessa tapauksessa käy, Tarjanne aprikoi.

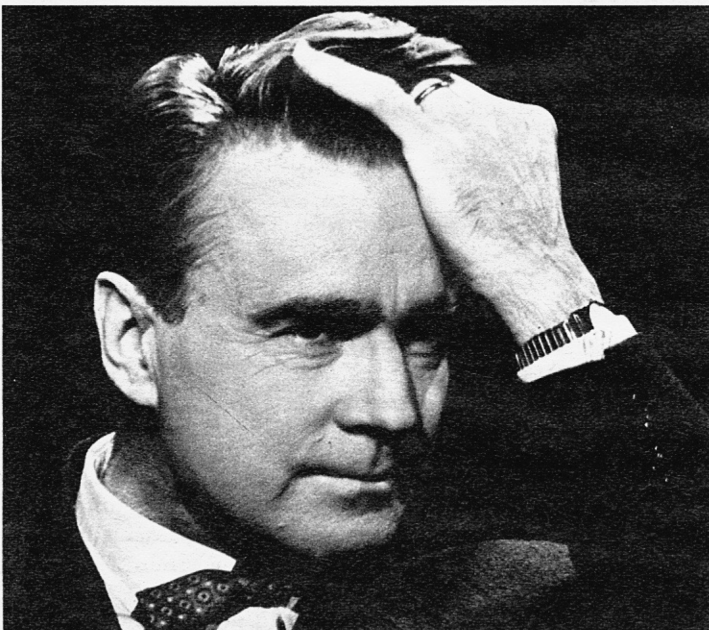
Olavi Saarinen, joka jatkaa paikkansa menettäneen TPSL:n puoluesihteerinä, ei ollut kovinkaan kiinnostunut Englannin vaaleista.

— Tärkeintä on, että tuo johtamani TUL säilyy poliittisena järjestönä. Kaikenkarvaiset porvarit sitä yrittelevätkin rakennella valtakunnanliittojaan juuri hetkellä, jolloin ennätystehtailu on lähellä tulla sosialisoiduksi.

Ruotsalaisen kansanpuolueen edustajat suhtautuvat hekin Englannin vaaleihin pidättyväisesti. Kulunutta vitsiä hyväksikäyttäen **Ingvar S. Melinkin** suvaitsi sanoa: — Mitä vaaleihin tulee, Lenita on perusväriltäänkin tumma — mikäli minä tiedän.

Jos joku erehtyy luulemaan, että tässä vaaliraportissani haastatellut henkilöt — kaikista vakuutteluistani huolimatta — eivät olisi sittenkään puhuneet niin kuin tässä on kirjoitettu, hän on oikeassa.

Hallituskipein terveisin,
Kansanedustaja 201

▲ Edward Heath

◄ Mauno Koivisto

Teksti: JUHA NUMMINEN Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

Täydellinen JÖRN DONNER tunnustaa:

HARRIET JA MINÄ

emme eroa milloinkaan

Minä menin yhtenä kuumana kesäpäivänä Kustavin pitäjän Lypyrtin saareen ja avasin hanan nimeltä Jörn Donner. Viisi tuntia kuuntelin omahyväisintä ja itsekeskeisintä ihmistä, jonka milloinkaan olen tavannut. Viisi tuntia ihailin seisten, istuen, vatsallani ja selälläni paskajätkää, joka sanoi olevansa 'täydellinen Jörn Donner'. Täytyy sanoa, että minulla oli aika hauskaa.

On inhottavassa tilanteessa, kun lähtee etsimään ihmistä nimen ja kulissien takaa ja löytää vain minä-hekumallisia asenteita.

Jörn Donnerin, 37, kohdalla kesti kauan ennen kuin huomasi, mikä on inhimillistä tuossa miehessä, joka lojuu korokkeella ja ottaa vastaan saavutustensa voitonparaatia.

Inhimillistä on juuri se, mikä on ärsyttävintä, naurettavinta ja tyypillisintä kovaksikeitetyssä, hermostuneessa ja kiroilevassa Jörn Donnerissa.

Inhimillistä on hänen löytämänsä oikopolku suuruuteen, joka käy ylidonnerismin kautta.

Sitä ei viitsi noteerata, jos mies sen takana ei olisi kyllin mielenkiintoinen.

— Kaikki fiksut ihmiset ovat itsekeskeisiä, Donner sanoo.

Mutta jättää sanomatta, että kaikki itsekeskeiset ihmiset ovat tuskin fiksuja.

Se onkin tarpeetonta, koska nyt puhumme vain Donnerista.

Donnerin tapa haistattaa kasteenraikkaat paskat kaavoille, normeille, uskomuksille ja tavoille on sellainen, että sen vastapainoksi kestää melkoisen määrän keskinkertaisia filmejä.

— Mutta ah vaatimattomuus! Se voittaa taivaan ja ikuisen valtakunnan, joka siihen pystyy. Minä olen vain myyrä. Ei kun muurahainen. Myyrähän on isonenäinen sika. Maan matonen, niinhän se on. Joo.

— Mä olen loukannut ja yllättänyt ihmisiä suorasukaisuudella, eikä mun tarvitse enää kuin näyttäytyä televisiossa, niin tuhannet soittavat, että Donner pois kuvaruudusta, vaikka mä pitäisin suuni kiinni.

— Mieluummin olen rehellinen kuin suostun olemaan kompromisseja tekevä paska, koska mulla on mahdollisuus.

— Mä häärin itseni ympärillä. Okei. Pakko. On aikamoinen joukko ihmisiä, jotka ovat riippuvaisia minusta. On tärkeätä, että pysyn elossa. Ensiksikin meidän firman filmituotanto pyörii minun ympärilläni. Sitten on laboratorio. Ja tämän maan elokuvateatterit. Ja hotellihommat. Kaikesta tulee työtilaisuuksia. Ei niitä ihmisiä hirmuisesti ole, mutta tarpeeksi ja ne ovat mun päätöksistäni riippuvaisia.

— Ei multa mene kuin vii-

JATKUU SIVULLA 84

KERRO MILLÄ AUTOLLA AJAT

PEHR CHARPENTIER KERTOO MILLAINEN ITSE OLET

AINUTLAATUINEN AUTOILIJATESTI

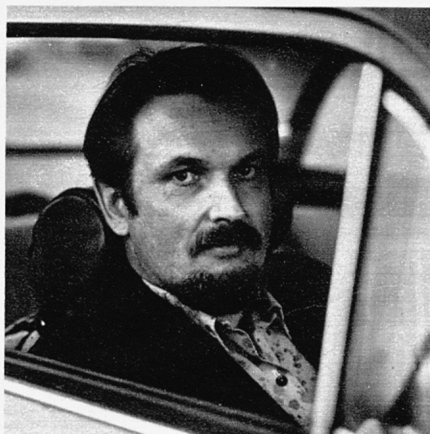
☐ Automainonta tirisee ärsykkeitä: urheilullisuutta, seksikkyyttä, menestystä, mainetta. Keskuudessamme elää sukupolvi, joka ei tiedä kuka on Suomen pääministeri, mutta joka muistaa jokaisen suomalaisen Monte Carlo -voittajan ja tietää automerkkien kiihtyvyysarvot.

☐ Keskuudessamme elää perheenisä, joka vuosikymmenen elintasosta tingittyään sai hankituksi oman peltilehmänsä asfalttilaitumelle. Tästä lehmästä ei makseta tapporahaa.

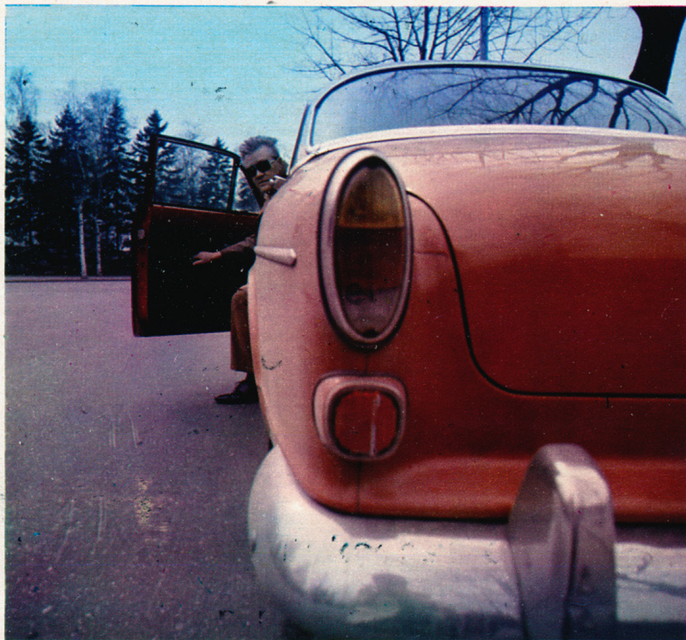
☐ Keskuudessamme on idealisti, joka marssii kulkueessa kantaen julistetta "Alas auton pakkovalta" ja ajaa mielenosoituksesta pois uudella nopealla italialaisellaan.

☐ Automainonta käyttää yhä enemmän apunaan psykologia ja mainoksen kohteet ovat yhä enemmän psykiatrin tarpeessa. Suuressa Lännessä joka kolmannella on auto ja joka kolmas käy juttelemassa säännöllisesti sielutohtorille mukavia kyetäkseen ajamaan huomennakin työpaikalleen.

☐ Tämä testi kertoo kymmenestä suomalaisesta autonomistajasta sekä psykologi Pehr Charpentierin ei-täysin-vakavan erittelyn siitä, mitä auto kertoo omistajastaan. Charpentier yrittää auton valokuvan perusteella hahmotella omistajan piirteet tietämättä kenestä kulloinkin on kysymys.

Teksti: HANNU KARPO
Kuvat: PEKKA KUPARINEN

HANNES HÄYRINEN

Suomen suosituin tv-esiintyjä, näyttelijä. Volvo Amazon m/-66.

Häyrinen: — En minä ole mainoksen uhri. Minulla oli tätä ennen pikkuinen Taunus. Se oli täysin epäonnistunut, siinä oli jo uutena kaiken maailman viat. Ei startannut kesällä eikä talvella, maalit karisi kyljistä. Kun jokaviikkoiset yritykset Stockmannin korjaamolla eivät tuoneet tulosta, tympäännyin siihen niin, että kävelin tuossa naapurissa olevaan Volvoliikkeeseen.

— Volvo maksoi silloin, neljä vuotta sitten, vain 14 000 mk ja melkein uudesta Tauniksesta sain niin hyvin, että tein vain kolme tonnia väliä. Volvo onkin ollut sitten sellainen, että vain pakoputki on vaihdettu kerran vuodessa, muuta siihen ei ole tarvinnut tehdä.

— Punainen se on siksi, että sanottiin sen olevan paras väri liikenteessä. Kyllä minä ajoin kolarin viime talvena, mutta se oli liukkaan kelin syy. Menin toisen päälle, että rymisi.

— Hankin ammattimaisen ajokortin 18-vuotiaana, siitä on nyt 37 vuotta. Silloin en ollut näyttelijä enkä edes naattikaan. Olin TVH:lla sorakuskina kaksi vuotta. Antoivat valtion vehkeen, sellaisen suuren Federalin.

Vieläkö syntyy 5 tai 10 sentin matto sorasta, jos tarvitaan?

— Kyllä syntyy. Kun oppii kerran lukemaan niin sitä osaa sitten aina lukea.

— En usko, että auto kertoo mitään omistajastaan. Se on pelkkä rahakysymys. Paitsi tietysti pienet yksityiskohdat: on lisäheittimiä ja kaikennäköisiä koristeita. Ne on autohulluja semmoiset.

Charpentier: — Omistaja on hyvin toimeentuleva, maskuliininen, sovinnainen ja määrätyllä tavalla uhrautunut. Auto on pitkälle työväline, mutta halua tietynlaiseen itsetehostukseen ilmenee.

— Väri osoittaa, että tunteiden ilmaiseminen on helppoa. Tietyssä mielessä pohjimmaltaan melko tunneköyhä. Estottomuutta. Tämä ihminen tarvitsee voimakkaan ärsykkeen ennen kuin sisällä liikahtaa.

TERHO PURSIAINEN

Suomen tunnetuin pastori, kansanedustaja. Mini 850.

Pursiainen: — Mini oli huokein auto, minkä tiesin. Väri — beige — taas oli ainut, joka oli saatavissa heti.

— Sitä Miniä ei kylläkään enää ole olemassa. Sen kylkeen rutattiin ja kun siinä oli ennestään jo naarmuja, ajattelin vaihtaa sen pois. Nyt on Toyota Corolla.

— Toyota tarjosi Ministä parhaiten, joten muuta vaihtoehtoa ei sitten ollut.

— Mini oli kaupunkiautona mukava. Olin hyvin tyytyväinen siihen. Maantiellä se ei ollut oikein turvallinen huonon kiihtyvyytensä vuoksi. Kun joutuu ohittamaan kovasti ajavia rekkoja, pitää olla parempi kiihtyvyys.

— Minä en ainakaan mielelläni tunnustaisi, että auto on minulle keino ilmaista asemaani. Olen vain pyrkinyt mahdollisimman vähällä hinnalla saamaan työvälineen.

— Tulevaisuuden Suomessa auto alkaa olla yhteiskunnalle niin kallis asia, että on välttämätöntä siirtyä julkiseen liikenteeseen. Minä luovun omasta autostani heti, kun en joudu pulaan ilman sitä.

Charpentier: — Omistaja nauttii saadessaan ärsyttää muita. Saa muut aggressiivisiksi nopealla, näppärällä autollaan. Todennäköisesti lyhyt, tanakka ja leveä mies (sellaisia näkee usein Mineissä). Taloudellisuutta, kenties nuukuuttakin.

— Väri osoittaa pikkuporvarillisuutta. Aineellisia arvoja jossain määrin arvostava, mutta mahdollisuudet eivät anna myöten.

Pursiainen: — Pehr Charpentier voi olla hyvä psykologi, mutta huono autojen tuntija. Laiskansutjakan Minini huippunopeus oli 110 km. Sillä ei härnännyt muuten kuin olemalla aina muiden tiellä. Charpentier on kyllä siinä oikeassa, että Minin sosiaalinen funktio on ärsyttämisfunktio. Se on alituinen liikenteen tulppa.

Charpentier: — Eino Kaila totesi dominikaanimunkille, jolla oli repaleinen viitta: ”Pöyhkeys paistaa sinun viittasi rei'istä.” Minä epäilen, tokko tämän auton omistaja on niin vaatimaton kuin haluaa näyttää, vai onko vaatimattomuus hänelle kenties ongelma?

PASI KAUNISTO

Pop-laulaja, listasuosikki. Mercedes-Benz 220 m/-70

Kaunisto: — Tämä on ajattelevan miehen auto. Sellaisen, joka ei pane rahojaan turhuuteen.

— Mua ottaa päähän, kun Mersua pidetään johtajan autona. Ei sitä ole pidettävä statussymbolina.

— Tiedän kyllä, että Dannylla on samanmerkkinen. Se on tosin musta. En minä Dannya esikuvana pidä — on se hyvä, mutta ei niin hyvä. Enkä usko, että Mersusta tulee pop-ihmisten kulkutautia.

— Olen sen verran ajanut huonolla autolla, että tiedän, miten sillä on vaikeaa ajaa. Siksi ostin tämän. Vajaassa kolmessa kuukaudessa on mittariin tullut 34 000 km.

— En minä tästä niin paljoa alennusta saanut, että kannattaa kehua. Ei siis mielestäni ollut mikään pr-kauppa.

— Valkoinen tämä on siksi, ettei pöly likaa sitä.

— Aina kun isken naisen, teen sen ilman autoa. Jos jollain sattui olemaan tämä mielessä, niin Mersu ei ole koskaan toiminut syöttinä.

— Kesällä myöhemmin ajattelin vaihtaa tämän dieseliin. Ai, millä rahalla tämä on ostettu. Älä sitä kysy, sehän on veroviranomaisten asia.

Charpentier: — Tämä auto on yleensä vertauskuva omistajansa asemasta. Omistaja on herraskainen ja hienostunut, värikin on valittu siltä pohjalta. Arvostaa kestäviä arvoja, taipuvainen sovinnollisuuteen ja normienmukaiseen elämään. "Ei pelaa, ettei pelkäisi" eli välttää turhia riskejä.

KNUD AAS

Liikkuvan Poliisin päällikkö. Opel Kadett m/-66

Aas: — Merkin valinta oli sattuma. Auto oli silloin aikanaan halpa, keväällä -66 se oli vain 6 590 mk.

— Suurin piirtein olen ollut tähän tyytyväinen. Kun virkamies yrittää rakentaa kesämökkiä niin kuin minä, vaihtoajatus uuteen siirtyy olosuhteiden pakosta.

— En jaksa uskoa, että auto kertoisi ihmisen luonteesta jotain. Kyllä siinä määräävät taloudelliset tosiasiat.

— Auton hankinta tapahtui yhteisesti neuvotellen vaimoihmisen kanssa ja värin valinta lankesi naisen maun mukaan. Tiedän kyllä, ettei tämä ole liikenneturvallisuuden kannalta paras mahdollinen väri.

— Auton valintaan vaikutti myös se, että se oli 2-ovinen. Lasten kannalta katsoin sen turvallisemmaksi: eivät pääse takana raplaamaan ovia auki, kun niitä ei ole.

— Joudun virkatehtävissä liikkumaan niin paljon maantiellä, että kaikki omat huviajelut ovat jääneet. Ajaminen Opelilla on vain liikkumista asunnon ja kesämökin välillä.

— Maantiellä ajan toista sataa, mutta hyvin vähän yli. Moottorin pieni teho sanelee jo tässä rajoitukset.

Charpentier: — Omistajalla ei ole kovin suuria luuloja itsestään ja tehtävästään maailmassa. Ei pyri vaikuttamaan ihmisiin. Pikkuporvarillisuutta. Olisiko pilkullinen kravatti ja huonosti istuva puku. Omaperäisyys ja omaleimaisuus puuttuu.

— Väri osoittaa, että tunnepuoli tälle henkilölle on ongelma. Pelkkää tunteisiin vetoavia ärsykkeitä. Korostettua vaatimattomuutta. Luultavasti pysyy merkissä, ehkä ottaa hieman suuremman samanmerkkisen mallin.

MONSIEUR MOSSE

eli Raimo Jääskeläinen, make-up taiteilija, toimitusjohtaja. Lincoln Continental m/-64.

Monsieur Mosse: — Kyllä auto on minulle asemani symboli. Toiset vaihtaa kai naisia, minä autoja. Tämä on 24. auto.

— Tämä oli sellainen edustusauto, jota firma ei voinut pitää, kun se oli niin kallis. Minä ostin sen käytettynä. Uuden hinta on 130 000 mk, jumalauta.

— Tällainen jenkkipiili, missä ikkunat ja penkit menee sinne sun tänne, kun napista painaa: tässä on hohtoa. Minua viehättää, että se on hulppean näköinen: siksi ostinkin sen. Vähän kalliiksi tämä tulee minullekin, syö ainakin 25 litraa satasella.

— Kansa meinaa, että varmaan tossa menee joku pamppu. Huoltoasemilla saa loistoserviisin. Kun velkojat näkee tän auton, ne on kahta enemmän kimpussa. Ne ajattelee, että kyllä se piru voi maksaa velkansa nopeamminkin, kun ajelee tommoisella pirssillä. Hevosia on 425 pellin alla ja ovet on 40 senttiä paksut. Ei satu niin pahasti, jos sattuu mällläämään.

— Jos olisin järkevä, ostaisin Volkkarin. Se on halpa ja kestää. Mutta se ei herätä huomiota sillälailla. Kyllä kai tässä autossa jotain on luonteesta. Suuruudenhulluus on iskenyt kovasti.

— Tämä on tummansininen. Olisin halunnut vähän vaaleamman. Yhteen aikaan mulla oli punaisia urheiluautoja. Toissa vappuna ostin tuliterän Rättisitikan ja panin siihen isoja päivänkakkaroita. Se herätti huomiota. Minä sen kukkahomman aloitin.

— Kulkee tämä kolmatta sataa, mutta ajelen yleensä 120—140 tuntinopeuksia.

Charpentier: — On elintason symboli. Omistaja yrittää auton avulla hankkia itselleen arvonantoa. Itsetehostuksen tarve. Feminiinisyys ja pehmeys hallitsevana. Auto voi liittyä myös asiakaspalveluun. Silloin antaa omistajalleen harhakuvan siitä, että kuuluu samaan yhteiskuntaluokkaan kuin asiakkaatkin. **Väri:** Tunneköyhä, kylmä, impotentti, frigidi, älyllinen.

BIRGER WIIK

"Kuutohtori". Ford Taunus 17 M.

Wiik: — Väri on minun valitsemani, taivaansininen. Kaikki ne ovat olleet sinisiä.

— Auto on farmarimallia, koska meillä on suuri perhe ja me pidämme retkeilystä. Kesäloma menee luultavasti nyt kuitenkin myttyyn kuunäytteiden vuoksi.

— Alussa autossa oli kaikenlaisia pikkuvikoja, mutta nyt se ei enää uskalla pistää vastaan. Minulla oli Ford myös Amerikassa aikanaan, sellainen suuri 250 hevosvoimainen.

— Minä ajan yleensä niin hitaasti, että ihmiset ympärilläni ovat vihaisia. Harvoin ylitän 80 km/t. Valitsen sen vuoksi aikoja, jolloin saan olla suhteellisen yksin maantiellä. Minä katselen ympärilleni ja haluan puhella ihmisten kanssa. Sitäpaitsi: kuta suurempi nopeus, sen tuhoisampia ovat onnettomuudet.

— Talvella kävelen työmatkojani aika paljon. Nyt kesällä ajan Geologiseen tutkimuslaitokseen polkupyörällä. Se on jopa autoa nopeampikin tapa.

Mitä sanotte iskulauseesta "Alas auton pakkovalta"?

Wiik: — Voi, voi, ei se käy. Minä sanon geologina, että kyllä auto on auttanut geologiaa paljon. Pidän myös ajamisesta perheen kanssa. Puhumisesta siinä autossa ja havaintojen tekemisestä. Onnellisimpia lomiani olen viettänyt juuri autoillen, mm. Kaliforniassa. Siinä on perhe koko ajan yhdessä, autossa oleminen yhdistää perhettä.

Charpentier: — Herkän ja esteettisyyteen taipuvan henkilön auto. Vahvaa käytännöllisyyttä. Urheilullisuus ja rämäpäisyys ovat vieraita ominaisuuksia. **Väri:** korostettua järkeisyyttä, tunteiden ilmaiseminen vaikeaa ja estynyttä.

JORMA MÄNTY

Arkkitehti,
Enemmistö ry:n entinen varapuh.joht.
Fiat 124 m/-69.

Mänty: — Suorituskyky ei merkitse mitään. Koko oli sopiva ja muoto miellytti minua. Esim. Saabin tai Volkkarin kori on muodoltaan mielestäni auton irvikuva.

Eikö ole henkistä huoruutta ajaa autolla, vieläpä omalla kun toimii samalla Enemmistö ry:ssä jalankulkuaatteen edistämiseksi? Viittaan julkaisuunne "Alas auton pakkovalta".

— Tietysti näinkin voi ajatella. Ajatus, mitä minä korostan jalankulkuaatteessa, on että kaupunkien keskustat täytyy pyhittää jalankulkijoille. Matka sinne on suoritettava julkisilla kulkuneuvoilla.

— Kerran kokeilin tällä moottoritiellä 150 km:n nopeutta. Minua suorastaan hirvitti.

— Vihreän värin pitäisi kai kertoa jotakin, koska kotonakin pidän vihreästä valtavasti: verhot, seinät, huonekalut ja lampunvarjostimet ovat kaikki vihreitä.

— Tunteenomaisesti en osaa autoon suhtautua. Se on käyttöesine. Tosin on miellyttävää, jos se on kaunis ja hyvänmuotoinen ja että siinä on mukava istua. Yhden kerran olen pessyt sen, mutta huollot unohtuvat.

Charpentier: — Henkilö, jonka sormet syyhyävät urheiluauton rattiin. Tämän henkilön persoonallisuuteen kuuluisi matala, luodinnäköinen kiitäjä. Sovinnaisuuden ja tavanomaisuuden hyväksymistä; ehkä itsepetosta. Tähän autoon epätunteellinen ja neutraali suhde. Tietoista vaatimattomuutta autoihin nähden. **Väri:** Tiettyä omaperäisyyttä.

JOHANNES VIROLAINEN

Kansanedustaja.
BMW 1600 m/-69.

Virolainen: — Olin kuullut, että BMW on hyvä, nopea ja aika luja auto. Se oli valinnan peruste.

— Vaimoni on aina pitänyt tuollaisesta vaalean sinisestä. Aikaisemmat autoni ovat pääasiassa olleet sinisiä.

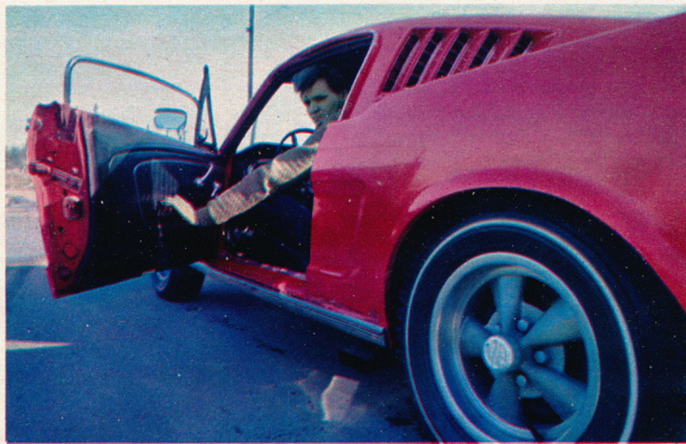
— Minua ärsyttävät liikenteessä kaikenlaiset törmäilijät, jotka ohittavat missä sattuu. Itse ohitan vain moottoritiellä, en juuri muualla. Matkaan Lohjalta Helsinkiin (64 km) käytän 50 minuuttia.

— Viimeksi olin kolarissa kesäkuun viimeisenä päivänä 1968. Tulin Sampo-juhlista ja Lohjan ohitustiellä 20-vuotias poika ajoi sivutieltä yllättäen eteeni. Virhe oli selvästi sen pojan: ei siitä menty edes oikeuteen.

— Sakotettu on kerran. Kymmenisen vuotta sitten pysäköintivirheestä.

— Minulla on kierroksessa parikymmentä tuhatta ajettu suomalainen Saab. Aikomukseni on vaihtaa BMW siihen. Saab tosin ei ole sininen — se on punainen.

Charpentier: — Nopea, tehokas, kallis henkilö. Tietty tyylitaju ja kiire yhdistyvät autossa. Miellyttävä, ei kuitenkaan sosiaalisesti (itsekäs). **Väri:** Tunneköyhyyttä, pintapuolisuutta. Henkilö kykenee hyvin joustaviin, mutta ei syvällisiin kontakteihin.

PEKKA HAANPERÄ

Autonasentaja.
Ford Mustang GT m/-65.

Mustang BYM-1 on ollut usean minulle kerrotun tarinan aiheena. Milloin sen on omistanut rakennustyöläinen, joka 15 vuotta säästettyään sai auton, mutta menetti kateuden seurauksena työpaikkansa. Milloin se kuului varastomiehelle, joka oli säästänyt lähes yhtä kauan. Pekka Haanperä on Kaapelitehtaan autokorjaamon asentaja. Hän osti auton, koska piti siitä, mutta kateus ei ole toki ammattia vienyt.

Haanperä: — Kallis se tietysti on, mutta saahan sitä säästämällä. Auto on juuri sopiva: hyvä malli, voimakas, varaosia saa hyvin.

— Kalliiksi tällainen kai tulee vasta jos se hajoaa: tässä ei ole ollut vikoja. Voimaa on yli 200 hv, on vähän tehostettu vielä sitä konepuolta. Ainetta kuluu paljon yli 20 litraa satasella, mutta Fordin kalliiseen valohoitoon ei tarvitse kantaa rahoja, kun huollot osaa suorittaa itse.

— Naisten metsästämiseen en tätä käytä: on ollut sama vakituinen jo viisi vuotta.

— Punainen väri on pian katoamassa, sillä Mustangista tehdään rellunkeltainen. Etu- ja takapäähän tulee mattamusta.

— Samanlainen, mutta uudempaa mallia on seuraavana listalla.

Charpentier: — Halua valloittaa ja olla pelottava. Auto on hänelle arvo: sitä rakastetaan enemmän kuin ihmistä. Kunnianhimoa. Sielunelämä ahdistunutta ja ristiriitaista. Pyrkimystä valloituksiin toista sukupuolta kohtaan. **Väri:** Itsetehostusta korostava, voimakkaan elämisen tarve. Pitää kokea ”elämisen maku”.

TAMARA JA AATOS TAPALA

Kansallisooppera.
Peugeot 404 m/-69.

Tamara Lund: — Tämän kilpailijana oli Volvo, koska edellinen automme oli 544 mallia. Peugeot voitti koeajossa ajo-ominaisuuksillaan. Siinä tuntee istuvansa kuin nojatuolissa.

— Tietysti me yritimme tuoda sellaista pr-kaupan mahdollisuuttakin esille, mutta autokauppiaat olivat kovia. Menevät kuulemma hyvin kaupaksi.

— Mieheni olisi halunnut punaisen ja minä valkoisen. Vihreä oli kompromissi: samalla se on minun lempivärini.

— Volvoon verrattuna Peugeotissa on ihanasti ikkunatilaa. Aikanaan poikamiestyttönä valitsin Volvon, koska siinä oli erittäin vahvat tukipalkit. Olinhan juuri ollut autokolarissa.

— Olemme hankkineet Peugeotiimme meripihkanväriset aidot karvat istuimiin. Tekee vihreän auton suorastaan herkullisen näköiseksi. Me olemme sellaisia pikkukonservatiiveja. Mieheni kuiskaa joskus, että Mersu on meidän perheen seuraava auto.

Charpentier: — Varakas, mukavuudenhaluinen. Arvostaa autossa tarkoituksenmukaisuutta. Sovinnainen, ei tavanomaista itsetehostusta. Ajaminen ei ole itsetarkoitus, mutta halua mukavaan matkantekoon ja maisemien katseluun on. Tästä poikkeavana pidän värivalintaa: se osoittaa itsenäisyyttä. □

MILLAINEN ON MIES?

Pojasta tulee mies ruumiillisessa mielessä 12–15-vuotiaana heti äänenmurroksen tapahduttua ja ensimmäisten parranhaiventen ilmaannuttua leukaperiin. Mutta monia pojan ja nulikan ominaisuuksia hän ei menetä koskaan. Joka suhteessa täydellistä miestä sellaisena kuin naiset hänestä haaveksivat ei liene vielä syntynytkään.
Tulisikohan sellainen kuitenkin teidän pojastanne?

Teksti: VEIKKO ENNALA

Kuvat: OLAVI KASKISUO ja ISMO KAJANDER

MILLAINEN ON MIES

On opettavaista ja mielenkiintoista seurata lasten leikkejä ja havaita miten olennaisesti ne eroavat toisistaan sukupuolen mukaan. Tytöt rakentavat leikkikoteja ja hoitavat nukkiaan poikien karkuuttaessa ympäri pihaa villisti kiljuen, he ovat viidakkosissejä tai intiaanipäälliköitä riippuen siitä mikä esikuva kulloinkin on muodissa.

Kaikissa tapauksissa tytöt siis keskittyvät hoivaamaan ja ylläpitämään jotakin suppeassa piirissä, pojat suorittamaan urotöitä ja sankaritekoja leikkikehän ulkopuolella. Sama roolijako jatkuu myöhemmässäkin elämässä jos kohta poikien kohdalta hiukan toisissa merkeissä, kaikista ei voi mitenkään tulla sankareita kirjaimellisesti. Mutta alitajuinen pyrkimys siihen kyllä säilyy lukkarillakin.

Tytöt ryhtyvät huolehtimaan ulkonäöstään ja pukeutumisestaan aikaisemmin kuin pojat. Jälkimmäisten ensimmäiset liikuttavat yritykset vaikuttaa miehekkäiltä tapahtuvat kostutetun kamman avulla kun kankeata tukkaa taivistellaan kärsivällisesti taakse päin. Nimen omaan tyttöjen miellyttämiseksi ei tätä kuitenkaan vielä tehdä; ennen murrosikäänsä pojat tavallisesti hiukan halveksivatkin toista sukupuolta ja kokivat totisena häpeänä sellaisen aikoinaan kansakouluissa viljellyn rangaistusmuodon että tulivat istutetuiksi tyttöjen kanssa samaan pulpettiin — omituista kasvatusta muuten sekin.

Pojat tulevat yleensä murrosikään myöhemmin kuin tytöt, tavallisesti 12—15-vuotiaina, kuitenkin nykyään huomattavasti aikaisemmin kuin muutama vuosikymmen sitten. Mielenkiintoa tyttöjä kohtaan sukupuoliolentoina he alkavat tuntea samanaikaisesti puberteetin ilmaantumisen kanssa mutta eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta aktiiviseen lähestymiseen rohkeus ei vielä riitä. Heillä on huolta ja surua itsestään: raajat venyvät nopeasti suhteettoman pitkiksi niin että liikehdintä on kömpelöä kuin narusta nyittävillä marioneteilla. Kasvava kurkunpää ja pidentyneet äänihuulet synnyttävät äänifysiologisen häiriön, jolle on ominaista kimakan pojanpuheen ja bassomaisten mörähtelyjen vuorottelu. Kun lisäksi samaan aikaan tapahtuu parran- ja karvojen kasvua sekä eroottisiin uniin liittyviä öisiä siemensyöksyjä, tuntevat pojat miehistymisensä alussa olonsa vähintään noloiksi.

Mutta muutamassa kuukaudessa on kaikki ohi. Piipittävä pojanääni vakiintuu järeäksi miehenääneksi ja vartalo kehittyy pian sopusuhtaiseksi. Pojasta on ruumiinsa puolesta tullut mies ja kohtapuolin hän ryhtyy valloittamaan tyttöjä ja maailmaa kuten oikein onkin.

Molempien valloittaminen tapahtuu ensi alkuun kaikenmoisin esiintymisin, maskuliinisuus on ylitehostettua. Katuja ja raitteja kiidetään mopolla murhaavaa 30 kilometrin tuntivauhtia syöksykypärään laittautuneina ja kumartuneina syvälle ohjaussarvien yli. Vanhempien ihmisten hermot ovat koetuksella kun lähtöä aina edeltävät pitkät koekäynnistykset ja kiukkuiset kaasutukset. Tämä ei ole tärkeätä moottoreiden mutta sen tärkeämpää poikien itsensä kannalta. He elävät vielä unelmaelämää ja samaistuvat korkeihin idoleihin maailman kilpa-ajoradoilta, joilla korvia huumaava meteli on yksi olennainen komponentti.

Muukin olostelu on pojilla joskus 13—17 vuosien välisenä aikana liioitellun rentoa ja säälin, osanoton tai surun tapaisia tunteita varotaan näyttämästä koska sellaisen ei arvella kuuluvan miehekkyyteen. Yksinpä kävely on laskelmoidun vetelää john waynemaiseen tapaan tai vaihtoehtoisesti jokainen tekee paki parastaan muistuttaakseen jonkin pop-yhtyeen kitaristia. Häntä esikuvana pitäen tyttöjä isketään suoraan lonkalta. Kirjalliset, vielä vähemmän runoilijahahmot eivät toden totta ole tänä päivänä kurssissa.

Myöskin tarkoituksettomalta näyttäviä ilkitöitä tai kerrassaan väkivaltaisia tekoja harjoitetaan. Tämä on kumminkin vain nulikan oman sisäisen epävarmuuden peittelyä ja siihen syyllistytäänkin vain liigoittain liikuskeltaessa. Liigan pahinkin kovanaama on yksin ilman selustatukea ollessaan sopuisa, sävyisä tai suorastaan arka.

Koneista, kojeista ja laitteista ei mies tavallisesti pääse irti ikinä vaan säilyy aina pikku palleroisena. Ostettuaan omalle pojalleen lahjaksi sähköjunan leikkii hän sillä itse alkajaisiksi tuntikausia lapsen katsellessa vierellä itkussa suin. Mutta onhan isän toki ensin tarkistettava vaihteet ja katsottava että semaforit toimivat.

Vielä ei ole tavattu nuorukaista tai miestä, joka ei uskoisi olevansa autoilija vertaa vailla. Koskaan hän ei ole itse syypää kolareihin, sen sijaan hän vähääkään häpeämättä kerskuu kuinka oli kylmäpäisenä selvittänyt sellaisen ja sellaisen hengenvaarallisen tilanteen jonkin kirotun mämmikouran taas kerran äkkiarvaamatta ampaistua hänen eteensä sivutieltä.

Naista pidetään jostakin syystä heikompana sukupuolena, joka ei kestä esimerkiksi ruumiillista kipua sellaisella uljuudella ja vaivojaan vähätellen kuin mies. Tehdyt havainnot kuitenkin osoitta-

vat yhtäpitävästi, että jo vähäpätöinenkin influenssa kaataa miehen sänkyyn tekemään kuolemaa. Siellä hän heikolla äänellä valittaa tuskiaan ja on kaikenpuolisen paijailun ja hellyydenosoitusten tarpeessa. Mikäli naisetkin tosiaan nujertuisivat kuolinvuoteelle niin herkästi olisi maailma yhtä ainoata suurta lasarettia.

Ymmärtäväisen aviovaimon tekaistun hädän ja yliannostellun huolenpidon mies toivuttuaan maksaa takaisin ritarillisuudella. Hän ilmoittaa suojelevansa perhettään ulkomaailman vihamielisiä voimia vastaan. Näistä ensi sijalla ovat kuvitellut kilpakosijat ja viettelijät, joita mies näkee joka nurkassa vaanimassa tehdäkseen hänestä aisankannattajan. Silti mies ei koskaan tunnusta olevansa mustasukkainen, sillä sehän merkitsisi samaa kuin että hän pelkäisi itseään komeampia ja pätevämpiä miehiä olevan olemassa.

Mutta nainen on viisas, hän ei tarvitse selittelyjä ja hän nauttii miehen tunnustamattomastakin mustasukkaisuudesta kunhan se ei ajaudu sairaalloisuuksiin. Vielä kerran marssittaakseni näyttämölle iso-äitivainajani, hänen mieltään lämmitti hänen elämänsä loppuun asti erään tappelunnujakan muisto: pappavainaa oli nostanut kurkusta tapulin seinää vasten jonkin minulle tuntemattomaksi jääneen "Siukolan", jonka arveli pitäneen silmäpeliä mummoni kanssa jumalanpalveluksen aikana.

Kaiken kaikkiaan: mies on naisen silmissä useinkin naurettava luullessaan itse esiintyvänsä suurena sankarina ja liikuttava silloin kun hän kuvittelee menettelevänsä naurettavasti. Tästä johtuu myöskin ettei itkevä mies ole naiselle laisinkaan kauhistus; kyyneleet eivät vähennä hänen miehekkyyttään. Itkevillä miehillä ei tässä yhteydessä kuitenkaan tarkoiteta niitä oluttuoppinsa ääressä työkseen pillitteleviä alkoholisteja, joita kaikki kapakkamme ovat pullollaan sunnuntaiaamuisin.

Normaalissa miehessä on aina hiukkanen seikkailijaa, hänen on vaimonsa silmän välttäessä ehdottomasti kokeiltava kepillä jäätä. Hän on omaksunut merkillisiä ohjenuoria kuten "kukaan ei tule tarjoamaan ellei pyydä", tai yrittää vierasta pelätessään tulevansa torjutuksi.

Aviovaimo näyttää miehensä satunnaisen uskottomuuden hyväksyvänkin. Kuuluisalla naisenvaistollaan hän on jokaisesta miehensä sivuhypähdyksestä selvillä, sillä onhan tämä kotiuduttuaan ylenpalttisen palveleva ja alamainen ja halukas hyvityksiin joi-

jollei saa mitään ei ainakaan mitään menetäkään". Tällainen on osa miehen luontoa, jolle hän ei mitään mahda. Typerämpiä moralistien valheita on, että vain itsestään epävarma mies on moniavioinen, koska hänen täytyy pönkittää horjahtelevaa itsetuntoaan yhä uusilla ja uusilla suhteilla. Asia on juuri päin vastoin. Itsestään epävarma aviomies on uskollinen, koska häneltä puuttuu rohkeutta ta ei edes pyydetä. Ne osoittavat kyllä, missä miehen sydän tosiasiassa on ja pysyy: oman vaimon luona ja huostassa. Vähät silloin siitä missä ruumis tilapäisesti on kerran pari käväissyt. Ja onpa eräillä vaimoilla ollut luontoa sanoa olevansa iloisia, että heidän miehensä on ollut riittävän kyvykäs kelvatakseen muillekin, joskin ehdottomasti vain lainatavarana, joka on välittömästi käytön jälkeen omistajalleen palautettava.

Kokonaan eri luvun muodostavat sellaiset miehet, joilla on taipumus "unohtaa" taskuihinsa vieraiden naisten rakkauskirjeitä tai tuoda kotiin huulipunaan tahriutuneita paitoja tai jotka antavat itse omissa puheissaan vaimonsa ymmärtää kuinka valloituksia on taas tullut tehdyksi. Näissä tapauksissa on mies epävarma oman vaimonsa rakkaudesta ja heidän korvilleen ei ole sävelletty ihanampaa musiikkia kuin mustasukkaisen vaimon itku.

Paitsi lahjakas autourheilija tai ainakin lyömätön kiitäjä normaaliajossa maanteillä mies kernaasti on väkevä ja voimakas, piru itsekin väistyisi pimeällä hänen edestään jos miehen kaikkiin juttuihin olisi uskomista. Hän näyttelee mieluisasti muskeleitaan ja sanoo pahoitellen olevansa enää valju varjo nuoruuden ajoilta, silloin meni rautaa suorille käsille parisataa kiloa, nyt enää minkä vaivaiset 150.

Kuolemakseen mies pelkää mahansa suurenevan ja falloksensa pienenevän; jälkimmäisen jäsenen koko on hänelle vielä muskeleittenkin kokoa kalliimpi asia vaikkakin kaikessa hiljaisuudessa.

Eräistä ylempänä esitetyistä näkökohdista saattaa saada käsityksen kuin nainen ei laisinkaan arvostaisi miehen ehdotontakin uskollisuutta. Kyllä tietenkin, mutta eniten hän arvostaa turvallista miestä, johon voi luottaa myös elämän vastamäissä. Surullisin miehenkuva naisen silmissä on pelkuri, joka holtittomilla elintavoillaan on ajanut itsensä ja perheensä taloudelliseen umpikujaan ja piiloutuu sen jälkeen vapisten vaimonsa selän taa jättäen tämän kannettavaksi kaiken henkisen taakan ja aineellisestikin pelastettavaksi sen mikä mahdollisesti vielä on pelastettavissa.

Mutta toiselta puolen nainen ei voi hulluuteen asti rakastaa sellaistakaan miestä, joka marmattaen venyttää jo-

KÄÄNNÄ

mukava, mukava maailma

Jotain mukavaa tapahtuu. Jos ei tapahdu, tehdään itse. Annetaan vähän väriä ja makua tällekin päivälle. Hyvä hetki ja Sininen. Ei oo Lahden voittanutta...

LAHDEN SININEN asiantuntijan olut

MILLAINEN ON MIES

ka ainoan talousmarkan soikeaksi ja säilyttää tyhjiin puristetut hammastahna-tuubitkin vanhan päivän varalle, tai joka jokaisena jumalan iltana istuksii kotona tohveleissaan ääneti kuin muumio totaalisen siveellisyyden ja uskollisuuden perikuvana, tai joka ei Toivonliittoon liittymisensä jälkeen ole rohjennut siemaista ainuttakaan lasillista tulijuomaa eikä siemaise kultahäissäänkään, tai joka ei milloinkaan saa odottamatonta päähänpistoa kuljettaa vaimoaan tanssiravintolaan tai teatteriin, tai jonka ainoa vuotuinen meno on osallistuminen partiolaisten paraatiin missä hän Tonttu-vartion kunniajäsenen ominaisuudessa köppelehtii polvihousuihin pukeutuneena ja kolme sormea hatun liipaisimella, tai joka ei koskaan laula vaimonsa korvaan yhtäkään laulua vain pelätessään ettei hänen äänensä ole kirkkaampia tenoreita tai jylhimpiä bassoja, tai — niin mitäpä luetella kaikkia ikävystyttävän ja rasittavan miehen tunnusmerkkejä.

Kerran kirjoitin tässä lehdessä pikkupojalleni kirjeen, jossa kehotin häntä miehistyttyään rakastamaan tyttöjä missä ikinä niitä tapaisi. Mutta, niin varoitin, muista vastuusi, poika, älä milloinkaan jätä tyttöäsi pulaan ja äläkä koskaan kersku naureskellen valloituksillasi takana päin. Olkoon kuollut kalakin lörppä sinuun verrattuna.

Olisiko oikea mies tällainen? Saamieni paheksuvien kirjeiden jälkeenkin olen edelleen sitä mieltä, että annoin oikeita ohjeita. Jos ken niitä noudattaa, hänestä saattaa kehittyä mies. Ja kaiken uhalla lisään tämänkin: sinä päivänä, jolloin mies menettää mielenkiintonsa tyttöihin ja lakkaa ystävällismielisesti nipistelemästä heidän peppujaan, ei hän ole enää mies. Ellei hän joutuin tämän jälkeen kuole hänet olisi ammuttava jaloista. □

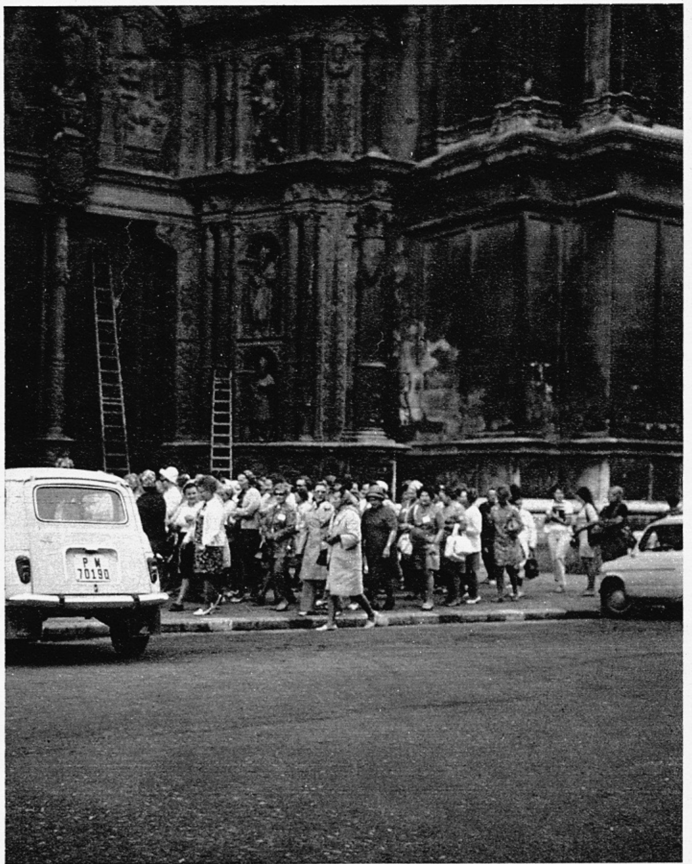
100 Hymy-äidin riemuloma Mallorcalla:

TÄMÄ SE ON MEIDÄN TAIVAS

Teksti: MARIA SCHULGIN
Kuvat: MATTI HEINIVAHO

Sadan Hymy-äidin riemuloma Mallorcalla on nyt vain kaunis ja lämmin muisto. Kaunis siksi, että kaikki onnistui yli odotusten ja lämmin siksi, että sää oli melkein koko ajan aurinkoinen. Seuraavassa selostus äitien lomasta. Valitettavasti näinkään laajassa kirjoituksessa ei voi kertoa kuin murto-osan kaikesta mitä tapahtui. Jokainen äitien askel näet olisi kertomisen arvoinen.

Palman vanha katedraali oli äideille valtava elämys. Sen hämyisessä holvissa saattoi hiljentyä, sen lasimaalaukset olivat kuin satua ikään.

Sadan Hymy-äidin Mallorcan matkalla oli varsin dramaattinen alku. Äidit tuskin huomasivat mitään tavallisuudesta poikkeavaa, sillä heille ei lentäminen rituaaleineen ollut tuttua, ja ilmeisesti he kuulevat vasta nyt alkumatkan jännitysmomenteista.

Jokaista matkustajaa pyydettiin kentällä osoittamaan matkatavaransa. Tunnistamatta jääneet laukut jätettiin armotta kentälle. Syynä tähän olivat muualla maailmassa Espanjaan matkustaviin koneisiin kohdistuneet pommiattentaatit.

— Pelkkää rutiinia, sanoivat lentokentän edustajat. Mutta kuitenkin!

Ja niin olivat sata äitiä muutaman kymmenen muun keihäsmatkalaisen kanssa ilmassa. Äidit eivät ehtineet oudoksua saati pelätä itse lentämistä, sillä heille oli koko ajan järjestetty pientä ohjelmaa. Aero esitti matkalaisille uuden Finnhostess-lentoemännän, ja tämä kertoili äideille koulutuksestaan, tehtävistään ja upeasta asustaan. Esittelyn jälkeen alkoi tämä palvelualtis lentoemäntä tarjoilla äideille illallista.

"Jälkiruoaksi" ojennettiin jokaiselle äidille pieni kirjekuori, joka sisälsi Hymylehden yllätyslahjan: kukin sai 1 000 pesetaa pieniä henkilökohtaisia menoja varten.

— Mitä me oikein ollaan tehty, että meitä tällainen onni on kohdannut, he huokailivat.

— Lapsia, väläytti joku joukosta ja riemu oli yleinen.

Salamavalojen ristitulessa

DC-8, äitejä kuljettanut suihkukone, laskeutui Mallorcalle puolen yön aikoihin. Äidit joutuivat välittömästi salamavalojen ristituleen. Jokaisesta otettiin kuva, jonka sai lunastaa paluumatkan yhteydessä.

Tullimiehet päästivät äidit lävitse ilman suurempia selvityksiä ja kentällä olivat äitejä vastassa Keihäsmatkojen ainutlaatuisiksi osoittautuvat oppaat Aili Keinänen ja Ulla Patrikka. Matkan ja koko edellisen päivän jännitys väsytti äitejä, ja he vetäytyivät hotellihuoneisiinsa levolle herätäkseen seuraavana aamuna pilviseen päivään.

Se huolestutti äitejä. Mikä se sellainen etelä oli, jossa ei aurinkoa saada?

— Jos me tullaan kalpeina takaisin, niin sanovat, että se yöelämä taisi olla niin rankkaa, ettei päivisin kerinnyt aurinkoon, veisteltiin. — Tai sitten ne sanovat, että ette te ole siellä lainkaan olleet.

Vanhan kaupunginosan kadut ovat kapeita ja äitijoukko täytti ne kauttaaltaan.

KÄÄNNÄ

hymy LEHDEN riemuloma

Oudolla tavalla olivat jotkut suhtautuneet äitien matkaan. Kateutta ja siihen liittyvää pahansuopuutta oli esiintynyt; olipa eräällä paikkakunnalla jopa lakattu tervehtimästä. — Miten sinä nyt pääsit, oli se viimeinen puhuttu lause useinkin ollut. Se tuntui hieman pahalta, mutta unohtui pian, sillä tapahtumarikkaat päivät olivat edessä.

Ensimmäisen aamupäivänsä Espanjassa äidit käyttivät maastoon ja lähiympäristöön tutustumiseen. Äitien neljästä hotellista kolme sijaitsi keskellä Terrenon huvittelualueita ja kolmas, suurin, oli meren rannalla. Sen ympäristö oli hiljaisempaa, ja sinne oli sijoitettu vanhemmat ja sairaammat äidit. Mutta se etu, mikä ympäristön rauhallisuudesta saatiin, tuntui katoavan öisin, joka oli nuorten ruotsalaisten turistien kulta-aikaa. Suomalaiset perkeleet eivät näet enää kaiu Mallorcalla saati muuallakaan Espanjassa; ne ovat hukkuneet ruotsalaisen nuorison huutoon ja mekastukseen.

Äidit eivät olleet ainoat, joita nämä ruotsalaiset juhlijat häiritsivät. Hotellien baarimikot olivat silminnähtävän myrtyneitä. El Pason baarimies suorastaan loisti tyytyväisyydestä, kun Matti Heinivaho kirjoitti oikein lapulle, mitä hänen tuli huutaa ruotsalaisille rähjääjille.

Siinä lapussa oli varsin mojova lause:

En svensk igen!

Tähän sopisi sanoa vaikka, että vuoroin vieraissa . . .

Kieltä puhuttiin — nimittäin suomea

Alkupäivinä äidit liikkuivat ensin oppaiden kanssa ja sitten suuremmissa ryhmissä, sillä kukaan ei oikein halunnut kulkea yksin, lukuunottamatta rouva Vieno Vartiaista Luikonlahdesta. Hänellä oli tapana kadota ensimmäisten kymmenen askelen jälkeen. Tämä iloinen savolainen äiti oli niin juttelunhaluinen, että jäi aina suustaan kiinni.

Puhuiko hän sitten espanjaa?

Ei, ei toki.

Hän tinki ja vaihtoi ajatuksia kauppiaiden kanssa käsikielellä. — Ja kyllä ne minua ymmärsivät, sanoi hän jälkeenpäin tohkeissaan.

Terrenon äidit löysivät heti ensimmäisenä päivänä kantakahvilansa, suomalaisen Monte Carlo Baarin, jonka levyautomaatissa lauloivat Irwin ja Tapani Kansa, ja jossa sai sillivoileipiä ja sitä oikeaa suomalaista kahvia. Ja eipä taitanut päivässä olla hetkeä, jolloin ei Monte Carlon ohi kulkiessaan olisi nähnyt äitejä kahvihammasta parantamassa.

Iltapäivällä oli sitten Keihäsmatkojen tervetuliaistilaisuus ja lehdistövastaanotto. Äidit maistelivat arvokkaasti helmeilevää samppanjaa ja matkan viihdyttäjät, Matti Heinivaho ja hanuristi Toivo Koskinen johtivat äitien yhteislaulua. Paikalla oli äitejä haastattelemassa edustajia Baleaarien saarten suurimmista lehdistä, ja seuraavana päivänä tiesivätkin melkein kaikki saarten asukkaat, että heidän keskuudessaan vietti lomaa sata suuriperheistä suomalaista äitiä.

— Cien madres, kulki kuiskaus siellä täällä äitien liikkuessa kaupungilla. Ja olipa Hymyn rintalapusta heille etuakin, sillä Arenalin rannan äidit saivat kaikissa sikäläisissä kaupoissa 10 % alennuksen tuliaisostoksistaan.

Markiisin vuode liian upottava

Toinenkin päivä valkeni pilvisenä. Äidit alkoivat huolestua toden teolla. Mutta aurinko pilkahtikin esiin kuin tilauksesta juuri silloin, kun äidit astuivat ulos kiertoajelubusseistaan Bellverin linnan edustalla.

Tämän korkean vuoren huipulla sijaitsevan vanhan linnan pihalla oli toiveiden kaivo. Kun siitä joi kerran, sai miehen, kaksi kertaa merkitsi miehestä irtipääsyä ja kolmella kulauksella sai taas uuden miehen. Leskiäidit ryntäsivät heti kaivon luo, ja moni muukin maistoi sen kir-

Hellehattu kuului kuvaan ja äidit varustautuivat mitä mielikuvituksellisimmilla päähineillä.

Kun Giudad Jardinissa huomattiin, että ranta oli täynnä suomalaisia äitejä, nousi hotellin lipputankoon tuttu sinivalkea lippu. Se sai äitien silmät kostumaan liikutuksesta.

kasta, maukasta vettä esittäen omia yksityisiä toiveitaan, joita kaivon kerrottiin myös toteuttavan.

Linna historioineen ja sen laelta aukeavat huikaisevat näköalat ihastuttivat. Aurinko oli repäissyt kaikki pilvet taivaalta, ja edessä, ihan jalkojen juurella, lepäsi syvänsinisen Välimeren sylissä valkea Palman kaupunki. Kun käänsi katseensa näki uhkean vuoriston sumupeitteiset laet.

— Minä tiesin, että saisin vielä joskus nähdä kaiken tämän, kuiskasi Lapin äiti, rouva Iida Kuusela Ylitorniosta. — Minun elämäni on ollut niin ihmeellistä, että aina, kun olen jotain oikein tosissani toivonut, olen sen myös saanut. Vaikka joskus on kulunut 40 vuottakin.

Palman vanha katedraali valtavine kaariholveineen ja henkeäsalpaavan kauniine lasimaalauksineen koettiin satuna; se hiljensi ja vakavoitti iloisen riehakasta mieltä. Saman hiljaisen kunnioituksen vallassa äidit tutustuivat tyypilliseen espanjalaiseen aatelispalatsiin. Huumorin kirvoitti esiin äitien ilopilleriksi osoittautuva rouva Aino Lintelä Salpakankaalta, joka kokeili markiisin ison vuoteen resoreita ja totesi, että markiisin vuode on tälle tytölle hivenen liian upottava.

— Nyt me tiedetään, miksi meidät valittiin tälle matkalle! Me taidetaan olla ne Suomen juopoimmat äidit, tokaistiin hetkeä myöhemmin markiisi Suredan viinikellarissa. Siellä oli kellarin seinustalla vieri vieressä parisenkymmentä tynnyriä, jotka sisälsivät eri juomalajeja. Oli makeita hedelmäliköörejä, samppanjaa ja rommia sekä erilaisia viinejä. Jokainen äiti sai käteensä pienenpienen fingerporillisen ja markiisi tarjosi niin paljon kuin vatsa veti.

Äitien kunniaksi on sanottava, etteivät he suinkaan olleet niitä juoppoja äitejä. He maistelivat etelän jaloja juomia, milloin niitä tarjottiin. He suhtautuivat alkoholiin kuten yleensä muihinkin asioihin mitä terveimmällä järjellä, eivät kieltäytyneet kun tarjottiin, eivät liioin ahnehtineet. — Maassa maan tavalla, he sanoivat.

Käynti yökerhossa

Äitien suureksi riemuksi kutsui markiisi Sureda heidät maatilalleen aaseilla ratsastamaan. Tämä oli jälleen yksi ylimääräinen ohjelmanumero äitien päiväjärjestykseen, ja se otettiin ilolla vastaan. Eräässä vaiheessa äidit harkitsivat härkätaisteluunkin menemistä, ja rouva Hilja Muhonen Kytäjältä viritti monta päivää kestäneen keskustelun siitä, oliko pohjoisen metsien savottahevosen elämä pahempaa eläinrääkkäystä kuin härkätaistelu.

Useimmat äidit tulivat siihen tulokseen, että oli. Savottahevosen elämä näet on loputonta helvettiä, kun taas härkä lopetetaan pian ja tuskattomasti.

Härkätaistelu jäi kuitenkin näkemättä, sillä se oli sijoitettu viimeiseksi päiväksi, ja äitien rahat olivat tuolloin jo menneet tuliaisiin.

Kun tullaan suureen maailmaan, halutaan sen kaikkia ilmiöitä haistella ja maistella. Äitien ohjelmaan ei kuulunut yökerhokierrosta, mutta he halusivat kustantaa sen itse itselleen: olisihan sitten taas kerrottavaa siitä, millaista meininkiä se kerhoilu oikein oli. Ja niinpä suurin osa äitejä sonnustautui illalla parhaimpiinsa.

Linja-auton ovella ojensi Matti Heinivaho jokaiselle äidille syvänpunaisen neilikan rintaan kiinnitettäväksi. Muutaman äidin silmät ihan kostuivat: he eivät olleet milloinkaan saaneet kukkaa näin hyödyttömään ja kuitenkin naista hivelevään tarkoitukseen.

Kierros alkoi La Ponderosan viinituvasta. Siellä äidit istuivat pitkien pöytien ääressä ja Keihäsmatkojen korvaamattomat Aila ja Ulla palvelivat heitä parhaan taitonsa mukaan. Pieni tumma tarjoilijapoika poseerasi jokaisen äidin vieressä viiniä kaataessaan ja talon haitaristi soitti tulisia tangoja ja muutamia suomalaisia kaihoisia valsseja.

La Ponderosasta siirtyi iloinen äitiryhmä oikeaan suuren luokan yökerhoon Tagomagoon. Musiikki svengasi ja niin svengasivat äiditkin, joita Matti Heinivaho vei kohteliaasti lattialle jopa neljän hengen ryhmätanssiin. Mahdollisimman monta äitiä oli näet tanssitettava, jotta he voisivat kertoa kotona siitäkin.

— Ja sitten yksi tango, sanoi eräs äideistä Matin korvaan hieman haikealla äänellä, jolloin Matilla oli työ ja

Se, että miehet olivat tarjoilemassa aina ja kaikkialla, herätti suurta ihmetystä ja hiveli äitien itsetuntoa.

Uima-allas oli ylellisyyttä. Hotelli Gatrianin äitien allas oli peräti kattoterassilla.

Bellverin linnanpihan toiveiden kaivolla. Äitijoukon ensimmäiset ehtivät jo linnan toiseen kerrokseen, viimeisten juodessa vielä toiveitaan todeksi.

KÄÄNNÄ

tuska selitellä, etteivät ne tangot oikein kuulu tämän luokan paikan rymistelyyn.

Yökerhon ohjelmaa äidit seurasivat hiirenhiljaa. Ja kun fantastinen lauluyhtye Los Valldemosas viritti ohjelman päätteeksi laulun sadalle suomalaiselle äidille, joiden tiesivät olevan katsomossa, ei äitien riemulla ja taputuksilla ollut mitään rajaa.

— Tämä on taivas!

Bon Estarissa asuvien äitien päivät kuluivat suurelta osalta suolaisen meren äärellä. Ranta oli niin matalasti syvenevä, että uimataidottomat äidit saattoivat huoletta kahlata kauaksikin rannasta. Terrenon äidit puolestaan suosivat hotelliensa uima-altaita, olivathan nekin ihmeitä kerrakseen. Se, että äidit eivät olleet juuri milloinkaan edes nähneet merta ja ettei moni ollut koskaan uinut, ei estänyt heitä lähtemästä Matti Heinivahon seuraksi merelle polkudelfiinillä. Ja Matti polki äitejä väsymättömästi pitkin kaunista sinistä rannikkoa.

— Tämä se on se meidän taivas, huokailivat äidit katsoen rannikon utuista viivaa, siintäviä vuoria ja auringon kiloa sinistä sinisemmällä merellä. — Ei se sen kummemmaksi voi enää tulla.

Kommelluksia

Pieniä kommelluksiakin sattui, totta kai. Mutta äidit eivät vähästä säikähdelleet ja selvittivät asioitaan omaaloitteisesti. Niinpä eräänkin kerran, kun huoneen avain oli jäänyt sisään eikä varaavainta tuntunut löytyvän, kiipesivät rouvat Aili Kontiokorpi Simpeleeltä ja Rauni Korhonen Joutsenosta reippaasti viereisen huoneen parvekkeen kautta omalle parvekkeelleen ja siitä huoneeseensa. Ja kerros oli sentään kolmas! Rouva Helmi Paloniemeltä, Kuusamon äidiltä, vietiin huoneesta aivan uudet pikkuhousut. Se taisikin olla matkan ainoa näpistystapaus, sillä näpistelijätkin tuntuivat päättäneen kunnioittaa sadan äidin yksityisomaisuutta. Varkaus ei puolestaan ollut se tapaus, jolloin erään äidin tyynyn alta hävisi 200 pesetaa, sillä siivoojille on tapana jättää juomarahaa juuri sellaisiin paikkoihin.

Miksi äidit itkivät?

Kun äideiltä jälkeenpäin kysyi, mikä oli heistä ollut matkan suurin elämys, niin useimmat nimesivät tippukiviluolat.

— Se oli niin ihana paikka, että olisin halunnut kuolla sinne, sanoi rouva Helvi Mölsä Liperistä tulkiten täten monen muunkin äidin tunteet.

Ennen tippukiviluolia oli tutustuttu Manacorin helmitehtaaseen ja tehty pieniä tuliaisostoksia. Mieliala oli mitä parhain saavuttaessa Porto Criston satamakaupunkiin, jonka lähellä maailmankuulut Drachin tippukiviluolat sijaitsevat.

Äidit laskeutuivat syvälle maan alle pitkin kapeita porraskäytäviä. Pimeydestä loistivat valaistut tippukivirykelmät, jotka jokainen saattoi tulkita oman mielikuvituksensa mukaan. Luolien kokonaispituus on peräti pari kilometriä ja jokaisella luolalla on oma nimensä. On Sulttaanin kylpylä, on Suuri Salonki, on Musta luola, Valkoinen luola, Kiirastuli sekä luolien sisällä olevia kristallinkirkkaita järviä.

Kauniin maanalaisen järven rannalla äidit istuutuivat heille varatuille paikoille, sillä vuorossa oli pieni klassillinen konsertti.

Tippukivirykelmien valaistus haipui hiljaa olemattomiin, ja pimeydestä sukelsi esiin kolme ääriviivoiltaan valaistua venettä, joissa yöntummat soittajat istuivat. Valaistut veneet lipuivat hiljakseen veden pinnalla. Musiikki nousi ja laski, veneet etääntyivät, palasivat ja katosivat jälleen.

Äidit itkivät.

— Minä olen nähnyt tämän kaiken unessa, kuiskaili rouva Iida Kuusela. — Olen jo parin vuoden ajan öisin uneksinut tällaisesta paikasta tietämättä, mikä se mahtaa olla. Ja nyt tämä onkin sitten kauneinta ja totisinta totta!

Tuntui haikealta kiivetä jälleen päivänvaloon puistoon, jossa ruusut kukkivat ja jossa riikinkukot kuljeskelivat vapaina hohtavia pyrstöjään levitellen. Ei edes aurinko ja ihmisten iloinen nauru meren rannalla voinut poistaa äitien sydämistä viulujen iki-ihanaa kaikua.

Hilman ja Airin syntymäpäivät

Kahdella sadasta äidistä, nimittäin rouva Airi Peltolalla Hartolasta ja rouva Hilma Nokelaisella Heinolasta, oli tämän matkan aikana sopivasti syntymäpäivä. Niitä juhlittiin tietysti asiaankuuluvasti. Rouva Peltola sai iltaruokailussa pöydälleen suuren maljakon täynnä mitä upeimpia pitkävartisia punaruusuja, pullon helmeilevää samppanjaa juhlistamaan ruokailua sekä kaulaansa kaksirivisen Manacorin helminauhan. Rouva Nokelainen sai ruusunsa, samppanjansa ja aamukahvinsa suoraan vuoteeseen, helminauha seurasi myöhemmin. Äidit olivat kiitollisia Hymylehdelle, joka täten halusi juhlistaa heidän merkkipäiviään, ja he näkivät paljon vaivaa säilyttääkseen suuret ruusukimppunsa ihan Suomeen asti.

Porsasjuhlat

Äideillä oli myös tilaisuus osallistua porsasjuhliin Suomen kunniakonsulin maatilalla Ses Rotesilla. Maatilan porttien pielessä paistuivat nuoret porsaat vartaassa, ja kukin äideistä sai alkajaisiksi käteensä käristettävän nakin vartaineen sekä janoonsa sangriaa, tyypillistä espanjalaista janojuomaa.

Ses Rotes -tilalla kasvatetaan hevosia, sen jalorotuiset arabialaiset ovat maankuuluja. Talon isäntä, Suomen kunniakonsuli, avasi henkilökohtaisesti ratsastusesityksen historiallisilla vaunuilla, ja hänen jälkeensä esittivät nuoret mestariratsastajat hevosiensa taiturimaisia ratsastustemppuja. Jalot eläimet tanssivat, polvistuivat, marssivat ja kääntyilivät suosionosoitusten kaikuessa.

Äitien maanläheisyyden huomasi heidän kommenteistaan esityksen jälkeen. Kaikkien mielestä se oli ollut valtavan hieno ja upea näky, mutta heitä kaiveli se, miten paljon hevosta oli piiskattava, ennen kuin se oppi temppunsa.

Ratsastusesityksen jälkeen äidit ohjattiin jälleen suurien pitopöytien ääreen. Heidän eteensä kannettiin salaatteja ja erilaisia viinejä sekä puolikas kanaa ja viipale vasta valmistunutta porsasta. Aterian jälkeen tanssittiin avaralla sisäpihalla ja puolen yön maissa väsyneet, kylläiset ja onnelliset äidit olivat valmiita vuoteisiinsa.

—"¿PODRIA USTED DECIRME DONDE SE HOSPEDAN LAS CIEN MADRES FINLANDESAS DE FAMILIA NUMEROSA, QUE SE ENCUENTRAN EN MALLORCA?... ES QUE TRAIGO UN "RECADITO" PARA UNA DE ELLAS".

Baleaarien suurimmissa lehdissä oli laajoja juttuja suomalaisista äideistä. Eräänä päivänä matkan loppupuolella julkaistiin oheinen piirros Baleares-lehdessä. Siinä on haikara tapaamassa turistineuvojaa ja kysyy: Voitteko sanoa missä ne 100 suuriperheistä suomalaista äitiä asuvat? Minulla olisi pieni lahja jollekulle heistä.

Ratsastusta aasilla

Lauantaina, viimeisenä päivänä, oli vuorossa aasiratsastusretki markiisi Suredan maatilalla. Maan tavan mukaan äidit ohjattiin ensin avaralle sisäpihalle, jossa heille tarjottiin sangriaa, ja jossa heillä oli tilaisuus tehdä tuttavuutta talon siamilaisten kissojen ja isojen puhuvien papukaijojen kanssa.

Aasi on omalaatuinen eläin. Jollei se tahdo liikkua, se ei liiku, ei vaikka sitä piestäisiin. Mutta markiisi Suredan aasit kohtelivat äitejä hyvin eivätkä pysähdelleet pahemmin ratsastuksen aikana. Äidit nauroivat ja lauloivat sekä pitivät kiinni satuloistaan, aasit tepsuttelivat kivistä polkua pienillä jaloillaan tehden parin kilometrin lenkin maastossa. Ne äidit, joille ei aaseja riittänyt ja jotka eivät olleet uskaltautuneet niiden selkään, ajoivat traktorilla aasien perässä.

Äidit olisivat mielellään tutustuneet lähemmin espanjalaiseen maaseutuun ja sen väestöön.

— Minä haluaisin mielelläni vertailla meidän olojamme täkäläisiin. Ja jos heillä olisi asiat vielä huonommin kuin minulla, tahtoisin lahjoittaa heille tuliaisroponi, totesi rouva F a i n a M a k k o n e n Imatralta. Tämä rouva olikin joukon taiteilija, jolla oli varma maku ja joka kirjoitti runot Bon Estarin äideistä huolehtineille Aila Keinäselle, sairaanhoitaja V a r p u I s a k s o n i l l e ja hanuristi Toivo Koskiselle lähtiäislahjaksi. Vaikka rouva Makkonen ei ole käynyt aikoinaan kuin vuoden kiertokoulua, hän on osallistunut kauniilla runoillaan kilpailuihinkin.

— Nyt vasta alan elää

Viimeinen sunnuntaipäivä Espanjan auringon alla omistettiin levolle, auringolle ja merelle.

— Minusta tuntuu, että olisin nyt vasta alkanut elää mieheni kuoleman jälkeen, kertoi rouva S a n n i K e i k k o n e n Kivijärveltä. — Olen vain ollut omissa ympyröissäni siellä kotona, josta näen jopa ikkunasta mieheni hautakiven. Mutta tämä matka on ikään kuin irrottanut minut kuorestani ja osoittanut, että elämä jatkuu sittenkin.

Ja tämä sama heleästi laulava rouva puhkesi hetkeä myöhemmin kyyyneliin monen muun äidin tavoin, sillä uimarannan vartijat olivat huomanneet suomalaisten äitien paikallaolon ja vetäneet sen kunniaksi lipputankoon kauniina huomionosoituksena Suomen lipun.

Espanja on tummasilmäisten Manolitojen luvattu maa. He kuiskivat pohjoismaisen naisen korviin kuumia lemmensanoja ja palvovat tätä kuin jumalatarta ikään: siksi niin moni sortuu Manoliton syliin. Manolitot piirittivät äitejä kuten muitakin naisia, mutta yksikään äideistä ei menettänyt sydäntään tummille silmille, sillä se oli jo valloitettu. Ehdoitta.

Valloittaja oli Matti Heinivaho, joka palveli äitejä kuin konsanaan Manolito: lauloi, tanssitti, jututti ja kuunteli. Niinpä ei ole mikään ihme, että rouva A i l a Y l i k ä r p p ä kirjoitti jäähyväisrunoonsa mm. seuraavat säkeet:

”Matti, meidän kaikkien
yhteinen Manolito
sydämemme vei,
ne palaa takaisin ei.
Nämä kukat kaiken
tuntemamme kertokoot.
Kukat sanoitta puhukoot,
muut Manolitot
unohtukoot!”

Samalla tavalla valloitti äidit myös Keihäsmatkojen pääopas Aila Keinänen, joka oli alituiseen äitien käytössä itseään säästämättä ja koko sydämellään mukana touhussa.

Aila Keinänen kertoikin, että hänen oli välillä pidettävä jopa aurinkolaseja peittämässä niitä liikutuksen kyyneleitä, joita äitien harras ihastus ja kiitollisuus tästä lomasta toi väkisin silmänurkkiin. Ja äidit hukuttivat hänet sekä Ulla Patrikan lähtöpäivänä ruusuihin ja lahjoihin.

He eivät liioin unohtaneet Hymylehteä eivätkä matkansa toteuttajaa U r p o L a h t i s t a. Lentokoneessa kerättiin kolehti sävellahjan kautta välitettävää kiitosta varten ja rouva H i l j a T i m o n e n Jongunjoelta osti Urpo Lahtiselle sekä oppaille kiitokseksi samppanjaa ihan omista pienistä käyttövaroistaan.

Haikeaa oli lähteä aurinkoisesta lomaparatiisista takaisin arjen ja huolien pariin, ja toisaalta oli taas mukava palata kertomaan kokemuksistaan.

Ja voisi tämän kaiken sanoa paljon lyhyemminkin. Vaikkapa kuten rouva Aila Ylikärppä jäähyväisrunossaan:

Hymy-äidit Mallorcalta
tullessaan laulaa vaan,
loma ohi on, ohi on.
Loma Mallorcan oli onnea
tulvillaan,
viikko siellä meni kuin
päivä vaan.
Välimeren aallot kun
rantaan löi,
päivä pintaamme lämmitti
niin,
ruskeaksi tehdä sen
tahtoi kai.
Oli Mallorcalla vuoret
jylhät,
oli kuunsilta silmää hivelevä
sekä kukkaisat kummut.
Oli ihana kukkiva maa.
Oli siellä katedraalit,
viinituvat, kerhot ja baarit,
oli senjorit ja senjoriitat, jotka
laulullaan mielen
lämpimäksi sai.
Viinitupaan poikettiin,
tynnyreitä haisteltiin,
ehkä vähän maisteltiin.
Oli linnat valaistut,
oli lähde, mikä täytti toiveet
kaikkien.
Kun aasitallille asteltiin,
aasinselkään meidät
nostettiin,
ilosta tai pelosta me
huudettiin.
Oi Mallorca, koska nähdä
saan sun taas uudestaan,
mutta Suomi, kotimaa, olet
sittenkin rakkain maa.
Hymylehteä me kiitämme
kaikesta tästä
ja paljosta muusta.
Hymylle kiitoksen
kannamme, sen sydämen
lämmöllä me annamme.
Kiitos paljon vaan.
Ah, tämä oli onnea, tämä. □

Porsasjuhlat Suomen kunniakonsulin maatilalla olivat mieliinpainuvat.

Moni äiti oli elämänsä ensimmäisen kerran vedessä. He leikkivät vesisotaa kuin huolettomat lapset. Kuvassamme sairaanhoitaja Varpu Isakson sekä äitejä Bon Estarin rantaleijonien kanssa.

DONNER

JATKOA SIVULTA 64

si minuuttia päätöksen tekoon, kunhan muut tekevät työt. Mä sanon, että mulla on hyvä kyky johtaa. Mä en haluaisi tehdä mitään, vaan päättää paljon. Tai — no, tottakai. Onhan pakko tutkia ja syventyä asioihin.

— Mä olen siis itsekeskeinen. Mutta mä en vaadi itselleni niin hirveästi etuoikeuksia. Mun vaatimukseni eivät ole valtavia. En ole luksusihminen. Ei kaakeloituja kylpyammeita. Ei nopeita urheiluautoja. Ei egyptiläisiä savukkeita. Mä tykkään saunasta ja kylpyhuoneesta ja mun mielestäni kaikilla ihmisillä pitäisi olla niihin mahdollisuus.

— Kun sä kysyt multa, mitä mä pidän merkittävinä seikkoina mun elämässäni, niin mä en näe vuosiluvuissa mitään muuta kuin tilastoja. Niillä ei ole sisäistä merkitystä. Valmistui siksi ja siksi. Kirjoitti kirjan silloin, toisen tällöin . . . Ne ovat virstanpylväitä. Kun mä esimerkiksi sain avioeron, niin enhän mä silloin tosiasiassa eronnut, vaan paljon aikaisemmin.

— Joka päivä tapahtuu erittäin merkittäviä asioita. Esimerkiksi tänä aamuna mä kirjoitin vielä kello kolme ja näin ketun ikkunasta lähempää kuin koskaan. Se oli hyvin merkittävä seikka. Ja viime kesänä täällä oli rohkea hirviperhe. Sekin oli tärkeätä.

— Ei mulla ole tähtihetkiä. Mä en usko niihin. Mä olen ahkera, jotenkuten raitis, älykäs. Joskus sokeakin kana löytää jyvän. Mutta ei se helpolla löydy. Ensin tulee kymmenen kiveä.

— Merkittävin seikka mun elämässäni oli, että mä synnyin. Sinä päivänä kaikilla koululaisilla oli vapaata, 5. helmikuuta. Ne kävivät laulamassa Runebergin patsaalla, mikä mun mielestäni oli lievästi liioiteltua. Niin, ja söivät Runebergin torttuja, kun minä synnyin, ja se on tietenkin merkittävää.

— Mun suvussani on ollut tiedemiehiä ja mä olen tiedemiesluonne. Mun lapsuuteni kului paljon yksinäisyydessä ja mä kai opin ottamaan vastuun itsestäni. Nytkin mä usein haluan olla yksin.

— Kun mä olen ihmisten seurassa kapakassa, mua alkaa vituttaa. Mä pystyn olemaan täällä Kustavissa 3—4 viikkoa yksin. Mutta en Helsingissä enkä ulkomailla.

Ulkomaanmatkoilla ovat vaarallisia veneeriset taudit. Ne ovat suuria probleemoja. On tunnettava nainen entuudestaan. Tai joku nainen, joka tuntee sen. Muuten tulee tippuri kuin vuokralappu.

— Teillä on vaimot, jotka siivoovat, ja varmasti ihmettelette tätä. Mutta mä siivosin täällä viimeksi syksyllä.

— Mulle ei ole tärkeätä, mitä ihmiset puhuvat musta. Mä en kovin paljon lue, mitä musta kirjoitetaan, koska mä en ole siinä mielessä itsekeskeinen.

— Mä jätän ihmiset rauhaan, kunhan hoitavat duuninsa. Nussikoon ja juopotelkoot minun puolestani rauhassa. Ei mun elämäni ole oneksi sillä tavoin sidottu muiden arvonantoon. Perkele, itse sitä joutuu löytämään tiensä.

— Eikä mikään ole niin kauheaa kuin itsekritiikki. Muiden arvostelu on sen rinnalla leikintekoa. Jotkuthan tekevät itsemurhan kun eivät riitä itselleen.

— Mun mielestäni elämässä ei saisi katua mitään. Se tekee vain katkeraksi. Täytyy oppia myös siitä, kun erehtyy. Oppia, ettei näin saa tehdä toista kertaa.

— Elät vain kerran, se on mun periaatteeni. Mun elämänkatsomukseni on aika valoisa. Vaikka mä olen pessimismiin taipuvainen, yritän pitää elämästä.

— Vai käski Urpo tehdä jutun mun yksityiselämästäni. Perkele. Urpolla on aina hulluja ideoita. Eiks o niin? Vai mitä? Eiks o? Sano, hei eiks o? Vai mitä?

— Saatanan toimittajat, ovat helvetin sivistymättömiä. Säkään et ole tietenkään lukenut Vecko-Journalesta mun kirjoittamaani hyvää juttua. Siinä mä sanoin kaiken.

— Kyllä mä voin kertoa. Meni polvi paskaksi. Ei voi juosta. Nivelkierukka poistettiin. Mulla on niin arka persiho, että pitää panna pyyhe lauteille. Jaa niin, elämästä. Harriet Anderssonista . . .

— Älä välitä, mä tiskaan tässä. Silloin ajattelee tiiviimmin. Ensi kertaa mä tapasin Harrietin Suomessa 1953 talvella, kun se tuli Helsinkiin Ingmar Bergmanin kanssa. Niillä oli, Ingmarilla ja Harrietilla, pitkäaikainen suhde. Minä olin silloin itse elokuvakriitikko.

— Seuraavan kerran tapasin kesällä 1962 Harrietin. Hän oli silloin Berliinin elokuvafestivaaleissa, missä minä olin Dagens Nyheterin kriitikkona. Harriet oli silloin jonkin helvetin sveitsiläisen elokuvaohjaajan mukana.

— Mä asuin Tukholmassa yhdessä vanhan linnan sivurakennuksessa ja Harriet alkoi silloin tällöin käydä pienen tyttärensä kanssa siellä. Syksyllä 1962 me muutimme samaan asuntoon. Silloin mä kirjoitin ensimmäisen filmistoorini ja annoin Harrietin lukea sen. Hän piti siitä ja saatiin sille tuottaja, osittain tietysti siksi, että hän halusi näytellä siinä. Se oli Syyskuinen sunnuntai ja siitä tuli mulle iloa, koska se voitti Venetsiassa esikoiselokuville myönnettävän palkinnon.

— No, me etsimme talon Tukholman esikaupungista. Sieltä muutimme vanhaan kaupunkiin, ostimme vanhan, räkäisen kiinteistön ja kunnostimme sen.

— Mutta nyt, viime aikoina me ei olla asuttu yhdessä. Me ei menty naimisiin. Tämä on ollut hieman epätavallista neljä vuotta. Harriet on ollut täällä Kustavissa kesäisin, noin kaksi kuukautta vuodessa.

— Mun mielestäni elämässä on tärkeätä yksi sana: yksityisasia. On vaikea sanoa, että se, mikä yhteiselämän muoto sopii jollekin, täytyisi sopia kaikille. Minä ja Harriet tuskin menemme koskaan naimisiin. Me olemme niin vanhoja ja itsekeskeisiä, ettei se hevin kävisi päinsä. Mun mielestäni miehet, jotka menevät naimisiin useita kertoja, ovat typeriä.

— Mä olen ollut naimisissa, mulla on 11- ja 15-vuotiaat pojat ja he asuvat äitinsä kanssa Helsingissä.

— Joo, me ollaan jo iäkkäitä, Harriet ja minä. Keski-ikään tulleita. Mä olen kirjoittanut kirjoja kaksi vuosikymmentä, kaikkiaan noin kolmetoista kirjaa. Ja Harriet tehnyt filmejä 22 vuotta. Vetänyt noin 40 pääroolia. Vasta kolme vuotta sitten hän meni Ruotsin kansallisteatteriin. Harriet on tyypillinen näyttelijä. Ei osaa mitään muuta. Ei sitä ole häpeä sanoa. Ammatti sekin on.

— Rakkaus? Herra Jeesus. Kunpa tietäisi. Se on niin monimuotoista. Heh. Helvetin monimuotoista tosiaan. Rakkaus on yksinäisyyden pelkoa. Mä en usko hirveän paljon romanttiseen rakkauteen ensi silmäyksellä. Mä kutsuisin sitä väliaikaisek-

RAKKAUS ON NIIN HELVETIN MONI-MUOTOISTA

Hatti Harriet

si suhteeksi, joka paranee siitä, että osapuolet pitävät toisistaan.

— Rakkaus on sitä, että kaksi ihmistä sietävät toisiaan paremmin kuin muiden seuraa. Tuossakin on ruohosipulia. Mä en ole pystynyt selvittämään, mistä niitä on tullut tänne.

— Mä en ole rakastunut. Niin, Harrietia kohtaan? Jaa. Tsaa. Tsaa. Kyllä se on ollut hyvin paljon toveruutta. Rakkautta aina välillä. En puhu nyt naimisesta. Pitkällä tähtäyksellä siitä kai voisi puhua rakkautena. Mutta — voi kun ihmiset antaisivat toistensa olla rauhassa. Se auttaisi löytämään ratkaisun ehkä tähän rakkauskysymykseenkin.

— Me, Harriet ja minä, olemme tehneet niin paljon yhdessä. Matkustaneet kuukausia pitkiä matkoja. Kerran jopa maailman ympäri. Me olemme kokeneet niin paljon asioita yhdessä. En väitä, että se olisi rakkautta, mutta se on saanut aikaan määrätynlaisen yhteenkuuluvuuden tunteen. Onhan kai sekin rakkautta, että on pystytty kestämään yhdessä niin paljon.

— Monet ihmiset ovat paheksuneet meitä moraalittomina, koska emme ole pyrkineet rajoittamaan toistemme vapautta. Se on minusta hyvä asia. Olemme olleet verrattain suurpiirteisiä toistemme suhteen. En usko, että koskaan eroamme täysin. Mutta ehkä osittain. Tämä tarkoittaa sitä, että meillä on käytännöllisiä vaikeuksia. Minun työni on täällä, hänen Ruotsissa. Mutta se helpottaa, että meillä ei ole mitään pakonomaista vankeutta.

— Kyllä Harriet ja minä tapaamme silloin tällöin muutenkin. Kun minä käyn Tukholmassa. Tai kun hän käy Helsingissä, mutta emme me ole siitä numeroa tehneet. Se on yksityisasia.

— Toisaalta, jos olisi tehnyt lapsia, se olisi muuttanut asian. Näemme avioliiton lapsijuttuna. Se on lasten laillistamiskeino.

— Yksi naistoimittaja kerran kauhistui, kun sanoin, että olen funtsannut, että kun olen tuntenut Harrietin 15 vuotta, voisin ajatella ehkä, että alkaisin friiata sitä.

— On tässä probleemoja, tällaisessakin elämässä. Jos seurustelee jonkun toisen kanssa, niin se ei tahdo uskoa, että ei ole millään tavoin sitoutunut Harrietiin ... Minä olen puhunut tästä Harrietin kanssa. Hänkin kertoi, että kaikki vain sanovat, että emme me — Harriet ja minä — kuitenkaan loppujen lopuksi ole muiden kuin toistemme kanssa. Ehkä se niin onkin. Aina yhdessä, eikä koskaan yhdessä. Paradoksaalisessa mielessä olemme katolisia. Nää ovat muuten viinalaseja. Mutta mä vien nää vain pesuun. Tämäkin lasi on kuin tehty viskiä ja jäitä varten.

— Mun entinen vaimoni on katkera. Mörkkinä. Pari vuotta avioeron jälkeen pyrin tapaamaan poikiani. Mutta se ei sopinut koskaan hänelle. Minä lopetin. Nyt olen kuullut, että hän pitää minua kovana, kun mä en tapaa poikiani. En ole puhunut hänen kanssaan viiteen vuoteen. Hirveän vaikeata muuten puhua yksityisasioista. En mä vain käsitä, miksi entinen vaimoni on niin synkkämielinen.

— Kato. Kun elät toisen ihmisen kanssa ilman avioliittoa, kriisien selvittäminen on helppoa. Avioliitto tekee itse brobleemansa. No voi sun vittu ja virsikirja, nyt se puhelin rupesi soimaan. Haloo. Haloo. Ja sitten lyödään luuri korvaan ... Mä luulisin, että useissa tapauksissa ... Ai Herra Jeesus. Taas se soi. Joo. Iltaa iltaa. Minä tulen. Sopiiko kello yksi teidän luonanne ... Minä en tiedä, miksi avioliitto myrkyttää niin usein suhteet. Taloudelliset seikat kai tulevat avioliitossa merkitseviksi. Avioero alentaa monessa tapauksessa elintasoa. Joudutaan tekemään kompromissiratkaisuja, eikä se ole koskaan hyväksi.

— Minä arvostan ihmisessä suvaitsevaisuutta toisten heikkouksia kohtaan. Itsekin olen aika suvaitsevainen. Olen ehkä kova työasioissa, vaadin sitä mistä maksan. Mutta minä en ole mikään sika.

— Ei saa tuijottaa iseään sokeaksi normeihin. Ne ovat vain liikennesääntöinä yhteiskunnassa. Suomi on niin pieni, maa että täällä ovat vain yhdet säännöt. Jossakin Yhdysvalloissa on useita maita yhdessä ja kymmeniä toisistaan poikkeavia elämänsääntöjä.

— Kaksinaismoraalia minä inhoan. Sellaista, että kansanedustaja ryyppää M-clubissa yöllä ja päivällä äänestää jotakin alkoholilain vapauttamiseen tähtäävää esitystä nurin. Tai Hymylehti paljastaa ja samalla mässäilee ja moralisoi.

— Mä olen ammattivapailija. Vapauden toteuttaminen on mun tieni ja tehtäväni. On paljon ihmisiä, joilla ei ole varaa olla vapaa. Mulla on.

— Mä olen aina yrittänyt olla tuijottamatta taktillisiin etuihin. Mä suostuin olemaan Skdl:n edustajaehdokas Helsingissä ja sain paskat päälleni. En mä ole kommunisti. Mulle on paskat, mistä puolueesta kaveri on, kunhan tekee jotakin Suomen hyväksi. Taktiikka merkitsee kuitenkin politiikassa paljon ja sen vuoksi on tärkeätä, että aina on ihmisiä, jotka ottavat vapaamman kannan kuin enemmistö.

— Mäkö taiteilija? Ei helvetissä. Mä olen työntekijä. Taiteilija-sanaa mä en jaksa sulattaa. Muut saavat olla taiteilijoita niin kuin lystäävät, kunhan mä saan olla olematta. Mulla on vain määrätynlainen ammattiylpeys, jota haluan ylläpitää. Hyvin tehty työ merkitsee mulle paljon. Ja kirjailijakin voi olla olematta taiteilija. Tai journalisti. Minusta maalarit voivat pitää taiteilija-nimityksen.

— Minä en usko mihinkään uuteen uskontunnustukseen. Minua ei huiputeta. Minä olen skeptikko, se on totta. Silti minua viilattiin linssiin viime vuonna yhdessä bisneksessä.

— Minä en ole stressi-ihminen, enkä saa koskaan vatsahaavaa. En ole hermostunut. Puhun vain ja liikun koko ajan. Huono tapa.

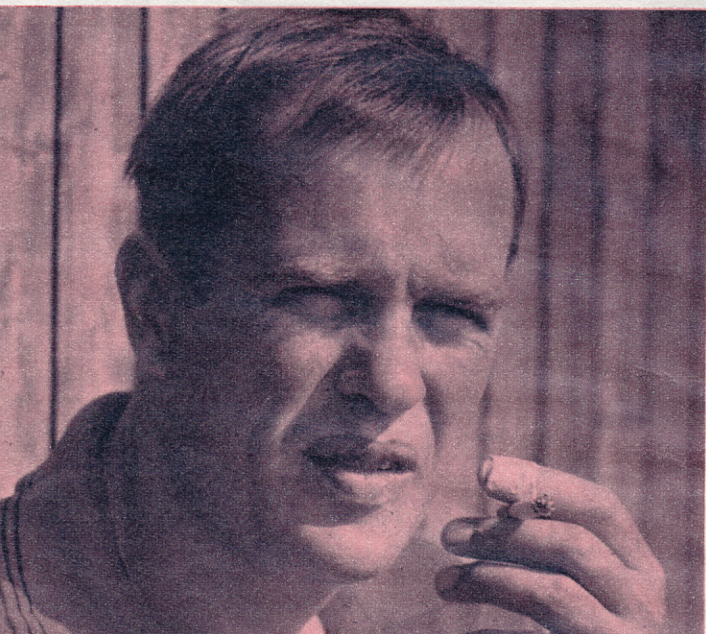
— Mitäkö haluaisin pois itsestäni? Toisen nivelkierukan. Sekin on alkanut reistailla.

— En kuvittele itsestäni liikaa. En pyri esimerkiksi teoreettisen fysiikan professoriksi, koska olisin epäpätevä. Miksi tehdä turhaan pilvilinnoja? Minä näen itseni täydellisenä Jörn Donnerina. Täydellisempi Jörn Donner ei pysty olemaan. Mutta siihen se täydellisyys sitten päättyykin.

— Mä pystyn nauramaan itselleni. Joku journalisti on joskus keksinyt, että mä olen kova tosikko. Muut ovat menneet perässä.

— Siinä elokuvassa Naisenkuvia oli hyvä esittely minusta. Sellaisena, jollaiseksi kriitikot minut kuvittelevat. Helvetin naiiviksi ja tyhmäksi pornofilmien tekijäksi.

— Jollakin tavalla pyrin olemaan ihminen. Paitsi nyt, kun täällä on hyttysiä näin saakelisti. Haluaisin olla lehmä. Ne eivät kuulemma kärsi hyttysistä niin paljon. □

— Mun mielestäni elämässä ei saisi katua mitään. Se tekee vain katkeraksi. Täytyy oppia myös siitä, kun erehtyy. Oppia, ettei näin saa tehdä toista kertaa. Elät vain kerran, se on mun periaatteeni, sanoo Jörn Täydellinen.

PURTSI, OLIT SEUTULASSA, OLITHAN?

Teksti: Erkki Petman Kuvat: Reino Kaivola

OLIN

Purhosen Purtsi on päässyt siviiliin. Ei varusväestä vaan Helsingin työsiirtolasta, missä hän kuokki kahden kuukauden ajan anteeksiantoa synnilleen — toista vuotta sitten sattuneelle rattijuoppoudelle (2,28 promillea). Juhannuksena synti oli sovitettu — uksi aukesi ja Purtsi palasi kotiin rakkaan Teijansa luo. Ja tämän oppi Purtsi: — Kenelle tahansa täysi-ikäiselle miehelle tekee hyvää pysähtyä pariksi kolmeksi kuukaudeksi miettimään omaa elämäänsä. Vilkaisemalla "taustapeiliin" voi päättää onko syytä jatkaa näin vaiko parantaa tapansa.

Yleisöltä Purtsi oli nuo kaksi kuukautta vain kateissa. Hänen olinpaikkaansa ei tiedetty, ei tiedetty että poika paineli keltainen kypärä päässä Seutulassa ja kaiveli lapiolla soraa miljoonamontussa. Purtsi oli oppimassa tapoja. PR-mies teki töitä raskaita. Oli hiljaa, oli niin kuin muutkin rangaistustaan kärsivät, vaikka häneen kiinnitettiin huomiota enemmän kuin muihin. Kuuluisuuden kiro seurasi perässä. Vierastunneilla Purtsi oli nähtävyys — nähtävyys muiden siirtolassa olleiden omaisille. — Kato, Purhonen! — Sekö joka on sen Sopasen kanssa? Se se.

Purtsi käveli työsiirtolan portista sisään 20. huhtikuuta mukanaan laukku ja työvaatteet. Sai käteensä nipun papereita, joissa kerrottiin mitä siirtolassa saa tehdä ja mitä ei. Sai kavereilta hyviä ja huonoja neuvoja, sai kuulla mistä rikkeestä joutuu Nokalle = Katajanokalle ja sillä lailla. Kotiutui, vietiin aamulla montun viereen, käteen lykättiin lapio ja päähän keltainen kypärä. Siitä vaan Purtsi, hihat heilumaan!

Seutulan reissu on reissu, josta Purtsi ei mielellään puhu. — Entä jos nyt puhuttaisiin, Purtsi? Otitko opiksesi?

— Kyllä. Ihan rehellisesti sanoen otin. Reissu teki helkkarin hyvää. Aika meni mukavasti ja samalla oli tilaisuus kerrankin rauhassa pohtia omaa tilaansa. Suositan samanlaista itsetutkiskelua kaikille. Kehotan kaikkia vilkaisemaan "taustapeiliinsä". Minulla ainakin oli syytä.

Miten sinut otettiin Seutulassa vastaan?

— Oikein hyvin. Mut vei sinne yks kaveri ja siitä mä vaan sitten aloin. Mulle annettiin ohjeet ja kaverit neuvo lisää. Ne pelotteli ensin ja kerto kauhujuttuja siitä mistä sieltä voi joutua Nokalle ja just kun ne oli tätä mulle kertonu, huudettiin mua kovaäänisellä toimistoon. Mä pelästyin kauheesti, mutta kun mä kävelin sinne toimistoon niin mä tajusin että eihän mua mistään voida siirtää Nokalle kun mä olen ollu täällä vasta niin vähän aikaa etten mä ole vielä ehtinyt edes mitään tehdä.

— Semmosta se oli. Kyllähän mua tuijotettiin ja näytettiin vähän sormellakin. Näkyi, että mun tuloni tiedettiin. Mutta reiluja kavereita ne oli. Mun tuvan numero oli ykkönen. Meitä oli siinä ykstoista kaveria. Oli taidemaalari ja muita maalareita, pensselinheiluttajia kaikenlaisia. Me oltiin hyvä porukka, ja me pidettiin meidän tupa aina kaikessa suhteessa ykkösenä.

Entä ne hommelit, mihin työhön jouduit ensiksi?

— Aamulla mut johdatettiin työmaalle, annettiin eväiksi lapio ja keltainen kypärä. Hommana oli kaivella soraa semmosessa miljoonamontussa, jota on tehty kauan ja joka on tullut maksamaan vaikka kuinka paljon. Sitä kesti pari viikkoa, ja sitten alko helpottaa. Mä pääsin apumieheksi autoihin ja semmosta. Sillon kun nää kauniit ilmat ennen juhannusta alko, mä olin pikiporukassa lämmittämässä pikeä, jolla tilkittiin kiitoratojen rakoja. Joka päivä mä pidin kello 15 jumppatunnin aseistakieltäytyjille. Jumpattiin ja pelattiin futista semmosella kapeella ruohokaistal-

KÄÄNNÄ

PURTSI, OLIT SEUTULASSA...

la. Sitä se oli. Kun ne mun tullessa kysy multa ammattia ja mä kerroin että mä oon suhdetoimintamies, niin ne sano, ettei täällä ole PR-päällikön paikkaa.

Saitko olla rauhassa? Pengottiinko yksityiselämääsi?

— Se puoli oli ihan kivasti. Ei mitään hankaluuksia paitsi yhden kerran. Kukaan ei haukkunu sen kummemmin eikä kukaan tänä aikana kirjoittanut haukkumakirjeitä. Toi yksi tapaus oli semmonen, että kaveri tuli kännissä meidän tupaan mulle hillumaan ja soittamaan suutaan. Sillä oli rohkeuden puuska kun sillä oli enää kaksi aamua jäljellä. Mä selvitin sille, että olet sä tarkistanu asian, sen että sulla tosiaan on vaan kaks aamusella, että viinan käyttö täällä on kiellettyä ja että jos sä nyt käryät niin sulta palaa kaikki aamut. Se ymmärsi ja lähti hiljaa pois. Se homma piti hoitaa puhumalla, koska mä en voinut heittää sitä pihalle. Silloinhan mä olisin joutunut Nokalle ja multa itteltäni olis aamut palanu kanssa.

Miten työsiirtolan henkilökunta käyttäytyi?

— Oikein fiksusti. Mä tein heti sinne mentyäni itselleni selväks sen, miten siellä kuuluu olla. Mä olin ihmisiks. Ja jos mä avasin kohteliaasti oven jollekin pampulle, niin se ei meinannu sitä, että mä olisin ollu perseennuolija. Mä vaan käyttäydyin kunnolla ja henkilökunta vastasi samalla tavalla.

Purtsi, kävitkö puntiksella?

— En tietystikään. Enkä mä sitä paitsi tiedä kuin yhden tapauksen. Sekin tuli ilmi. Kaveri oli niin mustasukkainen vaimostaan, että kun sen vaimo ei vastannut puhelinsoittoon, ei kaveri voinut pysytellä aloillaan, vaan lähti tutkimaan, missä vaimo on. Ja sitten illalla se tuli fyllassa Seutulaan. Totta kai siellä oli sinä iltana nimenhuuto. Kaveri kärys ja kun siltä kysyttiin, miks se oli lähteny puntikselle, se sano just tän syyn, mustasukkaisuuden. Muutenkin toi mustasukkaisuus taisi olla Seutulan kavereiden ongelmista suurin.

Miten yleistä itsetutkiskelu oli teidän siellä olleiden keskuudessa?

— Aika yleistä. Tietysti siinä porukassa oli semmosia, jotka oli aivan "syyttömiä", jotka ei tajunnu, että hehän ne oli itte kaiken aiheuttanu. Ja kun ne ei tätä tajunneet, niin ne vaan syytti niitä jotka oli ne "polttanu". Oli semmosiakin kavereita, joiden mielestä vartijat olivat syypäitä heidän Seutulassa oloonsa. Yleensä ottaen kuitenkin väki oli fiksua ja tajusi mistä oli kysymys. Jotkut jopa kiitteli sitä että oli päässy tällä. Ettei ollu käyny pahemmin, ettei esimerkiksi kukaan ollu jäänyt auton alle ja kuollut. Ja toi on aika fiksusti ajateltu.

— Kyllä siellä järkiveikkoja oli suurin osa. Sovinnossa oltiin eikä käytetty viinaa. Mä muuten en ole ottanut tippaakaan kymmeneen kuukauteen.

Mitä muuta sulla teetettiin kuin lapiotöitä ja jumppaa?

— Olihan siellä kaikenlaista. Siellä on semmonen keskusradiosysteemi, ja sitä mä vedin aamuisin kello 9—10. Ja palokunnassa mä hääräsin. Sitten mä olin tuvanvanhin ja vastasin näin ollen sen porukan järjestyksestä. Mähän kerroin jo että meidän tuvan kunnia-asia oli aina olla ykkönen.

Jäikö sinua joku asia erityisesti kaivelemaan Seutulan reissulta?

— Ei. Paremminkin mulle jäi joitakin kivoja muistoja. Esimerkiksi mun syntymäpäiväni 14. kesäkuuta, jolloin mä täytin 28 vuotta. Mä ostin voileipäkakun, josta riitti parillekymmenelle hengelle ja tarjosin kahvit. Ja kaverit, ne toi jostakin työmaan takaa mulle kukkia. Se oli näky kun kaverit tuli synttäreille sireenipuska kourassa.

— Ei Seutulassa olo muutenkaan mitään kenkkua ollut. Siellä oli melko vapaata. Sai olla omissa kuteissaan ja sieltä sai ostaa kaikenlaista. Mä muun muassa laitoin itse ruokani. Ja palkkaa sain 3,54 markkaa tunnilta koko ajan. Korotusta mulle ei kyllä annettu. Mä en tiedä vankilasta mitään kun mä menin suoraan Seutulaan, mutta ne jotka oli tullu esimerkiks Nokan kautta, ne oli onnessaan kun pääsi Seutulaan. Jostakin kauempaa tuli kaksi kaveria, jotka olivat olleet ensin vankilassa. Kun ne pääsi Seutulaan, ne vaan käveli edestakaisin siitä riemusta, että saivat vapaasti kävellä.

Entä nyt, Seutulan jälkeen?

— No mä oon kattonu siihen taustapeiliin ja päättänyt, miten mä alan elää. Oikeastaan mun on ikävä joitakin kavereita siellä. Parissa kuukaudessa ehtii sentään tutustua kämppäkavereihinsa melko mukavasti. Nyt mä olen vähän aikaa ihan hiljakseen koska mä olen väsynyt. Tähän siviilielämään pitää totuttautua tommosen kahden kuukauden katkon jälkeen.

Selvä se. Nyt olet kuitenkin kotona. Muuten, kukas Sinut sieltä Seutulasta juhannuksena nouti?

— En sano. Tai kyllähän sä sen arvaat. □

Olit Seutulassa monenkaan siitä tietämättä. Tiesitkö, että me kuvasimme sinut kun lapioit soraa, kun kannoit lankkuja? Tiesitkö että me tiesimme?

*

Sorry, Purtsi. Minähän tiesin tämän kaiken, sanoinkin sen sinulle. Kysyin, mutta et halunnut vastata. Nyt olen kuitenkin pannut sanat suuhusi. — Eikö näin olekin mukavampi, kun tämä kaikki on kuitenkin totta ja tapahtunutta.

Ystävyydellä
Erkki Petman

Marlboromies

PHILIP MORRIS
INTERNATIONAL

Mukana Maku. Miehen savuke-josta nainen pitää. Marlboro. Sopii Sinullekin.

Hinta Suomessa 2:50 Hintansa arvoinen jo 151 maassa

mv

MERIMIEHET SIIRTÄNEET RADIOKAUPAN KATUTASOLTA KELLAREIHIN

Jos luulette, että teidän kannattaa ostaa nauhuri kotiinne tai radio autoonne tavallisesta radioliikkeestä, erehdytte. Merimiehet ovat siirtäneet radiokaupan katutasolta kellareihin.

Merimiesten tullitta ja verotta maahan tuoman radion saa "kellarikaupasta" alle kaikkien tukkuhintojen. Radiokaupan hämärämiehet kiertävät verolakeja ja pimittävät tullimiehiä.

VEROLAKEJA KIERRETÄÄN, TULLIMIEHIÄ PIMITETÄÄN!

Teksti: JUHANI ENO Kuvat: OLAVI KASKISUO

Useista radioliikkeistä saatujen tietojen mukaan on matka- ja autoradioiden myynti ja tuonti tyrehtynyt miltei kokonaan laittoman kellarikaupan vuoksi. Koko radioalaa koskevan merimiestuonnin arvo oli vuosina 1965—68 peräti 11 577 561 markkaa.

Radioita ja nauhureita, levysoittimia ja televisioita virtaa maahan merimiesten välityksellä valmistajamaista Keski-Euroopasta, lähinnä Länsi-Saksasta.

Merimies saa myydä edelleen mukanaan tuomansa tavarat, joiden tullausarvo ei ylitä määrättyjä rajoja. Tätä koskeva pykälä muutettiin marraskuussa 1968. Sitä ennen merimiestavarat olivat myyntikiellossa.

Merimies saa kuukaudessa tuoda tavaraa määrän, jonka tullausarvo ei ylitä 80 markkaa. Tätä sanotaan säästöoikeudeksi. Esimerkiksi Saksassa 185 markkaa maksavan matkaradion verotus- ja tullausarvo on 99 markkaa. Merimies saa sen verotta ja tullitta maahan käyttämällä yhden kuukauden säästöoikeutensa 80 markkaa + seuraavan kuukauden säästöoikeudesta 19 markkaa = 99 markkaa.

Tähän saakka kaikki on laillista.

Laitonta siirtoa

Tullilain mukaan merimiesten tuonti- ja säästöoikeutta ei saa siirtää merimieheltä toiselle. Näin kuitenkin tapahtuu suuressa mitassa. Säästöoikeuksia myydään, niillä tehdään bisnestä. Tulli ei pysty valvomaan.

Monet merimiehet jättävät käyttämättä hyväkseen säästöoikeutensa. Mutta sillä voi silti tehdä rahaa. Ja kukapa ei muuttaisi "ei mitään" puhtaaksi rahaksi.

Merimiesradioiden ja muiden merimiestavaroiden haaijat saattavat maksaa merimiehelle tämän säästöoikeudesta viisi—kuusikymmentäkin markkaa puhdasta rahaa. Ja kun koossa on monta tuontilupaa, saadaankin maahan aika läjä alle tukkuhintojen myytäviä tavaroita. Ja radioiden mukana seuraa tulliviranomaisten vahvistama tarkkailuluettelo — onhan tavarat tuotu maahan päällisin puolin katsoen täysin laillisesti.

Tällainen tarkkailuluettelo täytetään joka kerta kun merimies tuo radion, nauhurin tai mitä muuta tahansa maihin. Kaikki tapahtuu laillisesti. Mutta kun peliin tulee mukaan jälleenmyyjiä, kellarikauppiaita, muuttuu peli laittomaksi.

Säästöoikeus perustuu 29. 11. 1968 annettuun lakiin tullilain muuttamisesta. Mutta tämä lain kohta enempää kuin asiaa koskevat muutkaan säädökset, kuten tullisäännön 122 § ja asetus merimiesten tullivapaudesta 27. 12. 1968 eivät salli säästöoikeuden siirtämistä toiselle. Tarkkailuluettelossa, joka on ilmoitus henkilökohtaisesta tuonnista ei ole kohtaa siirto-oikeutta varten.

Kuitenkin tuontioikeuksia — laivaväen kielellä tullisaldoja — siirretään ja myydään. Tulliviranomaisten mukaan tämä salakuljetus on melko laajaa. Eräistä helsinkiläisistä radioliikkeistä on tavattu salakuljetustavaraa. Paitsi merimiesten mukana tulee kauppaan tavaraa mm. kiitolinja-autojen kuljettajien mukana, joilla ei ole jälleenmyyntioikeutta tuomaansa tavaraan.

Tuontiluvut kielivät

Vuosina 1965—68 toivat merimiehet maahan 37 102 matka- ja autoradiota, joiden arvo oli 9 581 227 markkaa. Televisioita tuotiin 318 kappaletta, arvo 135 764 markkaa, nauhureita 5 471 kappaletta, arvo 1 645 427 markkaa ja levysoittimia 1 895 kappaletta, arvo 215 143 markkaa.

Koko radioalaa koskevan merimiestuonnin arvo ostohinnoin oli siten vuosina 1965—68 peräti 11 577 561 markkaa. Luvut on saatu tullihallituksen tilastotoimistosta.

Kappale- ja markkamäärät ovat niin huomattavia, ettei radioita toki tarvita merimiesten omaan käyttöön eikä edes naapurille myytäväksi. Merimiestuonti on keskittynyt radioalalla nimenomaan auto- ja matkaradioihin.

"Kellareista" ja ovelta ovelle

Radioalan lisäksi laiton merimiestuonti rehoittaa kelloalalla, mattoalalla ja jossain määrin kangaskaupassa. Myynti tapahtuu liikkeille tai suoraan kuluttajille sanomalehti-ilmoitusten avulla eli ns. kellarikauppana. Maaseudulla merimiestavaroita myydään ovelta ovelle ja kaupungeissa liikelaitoksissa niiden henkilökunnalle.

Ja merimiestuonnin ja kellarikaupan seuraus. Valtio menettää verorahoja. Vero, minkä valtio häviää, sisältää tullin ja liikevaihtoveron.

Radioalalla on vallinnut monia vuosia epäterve hintakilpailu. Kova kilpailu houkuttelee pimeisiin hankintoihin ja myynteihin, jolloin on mahdollista salata myynnin määrä ja siten kiertää veroja. Onkin todennäköistä, että osa ostoista ja myynneistä salataan. Houkutus myynnin salaamiseen on suuri silloin, kun radio ostetaan merimieheltä saamatta siitä ostotodistusta.

Merimieskauppa on omiaan heikentämään terveellä pohjalla toimivien radioliikkeiden asemaa. Useista radioliikkeistä saatujen tietojen mukaan on matka- ja autoradioiden myynti ja tuonti tyrehtynyt miltei kokonaan kellarikaupan vuoksi. □

kysy mitä haluat – hymylehti vastaa

Koonnut: IRIS TUUNAINEN

Tähän osastoon tarkoitetut kysymykset lähetetään osoitteella: Hymylehti, Puutarhakatu 16, Tampere. Kuoreen tunnus 'Kysy mitä haluat'. Kysymykset voidaan julkaista nimimerkein varustettuina, mutta kirjoittajan on ilmoitettava oikea nimensä ja osoitteensa, jotka jäävät vain toimituksen tietoon.

KYSYMYS: Olen pitkään ihmetellyt, ovatko Koivistolaiset todella sisaruksia. Hiusten värillä ja meikillä saa ihmeitä aikaan! Miten on?

VASTAUS: Ei Koivistolaisten sisaruudessa ole kovin kummia poppakonsteja tarvittu. Tytöt, Anja ja Anneli, ovat todella pesunkestäviä sisaruksia, Erkki ja Vieno Koiviston jälkeläisiä. Pirkko Anneli on syntynyt 11. 11. 1943 ja Anja Orvokki 21. 12. 1946.

KYSYMYS: Kuinka paljon maksaa Suomen kansalaisuus kun ulkomaan kansalainen hakee sitä? Kuinka paljon kansalaisuus maksaa jos sitä hakee entinen Suomen kansalainen, joka nyt on esim. Ruotsin kansalainen?

Veto

VASTAUS: Jos vieraan maan kansalainen hakee Suomen kansalaisuutta eikä hänelle ole myönnetty täällä aiemmin turvapaikkaoikeutta, joutuu hän maksamaan 'suomalaistumisestaan' summan, joka on yhtä suuri kuin 14 prosentin osuus hänen viimeksi verotetusta vuositulostaan. Jos hänelle on myönnetty täällä aiemmin turvapaikkaoikeus, joutuu hän maksamaan vain päätöksen lunastushinnan 46,50 markkaa, joka on alin hinta millä valtioneuvostosta päätöksen voi lunastaa. Entinen Suomen kansalainen joutuu hänkin uudelleen kansalaisuutta hakiessaan maksamaan vain tuon 46,50 markkaa. Entisiä Suomen kansalaisia koskee nykyisin myös ns. ilmoittautumisjärjestelmä, jonka mukaan Suomessa 18 ensimmäistä ikävuottaan asunut ja tämän jälkeen jonkin muun maan kansalaiseksi tullut henkilö saa Suomen kansalaisoikeudet vain ilmoittautumalla asuttuaan täällä jälleen yhtäjaksoisesti kaksi vuotta. Tässäkin tapauksessa lunastushinta on 46,50 markkaa.

KYSYMYS: Tiedustelisin kohteliaimmin, onko tv-mainoksessa "uusi Vim-hankausneste" kuuluva mieshenkilön ääni Tauno Palon vai ei, ja jos ei niin kenen se on?

VASTAUS: Mainospätkän tehnyt mainostoimisto kertoi äänen kuuluvan Reijo Salmiselle.

KYSYMYS: Miten saan selville, onko tyttöystäväni rehellinen minua kohtaan? En sitä itse saa selville. Vastatkaa!

Noin 3 v. seurustellut

VASTAUS: Ellei kolmessa vuodessa ole ehtinyt tapahtua mitään mitä ette 'itse saa selville', ei tyttöystävänne liene epärehellinen. Niin että heittäkää turhat luulot pois.

KYSYMYS: Radiossa oli kolmisen vuotta sitten ohjelma 'Kadonnut mehiläishoitaja', joka kuului sarjaan 'Selvittämättömät rikostapahtumat'. Ohjelman mukaan katosi mehiläishoitaja, ja hänen asunnostaan löydettiin puolentoista metrin kokoinen mehiläinen, jonka pitäisi olla täytettynä tamperelaisessa museossa. Onko tämä iso mehiläinen tamperelaisessa museossa olemassa?

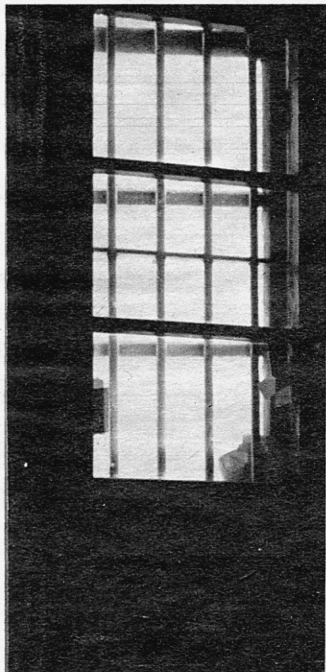
Ihmeisiin uskova

VASTAUS: Ainakaan tätä mehiläistä ei Tampereen museoista nopean kiertokäynnin aikana löytynyt, joten älkää uskoko ihmeisiin.

KYSYMYS: Voiko mistään saada vankilaan joutuneen osoitetta?

Utelias kummi

VASTAUS: Viime syksynä voimaan tulleen käytännön mukaan oikeusministeriön vankeinhoito-osaston yhteydessä olevasta keskusvankirekisteristä ei enää anneta osoite- eikä muita tietoja muille omaisille kuin poliisi- ja sosiaaliviranomaisille. Perustelluista syistä tietoja voi lähiomainen kuitenkin yrittää saada ottamalla yhteyttä vankeinhoito-osastolla osastosihteeri Kiuruun. □

VEIKKO PAJUNEN:

RAITIOVAUNU ON KÄVELY-ALEKSIN GILJOTIINI

Kuvat: PEKKA KUPARINEN

Näin rankasti sanoo Veikko Pajunen Helsingin herrojen uudesta liikennekokeilusta.
Sen idea on vain saada uusia puheita liikennekongresseihin. Raitiovaunut kulkevat ja kuljettajat pelkäävät; onnettomuutta jota he eivät halua.
Jos tämä hullu kokeilu onnistuu ilman kuolonuhreja, se on yksinomaan raitiovaununkuljettajien ansiota, sanoo Pajunen.

Suomalainen liikennesuunnittelu on sekä apinointi- että kokeiluasteella. Ulkomaisia esimerkkejä pyritään soveltamaan kovalla metelillä suoraan meikäläisiin oloihin yleensä ollenkaan huomaamatta esimerkkimaan ja oman maan merkittäviä eroavaisuuksia. Liikkeellelähtö tapahtuu nykyisin lähes poikkeuksetta kokeilun turvallisen nimikkeen alla. Lähes kymmenen vuotta kokeiltiin kattonopeutta ja kun tuli hetki, jolloin kokeilun jatkaminen osoittautui tarpeettomaksi, ei enää löytynytkään ketään taikka mitään sellaista elintä, joka olisi ryhdikkäästi uskaltanut ilmoittautua kokeiluajatuksen isäksi.

Näin tulee käymään myöskin Kävely-Aleksin kokeilun. Kävelykatu, jollaiseksi tuo muutettu Aleksi on nimitetty, ei tätä nykyä täytä lähestulkoonkaan kävelykadun tunnusmerkistöä. Jo yksistään siitä syystä, että siellä edelleen liikkuu raitiovaunu. Kävely-Aleksi on kaiken lisäksi väkisin synnytetty. Se ei ole syntynyt luonnollista tietä, toisin sanoen olosuhteissa, jolloin jalankulkuliikenteen määrä olisi ollut käytettävissä olevaan tilaan nähden ylivoimaisen suuri.

Nyt synnyn on sanellut halu siirtää moottoriajoneuvoliikenne pois tältä kadulta ja halu kokeilla, kuinka suuren liikennetungoksen tämä aiheuttaa lähikaduilla. Propagandistinen syy on tietysti kaikkein päällimmäisin, sillä Helsinki haluaa ulkomaisten esikuvien mukaan myöskin oman kävelykatunsa. Onhan siitä syytä olla mainintа tulevan kesän matkailuesitteessä, puhumattakaan siitä mielihyvästä, minkä kävelykatu tuottaa Helsingin edustajille heidän voidessaan nyt kansainvälisissä tilaisuuksissa kertoa omia kokemuksiaan kävelykadusta Helsingissä.

▲ RALF WAHLROOS

MARTTI RISTIMÄKI ▼

Hengenvaarallinen kokeilu

Ei ole vaikea olla ennustaja ja todeta, että kävelykatukokeilu vaatii ennen päättymistään muutaman kuolonuhrin ja lukuisia loukkaantumisia. Tämän aavistavat myöskin raitiovaunujen kuljettajat, joiden asema ei ole kadehdittava. Raitiovaunun liikkuminen täysin epäjärjestyksessä vaeltavien jalankulkijoiden joukossa enteilee joka hetki onnettomuutta. Raitiovaununkuljettaja Ralf Wahlroos myöntääkin, että ajotapa oli muutoksen jälkeen pakko muuttaa huomattavasti varovaisemmaksi. Wahlroos sanoi käyttävänsä melko säästeliäästi raitiovaunun äänimerkkiä, mutta sitäkin enemmän jarruja. Väistämismahdollisuuttahan ei ole kun liikutaan kiskoilla. Perjantai-iltapäivät ovat kaikkein pahimpia ja silloin on todella oltava tarkkana,

Raitiovaununkuljettaja Martti Ristimäki on jo seitsemän vuotta ajanut 5-linjan raitiovaunua ja ilmoitti nyt muutoksen jälkeen pysyvänsä paremmin aikataulussa. Samaan hengenvetoon Ristimäki myönsi pelkäävänsä alati ilmassa leijuvan onnettomuuden tapahtumista ja valitti erikoisesti sitä, ettei raitiovaunussa ole molemmilla sivuilla taustapeiliä. Ilman näitä uusia raitiovaunuja, joissa jarrut ovat suhteellisen hyvät, ei Kävely-Aleksille uskaltaisi lähteäkään.

Liikennevalo palaa vihreänä raitiovaunuliikenteelle kerrallaan ainoastaan 7 sekuntia. Tämä pakottaa raitiovaunut rakettilähtöihin vihreän syttyessä ja tällöin varovaisuus on vähän niin ja näin. Kysyä sopii, miksi aika on näin lyhyt.

Jokainen raitiovaununkuljettaja Aleksia ajaessaan tietää, että jonain päivänä se tapahtuu. He tietävät myöskin sen, että onnettomuutta seuraa oikeudenkäynti, jossa kuljettaja on syytettynä. Tietoisuus siitä pitää alituisessa jännityksessä tunnettuine seurausilmiöineen.

Kävely-Aleksin keskellä kulkee valkoisin viivoin erotettu kuusi metriä leveä kaista raitiovaunuliikennettä varten. Tässä kuilussa liikkuu giljotiinin terä, joka millä hetkellä hyvänsä on valmis leikkaamaan jalkanne tai ruumiinne tuskia tuntematta. Kuljettaja tämän terän kärjessä kärsii joka päivä työntyessään Kävely-Aleksia päästä päähän. Kokeen onnistuminen onkin kokonaan näiden kuljettajien valppauden, varovaisuuden ja mielenmaltin varassa. □

Kesällä vertasi tarvitaan tärkeämpäänkin

On lomakausi. Vakituiset verenluovuttajat ovat omilla teillään. Mutta veren tarve on silti yhä olemassa. Varsinkin juuri luovutetun.

Onko mitään keinoa estää tilannetta, joka näin syntyy? Joskus suorastaan uhkaavaa. Sinulla on keinot.

Toimenpiteenä verenluovutus on hyttysenpureman luontoinen tapahtuma. Paitsi ettei se edes kutia jälkeenpäin. Toimenpiteenä niin pieni, että on joskus vaikea kuvitella, miten suuresta asiasta on kysymys.

Jonkun sinulle tutun tai tuntemattoman ihmisen hengestä. Kenties omastasi . . . Elämme kovassa maailmassa. Tee hyvä teko.

Luovuta verta.

Suomen Punaisen Ristin veripalvelu

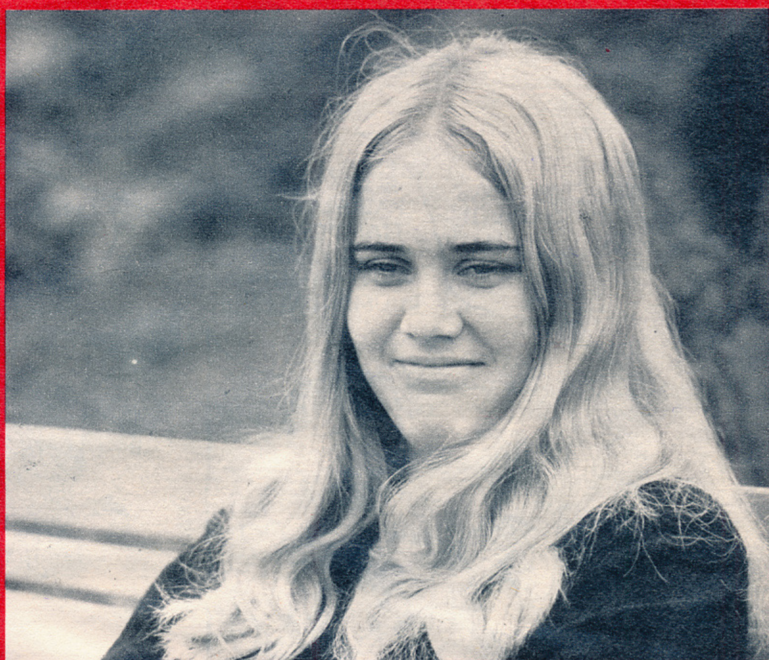

Ota yhteys lähimpään Veripalvelutoimistoon. Niitä on Suomessa 33.

Tämän ilmoitustilan on lahjoittanut Lehtimiehet Oy, suunnittelutyön Oy Liikemainonta-McCann Ab.

Helsingin asemapoliisi:

—SAATANAN NUORI RADIKAALISIKA!

Kaunista kielenkäyttöä poliisimieheltä, eikö vain. Miettiköön kaksi kertaa alan vaihtoa se Helsingin asemapoliisin mies, joka tiistaiaamuna 26. 5. pahasti järkytti Pirjo Sepän, 22, mielenrauhan.

Pirjo Seppä ei pahoittele pahastikaan poliisien käsittelyssä saamiaan mustelmia, mutta järkytyksestä toipuakseen tyttöparka tarvitsi Hesperian sairaalan apua. Se on jo kohtuutonta.

KÄÄNNÄ

Jykä&Rike: puutaheinää

PERHEENEMÄNNÄN SYRJITTYYN ASEMAAN TUULEE LIIAN HARVOIN KIINNITTÄNEEKSI HUOMIOTA. TÄMÄ KUVASARJA PYRKII VALOTTAMAAN KOTIROUVAN ONGELMIA JOKAPÄIVÄISISSÄ ASKAREISSA.

RADIKAALISIKA

Helsingin asemapoliisia on syytetty paljosta pahasta. On syytetty syystä ja suotta.

On selvää, että kovia otteita tarvitaan Helsingin levottomimmalla alueella, Rautatieasemalla. On niinikään selvää, ettei toki polisikaan ilman kovia otteita selviydy raavaista miehistä, jotka ovat SILLÄ PÄÄLLÄ.

Mutta käsittämätöntä sen sijaan on, että kovia otteita tarvitaan nuoren neitosen taltuttamiseksi — jos todella mitään taltuttamista yleensä on tarvittukaan.

Onkohan niin, että asemapoliisin miehet 26. 5. aamulla purkivat patoutuneita aggressioitaan kohteeseen, joka sillä hetkellä oli kaikkein helpoin — 22-vuotiaaseen tyttöön? Siltä tuntuu, sillä miten ihmeessä muuten Pirjo Sepästä olisi saatu "saastainen nuori radikaali" ja "saatanan maolainen".

Pirjo Seppä on aivan tavallinen tyttö siinä missä muutkin. Paitsi ehkä siinä, että hän lukee teosofiaa. Teosofia on uudenaikainen liike, jonka tarkoituksena on tutkia ihmiselämässä ilmeneviä salaperäisiä eli okkultisia voimia. Tytön elämänkäsitys perustuu myös tämänkaltaiseen tutkintaan.

Radikaali? Pirjo Seppä on radikaali siinä missä muutkin ikäisensä. Maolainen? Kuka yleensä tietää, mitä on olla maolainen?

Pirjo Seppä joutui 26. 5. aamulla Helsingin Rautatieasemalle anastetun käsilaukun vuoksi. Hän oli ollut viettämässä iltaa ystäviensä kanssa Natsalla, missä hänen käsilaukkunsa varastettiin. Käsilaukun mukana menivät myös Sturenkadulla olevan asunnon avaimet.

Tyttö ei ollut käyttänyt alkoholia muutamaa keskiolutpullollista enempää, vielä vähemmän minkäänlaisia pillereitä. Ilta muuttui aamuksi ja tanssit päättyivät.

Helsingissä ei ole montaakaan paikkaa, missä viettää aamutunteja kerrostalon alaoven aukeamista odotellessa. Rautatieaseman odotushalli lienee ainoa.

Pirjo Seppä odotteli aamutunnit asemalla. Kello oli seitsemän aamulla kun asemamiehet tulivat hätistelemään torkahtanutta tyttöä.

Se käsittely ei ollut hienovaraista.

Tyttö paiskattiin ensin kohti ulko-ovia. Kun äkämystynyt Pirjo Seppä esitti vastalauseensa kohtelusta, tartuttiin tyttöä molemmista käsivarsista ja hänet kannettiin asemapoliisiin. Kannettiin huolimatta siitä, että Pirjo lupasi tulla kävellenkin. Kantamisesta on vielä jäljellä mojovat mustelmat Pirjon molemmissa käsivarsissa. Kohtelu ei siis ollut varsin hellävaraista.

Varsinaisen järkytyksen Pirjo koki asemapoliisissa. Viisi raavasta miestä keksi kilvan nimityksiä neitoselle, jonka ainoa rike oli torkahtaminen Rautatieaseman odotushuoneessa. Asemapoliisissa Pirjosta tehtiin se "saastainen nuori radikaali" ja "maolainen", jonka käskettiin olla hiljaa.

Kuinka moni meistä tällaisten määreitten jälkeen on hiljaa? Pirjo ilmeisesti ei ollut. Hänet teljettiin selliin.

Puolen tunnin sellissäolon jälkeen Pirjo siirrettiin poliisiautoon, jolla hänet kuljetettiin Hietaniemen poliisipiiriin.

Ja jälleen sama kohtelu: "Hiljaa, saatanan maolainen!"

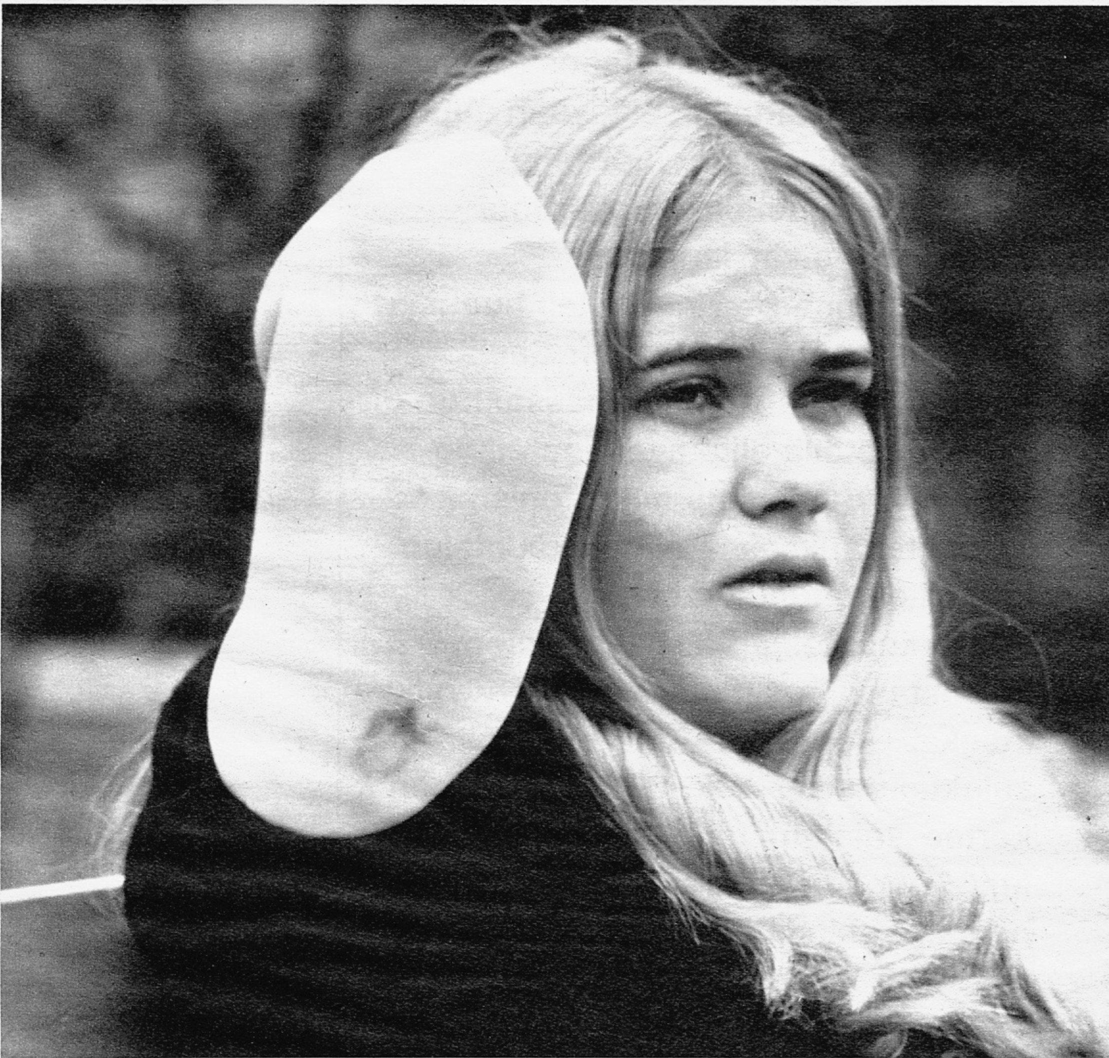
Hietaniemen piirissä Pirjosta tehtiin kuulustelupöytäkirja. Syyte: sopimaton kielenkäyttö!

Keiden kielenkäyttö oli sopimatonta, poliisien vai Pirjon? Päätelköön ken taitaa.

Kuulustelupöytäkirjan laadinnan jälkeen Pirjo päästettiin pois piiristä. Hän meni asuntoonsa, mutta tämän jälkeen tytön kestokyky petti. Hän soitti sisarelleen ja pyysi apua.

Apua saatiin. Pirjon äiti ja sisar neuvottelivat Hesperian sairaalan lääkäreiden kanssa ja Pirjo saatiin sisään Hesperian sairaalaan toipumaan järkytyksestään.

Uskomme, että Pirjon kertoma on totta. Ja kiitoksen ansaitsee se Hesperian sairaalan lääkäri, joka Pirjolle oli sanonut, että jos suinkin vain tästä jotain saatte julkisuuteen niin hyvä on; se saattaa pelastaa monia muita samalta kohtelulta. □

Pirjo Seppä on aivan tavallinen tyttö siinä missä muutkin. Paitsi ehkä siinä, että hän harrastaa teosofiaa. Ja siinä, että asemapoliisi on todennut hänet nuoreksi radikaaliksi siaksi ...

OLETTEKO VAKOILUN UHRI? (vai vakoiletteko itse)

■ Matkanjohtaja Pekka Toivola lateli pitkät pätkät KGB:n nauhoille Leningradissa. Hänet pidätettiin salakuuntelun avulla saatujen tietojen perusteella. Vakoilumikrofoneja oli kätketty mm. ravintolan pöydän alapintaan ja kukkamaljakkoon sekä hotellihuoneen kovaääniseen.

■ Toimittaja Ritva Latola yritti saada siirretyksi tohtori Armo Hormian kanssa käymänsä aborttikeskustelun kadulla seisovaan autoon. Mutta Hormia olikin vuorannut kammionsa metalliverkolla, jota radioaallot eivät läpäise.

■ Eräs vanha herra kuunteli huoneistossaan asuvien neitosten ääniä Helsingin Pitkänsillanrannassa. Kun oli vietti tirkistellä eikä avaimenreikää ollut, löytyi pelastus mikrofonista. Tässä tapauksessa ei salakuuntelun kohteille koitunut vahinkoa, mutta kuuntelija sai tyydytyksen.

■ Vastaavia esimerkkejä löytyy vaikka kuinka. Oletteko varma, ettei teitä salakuunnella? Yrjö-Sakari Peltonen kertoo salakuuntelijoiden ja vakoilijoiden epämääräisistä metkuista ja heidän vehkeistään.
On syytä lukea ja olla varuillaan.

Teksti: Y-S. PELTONEN

1

1. Presidentinlinnan remonttihommissa voi kätkeä seinien sisään mitä vain, esimerkiksi metallilevy, jonka avulla linnan ääniä voidaan ottaa nauhalle.

2. Seinän sisään voi kätkeä myös pienen lähettimen, joka tarvitsee tuekseen lähistöllä olevan voimakkaamman laitteen.

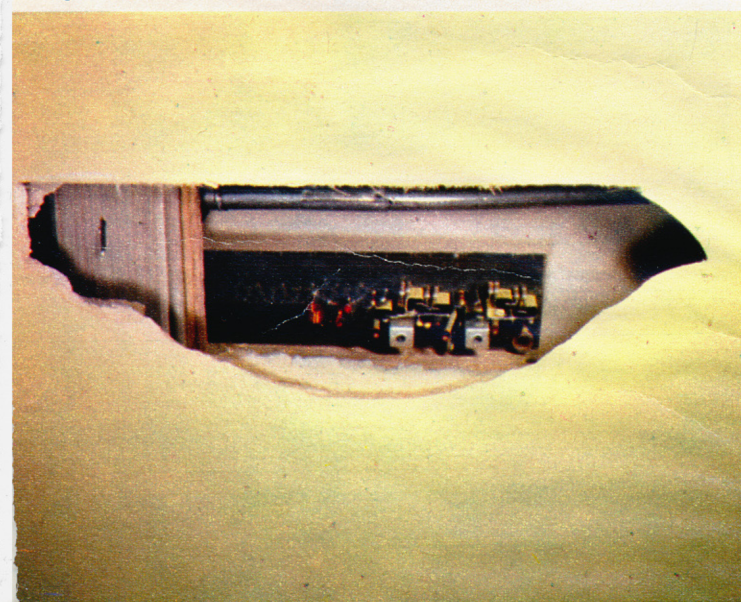
3. Vastaanottolaitteita: nauhuri ja matkaradio. Vasemmalla häirintälähetin.

4. Tämä seinään kätketty lähetin viskaa äänet helposti viiden kilometrin päähän.

5. Rintakoru on klassinen pienoislähettimen paikka.

2

3

4

5

KÄÄNNÄ

OLETTEKO VAKOILUN UHRI?

Ne jotka väittävät, että isoveli kuuntelee, sanovat vain puoli totuutta, sillä myös pikkusisko on hanakasti mukana. Seinillä on korvat — monesti pienemmät kuin hiirellä, sillä salakuuntelutekniikka on kehittynyt huimaa vauhtia elektroniikan myötä.

Patterin takaa tai venttiilistä ei nykyisin kannata etsiä työnsä osaavan salakuuntelijan mikrofonia. Seinä, puhelin, radio, televisio, sulaketaulu, jakorasia tai lamput voivat kätkeä uumeniinsa langallisen tai langattoman mikrofonin. Eikä sovi unohtaa sormusta, rintakorua, kynää, sukkanauhan nipukkaa tai paikattua hammasta, sillä niihinkin voi kätkeä pienen radiolähettimen.

Missä työssä tällaisia kytän vehkeitä tarvitaan? Vakoilussapa hyvinkin — ja valvonnassa. Salaa kuuntelemalla hankitaan tietoja, joita muuten on hankala saada. Valtiollisten poliisien urkkijat, teollisuus- ja muut vakoojat tekevät likaisimman työn, mutta onpa salakuuntelu levinnyt yksityiskäyttöönkin. Yhdysvalloissahan nämä asiat hoidetaan täysin viidakkolakien pykälien mukaan — eikä kukaan voi olla varma, etteikö häntä kuunneltaisi. Lain suhteen on meilläkin samalla tavalla. Vanhentunut radiolaki tosin kieltää radiolaitteiden luvattoman käytön ja rakentamisen, mutta lain noudattamista on mahdotonta valvoa.

Kansainvälisessä politiikassa ja sotilassektorilla on salakuuntelulla ja sen ehkäisyllä huomattava merkitys. Lähetystöt tunnetaan yleisesti paikkoina, joihin ilmestyy vähän väliä jos jonkinlaista mikrofonia ja vakoilulähetintä.

Teollisuusvakoojat hankkivat kilvan tietoja monilla metkuillaan. Yksi metkuista on salakuuntelu. Turvallisuuspoliisi pitää jatkuvasti korvansa ja vastaanottimensa auki. Rikolliset käyttävät salakuuntelutekniikkaa keikan tai kiristyksen valmistelussa. Johtajat voivat vakoilla alaisiaan ja johtajien vaimot miehiään.

Näillä vehkeillä kuunnellaan

Vanhanaikaisten hiilimikrofonien lisäksi on olemassa suunnattavia kohdemikrofoneja, jotka ottavat äänen hyvin kapealta alueelta pitkienkin matkojen päästä. Esimerkiksi urheilukatsomossa käytäviä yksityisiä keskusteluja voidaan kuunnella tällaisen mikrofonin avulla. Herkkä mikrofoni voidaan suunnata myös kadulta ikkunaan — ja äänet sisältä liukuvat nauhalle.

Tulitikkuaskiin sopivan radiolähettimen kokoaa ammattimies 10 minuutissa. Kokonaan eri juttu ovat mikropiirejä hyväksi käyttäen valmistetut pienoislähettimet. Nuppineulan pään kokoinen radiolähetin on tänään todellisuutta. Suomessa saa kuka tahansa ostaa mikropiirejä, joita sopivasti yhdistelemällä saadaan erinomaisia laitteita.

Myös laserin käyttöä radioliikenteessä on tutkittu. Nykyiset laserlähettimet toimivat ilman saasteen takia vain muutaman sadan metrin säteellä. Tosin sirontayhteyttä käyttäen laserradio voi toimia horisontin taakse. Yksi ainoa lasersäde voi kuljettaa samanaikaisesti 800 miljoonaa viestiä.

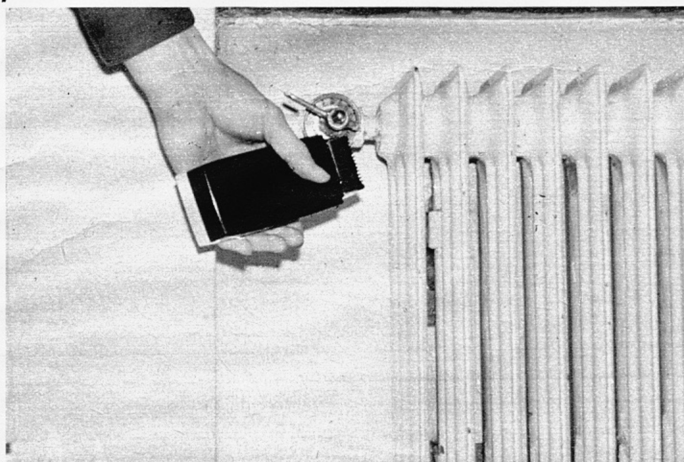
Laseriahan ei nykyisin pidetä radiolaitteena, vaikka se lähettääkin sähköfoneettisia aaltoja. Lasersäde voidaan lähettää vaikka ikkunaan tai seinässä olevaan metallilevyyn — ja palattuaan vastaanottimeen se tuo mukanaan sisällä käytävät keskustelut.

Matkaradiollakin voi paljastaa vakoilulähettimen

Salakuuntelulaitteiden paljastamiseksi on kehitetty monia ilmaisimia, joista useimmat ovat alkeellisia, toiset suoranaista humpuukia. Tavallinen matkaradio on parhaiten saatavissa oleva vakoilulähettimien paljastaja. Koska pienet salakuuntelulaitteet toimi-

6

7

8

vat tavallisesti ulataajuuksilla, on parasta odottaa taukoa ula-asemien lähetyksessä — ja ryhtyä töihin:

Ularadion asemanvalitsinnappula kierretään ääriasentoonsa ja radiota kuljetellaan ympäri taloa. Nappulaa väännetään karvan verran kerrallaan — ja taas uusi kierros.

Erittäin herkät erikoisvastaanottimet ovat tehokas joskin kallis lääke salakuuntelijan metkuihin. Niiden avulla voidaan paljastaa lähettimiä pitkien matkojen päästä. Näissä vastaanottimissa on tarkka suuntima-antenni, jonka avulla voidaan haravoida ulkoakin päin talon joka kolkka. Sähkömoottorit siirtelevät koko ajan antennia ja vaihtavat vastaanottimen taajuutta. Lähettimen sattuessa kohdalle laite pysähtyy automaattisesti. Koko radiotaajuusaluetta jatkuvasti pyyhkivä spektrianalysaattorikuvaputki ilmaisee lähettimet piikkeinä.

Agentin jokapäiväiseen käyttöön soveltuvat laajakaistaiset vastaanottimet, jotka samanaikaisesti vastaanottavat monilla taajuuksilla. Tällainen laite voidaan rakentaa vaikka kynän sisään, jonne sopii vielä muutakin. Laajakaistaisuuden ansiosta säätömekanismin ei tarvitse olla kovin tarkka. Kynää on helppo kuljetella mukana eikä sillä etsiminen ole työlästä. Paras etsintäaika on silloin kun voimakkaat asemat eivät lähetä.

Tehkää kiusaa salakuuntelijalle

Salakuuntelu on sen verran halpamaista puuhaa, että sen harrastajan päätä ei ole syytä silitellä — eikä laulella päivän iskelmiä hänen mikrofoneihinsa. Löytyneen lähettimen voi pistää hurjasti pauhaavan radion kovaäänisen eteen jumalanpalveluksen ajaksi. Toinen mahdollisuus on asettaa se auton pakosarjan kupeelle — ja painaa kaasua reilun puoleisesti. Kiusa se on pienikin kiusa.

Jos epäilet joutuneesi salakuuntelijan uhriksi, pistä tärkeitä puhuessasi suihku tai hana kohisemaan. Tietysti voit tarkoituksella puhua ihan puuta heinää, jonka urkkija toivottavasti ottaa vakavasti ja haksahtaa pahan kerran.

Joskus voi käydä niin, että paljastunut lähetin onkin naapurin puolella eikä siihen pääse käsiksi. Tällaisissa tapauksissa voi erikoisvastaanottimella ottaa selville lähettimen taajuuden ja pistää salakuuntelijan vehkeet pimeäksi häirintälähettimellä. Häirintälähettimeen kuten kaikkiin muihinkin radiolaitteisiin tarvitaan lupa. Häirintälähettimeen sitä ei kuitenkaan myönnetä.

Tärkeiden henkilöiden kammiot vuorataan metalliverkolla, jota radioaallot eivät läpäise. Verkkoon voi kytkeä häirintäjännitteen.

Kauppa ei aina tunne moraalia

Suomessa ei ole syntynyt mainittavampaa salakuunteluvillitystä, vaikka monia huopatossumiehiä meilläkin kiertelee. Nykyisen radiolakimme mukaan ei salakuuntelulaitteiden myyntiä voi rajoittaa Suomessa. Eri asia on kuinka moraaliseksi tällaisten laitteiden myyminen katsotaan. Joka tapauksessa vakoiluvälineiden myymistä ja käyttämistä pidetään hyvän tavan vastaisena — peräti arvottomana toimintana.

Ulkomaiset firmat pyrkivät silloin tällöin Suomenkin markkinoille. Hämäräperäiset ruotsalaiset postimyyntifirmat mainostavat joskus meilläkin helposti kätkettäviä vakoilulaitteita valmiina ja rakennussarjoina.

Yhdysvalloissa on kansalaisten yksityiselämä vakavassa vaarassa, koska vakoiluvälineiden kauppa on paisunut ennennäkemättömään "kukoistukseen". Alan yrittäjiä toimii monissa muissakin maissa. Englantilainen Lasky Radio Co. myy pienradiolaitteita ympäri maailmaa. Japanin teollisuus on rynnistänyt tälläkin alalla. Tunnetuin vakoiluvälineiden kauppa lienee Pariisissa.

Mitä nämä ihmekalut sitten maksavat? Hinnat vaihtelevat mielivaltaisesti, sillä toiset saattavat kyniä voittoa tuhansia prosentteja. Pikkurillin pään kokoisen lähettimen

KÄÄNNÄ

6. Ei ole vaikeata ottaa nauhalle ulkoministeriössä käytyjä keskusteluja. Erikoismikrofoni ikkunan suuntaan vain ja nauhuri pyörimään.

7. Venttiilit ovat liian tavallinen paikka salakuuntelulaitteille. Sieltähän niitä aina ensiksi etsitään. "Kynä" on lähettimien paljastin.

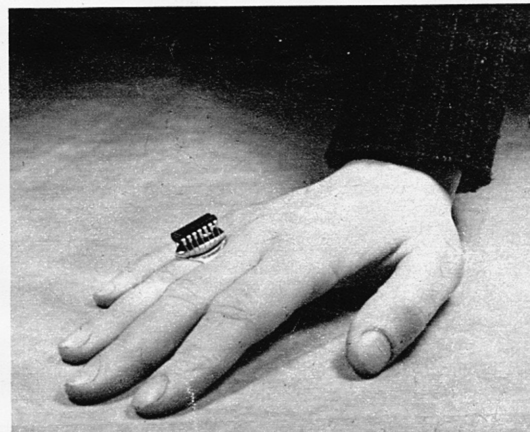
8. Tökerösti asennetut laitteet löytyvät helposti. Patterin taus ei ole hyvä paikka.

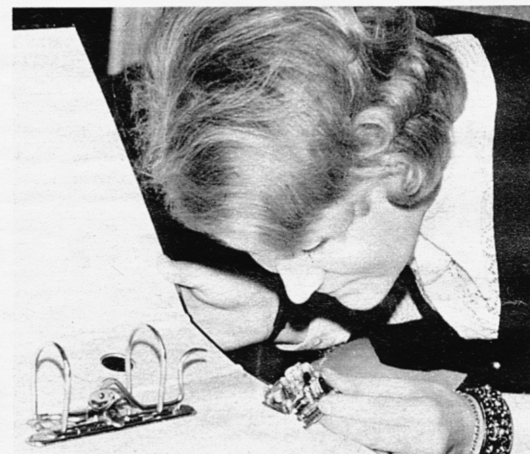
9. Korvan takana oleva laserlähetin on huipputekniikkaa.

10. Sormus saattaa lähettää puheenne nauhuriin. Kuvassa on kaksi lähetintä päällekkäin kuvauksen vuoksi.

11. Mapin sisältä löytyi vanhanaikainen lähetin. Sen toimintasäde on n. puoli kilometriä.

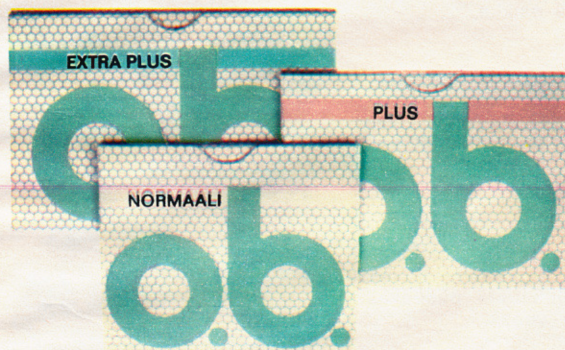

9

10

11

Voisin kulkea vaikka paljain jaloin

Sillä siitä jalkani pitävät.
Minusta on kiva hemmotella itseäni silloin tällöin.
Pikkuasioistakin on osattava ottaa paras irti.
Käyttää esim. o.b:tä kun on kuukautiset.
Koska o.b. on pehmeä ja mukava.
Ei häiritse koskaan.
Toimii vaan.
Ja hyvin toimiikin.

o.b. on ainoa tamponi, jota on kolme eri imukykyä: NORMAALI, PLUS ja EXTRA PLUS. Kaikkia niitä tarvitaan, eiväthän kaikki naiset ole samanlaisia.

Oy Mölnlycke Ab, Helsinki

OLETTEKO VAKOILUN UHRI?

voi saada, jos hyvin käy, 1 000 markalla ja laserin 1 000—3 000 markalla.

Meillä ei ole varsinaisia salakuuntelulaitteiden kaupustelijoita kuin korkeintaan maan alla. Mikropiirejä myydään muutamissa liikkeissä. Radioamatööreille tarkoitettuja radiolaitteita on myös kaupan, mutta helposti kätkettäviä vakoiluvälineitä saa hakemalla hakea.

Radioamatöörit ovat muuten melkoinen tekijä radioasioissa. Heillä jos kellä olisi mahdollisuus väärinkäyttää radiolaitteita, mutta heidän kerrotaan olevan vastuuntuntoista ja kunnollista väkeä.

Laki vaatii pikaista remonttia

Salakuuntelu sinänsä ei Suomen lakien mukaan ole rikos. Rikoslaki ei tunne koko asiaa — eivätkä perustuslakien säätäjätkään ole arvanneet salakuuntelun mahdollisuutta muuten kuin puhelimessa.

Radiolaki kieltää kaikkien radiolaitteiden luvattoman rakentamisen ja käytön. Laissa tarkoitetaan rakentamisella käyttökuntoon saattamista. Näin ollen voi radiolähettimen luvattakin rakentaa muuten valmiiksi, mutta jättää pois virtalähteen tai muun yksinkertaisen komponentin. Mutta ihan käyttökuntoon asti ei edes kidekonetta saa luvatta rakentaa — käyttämisestä puhumattakaan. Onneksi nuorten kidekoneharrastuksiin ei kuitenkaan ole puututtu, vaikka nykyinen laki niin vaatii.

Sitä vastoin laki ei millään tavoin rajoita laserlaitteiden valmistamista ja käyttöä, vaikka ne ovat myös sokaisevia ja polttavia tappoaseita. Porsaanreikä on siinä, että laseria ei nykyisin voi katsoa radiolaitteeksi, koska kansainvälinen radiotaajuusalue päättyy 40 kilohertziin — ja laser toimii suuremmilla taajuuksilla. Eivätkä muutkaan lait tunne laseria, sillä sitä on käytetty vasta kymmenen vuotta — vaikka Albert Einstein osoitti jo puoli vuosisataa sitten paperilla ilmiön mahdolliseksi.

Radiolaitteita koskevat luvat myöntää posti- ja lennätinhallitus määräämillään ehdoilla. Vakoilutoimintaan ei ole myönnetty yhtään lupaa, mutta hyväksyttäviin tarkoituksiin on langattomia mikrofoneja tarvitseville lupia myönnetty. Kirkoissa, sairaaloissa sekä orkestereilla ja urheiluseuroilla on käytössään tällaisia muutaman kymmenen metrin säteellä toimivia pienoislähettimiä.

Radiolaitteita lupaehtojen vastaisesti käyttänyt menettää luvan ja vehkeet sekä voi saada sakot. Tuomioistuinten käsittely näissä asioissa on horjuvaa, koska asiaa ei ole laissa selvästi sanottu. Vanhan lain soveltaminen uusiin laitteisiin, joita se ei edes tunne, on luonnollisestikin väkinäistä.

Salakuuntelu on usein muun rikoksen esiteko — esimerkiksi valtio- tai maanpetoksen. Jos joku luvatta tunkeutuu toisen hallitsemaan huoneistoon ja asentaa sinne salakuuntelulaitteen, voidaan häntä tietysti syyttää kotirauhan rikkomisesta. Vakoilun kohteeksi joutunut voi myöskin syyttää salakuuntelijaa häntä vahingoittavasta toiminnasta. Tällaiset jutut harkitaan tuomioistuimissa tapaus tapaukselta.

Ihmisen yksityiselämää kaventavia ilmiöitä on pohdittu niin meillä kuin muuallakin. Salakuuntelukysymyksestä on keskusteltu pohjoismaisella tasolla mm. lakimiesten kokouksissa. Tuloksiin ei ole toistaiseksi päästy, koska on olemassa muitakin vastaavia ilmiöitä — esimerkiksi kameroiden kauko-objektiivit. □

PRINSESSA

LAUPIAASTA MIELEEN

MIMOUN

-PIIKA

ZOLAN TYTTÖ

RAUTAVAARAN KAIMOJA

NÄYTTÖ

KANGASTA

KASAUTUMA

KANTAA OTTAVA

TEHDASLAITOS

MIEKKAMIES KATKAISTA

SORJATUIRE

YHTYMÄN RAAM. MIES

SEOS

JAPAN

AVARA

MANAUS

JUOKSEE JUKOLASSA

NIKOLAIKIN

SUMATRA

PYHÄ

APINA ASEITA

YLIMÄÄRÄINEN

10×10 LOPETTAA

ATAMAANI

PETRI

SEPILLÄ

-100

TURKULAINEN SEURA

VILHELM

"ALOKAS"

KILLOTUS

JUOKSI

LAATI: I. SARA

HEINÄSANAPUNOS

Lähettäkää ratkaisut 10. 7. mennessä osoitteella: HYMY-LEHTI, Puutarhakatu 16, Tampere. Merkitkää kuoreen tunnus HEINÄSANAPUNOS.

Kesäsanapunoksen ratkaisu ja voittajien nimiluettelo ovat sivulla 137.

VILJA MKE

ERKKI

TIAINEN NILSON

NUKUTTAVA

JAP. JUOMA

KLO ON 9.30 SIIS 9.30

1000

SEUROJEN TALOILLA

NAPAKETTU

KISSAT HJK 3–3

POROISTA MIELEEN

LEINO

ILON PITOA

VIRNA

TEOLLISUUSALUE

NIMIPÄIVÄTÖN

METSÄNHALTIJA

MUUMILAAKSOSSA

ALATI TOTTUMUS

VÄHÄISET

CLIP A

ITALIAL. JOSKUS RIKOKSIA

PIHI

TURVALLISIA JUMALA

LEX

KESÄ

TAMPERETTA

VASTAAN OTETTU

MINUN

STURA

KUNINGAS KUNTO

KOKEA

HANKINNAT

KORUJA

VIININ KIELTÄJÄ VANHUKSIA

POIKIA

FRANSU

POSTIA

Lausunto ei ole tosin valtiorikosoikeudelle osotettu, mutta palvelee kuitenkin samaa tarkotusta.

Jaakkiman "suojeluskunnan" esikunta antoi sangen kuvaavan lausunnon säännölliseksi ja maltilliseksi tunnetusta työmies Johan Fredrik Korhosesta ja ehkä juuri tämän lausunnon perusteella henkilö tuomittiin Tammisaaressa 12 vuodeksi kuritushuoneeseen ja voi vain sattumaa kiittää, että ei lausunnon perusteella saanut kuolemantuomiota. Lausunto kuuluu:

"Jaakkiman Suojeluskunnan Esikunnan lausunto Työm. Johan Fredrik Kallenpoika Korhosesta:

Siihen nähden, että vangittu on ollut täällä paikkakunnan kauhuna, ja ilman häntä ja hänen veljeään, ei luultavasti tällä paikkakunnalla olisi mitään selkkauksia tullut, ehdotamme täten, että hänet tehtäisiin vaarattomaksi, täällä ei häntä ainakaan tulla kaipaamaan, eikä yhteiskunta tule sellaista miestä suremaan.

Jaakkiman Suojeluskunnan esikunta.

M. W. Lönnqvist, Esikuntapäällikkö
Antti Kopsa, A. A. Fenander, Ernst Zinck."

Venander — Fennander, Vennamo vai Fenander?

Hymylehden numerossa 5/1970 sivulla 98 on mm: "Veikko Emil Aleksander Vennamo, ent. Venander . . ." ja Hymylehden numerossa 1/1969 sivulla 66 kirjoitetaan: ". . . Veikko Vennamo (ent. Gennander)."

Oheinen kopio on Neuvostoliitossa 1920-luvulla suomalaisten emigranttien toimittamasta teoksesta "Suomen Luokkasota", sivulta 442.

Siinä mainitaan Fenander, kyseessä lienee sama suku tai perhe. Mikä näistä on puoluejohtaja Vennamon entinen sukunimi?

Muutoin Hymyssä on harvoin tällaisia lipsahduksia, mutta erityisesti niitä tulisi välttää tämän miehen kohdalla. Kansa on näet asettanut hänet kontrollimestariksi, eikä hän vielä tähän mennessä ole lomaillessaan tullut omaa tahtoa vailla olevaksi.

**O. L.,
Malmö, Sverige**

Olette tarkka lukija. Hymylehdelle on todella sattunut lipsahdus tämän 'kontrollimestariksi' mainitsemanne miehen kohdalla, mutta vain kerran. Kuka kukin on -teoksen mukaan Vennamon entinen sukunimi on FENNANDER. Suomen Luokkasota -teoksessa mainitun Fenanderin sukulaisuussuhdetta emme ryhdy veikkailemaan, vaikka Veikko Vennamo onkin syntynyt Jaakkimassa.

Toimitus

Mielisairaanhoitajan koulutus

Lisäyksenä lehtenne kesäkuun numerossa olleisiin aivan oikeisiin tietoihin mielisairaanhoitajain koulutuksen nykyisestä pituudesta haluaisin lisätä, että mielisairaanhoitajain oma järjestö, Mielisairaanhoitajain Liitto ry on taistellut lähes parikymmentä vuotta, jotta koulutusaika olisi saatu pidennetyksi ja tehostetuksi. Tässä on onnistuttu vain osittain, koska MHL:n vaatimus oli saada se 2,5 vuoden pituiseksi. "Päättävät elimet" eivät tähän suostuneet, joten tulokseksi tuli se mikä tuli, mutta hyvä näinkin.

Ms-hoitaja

Likaisuuteen kyllästyneelle

Haluan puolustella miehiä moiteryöppyänne vastaan. Myönnän että meillä miehillä saattaa olla taipumusta siisteyden laiminlyömiseen, varsinkin sellaisissa asunto-olosuhteissa, missä peseytymismahdollisuudet ovat puutteelliset. Ei kai se oikein mukavalta tunnu, varsinkaan talvella, juosta karjakeittiöön munapesulle ennen ja "sen" jälkeen.

Onko teillä todella ollut niin huono tuuri, että olette joutunut tekemisiin vain likaisten

miesten kanssa? Kirjoituksenne monikkomuodoista päätellen kokemuksenne eivät rajoitu vain omaan törkyturpaanne. Ei se naistenkaan hygienia niin täydellistä ole, siksi kai miesten mielestä on mukavampaa kopeloida vain likaisilla käsillä kun ei tahdo suutaan tuhria. Sauvahieromakone ei lemahtaisi hieltä. Niitä "maaherran" päivällisiä täytyisi olla meille miehille vähän useammin, että tulisi hampaatkin pestyä. Mutta mitä arvon rouvat sanoisivat, jos oma törkyturpa pesisi ne hampaat, kampaisi hiukset ja pukisi puhtaat alle ja parhaat päälle parina kolmena iltana viikossa ja lähtisi niille päivällisille.

Väitän että on naistenkin vika, että miehet voivat olla epähygienisiä; siisti nainen vaatii puhtaan miehen. Ei siinä muuta reseptiä tarvita. Teillä on lääke, jota annostelette ja annatte nautittavaksi vain pesun jälkeen. Eiköhän sitten löydy saippualle kulutusta, ja entisen viikottaisen saunomisen jälkeen saunoihin hankita jatkuvalämmitteiset kiukaat, miehille kun on tullut valtava halu jatkuvasti kylpeä.

Myös puhtaudesta pitävä

Naurava Jeesus

Ei naurava Jeesus mitenkään epäkristillinen ole. Pikemminkin päinvastoin, koskapa Jeesus on itsekin Golgatan kärsimysnäytelmänsä etukäteen hyvin tietäen eräissä yhteyksissä todennut: "Te jotka nyt itkette, saatte nauraa."

Jos Nasaretin Jeesus nyt saapuisi vaikkapa suomalaisen yhteiskunnan keskelle, on hyvin paljon mahdollista, että hän pykälillä ja normeilla nujerrettujen "takuulunastettujen" laumaa silmäillessään päästäisi pitkän naurun ja päätyisi toteamaan: "Minä en tunne Teitä."

"Ettekö tajunneet, että minun jalkani jäljet yksin, ilman vaihtoehtoja, johdattavat kulkijansa pimeydestä valkeuteen, totuuteen ja Jumalan valtakuntaan sekä paimentavat paremmin kuin pamppuuntuneiden paimenten ihmistekona laaditut pykälät ja normit."

"Ettekä Te tolvanat olekaan totelleet."

Hymyillään pois

Lolitat vankiloihin

Julkisuudessa on paljon ollut esillä vankien seksuaaliongelmat. Eräs ratkaisu olisi hankkia muovinen naisen korvike jokaiselle vangille jos kerran laite on testien mukaan hyvä.

Kaikilla halukkailla olisi siis omansa. Sekin olisi ratkaisu vain osalle heistä, jos vaimot ym. sellaiset saisivat käydä vankiloissa. Kyllä sekin naisen kannalta olisi jotenkin masentavaa. Ja ei kai tämä kustannuskysymyskään niin suuri olisi esimerkiksi valtiolle. Onhan sillä muutenkin ajaa rahoja kaiken maailman hömpötyksiin, puoluetukeen ym. Voisivathan nuo monet yhdistyksetkin kerätä varoja tähän tarkoitukseen.

Niin, tietenkin naispuoliset vangit on otettava mukaan, heille vastaavat pelit.

Olisihan se jotain uutta kokeilua tälläkin alalla. Olisipa sitten jotain puhdetöitä illalla.

Ääni Valkeakoskelta

Kyllähän niitä lolitoita taitaa vankiloissa olla jo nyt. Tulee mieleen vanha juttu vangista, joka oli tavattu 'harjoittamasta haureutta' patjansa kanssa. Vanki joutui tästä puhutteluun, ja kun hän patjaansa raahaten vartijan saattamana oli menossa johtajan toimistoon, kysäisi muuan toinen vanki: "Kuulutuksilleko sitä ollaan menossa?"

Toimitus

Avunhuuto

Pankit ovat kiitettävällä tavalla osallistuneet asuntojen rakentamiseen. On kuitenkin yksi ryhmä, joka huutaa vastausta kysymyksiinsä, sairaat, jotka elävät kansaneläkkeellä. Nykyisinhän he saavat myös asuntotukea. Ei siis olisi sairasten riistämistä, jos joku rakentaisi kunnon palvelutaloja. Vuokra voisi olla korkea, koska siihen osallistuu valtio, mutta korkealla vuokralla voitaisiin subventoida esimerkiksi halpa ruoka, jonka kustannuksiin valtio ei osallistu. Mistä mesenaatteja? Yksityisyritteliäisyys olisi tässä näyttävä kyntensä.

Esko Pikkarainen

Eläköön Hymy!

Olen jo pitkähkön ajan ollut sitä mieltä, että Hymylehti on Suomen paras aikakauslehti. Nyt kun se julkaisi artikkelin uusnatsismin haisevasta sontaläjästä, joka on kulkeutunut omalle takapihallemme, olen erikoisesti sitä mieltä.

Kun joukko saksalaisia mielisairaita, turhautuneita "taiteilijoita" ja homoseksuelleja kokoontuu yhteen ja alkaa esittää vinksahtaneita teorioitaan objektiivisena totuutena, on jo aika puuttua asiaan. On aika nostaa fraseologian esirippua. Mikä oli raukkamainen postikorttimaalari Hitler, joka tuomion pelossa teki itsemurhan? Eivätkö keskitysleirien katkerat sauhut ole enää ihmisten muis-

KÄÄNNÄ

tissa? Monenko vielä on kuoltava? Ja jos todella heikot raivattaisiin, montako uusnatsia jäisi jäljelle?

Suurin osa uusnatseista on säälittäviä, harhautuneita lapsia, mutta on vaarallista antaa valtaa näille lapsille. Tietysti opiskelijat, jotka pukeutuvat typeriin uniformuihinsa, ovat hassunkurisia, mutta pian he voivat vaatia meitä pukeutumaan univormuun. Ja suurpääoman omistajat jakavat sinun rahojasi näiden lasten leikkeihin.

Keskitysleirin ympärillä on paljon piikkilankaa. Vartiomiehellä on konepistooli.

R. K.

Viva Vennamo!

Tehkee työ hyvät immeiset Vennamosta resitentti ja Poutiaisesta resitentin apulainen, vaikkapa pääminister. Kyllä hyö sitte yhessä kolmessa kuukauvessa järjestellöö kaikk' assiit ihan kohalleen.

Myö eukon kanssa kahottiin naapurin töllöttimestä kun sinnuu Veikko hoastateltiin omassa koissais. Sie ihan ruohtin kieltä puhuit. Siihen sie olit asettanut lastes ylioppilaskuvat vierelleis että ne hyväst kuvaruudussa näkyivät. Kyllä sie oot lujalla ollut heitä kouluttaissas 9 000 mk:n kuukausipalkalla. Lujille ottaa siitä huolimatta vaikka lisätuloja onkin.

Sie joka ite oot niin lujilla ollut, sie meitä köyhiä ymmärrä. Myö nyt veskielellä jäämme oottammaan millon sie ruppeet sitä rahhaa jakamaan. Myö eukon kanssa yritettään päästä jonon alkupeähän — häntäpeän porukalle jiänöö viellä.

Tiihonen ja
Tiihosen akka

Eräälle Hymylehden lukijalle

Teille haluaisin huomauttaa, että onkohan tullut harkittua asiaanne tarpeeksi pitkälle? Haluaisitte vähentää mainoksia Hymylehdestä!

Minä henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että jos tarjouksia on, niin lisää mainoksia, se lisää rahaa Hymylehden kirstuun. Ja kun on lisää rahaa, on lisää asiaa, kun on lisää asiaa, on lisää lukijoita ja lisää sivuja, kun on lisää sivuja ja asiaa, on parempi lehti. On täysin luultavaa, että te, hyvä herra tai rouva, ette tarvitse seksinukkea tai vibraa, joten se mainos ei tavoita teitä. Ei se tavoita minuakaan. Silloin minä aina käännän sivua, ja ongelma on sillä ratkaistu.

On kuitenkin hyvin usein mainoksia, jotka tavoittavat minut. Olenkin sitä mieltä, että paljon mainoksia mahdollisimman monelta liikemaailman alalta ja ohjevähittäishinta selvästi esiin. Se on kuluttajainvalistusta, rahaa ja hyvä lehti.

Minäkin etukäteen kiitän. En "sen roskan vähentämisestä" vaan siitä kuluttajanvalistuksesta jota mainoksissa todella on. Kaikella kunnioituksella

Pauli Tuomi,
Peninki

Iita-tädin seksineuvo

Opetettiin sitä seksiä ennenkin vaikkei vaahdottu joka lehdessä. Meidän naapurissa oli herttainen Iita-täti, joka neuvoi meitä tyttöjä seuraavaan tapaan:

— Teillä tytöt on sellainen kämmenen levyinen ala, että jos ette sitä akkiloi (pidä huolta), niin ikuinen kunnia ja leipä on mennyttä. Ja pankaa tytöt mieleenne, että se paikka ei leikkiä ymmärrä, se ottaa kaikki todeksi. Älkää leikitelkö sen kanssa! Ja sitten: älkää himoitko kuuta kun teillä ei ole rahaa edes kynttilän ostoon.

Mökin tyttö

Sairaalassa sattunutta

Olin Töölön sairaalassa hoidettavana. Pyhäisin siellä kävi pappi meitä viihdyttämässä saarnojensa ja virsiensä avulla. Tämä tilaisuus sattui aina tauottoman äänilevykonsertin kanssa samaan aikaan. Katsoimme kuitenkin viihdemusiikin mukavammaksi kuin saarnat ja virret, joten laitoimme oven kiinni ja radion mahdollisimman pienelle, ettei se vain häiritsisi saarnamiestä. Tästä Jumalan mies ei kuitenkaan pitänyt vaan haukkui meitä saarnassaan, jonka jälkeen tuli vielä pianonsoittajattarensa kanssa meitä sättimään huoneeseemme.

Se oli mielestäni törkeä teko, kun ottaa huomioon, että olimme kovasti sairaita ihmisiä, emmekä olleet heitä millään tapaa loukanneet.

Oli tästä tapahtumasta se hyöty, että rupesin todella miettimään papin, kirkon ja saarnan merkitystä. Seurauksena oli, että erosin koko "poppoosta".

Sanoisin tässä lopuksi erään ohjeen niille, jotka ovat kyllästyneet alituisiin saarnoihin ja syytöksiin. Älkää pelätkö sitä tilaa, joka syntyy kun jätätte teille uskotellut ja aivopestyt dogmit, sillä siitä vasta alkaa kriittinen suhtautuminen asioihin ja voitte todella ryhtyä käyttämään omia aivojanne.

Seppo Korhonen,
Mikkeli

Kuudes käsky

Mustasukkaisuus on asia, jossa helposti lyödään kaverille puukko selkään. Nykyään ylistetään suu vaahdossa ryhmäseksiä ja vapaita sukupuolisuhteita. Mutta näitä ei saa yhdistää avioliittoon. Uskottomuus särkee näitä liittoja, ja lapset saavat vajavaisen kasvatuksen.

En tarkoita, että pitäisi "vangita" toinen, molemmilla pitää olla vapaa elämä. Mutta täytyy pyhittää kuudes käsky. Naisen ja miehen tulee kilpailla toistensa kunnioittamisessa. Olen huomannut, että ne rehvakkaat pukkimaiset aviomiehet, jotka harrastavat vapaita suhteita, tappaisivat vaimonsa jos nämä tekisivät samoin.

Huorin tekeminen on halpamaista. Ihminen joutuu kiusaukseen, tilaisuus tekee varkaan. Ihmissuhteet särkyvät, on surua ja veritekoja.

Rakkaus on kaunis asia, mutta tämä kansa pitää heistä, jotka kirjoittavat tai filmaavat raakuutta ja väkivaltaa. Minä ha-

luaisin, että kaikkialla puhuttaisiin enemmän rakkaudesta ja väkivalta jätettäisiin vähemmälle. Luulen että avioliitossa voi olla onnellinen ja molemmat voivat elää vapaasti kun he luottavat toisiinsa ja pyhittävät kuudennen käskyn. Ainakin ne pukit ovat yliherkkiä mustasukkaisuudelle.

Ensio V. R.,
Pori

Eräs mielipide Kalevi Laurilasta ja hänen vihamiehistään

Yksi talviurheilijoiden kilpakausi on sitten taas takana. Niinpä mielestäni on aika sanoa omat käsitykseni hiihtäjä Kalevi Laurilasta, koska hän menneen kauden aikana taas on miltei pelkästään saanut eräiden ymmärtämättömien ihmisten ivat ja pilkat osakseen lehtien sivuilla.

Niin, te eräät ihmiset — osa lehtimiehistä ja keitä kaikkia teitä onkaan — te tunnutte kantavan sisimmässänne Kalevi Laurilaa kohtaan meikäläiselle täysin käsittämätöntä vihaa, joka purkautuu sitten urheilijoiden kilpailukausina lehtien urheilusivuilta.

Mitä te silläkin tarkoitatte että pilkkaatte ja ivaatte häntä ja vitsailette hänen sairauksillaan kun hän epäonnistuu hiihtäessään kilpaa? Ettekö tajua edes sen verran vai ettekö hän yksinkertaisesti vain halua ymmärtää, ettei hän eikä kukaan toinenkaan voi sairauksilleen mitään.

Ja eihän paras hiihtäjäkään ole aina ensimmäinen. Hänelläkin siis on vastoinkäymisensä. Ymmärtääkseni Kalevi Laurila on antanut Suomen hiihtourheilulle kaikkensa, jopa terveytensäkin.

Kalevin tuntematon
ihailija

Simon Rysä on paikoillansa

En malta olla ottamatta kantaa Hymyssä olleeseen kovin outoon kirjoitukseen, jossa väitettiin, että lappeenrantalaisten hyvin tunteman Simon Rysän tilalla olisi nykyisin Viikinkihovi. Myös Viikinkihovi on olemassa, mutta ei Simon Rysän paikalla. Ne ovat kaksi eri ravintolaa, olkoonkin, että omistaja on sama. Ne sijaitsevat kumpikin Valtakadun varrella, mutta eri puolilla katua, väliä on noin sata metriä.

Lukiessani tänä aamuna Hymylehteä menin varmuuden vuoksi tarkistamaan asian ja totesin, että Simon Rysä on Simon Rysä aivan niin kuin ennenkin — samoine nimineen ja peikkotunnuksineen — ja Viikinkihovi erikseen.

Erkki Lahikainen,
Lappeenranta

Kevätterveiset Hymylle!

Kyllä vähän sääliksi käy tuota Ennalan Vekeä kun kaiken töryn saa niskoilleen kannettavakseen. Kuka kirjoittaa parempia artikkeleita lehtiin kuin hän, VEIKKO ENNALA!! Niissä on hohtoa ja järkeä, ja aina häntä syytetään.

Ja niille vielä, jotka moittivat häntä tv-esiintymisestä. Menkääpäs itse puolenkymmenen suuren kameran eteen esiintymään, niin luulen että ehkä on kymmenen tippaa housuissa, ehkä ihan lusikallinenkin. Siinä takeltaisi kieli useammallakin, ei ainoastaan Ennalalla.

Eikös se Hymy ole luvannut puhua asiat halki? On, ja niin se myös tekee. Ja se on hyvä. Minusta ainakin on kiva kun asiat käsitellään sellaisina kuin ne ovat eikä niissä kierrellä ja kaarrella. Hymy puhuu asiat halki ja se on oikein. Yksi vika siinä vain on — se on aivan liian hyvä lehti!

Nuori rouva
Kainuusta

Kouvolalaisille uskovaisille

Kyllä väkisinkin pakkaa hymyä huuleen kun lukee teidän tekopyhää kirjoitustanne. Vai että käy Veikko Ennalan huonosti viimeisellä tuomiolla. Voi "uskovaiset", sallikaa minun nauraa. Luulen kyllä Ennalan selviytyvän siitä aika hyvin, hän ainakin kirjoittaa niin kuin asiat ovat. (Tuhannet kiitokset siitä teille Veikko Ennala, teidän artikkelinne ovat erittäin hyviä!)

Kuinkas teidän laitanne on silloin kun tuomion päivä koittaa, arvoisat kouvolalaiset? Luuletteko te olevanne niin synnittömiä, että ette voi katsella alastomien naisten kuvia ja lukea Hymylehden julkaisemaa "saastaa"? Ensinnäkään Hymylehdessä ei ole mitään saastaa, saasta on teidän likaisen mielikuvituksenne tuotetta. Toisekseen, mitä rumaa on alastomassa naisessa? Voitteko edes katsoa omaa alastonta vartaloanne pitämättä sitä rumana? Ajatelkaahan ensin oletteko itse aivan puhtaita ja synnittömiä ennen kuin kirjoitatte tuollaista roskaa!

Eräs tyttö

Samaan tyyliin

Hymylehden 6/1970 artikkelissa

KÄÄNNÄ

"Pistämätön" ilta FINNS'illä

Ihanan lämpimiä kesäiltoja. Hiljaista. Rauhallista. Ei hyttysen ininää. FINNS pitää hyttyset ja sääsket loitolla. Sisällä ja ulkona. FINNS-sarja takaa Teille »pistämättömän» kesän.

FINNS HYTTYSAEROSOLI karkottaa ja tappaa hyttyset ja sääsket.
FINNS HYTTYSPUIKKO JA FINNS HYTTYSKARKOTE pitävät hyttyset ja mäkärät taatusti loitolla.
FINNS HYTTYSKIERUKKA käryte, karkottaa tehokkaasti hyttyset ja sääsket.
DEMP HYÖNTEIS-PISTOPUIKKO vaimentaa pistojen aiheuttaman kutinan.

Pitäkää FINNS-sarja aina mukana – teltassa, matkoilla, huvilalla, autossa!

FINNS
"pistämätön" kesä

FARMOS OY

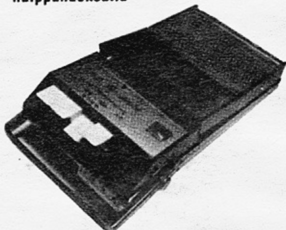
KUUKAUDEN LÖYTÖ kesätarjous:

Monikäyttöinen KALAVEITSI
Kehitetty erityisesti kalastajille. Kahdeksan eri käyttömahdollisuutta mm. suomustukseen, pullonavaukseen, kalan fileeraukseen jne. Jokaisen kalastajan monikäyttötyökalu.

Edullisesti ennen kalakautta
mk **17.30,—**

Varmakäyttöinen KASETTINAUHURI huippuhuokealla

Suuresta kysynnästä huolimatta pystymme vielä toimittamaan erän korkealuokkaisia KASETTINAUHUREITA. Nauhuri on omaa tuontiamme, joten ei ole kustannuksia lisääviä välikäsiä. Korkean laadun takeena 6 kk. takuu. Palveluetuna lähetämme jokaiselle kasettinauhurin tilaajalle ilmaisen kasetin. Lisäkasetteja mk 9,—/kpl.

Tarjoushintamme mk **129,—**

Korkealuokkainen JOKAPAIKANRADIO
Voitte kuunnella musiikkia ja uutisia missä tahansa. Musiikin ystäville ja meneville nuorille. 7 transistoria. Sopii hienosti hietikoille, retkille, kesämökeille jne.
Kesähintamme **25.90,—**

Tilaamalla ilmaisen nelivärisen **löytöluettelon** voitte osallistua jännittävään kilpailuun, jonka pääpalkintona on **väritelevisio.** Toimitamme luettelon Teille maksutta.

Leikatkaa irti ja lähettäkää jo tänään
Vauhdikkaan vapaa-ajan postimyyntitalo FINNROUTE lokero 20-123, Helsinki 20

Tilaan seuraavat artikkelit merkitsemällä rastin asianomaiseen ruutuun. Palautusoikeus.

- ☐ KALAVEITSI ...... kpl hintaan mk 17.30,—/kpl
- ☐ JOKAPAIKANRADIO ...... kpl hintaan mk 25.90,—/kpl
- ☐ KASETTINAUHURI ...... kpl hintaan mk 129,—/kpl
- ☐ KASETTEJA ...... kpl hintaan mk 9,—/kpl
- ☐ LÖYTÖLUETTELO ...... kpl ilmaiseksi 183

Nimi ....

Osoite

POSTIA

"Veikko-sedän piinapenkki" hyökätään taas kovasti Veikkosetää vastaan. Sitä kyllä osasi odottaakin, jo vanha sananlasku sanoo, että se koira älähtää johon kalikka kalahtaa.

Älä sinä Veikko vaan ota missään tapauksessa sitä helvetin tuomiota vakavalta kannalta. Se tuomio tulee vasta alioikeudesta, joten ilmeinen valitusoikeuskin vielä on. Sitä paitsi minä menen sinne sinun ja monen muunkin puolesta aivan vapaaehtoisesti, sillä tulen tekemään kaikkeni ettei minua vaan vietäisi uskovaisten taivaaseen. Jos minä sinne jostakin syystä joutuisin niin yrittäisin karata ensi tilassa. Kun luet vertauksen rikkaasta miehestä ja Latsaruksesta, niin tulet varmaan samaan käsitykseen kuin minäkin — helvetissä on paljon parempia ihmisiä kuin taivaassa.

Olisi myös toivottavaa, että uskonkiihkoilijat tutustuisivat siihen paremmin, mm. siihen, mitä seuraa jos taivuttaa toista uskon oppiin pakolla, kavaluudella tai etuja lupailemalla.

J. K.,
Göteborg

varman päälle

Niin aina. Kumpikin. Onhan Asa Cordes tuntenut Omon syntymästään asti. Ja Omo on erikoistunut pesukoneisiin. Kehittynyt niiden ja ajan mukana. Perehtynyt niiden luonteeseen ja pesutapoihin. Omo tuntee Asa Cordesin ja Asa Cordes Omon. Sehän on edellytys yhteistyölle. Omo sallii pesukoneen työskennellä siten kuin se on parasta: vapaasti, keskittyen. Omon koostumus on turvallinen sekä pyykille että koneelle. Lika irtoaa ja puhdasta tulee. Puhdasta ja valkoista. Hyvällä yhteistyöllä. Siksi

Asa Cordes

Asa Cordes on 4 kg:n täysautomaattinen pesukone, joka ulkomittojensa puolesta sopii ahtaisiinkin tiloihin. Koneessa on vapaavalintaiset pesuohjelmat sekä lisäksi 7 kiinteää ohjelmaa. Termostaattiohjattu lämpötilan säätö 0–90° C. Käyntiääni on hiljainen myös lingotessa. Pesurumpu, allas ja kansi ovat ruostumatonta terästä. Tarvittaessa on rumpu irroitettavissa ilman ammattimiehen apua.
Mitat 64 x 55 x 43 cm. Ohjehinta 1.280,–. Työtehoseuran tutkimustulos saatavissa. Asa Cordes on valmistettu Länsi-Saksassa Suomea varten. Maahantuoja Asa Radio Oy.

ASA Cordes

suosittelee Omoa

Lisätietoja Omosta

Omo on valkopesuun tarkoitettu pesujauhe, joka perustuu saippuan ja synteettisten pesuaineiden yhdistelmään. Omon pesuteho on huomattavan korkea ja vaimennetun vaahtoavaisuutensa ansiosta se sopii käytettäväksi vaahtoherkissäkin pesukoneissa. Omoa voidaan käyttää myös käsin suoritettavaan pesuun, mutta on huomattava, että se vaahtoaa vähemmän kuin esimerkiksi hienopesujauheet.
Omo sisältää stabiloitua natriumperboraattia valkaisuaineena sekä puuvillaan ja nailoniin kiinnittyviä kirkasteita. Veden pehmentäjänä ja puhdistusvaikutusta tehostavana aineena se sisältää tripolyfosfaattia. Omon pH-arvo on 10,3. Lisäksi Omossa on silikaattia alumiinista ja kevytmetallista valmistettujen pesukoneosien suojelemiseksi. Omon pakkauksissa on virallinen tavaraseloste.

Omo pesee valkoisemmaksi – ja sen huomaa

Tiedottomassa tilassa raiskattu kysyy:

MIKSI MINUA EI HUOLITTU SAIRAALAAN ?

☐ Riitta Nyman, 21, kertoo tarinansa, koska toivoo, ettei Hesperian sairaalasta Helsingissä heitettäisi ketään ulos siinä tilassa ja sillä tavoin kuin hänet eräänä iltana.

☐ Sen sijaan hänen on turha toivoa, että mies, joka käytti hänen avutonta tilaansa hyväkseen ja jätti sitten heitteille, ei uusisi tekoaan jollekin toiselle. Jos saa tilaisuuden.

Teksti: SIMO NIEMI Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

Riitta Nymanin kertomus ei ole kovin pitkä eikä aukoton.

Mutta se antaa silti kuvan siitä, miten armoton voi olla Helsinki.

Ja se on sentään täynnä ihmisiä.

Tällaisia Riittoja on varmasti paljon, mutta he eivät yleensä kerro, mitä heille on tapahtunut.

Heitä saa mielin määrin syrjiä, ajaa ulos, pahoinpidellä ja raiskata, eivätkä he käänny viranomaisten, saati lehtien puoleen.

He eivät pidä kiinni oikeuksistaan.

Riitta Nyman toivoo, ettei Hesperian sairaalasta Helsingistä heitettäisi ketään ulos avuttomassa tilassa. Sinä iltana, jona hän joutui tunnottoman miehen väkivallan kohteeksi, hän oli nauttinut sairaalan kahviossa 15 tablettia. — Se Hesperian kahvio on yleinen tablettiensyöntipaikka, hän kertoo.

— Tämä tapahtui jo maaliskuun alkupuolella, mutta vasta nyt olen 'kypsä' puhumaan tästä . . .

Riitta Nyman on pienikokoinen, hento tyttö, joka tuli 4—5 vuotta sitten Helsinkiin Oulusta. Siellä hän oli käynyt neljä vuotta keskikoulua, muttа lähtenyt sitten etelään — lähetiksi, baariapulaiseksi, kotiapulaiseksi. Nyt hän on lastenhoitajaharjoittelija.

Viime joulukuussa hän yritti itsemurhaa syömällä unilääkkeitä.

— Se johtui kai lähinnä siitä, että luulin osaavani laulaa ja sitten epäonnistuin koelaulutilaisuudessa. Typerä päähänpisto joka tapauksessa.

Riitta vietiin Hesperian sairaalaan, missä häntä hoidettiin kaksi kuukautta.

Vankiloita kutsutaan usein rikollisten korkeakouluksi, joissa vanhat konnat perehdyttävät nuorempiaan alan nikseihin ja joissa solmitaan vapaudessa tärkeitä keikkasuhteita.

Samalla tavoin Hesperian sairaala muodostui Riitalle huumausainekouluksi.

— En ollut käyttänyt tabletteja tai muita aineita huumaustarkoituksessa ennen sairaalaan joutumistani. Mutta Hesperiassa opin vanhemmilta potilailta tablettien käytön. Tietenkin siihen tarvittiin myös oma innostukseni asiaan — mutta toisaalta, aineiden hankkiminen ja käyttö oli myös naurettavan helppoa kun kokeneemmat neuvoivat kaikki keinot.

Päästyään Hesperiasta Riitta Nyman meni Ouluun kolmeksi viikoksi lepäämään sisarensa luo.

Sieltä palattuaan hän meni eräänä iltapäivänä katsomaan ystävätärtään Hesperiaan.

— Oli vierastunti ja istuimme kahviossa. Söin siellä noin

KÄÄNNÄ

aurinkoon ja kesän tuuleen

NIVEA

Hyväilevään tuuleen. Paahtavaan aurinkoon ja vilpoiseen veteen. Ihonne tarvitsee elävöittävää voidetta. Nivea ravitsee ihonne. Nivea on aina uusi ja uudistava. Nyt on kaupoissa uusi Nivea Sunoil — uusi aurinkoöljy, jossa on kaikki Nivean tutut, miellyttävät ominaisuudet. Voitte nauttia kaikista kesän iloista huolettomana, kun muistatte, että Nivea kuuluu kesän aurinkoon ja tuuleen, jokaiseen päivään.

Nivea tekee aina hyvää ihollenne

uutuus

Sunoil • aurinkoöljy

MIKSI MINUA EI HUOLITTU

15 tablettia erästä antihistamiinivalmistetta — se Hesperian kahvio on muuten hyvin yleinen tablettiensyöntipaikka.

— Vierastunnin päätyttyä huomasin olevani aika tokkurassa. Menin ystävättäreni kanssa hänen osastolleen, jossa minut näki osaston lääkäri, tri Esko Orma. Hän kehotti minua poistumaan osastolta.

— Menin saman sairaalan poliklinikalle, enkä enää tajunnut, missä olin. Lähdin sitten etsimään jälleen ystävätärtäni ja löysinkin hänet. Menimme sairaalan kirjastoon.

— Siinä vaiheessa kuvittelin jääväni yöksi sinne ja luulin, että olin sisareni luona Oulussa. Lähdin hakemaan muka huopaa alakerrasta.

— Silloin tuli portaikossa 9. kerroksen tasanteella vastaan hoitaja Reijo Vahtero, joka sanaakaan sanomatta hyökkäsi kimppuuni. Hän tarttui kaulaani niin, että seuraavana päivänä löysin siitä mustelmia.

— Säikähdin, kaaduin tai ainakin lensin voimakkaasti seinää päin ja rupesin huutamaan. Sen jälkeen hoitaja vei minut ranteesta kiskoen hissiin ja poliklinikalle. Minun mielestäni hänen käytöksensä oli ajattelematonta. Ei hänen olisi tarvinnut käyttää lainkaan väkivaltaa minua kohtaan.

— Poliklinikalla lääkäri Jukka Saastamoinen oli sitä mieltä, että olin kunnossa ja minun käskettiin poistua sairaalasta.

Tämän jälkeen Riitta kertoo kävelleensä verrattain lähellä sijaitsevaan Töölön virastotaloon, missä on poliisiasema. Siellä hän selitti päivystäjälle olevansa lääkkeistä sekaisin ja selitti Hesperian klinikan lääkärin ajaneen hänet pois.

— Poliisiasemalta minut vietiin takaisin Hesperian poliklinikalle poliisiautolla. Hetken kuluttua löysin itseni kuitenkin jälleen sairaalan pihalta. Poliklinikalla oli katsottu vain, onko käsilaukussani rahaa ja kuulin jonkun sanovan, että tytöllä on niin paljon rahaa, että voi mennä nukkumaan mihin vain.

— Harhailin pihan poikki samalla tontilla sijaitsevaan Kivelän sairaalaan. Siellä eräs hoitaja tarjosi minulle mehua. Tärisin, itkin ja kerroin, että minua pahoinpideltiin poliklinikalla. Tämä hoitaja käski minun mennä takaisin poliklinikalle ja yritinkin sitä, mutta olin niin huumauksessa, että eksyin — en pystynyt menemään edes pihan poikki rakennuksesta toiseen.

Yleisradion toimitalon luona Kesäkadulla Riitta muistaa nousseensa vaaleaan henkilöautoon, joka oli pysähtynyt hänen viereensä. Kun sen kuljettaja oli kysynyt, minne oli matka, Riitta oli sanonut sisarensa osoitteen Oulussa.

— En muista, missä päin ajelimme, mutta jossakin Ruskeasuolla mies kävi tunkeilevaksi ja teki minulle sukupuolista väkivaltaa.

— Tabletit, joita olin nauttinut, ovat nukuttavia ja ne olivat mm. vieneet tunnon kädistäni. Minusta ei ollut varmaankaan paljon vastusta.

Tämän jälkeen Riitta muistaa hypänneensä autosta jossakin Ruskeasuolla ja huomanneensa, että hänen vaatteensa olivat osittain repeytyneet. Auto ja mies katosivat heti paikalta, eikä Riitalla ole pienintäkään käsitystä esimerkiksi miehen ulkonäöstä.

— Jotenkin toikkaroin kohti Hesperiaa ja seuraava mielikuvani on se, että heräsin Kivelän sairaalan kellarista, missä makasin paareilla ja olin peitellyt itseni lakanalla. Kellariin tuli juuri sairaanhoitaja, joka ihmeissään kyseli, miksi olin siinä, kuka olin ja miten olin päässyt yöllä sisälle. En osannut vastata hänen kysymyksiinsä. Kello oli silloin kuusi aamulla. Poistuin nopeasti ja menin poikaystäväni kotiin.

Riitta Nyman kysyy, miksei häntä joko otettu sisään Hesperiaan, toimitettu jollekin selviämisasemalle tai edes huoltopoliisin huostaan, koska hän oli niin huonossa kunnossa ja sekaisin.

Hänet vain työnnettiin kylmälle, kevättalviselle kadulle, josta hän joutui jonkun tuntemattoman armoille. □

SILPPUSÄKKI vakavaa ja kevyttä

Hiidetkin vapisivat Hiitolassa

Palavasilmäinen, kolmimetrinen, harmaatakkuinen Hiitolan emähiisikin oli ihan hiljaa, kun Lehtimiehet Oy:n henkilökunta avasi kesäkauden retkeillen, uiden ja saunoen Hollolan sydänmailla.

Tämä hiisi on Laitialan kartanon maille hohonneen lomakeskuksen tunnus. Laitialan mittavan kartanon parhaille rannoille on nimittäin johtaja L a u r i A s k o perustanut supisuomalaisen lomapaikan. Kymmenen paalujen varassa seisovaa asuinmajaa, kaksi saunaa sekä juuri juhannukseksi valmistuva ravintola ynnä tanssilava ovat retkeilijöiden käytettävissä. Ympärillä on metsiä ja koskemattomia rantoja kilometritolkulla. On puhdasta vettä ja kalojakin, mikä on kohta melkoista harvinaisuutta.

Johtaja Lauri Asko on myös laivanvarustaja. Lahden ja Jyväskylän vesillä kulkee hänen Wild Lines -yhtiönsä ms. Aino arvokkaasti ja viehkeästi kuten kunnon sisävesipurren tuleekin. Alusta vuokraavat käyttöönsä mitä moninaisimmat seurueet, tällekin kesälle varauksia on jo satakunta. Laivassa on sitten baaria, saunaa ja salonkia sekä kansia järvimaiseman ihailuun.

Talomme väki käytti Hiitolan ja Ainon palveluksia hyväkseen yhden tosikauniin kesäpäivän ajan. Ja siellä kaikilla oli niin mukavaa . . . — Antero Laine

Oma yksiö ja kaikki

— Komeesti menee, tuntuu yksiön omistajan käsi sanovan. Tosiasiassa tästä Helsingin kauppatorilla sijaitsevasta yksiöstä kuului römeän samea murahdus: — Painu helvettiin!

Tänä luonnonsuojeluvuonna tunnutaan tiedettävän vain yksi ongelma; luonnon saastuminen. Kaikki ovat hädissään puluista ja kottaraisista, ilmasta ja suonsilmäkkeestä. Ihminen on kiihkoilun aikana lähes unohdettu. Ei tiedosteta edes pääkallonpaikan läheisyydessä olevien murheita. Kuvamme yksiö sijaitsee 150 metrin päässä valtakunnan puheenjohtajan linnasta. Kuinka voimme olla varmoja, tiedostammeko niiden ihmisten murheita, jotka asuvat 127, 296 tai 968 kilometrin päässä pääkaupungista.

— SAT

Tapani Perttu pitää naiskauneudesta

Hän on mies Tampereen Teatterista. Muuten tuskin kovin tuttu koko kansalle, mutta vuosi sitten kaveri tekaisi sivutöikseen levyn Nathaliesta, joka hetkessä kimpaisi Listan kärkeen.

Nyt on tulossa uusia levytyksiä:

— Olen kyllä levyttänyt nk. arvokkaampaa musiikkia Nathalienkin jälkeen. Ne eivät kuitenkaan ole Lista-levyjä. Olen äskettäin tehnyt pari popparikappaletta ja ehkäpä niillä taas on laajempaakin menestystä.

Miltä tuntuu olla popparina nykylaulajien kanssa? Niillähän on kaikilla pitkä tukka.

— Sanoisin, että siinä ei ole mitään vaikeuksia. Nykynuoriso on mielestäni erittäin fiksua. Nuoria tyttöjä minä toruisin. He aloittavat tupakanpolton ja laumaliikunnan jo 15-vuotiaina. Muutamaa vuotta myöhemmin he huomaavat erehtyneensä kamalasti. Minä ainakin pidän persoonallisesta naisesta. Ja niin tekevät varmasti kaikki muutkin kunnon miehet.

— Suomalainen mies ei yleensä osaa käsitellä naista oikein. Pitää ensin ottaa känni ja sitten koheltaa ylimielisesti. Naiselle on annettava hänelle kuuluva arvo. On sanottava, että hänellä on kaunis suu ja kaunis hame, jos hänellä todella sellainen on. Uskon, että itse olisin melkoinen iskijä, jos vielä olisin poikamies, sanoo Tapani Perttu.

— Kyllä kaunis nainen vieläkin sykähdyttää. Nyt vain eri tavalla. — AL

Suomen ainoa

Rauhansopimusta uhmaten on Lahden järvipelastusyhdistyksen sammakkomiesryhmä Pingviinit rakentanut sähkövoimalla kulkevan sukelusveneen, joka kykenee aina 30 metrin syvyyksiin. Alus on ns. puolikuivaa tyyppiä, jossa ohjaaja on osittain veden huuhdeltavana. Pingviinit ovat erikoistuneita erilaisiin pelastustehtäviin; järveen huuhtoutuneista tekohampaista aina pudonneisiin lentokoneisiin asti. Pian saatanee selvitystä, löytyykö Lahden vesistä muutakin kuin maltaita ja hiilihappoa.

Juhani Kirkkomäki

Miksi Turku rakensi Imatran voimalle muistomerkin?

Turun kaupungin veronmaksajiensa rahoilla rakentama höyryvoimalaitos on ollut nyt toimettomana 10 vuotta. Viime talvena sitä käytettiin ensimmäisen kerran, mutta vain kolmen kuukauden ajan, kun Imatran Voima myi sähkövoimaa Ruotsiin.

Turkulaiset liittävät mielellään muutaman voimasanan laitoksen hintaan. Se oli julman kallis. Pannuissa on ollut höyry päällä vuosikymmenen, jättiläismäiset hiilikasat ovat odottaneet käyttöään Artukaisten vanhalla lentokentällä. Voimalaitoksessa on ollut täysi miehitys. Tämä kaikki vain siksi, että Imatran Voima ei aikanaan suostunut pudottamaan tariffejaan. Kun Turku sitten rakensi oman höyryvoimalaitoksensa ja teki sopimuksen, ettei sitä käytetä, sähkön hinta aleni tuntuvasti!

Miksi sähkön hintaa ei olisi voitu tarkistaa ilman, että turkulaiset joutuivat lohkaisemaan veroäyristään palasen toimettoman laitoksen pystyttämiseen?

Miksi Pohjois-Suomen kunnat, joiden alueella sijaitsee esim. vesivoimalaitos, joutuvat usein maksamaan kaksinkertaisen hinnan käyttämästään sähköenergiasta etelän rikkaisiin seutuihin verrattuna?

Miksi on olemassa Imatran Voima — sähkömonopoli, jonka ajatuksia ei tunne kukaan. Jos tuntisi ei ymmärtäisi.

Tulemmeko kenties saamaan naapurimailtamme sähköä halvalla, jos tulevaisuudessa lupaamme olla käyttämättä Loviisan atomivoimalaa? Kannattaisi ainakin yrittää, sillä menetelmähän toimii jo hyvin pienemmissä puitteissa Turussa.

Teksti: Hannu Karpo
Kuvat: Pekka Kuparinen

Askolinit muuttivat kaatopaikalta Hymylehden telttaan

Muistattehan Askolinien tarinan Hymyn viime numerosta? Heitä oli silloin Sven, Anna-Maria, Leif, Kikka, Lili ja Nalle: kaksi viimemainittua kuuluu koirina eläinsuojelulain piiriin, muita Askolineja ei suojele mikään.

Askolinit ovat niitä tasavaltalaisia, jotka vapaan maan vapaita mahdollisuuksia käyttäen kiertävät paikkakunnalta toiselle. Kun yksi tienoo on täynnä velkaa, vekseliä, vippiä ja katteettomia lupauksia, lastataan

KÄÄNNÄ

pesue puhkiruostuneeseen Opeliin ja vaihdetaan pimeän aikana maisemaa. Kun maisemat vihdoin alkavat olla liian tuttuja, ajaudutaan kaatopaikalle. Näin kävi Askolinien.

Sosiaalihuolto oli lakannut tuomasta soppaa. Liian monesti Sven Askolin oli sahannut tämän yhteiskunnan epätasaisia tuloeroja tasaavaa sosiaalivirkailijaa silmään.

Kotiin ei ollut menemistä: Svenin hurjaluontoinen sisko oli rusikoinut Askolinit mustelmille. Vaimon sukulaiset nimittivät hampuusiksi ja uhkasivat hekin sivellä "turpaan", jos perhe näyttäytyisi nurkilla.

Askolinit olivat siis kaatopaikalla. Sven katkerana, mutta ilman uhmaa. Uhman puuttuminen ei ollutkaan hienostuneisuutta, kuten ensi kerralla heidät tavatessani luulin: se oli saamattomuutta. Lapset olivat kuumeessa. Yöt Opelissa olivat kylmiä, kaatopaikan löyhkä vei ruokahalun. Hyvä niin, koska ruokaa ei ollut.

Hymyn kirjoitus Askolineista kaatopaikalla loukkasi monia. Askolinit ovat valehtelijoita, pummeja, retkuja. He ovat itse syypäitä tilaansa. Kaatopaikkakin on heille liian hyvä. Tähän sävyyn minulle kirjoitettiin jutun ilmestymisen jälkeen.

Leifille ja Kikalle sekä k o l m e l l e m u u l l e l a p s e l l e, joiden olemassaolosta toimittajalle ei kerrottu mitään, Sven on isä ja Anna-Maria äiti. Nämä lapset tuntevat kylmän, nälän ja kuumeen aivan samalla tavalla puhuivat vanhemmat sitten totta tai valetta.

Lähimmäiset heittivät kivellä. Askolinien elämästä kaatopaikalla lukeneet tuohtuivat. Tuohtumukseltaan he eivät huomanneet, että se juttu kertoi Askolinien elämästä Askolinien ajatuksin ja sanoin. Se antoi asiasta sen kuvan, jonka Askolinit halusivat antaa. Se kertoi toiveista kaatopaikalla, toiveesta saada teltta asunnoksi. Se kertoi elämästä valheellisen silotelluin, kaunistelluin käsittein: juuri siten, kuin Askolinit elämänsä kokevat. He kokevat olevansa järjestelmän uhreja, kaikkien vihaamia vastoin omaa syytään, heitteillejätettyjä.

Hymy ei halunnut liittyä kivittäjien joukkoon. Ei ollut syytä. Syytä sen sijaan oli yrittää järjestää lapsille ruokarahaa ja perheen kipeästi tarvitsema teltta, joka kamiinoineen on tuulenpitävä, lämmin ja tilava kesäasunto. Paikka, josta on hyvä yrittää katsella vihamielistä maailmaa ja yrittää löytää "vielä yksi mahdollisuus" uuden elämän alkamiseksi.

Sven hymyili, koko Askolinin perhe hymyili.

Teksti: Hannu Karpo
Kuvat: Pekka Kuparinen

Suojelupoliisin sirkusteluja Kotkassa

Suojelupoliisista sanotaan, että "meillä on valtio valtiossa". Sisäasiainministeriön poliisiosasto ei tunne Suopon toimia juuri lainkaan muuten kuin lyhyiden raporttien muodossa ja tuntuu siltä, ettei Suopo ole vastuussa toimistaan kenellekään muuten kuin periaatteessa. Salainen poliisimme toimii aivan itsenäisesti, kortistoi kansalaisia, kiertelee erilaatuisissa tilaisuuksissa — jopa teinikokouksissakin — ja masinoi kuulusteluja kortistointitarkoituksessa mielivaltaisesti paikallisia rikospoliiseja ja Keskusrikospoliisia apunaan käyttäen.

Kysytään, ketä varten Suopo näitä kortistoja tekee. Apulaispäällikkö H a r r y S t e n l u n d i n mukaan tällä hetkellä on Suomessa kortistoitu tuhansia ihmisiä "yhteiskunnalle ja nykyiselle yhteiskuntajärjestelmälle vaarallisina" sekä lisäksi Suojelupoliisin toimitalon kellarissa on 400 000 korttia "lepäämässä". Siis noin 10 % suomalaisista on kortistoitu. Puhutaan myös siitä, että Suojelupoliisilla on hyvin läheiset suhteet eri suuryrityksiin Suomessa. Tämä antanee jonkunlaisen vastauksen kortistointipuuhiin.

Viimeinen räikeä tapaus tapahtui Kotkassa 24. 4. Suojelupoliisin aluetarkastajan määräyksestä takavarikoi Kotkan rikospoliisi Kotkan seudun opiskelevan nuorison yhteiskunnallinen seura ry:n (KONYS) toimiston ikkunasta kaksi "Vietnamin kansa voittaa" -julistetta ja yhdistyksen jäsenten kuulustelut aloitettiin välittömästi rikoslain 14:4a §:n nojalla, jossa puhutaan "vieraan valtion halventamisesta tavalla, joka saa aikaan vaaran diplomaattisten suhteitten katkeamisesta".

Samaa julistetta on muualla maassa ollut julkisilla paikoilla monissa kaupungeissa, eikä esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella ole voitu todeta kyseisen julisteen halventavan USA:n valtiota. Hallitusmuodon yhdenvertaisuuspykälään (5 §) nojaten onkin Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunta, Ylioppilasteatteri, kolme sanomalehteä ja joukko helsinkiläisiä nuoria tehneet kantelun oikeuskanslerille vaatimuksenaan samanlaatuisen menettelyn soveltaminen myös muihin "Vietnamin kansa voittaa" -julisteen julkisesti esittäjiin.

Julisteiden takavarikko tapahtui 24. 4. ja painovapauslain mukaan olisi tuomioistuimen pitänyt vahvistaa takavarikko 27. 4. mennessä, mutta takavarikkoa ei ole edes saatettu oikeuskäsittelyyn ja siksi KONYS ry:n jäsenet ovat kieltäytyneet jatkokuulusteluista, koska ne heidän käsityksensä mukaan ovat laittomia ja tähtäävät jäsenistön kortistointiin sekä mahdollisesti myös kyseisen yhdistyksen hajoittamiseen.

Kuulusteluja suorittavan keskusrikospoliisin komisario M i k a e l K a r i k u u s e n mukaan on suojelupoliisin apulaispäällikkö Harry Stenlund ilmoittanut, ettei kuulusteluja kannata laajentaa koko maata käsittäviksi ja että Kotkassa pyritään saamaan aikaan ennakkotapaus (?). Tämä ennakkotapaus tarkoittanee yhdistyksen hajoittamista, jota myöhemmin voitaisi soveltaa Suomen muihin Vietnam-liikkeisiin ja vasemmistolaisiin opiskelijajärjestöihin.

KONYS ry:n edustajien keskustellessa apulaispäällikkö Stenlundin kanssa kävi ilmi, ettei Suojelupoliisi toimi täysin oma-aloitteisesti, vaan sitä painostetaan Kotkan kaupungin johdon ja erään suuryhtymän toimesta.

Kotkan Suopo-jupakka on paisunut laajaksi. Sosialidemokraattinen ja kansandemokraattinen eduskuntaryhmä on tehnyt Suopon laittomasta toiminnasta kyselyn hallitukselle ja tasavallan presidentin kansliassa ollaan närkästyneitä Suopon toimiin. Kärpäsestä kasvoi härkänen — pian saamme nähdä, tuleeko Suojelupoliisin johdossa henkilövaihdoksia.

Hannu Oinonen

Saasteen aika

Kaikki sai alkunsa siitä, että Typpitehdas järjesti Oulunjoen kaloille ammoniakkikylvyn. Tehtaan ammoniakkilaitos oli käynnistymisvaiheessa ja pieniä virheliikkeitä sattui. Joka tapauksessa kalat kuolivat. Seurasi kirjoittelua ja hälyä joka vasta talven tultua vaikeni.

Taiteilija Niilo Hyttinen näki näyn ja maalasi näkynsä tauluksi: Vaisu aurinko valaisee saastepilven takaa lasten ruumiita. Taulu sai nimekseen "Saasteen aika". Mitään huomiota ei taulu vielä saanut osakseen. Vasta sitten, kun joku keksi idean lahjoittaa se saasteen aiheuttajille, alkoi kohu taulun ympärillä.

Lähetystö otti todistajikseen lehdistön ja television ja lähti luovuttamaan taulua Typpitehtaan johdolle. Yhtiön varatuomari oli puhelimitse käydyssä keskustelussa lupautunut vastaanottajaksi, mutta hän ei ilmestynyt paikalle. Kukaan ei ollut tavattavissa — ei ollut uskallusta antautua vakavamieliseen leikkiin todistajien läsnäollessa. Lopulta taulu luovutettiin tehtaan portinvartijalle, joka kuitenkin päivän kuluttua sai käskyn palauttaa taulun. Sille ei löytynyt paikkaa tehtaalta eikä muualtakaan. Lopulta se sai väliaikaisen paikan erään kahvilan seinältä, missä se oli kaiken kansan nähtävänä kunnes joku mieshenkilö pisti taulun kainaloonsa. Huhut tiesivät kertoa, että taulu olisi purjehtinut Oulunjokea alas kadoten tuntemattomaan.

Taulun seikkailut jatkuvat vielä, sillä huhuista huolimatta se löytyi seuraavana aamuna erään taiteilijan kotoa.

Muovinen ateljee

Orivesiläinen taiteilija Lauri Mäkinen on rakentanut itselleen muovisen ateljeerakennuksen. Jäteraudasta tehdyn rungon päälle on pingoitettu polyplanista tehty katos. Koko

rakennelmalla on korkeutta lähes viisi metriä, halkaisijaa yli yhdeksän metriä.

Taiteilija Mäkinen toivoo matkailijoiden poikkeavan katsomassa hänen taidettaan, jota on esitetty muoviateljeessa kesäkuun puolestavälistä lähtien.

Kotimainen äänilevy lastenapuun

Lahtelainen viihdelaulaja Olavi Kivikoski on lahjoittanut äskettäin levyttämänsä laulun "Eilisestä huomiseen" tuoton Mannerheimin Lastensuojeluliiton välityksellä kansainvälisen ja kotimaisen lastenavun hyväksi. Lahjoitus on meillä ainoalaatuinen, sillä aikaisemmin Suomessa on tähän tarkoitukseen myyty vain kansainvälisten laulajien tuottamia levyjä.

Lahjoittaja ja lahjoituksen vastaanottaja ovat sopineet äänilevyn tuoton käytöstä niin, että puolet tuotosta käytetään kansainvälisen kehitysyhteistyön hyväksi liiton Tifli-kampanjan avulla ja puolet kotimaisen lastenavun hyväksi etenkin Pohjois-Suomessa ja rajaseuduilla. Laulun on säveltänyt Erkki Friman. Sovitus on Lasse Könösen ja sanat Leevi Leivon.

Viljo Suomela sai Austin Minin

Lehtemme maaliskuun numerossa julkaistuun NYRKKIPOSTIN nimenhuutoon vastattiin. Vastauksia saapui lähes 100 000 kappaletta. 84 % vastaajista kannatti nykyistä nimeä.

Onnetar ja komisario Ruuno Silekoski nostivat yhdessä hailuotolaisen maanviljelijä Viljo Suomelan vastauksen.

Kuvassamme Viljo Suomela saa Tampereen Vehossa vastaanottaa AUSTIN MININ ja onnittelut Nyrkkipostin päätoimittaja Isto Lysmältä.

Onneksi olkoon ja kiitos! □

TÄÄ KORUTONT' ON KERTOMAA

KRISTINA HAUTALA lienee jo kyllästynyt niihin jatkuviin vihjailuihin hänen ja JOHNNYN seurustelusta — ja ennen kaikkea Johnnyyn. Ainakin hän käyttäytyy Johnnya kohtaan äärettömän epäystävällisesti.

Kun LAILA KINNUNEN rakastuu, on siitä oksat pois. Mutta miksi hän rakastuu niin helposti ulkomaisiin ravintolamuusikoihin? Viime syksystä lähtien hän on rakastanut jugoslavialaista kapakkamuusikkoaan ja odottaa nyt hänelle lasta. Asumusero VILLE-VEIKKO SALMISEN kanssa on selvä, joten arvailut Salmisten avioliiton kohtalosta ovat saaneet jo loppua. Laila on kai aina toivonut itselleen kovasti lasta, joten uudella yrityksellään pitäisi senkin puolesta nyt olla lujempi perusta.

★

Monet näyttelijäsuuruutemme ovat viime aikoina julkisesti paheksuneet sitä, että heidän asioitaan riepotellaan lehdissä. Esimerkiksi taiteilijat RITVA VEPSÄ ja TARJA-TUULIKKI TARSALA ovat pahoitelleet sitä, että julkisuuden henkilöistä saa kirjoittaa mitä tahansa. Ja kuitenkin he samassa yhteydessä poseeraavat kansikuvissa ja tekevät itsestään yhä enemmän julkisuuden henkilöitä. Tuntuu kuin monet rakastaisivat pahoja juttuja. Pääseehän niitä sitten oikomaan ja puolustelemaan moniin lehtiin ja monin värikuvin. Ihmeellistä kaksinaismoraalia.

★

KIRKA on se pop-laulaja, jonka ystäviä kaikki muut pop-laulajat haluaisivat olla. Paljonko tässä sitten mahtaa painaa Kirkan kuuluisuus ja paljonko se, että Kirka on todella miellyttävä ja kiva ihminen. KRISTIAN asui kauan jopa yhdessä Kirkan kanssa. Nyt on tullut ero. Nykyisin Kirkan nähdäänkin liikuskelevan usein MARKKU ARON kanssa, joka asustelee hänen seinänsä takana.

★

Suomalainen sokea laulaja KARI PURHONEN on kirjeenvaihdossa maailmankuulun sokean laulajan JOSE FELICIANON kanssa. Väitetään, että he ovat keskenään jo oikein ystäviä ja että Kari Purhonen ei haluaisi mitenkään hyötyä tästä ystävyydestään. Miksi sitten kaikilla keikkapaikoilla toitotetaan tästä suhteesta?

★

PETRA FREY on nyt kunniallinen perheenäiti ja aviomies KARI SOHLBERG palkittiin jopa Jussi-patsaalla. Kakku on nyt päältä kaunis, mutta sen pohjaa on rakennettu varsin hurjalla tavalla. Petra ei ole ollut suinkaan kaikkein kilteimpiä nuoria tyttöjä. Sen tietää hyvin ainakin Kari Sohlbergin edellinen vaimo. Ja vielä viime kesänä Petra Frey kierteli Helsingin kesäklubeissa niin kuin vain kolmannen luokan BB voi tehdä.

★

Herrasväki TIMO SARPANEVA ja MARJATTA SVENNEVIG ovat näyttäytyneet yhdessä Vanhan Kellarissa Helsingissä yhdessä PI SARPANEVAN ja JUHANI HARRIN kanssa. Olikohan ryhmäseurustelussa puhe kovasti pinnalla olevasta ryhmäseksistä?

★

ERIK WIIK vahtii tiiviisti mannekiinikuningatar IRENE KARVOLAA, joka on hänen nykyinen tyttöystävänsä. Toimitusjohtaja Wiikillä tuntuu todella olevan silmää kauniisiin naisiin. Hänhän tässä taannoin julkisesti hipelöitsi OUTIKAARINA VIHKOA Fazerin kahvilassa Helsingissä.

★

Kaupunginvaltuutettu vennamolaisten riveistä LEENA WILLBERG koetti kepillä jäätä yrittäen iskeskellä KAI HYTTISTÄ, mutta ei onnistunut. Näin joutui Leena hankkimaan aivan muuta seuraa. Aviomies PEPE WILLBERG oli luonnollisesti keikalla.

★

MAARIT SALONEN on nuori 17-vuotias lupaava tähtimannekiini, joka on ANNELI KANKAAN löytöjä. Hänelle on annettu tehtäväksi mainostaa Annelin tyylikoulua ilmaiseksi kaikissa lehtihaastatteluissa. Tietysti ilmaiseksi, sillä onhan Anneli Kangas-Cederberg timantinkova liikenainen.

★

GEORG LIEMOLAN ja CAROLAN romanssi ei ole loppunut. Pariskunta nähtiin mm. Suomi—Tanska jalkapallomaaottelun tauolla käsi kädessä kahvilla. Niin meitä taas hämättiin ...

★

Ensimmäisen kerran viiteen vuoteen ei ANN-CHRISTINELLÄ ole menossa romanssia, kihlausta tai muuta palstantäytettä ... ?

★

Jalkapallotähti TOMMY LINDHOLM on nähty kauniiden tyttöjen seurassa tanssiravintoloissa ...

★

SEIJA SIMOLA ja JUHANI KORJUS nähtiin jälleen kerran sulassa sovussa kaljalla Hämis-klubilla. Kello 11 Seija kuitenkin poistui ja siellä

jossakin odotti JOUKO AHERA, Scandian äänittäjä . . .

✶

Saksalaisessa kirkossa vihittiin juhannuspäivänä aviosäätyyn ohjaaja JUHAN AF GRANN ja HELENA HAKKARAINEN . . .

✶

Pop-laulaja KRISTIAN ja ARJA LEHTIMÄKI vauhdittivat illanviettoaan käymällä katsomassa sukupuoliopetuselokuvan "Rakkauden kieli", jossa esitetään perinpohjaisia yhdyntäkohtauksia. Pariskunta oli kovin tyytyväinen näkemäänsä.

✶

Perheenlisäystä odottavat Ernos-tähti SEBASTIAN NURMI ja viehättävä Paula-vaimo . . .

★

Eduskunnan urheilukerhoa odottaa haaste puulaakiotteluun stadionille. Vastustajana iskelmälaulajien joukkue Kivikovat. Eduskunnan kaavailtu kokoonpano: maalissa VEIKKO VENNAMO, puolustuksessa TERHO PURSIAINEN ja PERTTI SALOLAINEN. Moottorimiehinä EINO POUTIAINEN ja TEUVO AURA. Hyökkäyksessä INGVAR S. MELIN ja JOHANNES VIROLAINEN. Muut paikat ovat vielä auki. Tuomaria ei tarvita vaan erimielisyydet annetaan Suomen kansan ratkaistaviksi.

✶

RODNEY HARRINGTON ilahdutti Suomen kansaa käynnillään suoraan Peyton Placesta. Muutama vuosi sitten vieraili Pohjois-Suomessa pyhimys ROGER MOORE. Syksyllä aikoo suuri helsinkiläinen vaatetusfirma tuottaa itse MANOLITON tai BONANZAN veljekset tv-katsojien iloksi. Suurin herkku tv:stä TOM JONES jäi saapumatta, sillä Dipolin kyselyyn saapui vastaus, että kahteen vuoteen ei sellaista penniä Härmästä löydykään, että tämä herra saataisiin visiitille. Puhutaan 50—60 000 nettopalkkiosta!

✶

Iskelmälaulaja SIMON SCOTT eli VEIKKO SALONEN Tampereelta ja pop-teatterin OUTI NORPPA rakentelevat pienoista romanssia.

✶

Meteli on syntymässä: OTTO DONNER valittiin sävelradion johtoportaaseen poliittisin perustein. Nyt listalle yrittävät levyt ovat kaikki yhtä verta, hikeä ja osallistumista. Väitetään, että nimitys on Yleisradion ohjesäännön vastainen. Odotettavissa on, että asia puidaan vielä oikeudessa. Levytuottajat JOHAN VIKSTEDT ja PAAVO EINIÖ harkitsevat tiettävästi tällaisia toimenpiteitä. Muistetaanhan, mitenkä Einiö ja Vikstedt saivat potkut Kaleidoskoopista paljon lievemmin perustein.

★

Ammattinyrkkeily Suomessa vaikuttaa kuolleelta ja kuopatulta. Vielä kuvassa oleva kykymme HARRI PIITULAINEN ottaa toimittaja SEPPO PORVALIN kanssa näytösotteluja tanssilavoilla! Harrilla lienee kuitenkin vielä sanansa sanottavana kansainvälisessäkin mielessä . . .

★

Juhannusjuhlat olivat melkoinen kansanjuhla. Esimerkkinä karkeasta yleisönpettämisestä Uimastadionin ohjelma, jossa esiintyivät PEKKA LIPPONEN ja KALLE-KUSTAA KORKKI!

★

TUULIKKI KUORIKOSKI haluaa lähteä Japaniin tanssimaan, mutta TAPANI KANSA haraa voimakkaasti vastaan. Mitään perää ei ole avioitumisaikeilla, sillä molemmat osapuolet haluavat vielä nähdä maailmaa . . .

★

Herrasväki SEPPO HOVI & PÄIVI PAUNU ovat heränneet talviunestaan. Kaiken kevättä he ovat ilmeisesti pelänneet sitä julkisuutta, jonka heidän elämäntapansa ovat synnyttäneet, ja pysytelleet piilossa. Aviomies kävi kuitenkin näyttäytymässä kerran N-klubilla. Ja millaisessa kunnossa! Kerrotaan muuten, että Hovit juhlivat mielellään toisen tunnetun popparipariskunnan IRINA MILAN & TIMO LINDSTRÖMIN kanssa. Eivätkä ne juhlat ole mitään lasten leikkiä.

★

On vakka kantensa löytänyt, tuli mieleen, kun katseli KRISTIINA HALKOLAN ja EERO MELASNIEMEN touhuja Helsingin Juhlaviikoilla. Niin liikuttavan yksimielisiä he ovat pyrkimyksissään. Ja ärsyttää pitää, herätellä nuk-

KÄÄNNÄ

TÄÄ KORUTONT'

kuvia ja osallistua. Juhlaviikkojen järjestäjät eivät ajatelleet lämmöllä tätä pariskuntaa ennen viikkoja ja vielä vähemmän niiden jälkeen. Halkola ja Melasniemi esiintyivät niillä näet ihan omiin nimiinsä, ilman lupaa ja ilman pyyntöjä. Taisivat kaiken lisäksi saada maksaa kahden markan pääsyliput päästäkseen esiintymään.

★

Pop-piirien varsinainen vaalea viettelys on ARJA LEHTIMÄKI, joka iloisella tuulella ollessaan hyppii sylistä syliin. Ahkerimmin hänelle pitävät seuraa rumpali VESA AALTONEN ja KRISTIAN — yhä ja kaikesta huolimatta. Kukaan tuskin enää muistaa, että Arja osaa myös laulaa.

★

Vankilareissujensa avulla pinnalle noussut laulaja KID taitaa olla menossa takaisin omiensa luo. Joitakin aikoja sitten hän viihtyi vielä muiden popparien kanssa, mutta nykyisin hän liikuskelee vähän hämärissä piireissä. Väitetään, että hänellä olisi todella taas asiaa muurien taakse.

★

STINA NÄSSLING ja MIKKO KUOPPAMÄKI seurustelevat vielä keskenään, vaikka he ovat monta kertaa tehneet eron. Taitaa olla niin, että niistä hurjista yhteenotoista rakkaus sen kun vain syvenee.

★

Suomen Tangokuninkaana tunnettu OLAVI VIRTA on suuttunut. Tampereen puolella soitantoa ja orkesterinpitoa harjoittava LASSE LAINE on käyttänyt Virran nimeä väärin myymällä laulajaa keikoille tämän itsensä tietämättä. Järjestäjät ovat tietenkin ilmoittaneet lehdissä, ja kun miestä ei sitten ole tanssipaikalle tullutkaan, he ovat tarttuneet kynään ja kirjoittaneet tulikivenkatkuisia kirjoituksia lehtiin. Toukokuun aikana esiintyi sekä tamperelaisessa että satakuntalaisessa lehdessä ilmoitus, jossa ikävin sanakääntein sanouduttiin irti Olavi Virrasta.

— Perkele, sanoo Olavi Virta itse. — Onhan se hävytöntä mennä tekemään tollasta juuri kun mies on saanut itsensä kuntoon. Pilata nyt toisen nimi. Saatana, juttu on niin, että mua myy vain Kantellin toimisto ja mä kuljen vain Vitikaisen orkesterin kanssa. Yhdessä me syksyllä sinne Amerikkaankin lähdetään . . .

Laulajasuuruus PETER on saanut valkolakin. Onnea!

★

KALLE KANSA, Tapanin pikkuveli, on ajanut pahanlaisen kolarin kesäkuun alkupäivinä. Mukana ollut tyttölapsi loukkaantui pahemmin kuin Kalle itse. Kalle ei ole saavuttanut vielä toistaiseksi laulajana sitä suosiota mitä isoveli mukanaan kantaa, mutta tyyppinä hän vetoaa tyttöihin. Hänessä on tuollaista miehistä raakuutta. Kirjoittelee nimikirjoituksiakin vaikka rintoihin!

★

VESA-MATTI LOIRI taitaa kaatuilla varovasti tästä lähtien. Hänelle oli käydä kohtalokkaaksi se paljonpuhuttu jalan katkeaminen. Sääriluu katkesi kahdesta paikasta ja jostakin syystä luuydinnestettä pääsi vereen. Vesku oli kuulemma kolme vuorokautta tajuttomana ja omaisetkin saivat jo kutsun vuoteen vierelle.

★

Herrat ovat pitkin kevättä viettäneet erilaisia riehoja. Vappuna riehaan kuuluivat eräässä paikassa polkupyörät ja tango-EIKAN (EINO GRÖN) tanko-ohjelma, jonka seurauksena laulajan otsa aukesi. Vaimo MARJATTA on kuulemma jakanut omaisuutta kahteen kasaan ja asumusero on tullut tupaan.

★

JUKKA HAIMI on aina ollut nuorekasmielinen ja on sitä edelleenkin, vaikka onkin kahden lapsen isä. Hänen kantapaikkansa on suosittu nuorisoravintola KAIVOPIHA, jossa juttu luistaa ja nuoret tytöt ihailevat. □

Berec tuo eloa ääneen.

Antakaa Berecin huolehtia transistoristanne–
ja se tulvahtaa täyteen ääntä.
Pehmeitä ääniä.
Kivoja ääniä.
Voimakkaita ääniä jotka pauhaavat läpi yön.
Ja silloinkin kun olette väsynyt,
Berec-paristot eivät väsy.
Berec on transistorihippojen henki ja elämä.

Kestävät transistoriparistot.

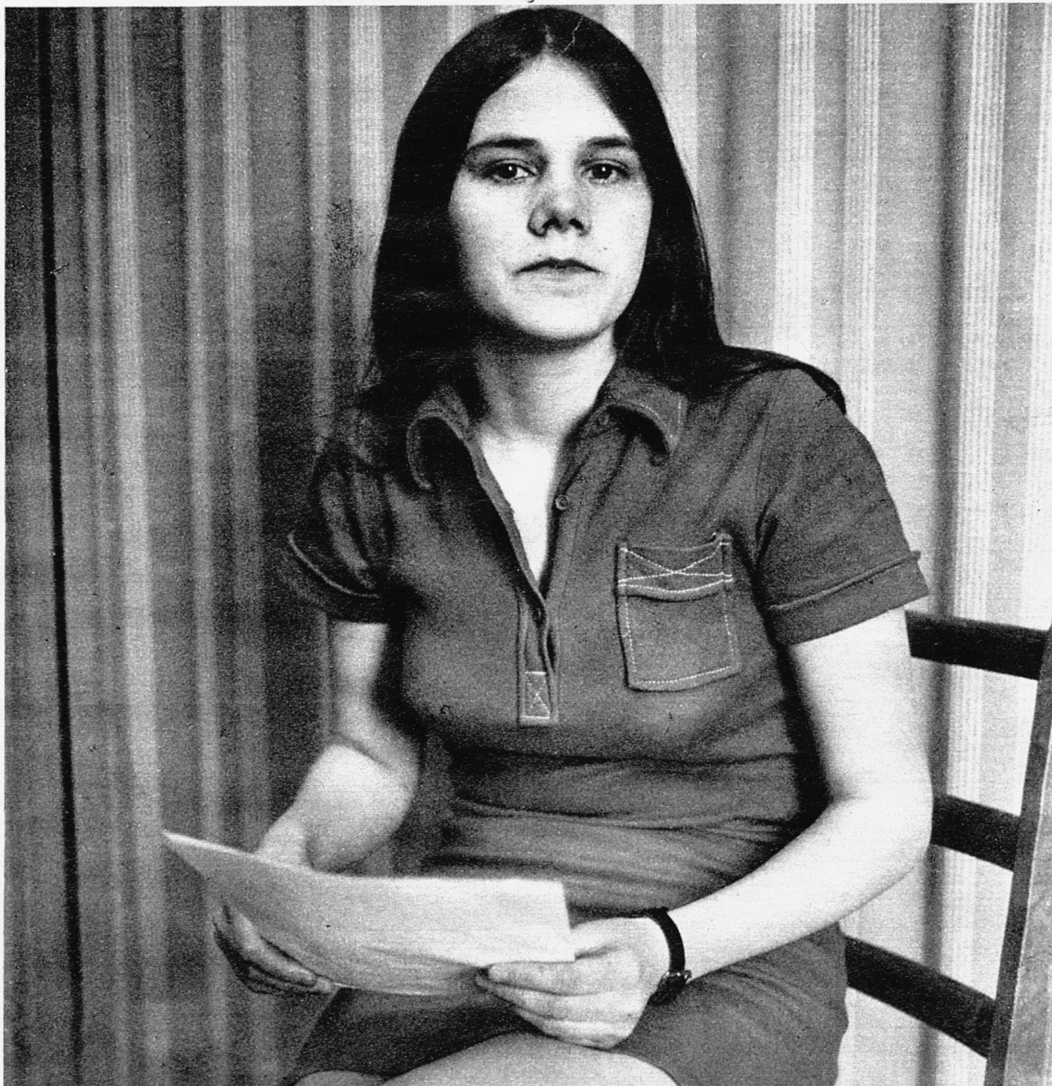
BEREC
TRANSISTOR
POWER PACK
PP

maahantuoja: OY EMS AB

HYMYLEHTI KOULUTTAA

Teksti: TIMO SUOSTE
Kuva: REINO KAIVOLA

Kurjemmaksi ei kevätsää juuri voi tulla kuin mitä se oli huhtikuun viimeisenä sunnuntaina Ylöjärvellä. Koleaa, kylmää, sateista Pohjolaa. Voionmaan opiston seinien sisäpuolelle ei koleus kuitenkaan päässyt tunkeutumaan. Vuosi tiivistä opiskelua oli takana, tulokset aherruksesta ja ero tutuiksi tulleista tovereista edessä. Raija Lampelalle tuo päivä päästötodistuksineen merkitsi ensimmäistä porrasta siihen suurempaan opilliseen sivistykseen, joka toivottavasti aikanaan merkitsee hänelle myös turvatumpaa toimeentuloa.

LAPIN TYTTÖMME TÄYTTI TOIVEET

Tasan vuosi sitten kerroimme ensimmäisen kerran Raijasta, silloin kuusitoistakesäisestä kemijärveläistytöstä, joka yhdessä vanhempiensa ja 10 sisaruksen kanssa ihmetteli neljän hehtaarin kääpiötilalla, mitä tulevaisuudella olisi heille varattuna. Muuta kuin nälkää, sairautta ja hiljaista alistumista.

Ilman koulutusta on pohjoisen asukas jo etukäteen tuomittu häviämään etelän työmarkkinoilla, omiahan siellä ei olekaan. Hymylehti päätti sen vuoksi yhdessä Viihde 66:n kanssa tarjota Raijalle ainakin ne mahdollisuudet, mitkä parempi koulupohja tuo mukanaan. Laadimme opintosuunnitelman ja kutsuimme Raijan etelään.

Hän saapui hiljaisena ja ihmisarkana, tyypillisenä kairojen kasvattina. Vain vaivoin häneltä sai vastauksen kysymyksiinsä, huulenheitto ei kuulunut edes hänen sanavarastoonsa.

Kesä tamperelaisessa kodissa apulaisena auttoi Raijaa alkuun. Hän tutustui kaupunkilaiseen elinympäristöön, oppi sen tapoja, tutustui sen rytmiin ja sai sieltä ensimmäiset tuttavansa. Näillä eväillä oli startti opiskeluun viime syksynä jo huomattavasti helpompi.

Se vuosi on nyt mennyt ja muuttanut mennessään Raijaa melkoisesti, ainakin ulkopuolisen silmin katsottuna. Ei hän vieläkään mikään suupaltti ole, kaukana siitä, mutta vapautuneempi ja varmempi. Ja tietysti paljon tietorikkaampi.

Raijan päästötodistus Voionmaan opistosta osoittaa, että valintamme osui oikeaan. Käytöksessä ja huolellisuudessa hän oli koko oppilasjoukon kärjessä, ja oppiaineissakin jonkin verran keskitason yläpuolella.

Kesän Raija saa nyt työskennellä lähellä omaisiaan kemijärveläisen hotellin palveluksessa. Syksyllä alkaa uusi ja entistä kovempi aherrus Työväen Akatemiassa Kauniaisissa. Sen menestyksellinen suorittaminen avaa Raijalle ovet Tampereen yliopistoon ja sitä tietä vaikkapa korkeimpaan akateemiseen oppiarvoon.

Hertso Oy, Helsinki 1970

Kokeilkaa näitä hienoja keittiövälineitä ILMAISEKSI kotonanne 10 päivän ajan!

**keittää•paistaa•paahtaa•sulattaa
leikkaa•kuorii•vatkaa•annostelee**

UUDISTAKAA KEITTIÖNNE

kiehtova 23-osainen sarja

MITÄ TEFLON ON?

TEFLON on erinomainen päällyste, joka estää ruoan tarttumisen pannun pohjaan. Uudessa paistinpannussa on tarpeetonta käyttää rasvaa tai voita paistettaessa, sillä ruoka liukuu TEFLON-pannulta kevyesti tarjoiluvadille. Puhdistus suoritetaan ainoastaan huuhtomalla pannu saippua- tai synteettisessä pesuliuoksessa.

PEILIKIILLOTETTUA ALUMIINIA:

2 lujaa kasaria ja pataa, läpimitta 15, 18, 20 ja 23 cm — paistinpannu, jossa on **kaksinkertainen teflonointi**, läpimitta 25 cm. Kaikkiin, myös paistinpannuun — kuuluu kaunis, rubiininpunainen kansi elektrolyyttistä alumiinia. Kaikki kannet on lävistetty, jotta voisitte kaataa nesteet kantta siirtämättä.

KIILTÄVÄÄ RUOSTUMATONTA TERÄSTÄ:

Kuorimisveitsi, terä 6,5 cm — 2 keittiöveistä, terät 11,5 ja 20 cm — 2 sahateräistä veistä, terät 21,5 cm ja 19 cm — paistinhaarukka, 16 cm.

TOIVEKEITTIÖ on sarja talousvälineitä, joissa on säästetty vain yhdessä asiassa — nimittäin hinnassa! Tämä on ainutlaatuinen tarjous — sarjan jokaisen osan laatu on paras mahdollinen ja valmistajina ovat maailman suurimmat tehtaat alallaan.

ILMAISEKSI

Reikänauha — suuri, monikäyttöinen talouslasta — pitkä, taipuisa paistinlasta — talouslusikka — vatkain ja liemikauha — kaikissa hyvin eristetyt kädensijat ja terät aitoa kromiterästä. Lisäksi kiillotettua pyökkiä oleva lasta, joka ei naarmuta hienoja keittiövälineitänne ja metalliripustin sarjaa varten.

PÄIVITTÄISEEN RUOANLAITTOON

Mukana seuraa upea, värikuvitettu 400-sivuinen keittokirja "Maija keittää kotona".

ETTE OLE UNISSANNEKAAN NÄHNYT NÄIN KAUNIITA JA KÄYTÄNNÖLLISIÄ KEITTIÖVÄLINEITÄ!

Kuuluisat Mirroware-kasarit on valmistettu parhaasta ja hyvin kiiltonsa säilyttävästä alumiinista. Kasarit ovat juuri oikean muotoisia ja taloudellisia: lämpö jakautuu tasaisesti, ne keittävät nopeammin ja paremmin — ne vähentävät lämmönkulutusta! Kädensijat on tehokkaasti eristetty, joten kätenne eivät pääse palamaan ja saatte niistä pitävän otteen. Ainutlaatuisten veitsien terät ovat loistokiiltoisista ruostumatonta terästä ja kahvat sietävät kuumuutta, kosteutta ja ruokatavaroiden happoja. 5 erilaista veistä ja paistinhaarukka.

10 VUODEN TAKUU ON OSOITUKSENA LAADUSTA!

ILMAISEKSI

**ILMAINEN LAHJA
ripeästä vastauksestanne**

Jos lähetätte kuponkinne 5 päivän kuluessa ja päätätte ostaa sarjan 10 koepäivän jälkeen, saatte lahjaksi yllä kuvatun käytännöllisen 7-osaisen keittiövälinesarjan.

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

HOBBY HALL
(Oy Concert Hall Society Ab)

**Postilokero 56018
HELSINKI 300**

TILAUSKUPONKI

Haluan kokeilla TOIVEKEITTIÖTÄ ilmaiseksi 10 päivän ajan. Ellen ole täysin tyytyväinen, palautan kaikki eikä minulle jää mitään velvoitteita. Päinvastaisessa tapauksessa suoritan maksun alle merkitsemälläni tavalla.

☐ Maksan mk 22:— (+ postituskulut mk 4:50) 10 päivän kuluessa lähetyksen vastaanottamisesta ja sen jälkeen mk 22:—/kk 5 kuukauden ajan.

☐ Maksan käteisellä mk 119:50 (+ postituskulut mk 4:50) 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta — ja säästän siis vielä mk 12:50.

Nimi ....

Ammatti .... Synt. ....

Osoite ....

Postitoimipaikka .... Hymy 1. 7.
Postikonttori, H:ki 10, lupa n:o 1681

Suomalainen ammattinyrkkeily eli

ELIS ASK JA HÄNEN KURITON KARJANSA

Pari vuosikymmentä sitten tuli Elis Askista Euroopan mestari. Helsingin Messuhallissa käydyssä ammattilaisottelussa hän tyrmäsi ranskalaisen Pierre Montanen ja vei mestaruuden. Tällöin uskottiin, että meikäläisille niin maineikas urheilulaji oli nähnyt uuden tulemisensa. Ja niin tapahtuikin. Läheskään kaikki tapahtunut ei silti ole myönteistä. Tällä hetkellä Elis Ask kiertelee päämäärättömänä pitkin maata ja muutamat hänen tallinsa pojat saavat jatkuvasti kuulla juoruina Eliksen haukkuvan heitä vain huoripukeiksi ja juopoiksi.

Seuraavassa iskevät Elis Askia Taisto M. Mäki, Raimo Niemelä, Osmo Kanerva, Olli Mäki ja Pertti Taivainen.

Sitä seuraavassa iskee takaisin Elis Ask ja oikoo entisten suojattiensa käsityksiä ja sanoo: — Muisti tahtoo pettää joskus itsekullakin.

Teksti: ASKO LINNA
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

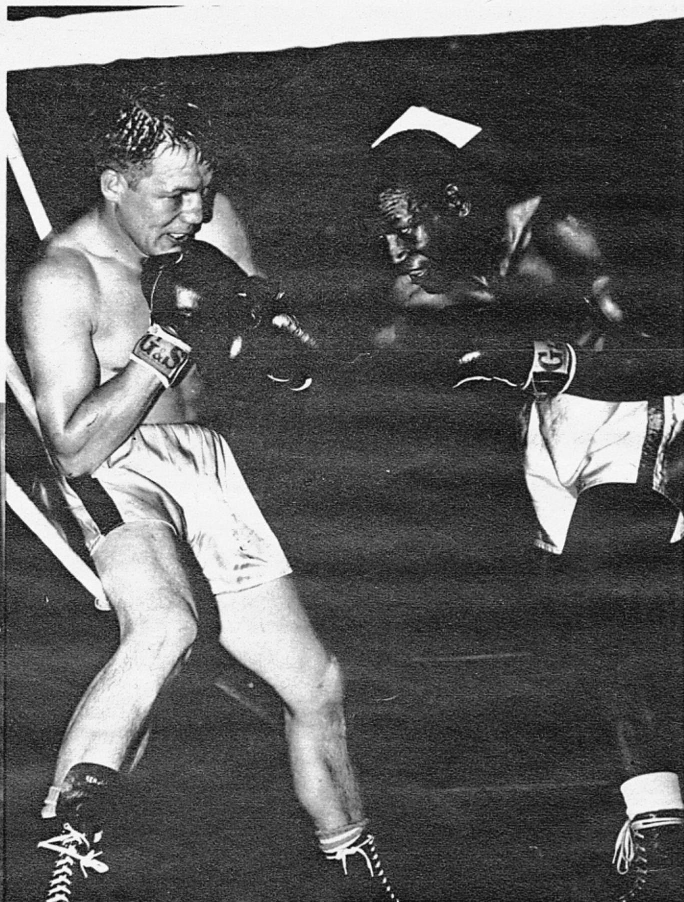

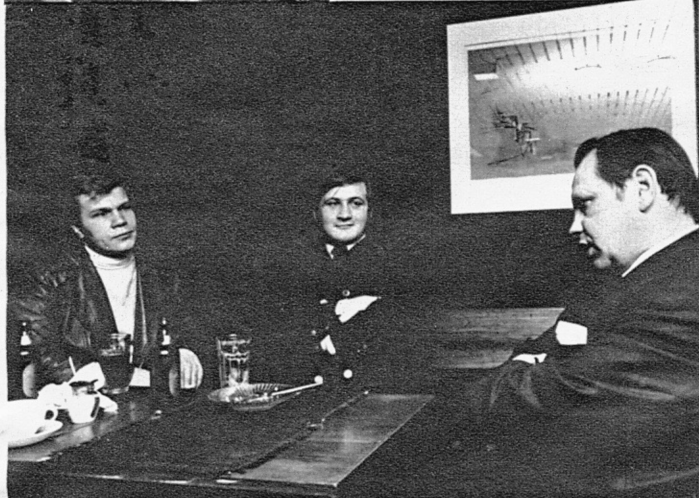

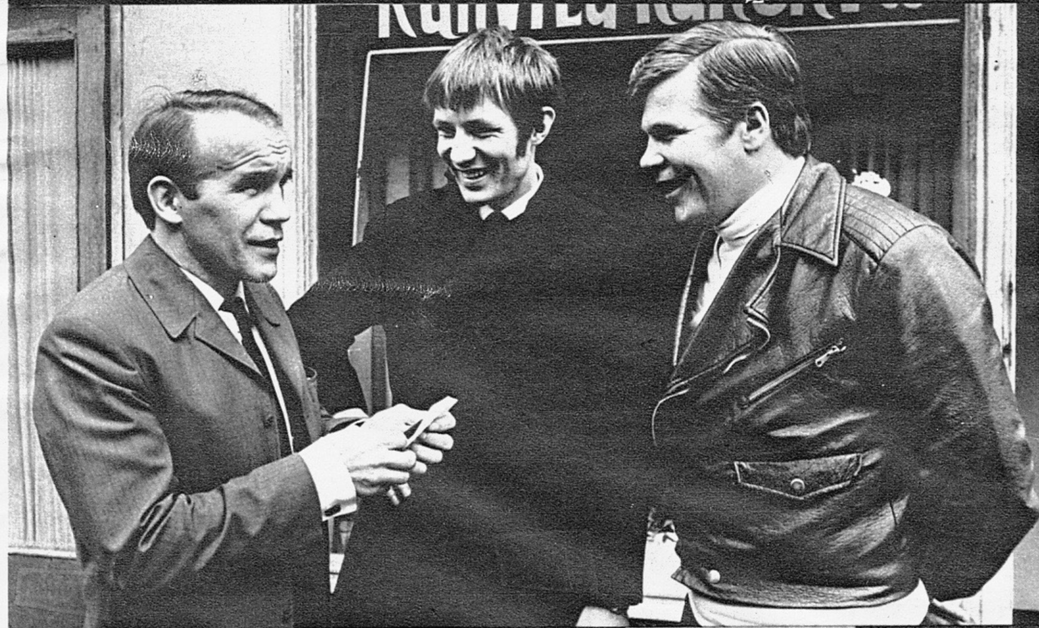
◄ Taisto M. Mäki on sanonut Elis Askille hyvästit.

► Pekka Kokkonen elättää itsensä nykyisin puutarhurina. Elis Askin katteettomat lupaukset kun veivät kertoman mukaan häneltäkin innon.

▼ Elis on totinen. Ei ole helppoa olla manageri, kun suojatit ovat "juoppoja plösöjä". Kuvassa Taisto M. Mäki (vasemmalla) ja Pertti Taivainen.

▲ Elis Ask on entisten nyrkkeilijöittensä kertoman mukaan usein sanonut olevansa ravintoloitsija. Osmo Kanervaa, Taisto M. Mäkeä ja Olli Mäkeä naurattaa.

► Piippumuurari Raimo Niemelä yritti Eliksen kanssa promoottorina. — Elis vei rahat, minulle jäivät laskut, sanoo hän ja keskittyy omien poikiensa harjoittamiseen.

Elis Ask on lähtöisin vaikeista olosuhteista. Hänen isänsä on tenuremmin jäsen, hänen veljensä kuoli samaan aineeseen. Elis puolestaan on aina ollut täydellinen absolutisti. Jopa niin että siitä on aiheutunut hankaluuksia hänen ja hänen tuttaviensa kesken. Kerrotaan Elis Askin tuominneen jopa omat suojattinsakin alkoholisteiksi ja juopoiksi, jos nämä ovat juoneet muutaman pullon olutta.

Ollessaan nyrkkeilyuransa huipulla, alkoi elämä hymyillä hänelle muutenkin. Hänestä tuli kenkätehtailija, hänellä oli autovuokraamo ja keksipä kotimainen elokuvateollisuuskin Elis Askin suuren mainosarvon.

Mutta kaikella on hintansa. Tänä päivänä Elis Askilla ei ole edes vakinaista asuntoa. Ei ole ollut ainakaan puoleen vuoteen. Hänen viehättävä vaimonsa ja älykkäiksi tunnetut lapsensa asuvat milloin missäkin. Yksi kolmesta tyttärestä on tosin Vaasassa naimisissa. Isäntä itse kiertelee pummina paikasta toiseen. Kerrotaan, että jos hän saa jostakin vipatuksi kympin

KÄÄNNÄ

KOKEILKAA NÄITÄ TAKKEJA ILMAISEKSI 10 PÄIVÄÄ

Vähittäismaksulla
34:-
kuukaudessa
Molempien takkien
käteishinta vain 188:–

ILMAISEKSI
KUN TOIMITTE NOPEASTI
Tämän muodikkaan ja kätevän laukun lähetämme Teille aivan ilmaiseksi, mikäli postitatte tilauskupongin 5 päivän kuluessa.

TILAUSKUPONKI

HOBBY HALL – POSTILOKERO 56018 – HELSINKI 56

Lähettäkää minulle heti 2 autotakkia (miesten ja naisten) ilmaista kokeilua varten. Elleivät takit vastaa täysin odotuksiani, voin palauttaa ne Teille 10 päivän kuluessa. Mikäli pidän takit, maksan niistä vain mk 34:– (+ postituskulut mk 6:–) 10 päivän kuluessa ja sen jälkeen mk 34:–/kk viitenä seuraavana kuukautena.
Käteismaksutapaa käytettäessä molempien takkien yhteinen hinta on ainoastaan mk 188:– (+ postituskulut mk 6:–), mikä summa suoritetaan 10 päivän kuluessa.
Mikäli palautan tilauskupongin 5 päivän kuluessa ja päätän pitää takit, voin lisäksi vastaanottaa aivan ilmaiseksi kuvassa näkyvän tyylikkään käsilaukun.

Naisten koot:	36	38	40	42	44	46
Miesten koot:	46	48	50	52	54	56

Rengastakaa toivomanne koko

Nimi

Ammatti Synt.

Osoite

Postitoimipaikka Hymy 1. 7.

Muodikkaat autotakit teille molemmille

Voitte todellakin kokeilla kotonanne näitä urheilumallisia, tyylikkäitä takkeja. Vasta silloin, kun ne ovat yllänne, tunnette kuinka kevyitä ja ihastuttavia ne ovat. Takkien keveys, pehmeys ja huoliteltu valmistustapa saa Teidät ihastumaan niihin. Materiaalina on pehmeä, notkea keinonahka, joka muistuttaa erehdyttävästi kalleinta nahkaa. Ne ovat **vedenpitäviä** eivätkä siis pahastu rankkasateestakaan. Ne suojaavat Teitä kovimmallakin syysmyrskyllä, sillä ne **eivät läpäise tuulta. Kokovuorin** ansiosta ne ovat lämpimiä ja säilyttävät pehmeytensä pakkasellakin.
Nämä käytännölliset ja tyylikkäät autotakit ovat ihanteelliset vapaa-ajan asut käytännöllisyyttä arvostaville ihmisille. Entä hinta? Uskomattoman huokea – ei vain ostor yhteydessä vaan myös käytössä Kalliit kemialliset puhdistusmene telmät ovat tarpeettomia. Voitt puhdistaa takit itsekin kosteall kangaspalalla ja hellävaraisella pe suaineella. Ja näin takkinne säily tävät ryhtinsä, värinsä ja kuosins vuodesta toiseen.
Kuvitelkaa, kuinka hyvinpukeutu neilta ja muodikkailta Te ja seura laisenne näytätte nämä takit yllän ne. Toimitamme ne suoraan eng lantilaiselta valmistajalta Teill ilman mitään välikäsiä. Siksi hint on uskomattoman huokea. Tarkis takaa, mitkä koot haluatte saad ja postittakaa tilauksenne jo tä nään. Ette maksa penniäkään etu käteen ja Teillä on täysi palautus oikeus 10 päivän kuluessa.

HOBBY HALL ● HÄMEENTIE 157 ● HELSINKI 56 ● PUH. 79 00 22

ELIS ASK JA HÄNEN...

perheen ruokarahaksi, hän ostaa silläkin ensin villinlännen seikkailusarjan ja vasta sen jälkeen leipää.

Valmentajan tyrmäysisku

Nyrkkeilijänä ja myöhemmin valmentajana Elis Ask on tehnyt suuren palveluksen niin amatööri- kuin ammattinyrkkeilyllemmekin. Kaikki Askin koulussa olleet miehemme ovat yhtä mieltä siitä, että hän hallitsee lajin täydellisesti ja hän osaa sitä opettaa myös toisille. Lähes kaikki huippumiehemme ovat saaneet parhaat oppinsa Elis Askilta.

Hänelle on tehty lukuisia tarjouksia valmentajan paikoista, mutta Elis ei ole ottanut niitä vastaan. On vain kohauttanut olkapäitään. Hän haluaa olla myös suuri johtaja, manageri ja promoottori. Ja siihen haluun hänen toimintansa onkin lopullisesti kaatumassa.

Manageritoiminnallaan hän on ajautunut umpikujaan ja tehnyt hallaa monelle hyväuskoiselle promoottorille, oman tallinsa nyrkkeilijöille ja samalla koko maamme ammattinyrkkeilylle.

Elis Askilla on erinomaiset suhteet koko Euroopan nyrkkeilypiireihin, mutta valitettavasti väärällä tavalla. Hänellä ei ole luottoa enää juuri missään. Kaikesta huolimatta hän sai hyvän puhetaitonsa avulla perustetuksi uuden tallin. Poikiensa kanssa hän teki vuosi sitten kymmenen vuoden sopimuksen.

Elis Ask on täyttänyt sopimuksen heikosti. Pääosan nyrkkeilijöistään hän on saanut talliinsa kovilla lupauksilla, jotka ovat jääneet katteettomiksi.

Elis Ask ja orjat

Taisto M. Mäki on kuulunut Askin talliin parisen vuotta. Tänä aikana hän on otellut Askin laskuun yhdeksän ottelua.

— No Elishän on tunnetuimpia miehiä tällä alalla maassamme ja kun mies lupaa taivaat ja maat, niin kyllähän se houkuttelee.

— Ei Elis ole noita sopimuksiaan täyttänyt tarkalleen kenenkään kanssa. Olli Mäki ei ole vieläkään saanut osuuttaan EM-ottelustaan. Minulle hän on velkaa ottelupalkkioina noin 6 000 markkaa. Viimeisen ottelupalkkion sain kokonaisena, kun panin pojan tiukille. Ask tuli rahapusseineen ottelun jälkeen ja kun pyysin palkkiotani, niin hän tarjosi minulle kymppiä. Vetosin sopimukseemme, jossa sanotaan, että managerin tulee tehdä tarkka kirjallinen selvitys ottelijan saatavista heti ottelun jälkeen. Silloin Ask suuttui ja laski sen kertaisen palkkioni kympin rahoina. Vanhoista saatavistani hän ei puhunut mitään.

— Viime vuonna ottelin viisi matsia, enkä ole saanut edes veronpidätystodistuksia.

Pullaa ja piimää

Taisto M. Mäki kertoo Elis Askin olevan erinomainen valmentaja, mutta muuten suuri pummi. Hän on kuullut Askin sanovan Olli Mäestä: — Ei sitä voi mihinkään lähettää edustamaan, sehän on kommunisti, sellainen öluokan mies. Samanlainen on Kokkonenkin.

Elis Ask on taitava pummari. Joitakin aikoja sitten hän sai erään suurena mesenaattina tunnetun toimitusjohtajan tuen taakseen. Kysymyksessä oli ottelumatka Tukholmaan. Johtaja lupasi Askille apunsa. Näin Taisto M. Mäki:

— Ask ilmoitti minulle, että Tukholmassa tulee sinulle kunnon ottelu. Lähtö on silloin ja silloin ja rahaa tulet saamaan niin ja niin paljon. Lisäksi hän kertoi matkan rahoittajasta. Kaikki oli siis kunnossa.

Tapasimme lähtöpäivänä Turussa, jolloin Ask ensi töikseen kysyi minulta laivalipun hintaa. Sanoin, ettei minulla ole ylimääräistä, että meidänhän piti matkustaa sen lehtiyhtiön kustannuksella. Olihan rahatkin jo saatu.

— Siitä Ask hieman hämmentyi, koska oli käyttänyt rahat muihin tarkoituksiin. Hän kierteli pari tuntia kaupungilla ja sai hankituksi rahaa kahteen toisen luokan lippuun. Elis ohjasi meidät kiertoteitä ensimmäiseen luokkaan. Hyttipaikan hinnan hän kerjäsi taas laivalta.

— Tukholmassa menimme asumaan hotelliin, mutta siellä ei ollut lainkaan ruokatarjoilua. Tulihan siinä pitkän reissailun aikana jo kova nälkäkin, joten ehdotin Askille, että menisimme viimeinkin syömään, mihin Elis sanoi: 'Olet muutenkin jo tuollainen plösö, et sinä mitään ruokaa tarvitse.' Jostakin taskunsa pohjalta se sitten löysi muutaman äyrin ja osti niillä ranskanleipää ja piimää. Ei ihme, että jo ennen ottelua jalat löivät setsuuria pelkästä heikkoudesta. Hotellissa sain sitten odotella maksunpanttina tuntikausia. Kyllä se siellä Tukholmassakin joltakin pystyi hotellilaskun verran pummaamaan.

— Vastaavia esimerkkejä manageri Elis Askin toiminnasta on vaikka millä mitalla. Pertti Purhonen oli kerran Askin kanssa ottelumatkalla Saksassa. Ottelupalkkiosta ei voiton jälkeenkään puhuttu sanaakaan. Purtsi sai suolet kuristen katsella kun Elis jakoi kymppejä hissipojille, mutta unohti täysin oman työntekijänsä.

Askin tie tukossa

Piippumestari Raimo Niemelä joutui Elis Askin kanssa tekemisiin vuosi sitten keväällä. Hänestä tuli promoottori eli rahoittaja Askin talliin. Liikesuhde kesti vain puolisen vuotta. Manageri kun kävi kovin kalliiksi:

— Sovimme Eliksen kanssa, että minä rahoitan ottelut, mutta luulin, että saan silloin myös osani mahdollisesta tuotosta. Kaksi iltaa ehdin rahoittaa, mutta siihen se sitten jäi. Elis teki velkaa nimiini, mutta otteluillan jälkeen ei sitten juuri enää rahaa löytynytkään.

— On ilmeistä, että jokainen ihmisen päähän osunut lyönti jättää siihen jälkensä. Luulen, että Elis on saanut yhden iskun liikaa. Mies elää kuin pilvessä. Hän on pilannut suhteensa joka suuntaan.

— Hänen on mahdoton toimia, sillä ainakaan Euroopassa hänellä ei ole mitään mahdollisuuksia ottelujen järjestämiseen. Hänen kolttosensa tunnetaan kaikkialla. Omista pojistaan hän kertoo lehtimiehillekin puuta heinää. Kun hän sitten yrittää puffata lehdistön kautta otteluiltaansa, nauravat toimittajat hänet pihalle.

Raimo Niemelä ehti lyhyen promoottorikautensa aikana saada melkoiset tappiot. Pienenä esimerkkinä mainittakoon seuraava tapaus:

— Olin jossakin työmatkalla, kun Elis Ask oli tullut kotiini. Hän oli kertonut hankkivansa jonkun kovan nyrkkeilijän seuraavaan iltaan ja pyysi vaimoltani pientä etumaksua, jotta nyrkkeilijän matkat voitaisiin maksaa. Vaimoni antoi 400 mk. Nyrkkeilijää ei koskaan tullut ja Ask lupasi maksaa vipin takaisin teettämällä vaimolleni puvun. Vaimoni kävi Helsingissä sovituksessakin. Pukua ei koskaan tullut. Kyllä minun mielestäni Elis Askin tie on täysin tukossa. Kunhan pojat saisivat edes sopimuksensa rikotuksi. Onhan meillä joitakin kunnollisiakin promoottoreja. Itse en usko enää niihin puuhiin ryhtyväni.

— Olihan viime talvenakin lunta

Osmo Kanerva on lahjakas poika. Ammattilaisena hän on ehtinyt otella seitsemän matsia ja voittaa niistä neljä:

— Kaikki alkoi hyvin. Elis maksoi suunnilleen sopimuksen mukaan. Nyt en enää aio otella hänen laskuunsa. Minulla on saamista 2 000 Ruotsin kruunua ja 1 000 markkaa. En tule niitä koskaan saamaan sillä Elikselle yksi markka on sama kuin sata markkaa.

— Kun Elis teki konkurssin ja kysyin hänen mielialaansa, vastasi poika pää

JATKUU SIVULLA 134

Paremmissakin perheissä sattuu joskus vahinkoja joiden takia pitää tehdä "pesukokeita".

Se oli Petteri tänään piripintaisen kaakaokuppinsa kanssa. Petteri on melkein neljä ja haluaa tehdä kaiken minä itse. Siinä sitä sitten sattuu kaikenlaista: tänään meni pesuun pöytäliina ja paita. Onneksi pesut eivät enää ole mitään varsinaisia kokeita eivätkä koettelemuksia. Kun pesujauheena käyttää Allia tietää jo ennakolta, että pesu onnistuu. Vaikka olisi pahojakin tahroja. Ja vaikka olisi kuivunuttakin likaa. Kaikki lähtee. (Mikään ei pese niin kuin All).

Mutta Allilla pesut onnistuvat. All poistaa pahankin lian.

Miehen työpaidassa oli hikeä ja yleislikaa, mutta ei ole enää All-pesun jälkeen.

Tässä esiliinassa oli ennen pesua koko viikon ruokalista. Kaikki lähti.

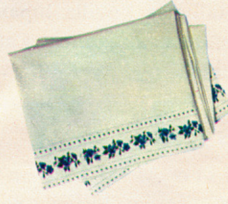
Pikkuherra oli kaatunut ja housunpolvissa oli verta. Mutta ei ole enää.

Pikkuvauvan potkuhousuissa oli pikkuvauvan kakkaa. Nyt ei ole tahran tahraa.

Pöytäliinalle oli kaatunut sekä kaakaota että kastiketta — tiedättehän lapset. Puhdasta tuli.

Lakana oli harmaa ja nuhruinen, oli jäänyt mökille. Näin valkoinen siitäkin tuli.

Lisätietoja All-suurpesujauheesta.

All on synteettisen ja saippuapesujauheen yhdistelmä. All-pesumenetelmä on yksinkertainen: ensin liotus (tai esipesu) sitten varsinainen pesu. Molemmat Allilla. Allin entsyymit irrottavat liotuksessa valkuaisaineperäisen lian kuten muna, veri, kaakao, kastikkeet ja yleensä ruokatahrat. Liotettaessa All-pesujauheessa on veden ihanteellinen lämpötila noin 40 C°, liian kuumassa entsyymit kuolevat ennenkuin ehtivät toimia. Entsyymien lisäksi All sisältää valkaisuaineena stabiloitua natriumperboraattia sekä puuvillaan ja nailoniin kiinnittyviä kirkasteita. Veden pehmentäjänä ja puhdistusvaikutusta tehostavana aineena on tripolyfosfaatti. pH-arvo on 10,3. Allissa on myös silikaattia alumiinisten ja kevytmetallisten pesukoneenosien suojaamiseksi. All sopii sekä käsi-, pata- että konepyykkiin ja yhtä hyvin valkoisille kuin kirjavillekin vaatteille.

ELIS ASK JA HÄNEN...

JATKOA SIVULTA 131

kenossa: 'Olihan viime talvenakin lunta, mutta se suli pois.' Osmo Kanerva teki kymmenen vuoden sopimuksen Askin kanssa vuonna 1966.

— Eräänä jouluaattona se tuli tänne meille kassi kainalossa. Se veti esiin kauppalistan ja pyysi meiltä ruokaa joulupöytään. Itsellä ei ollut varaa ehtiä kauppaan. Lopetettuani puuhat Eliksen kanssa hän on käynyt meillä kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran se tuli aamulla kello kuusi ja pyysi minua auttamaan muutossa. Itse se häipyi tietymättömiin. Kovin oli vierasta ja hankalaa muuttoväkeä. Tavaratkin vietiin erääseen kellariin. Olivat näet maistraatin lähettämiä miehiä.

— Kerran se on sen jälkeen meillä poikennut. Silloin se sanoi, että minua hän on tarjonnut matsiin 25 pennistä ja luvannut Purtsin vielä kaupanpäällisiksi.

— Yhden viikon Elis majaili minunkin luonani. Lähtiessään se lainasi minulta viisi valkoista paitaa. Lupasi tuoda kymmenen uutta tilalle. Niitä ei ole vieläkään kuulunut, enempää kuin veronpidätystodistuksianikaan. Kyllä se veroja on meiltä pidätellyt, mutta tuskinpa vaan tilitellyt niitä eteenpäin.

— Joku toinen olisi jo kiven sisässä

Ex-Euroopan mestari Olli Mäki on joutunut Eliksen kanssa kärsimään myös raskaat taloudelliset tappiot:

— Vuonna 1963 sovimme, että unohdetaan minun vanhat saatavani ja yritetään eteenpäin. Seuraavana vuonna minulla oli EM-ottelu Englannissa. Elis nosti 5 000 markan suuruisen palkkioni ja lensi Purtsin kanssa pilanpäiten Ranskaan. Sen jälkeen hän oli taas taskut tyhjinä ja minä vailla palkkaani. Silloin minä lopullisesti katsoin tilanteen toivottomaksi. Meni jotenkin halut tavoitella jotakin suurta nyrkkeilyn alalla. Olen varma, että jos kaikki olisi mennyt nuottien mukaan, ei minulla olisi ollut mitään vaikeuksia saavuttaa maailmanmestaruuskin.

— Sanotaan, että Ask on Suomen paras treenari. Ehkä näin onkin, mutta kaikki hänen huonot puolensa painavat niin paljon, ettei hänen taidoistaan ole kovinkaan paljon apua. Minkäänlaista psykologista silmää sillä kaverilla ei ole. Milloinkaan se ei kysynyt, miten ovat kaverin kotiolot, miten raha-asiat? Lenkille se kyllä oli viemässä.

— Takana päin puhuminen on jokaisen ihmisen perussynti. Tämä on Eliksen vahvin puoli. Luukkosen Ripa -vainaata se panetteli aina. Taivainen on huoripukki ja juoppo, Taisto M. Mäki patajuoppo, Kanerva alkoholisti ja Purtsi on kanssa ö-luokan mies, jonka hän antaisi ilmaiseksi mihin otteluun tahansa. Näin Elis juoruili minulle tallinsa pojista.

— Jos olisin Suomen Pankin pääjohtaja tai vastaava, myöntäisin Elikselle 50 000 markan eläkkeen. Siitä menisi Elikselle 20 000 ja loput perheelle. Kyllä Elis vuosittain ainakin sen summan edestä pahaa tekee. Joku toinen kaveri olisi tuolla menolla jo kiven sisässä.

— Vuonna 1961 me olimme Eliksen kanssa kansanedustajien puheilla. Esitimme veron poistamista ammattilaisilloista. Juttu meni pipariksi, kun Elis unohti pääasian ja alkoi haukkua omia poikiaan. 'Tää on niin vaikeeta kun Kokkonen ei yritä ja jätkät senku ryyppää', sanoi kansanedustajille. Kuka nyt niin hullu olisi, että olisi lähtenyt ajamaan juoppojen nyrkkeilijöiden asiaa?

— Eliksen touhua kuvastaa aika hyvin myös vuonna 1963 sattunut tapaus. Minun piti otella Hämeenlinnassa järjestetyssä Askin illassa. Löin kuitenkin harjoituksissa käteni hajalle ja ilmoitin ajoissa, etten voi otella. Ottelupäivänä Elis tuli minua taksilla hakemaan. Sanoin, että mennään minun autollani. Turhaa sitä on taksilla Helsingistä sinne saakka mennä kun en kuitenkaan voi otella.

— Ask tietysti piti päänsä ja menimme komeasti pirssillä. Hämeenlinnassa se vei minut viiden lääkärin luo. Neljä sanoi, etten missään tapauksessa voi otella. Viides sanoi ensin samoin mutta Eliksen tingattua tarpeeksi kauan, sanoi lääkäri, että ehkä sitten, jos nyrkki puudutetaan. Sanoin, että sitten saatte puuduttaa päänikin.

— Otteluillassa kysyttiin, miksei Olli Mäki ottele. Elis meni mikrofonin luo ja sanoi: 'Eihän se voi otella, kun se ei ole harjoitellutkaan!' Ihan samalla tavalla kävi aikoinaan Stadionilla järjestetyssä matsissa. Ilkka Koski ei ilmestynyt kehään, joten joku keksi kysäistä missä Ilkka on. Elis kuulutti taas koko yleisölle: 'Eihän sellainen kundi voi otella. Eihän se ole edes treenannut.'

Olli Mäki yrittää syksyllä Euroopan mestaruutta. Tällä kerralla ilman Elis Askia.

— Näin on parempi, sanoo hän.

Kokkonen hävisi, kirje eukolle

Pertti Taivainen ehti otella vain kaksi ottelua Askin tallissa:

— Eihän siitä mitään tule. En ole saanut edes veronpidätystodistuksia. Juopoiksi se vain kaikkia haukkuu, vippaa rahaa, ei maksa takaisin ja kuitenkin leikkii kuin olisi Persian Shaahi.

— Kun Pekka Kokkonen hävisi Ruotsissa, niin Elis lähetti Pekan vaimolle kirjeen. Siinä Elis kertoi: 'Eihän tuollainen mies voi voittaa. Mies senkun huoraa ja juopottelee!'

— Oulussa se kertoi hotellimme johtajalle omistavansa Helsingissä ravintola TomTomin. Johtaja kysyi, että eikö omistaja ole Kaspi? Te olette kuullut väärin. Sen omistaa Aski eikä Kaspi sanoi Elis. Eliksen suurin toive on tulla ravintoloitsijaksi. Onhan se ollut omien puheittensa mukaan jo melkein Ravintola Kaisaniemenkin omistajana.

— Tom-Tomin kanssa Eliksellä ei ole mitään muuta tekemistä, kuin että hän käy siellä usein syömässä, koska saa ilmaiseksi.

Liitto voimaton

Börje Sarnas kuuluu Suomen Ammattilaisnyrkkeilijäin Liiton johtokuntaan:

— Ei tämä asia kuulu meille mitään. Se on Eliksen ja poikien välinen asia. Hehän ovat sopimukset tehneet. Ratkaiskoot raastuvassa.

Eikö liiton pitäisi kuitenkin jollakin lailla tukea jäsenten etuja?

— Nyt tulevat uudet säännöt. Niiden mukaan pitää jokaisen ottelun rahoittajan jättää takuusumma liiton toimistoon. Enää ei voi tapahtua laiminlyöntejä. Pojat muuten parjaavat Elis Askia aivan suotta. Hän on erinomainen treenari.

Juopot huoraajat

Elis Askin tallissa on vielä aktiivisiakin jäseniä. On Risto ja Kari Meronen sekä Erkki Nikkinen. Joka ilta Elis itse käy valmentamassa näitä poikia Ruskeasuon hallissa. Käydessämme siellä Elis oli estynyt tulemasta, mutta tavoitimme hänet eräässä kahvilassa. Mukanamme olivat Eliksen "juopot huoraajat".

Elis syytteli pitkään kavereita edellä mainituilla sanoilla. Lupasi välillä, että kun hän menee puhelimeen, niin hän järkkää kaverien "pikku saatavat" hetkessä. Hän ei kuitenkaan mennyt.

— Millä sinä muuten itse elät? Eihän sinulla ole edes asuntoa, kysyi Pertti Taivainen manageriltaan.

— Jos viisikymmenvuotias jätkä ei elä, niin miten sitten elää tuollainen parikymmenvuotinen mainospiirtäjäretale vajaan tonnin kuukausipalkalla, vastasi tuohtunut Elis.

— Milloin meillä on seuraavat matsit? kysyivät pojat.

— Vaikka huomenna, mutta eihän harjoittelemattomia juoppoja huoripukkeja viitsi kenenkään vastustajaksi viedä, vastasi manageri.

— Kyllä me harjoittelemme, jos maksat vanhat palkkiot pois, sanoivat kaverit ja lähtivät hankkimaan ammattilaisnyrkkeilijän leipäänsä, kuka mistäkin. □

ASK ISKEE TAKAISIN

Elis Ask, jota oheinen kirjoitus aika kaltoin kohtelee, on saanut Hymylehdeltä tilaisuuden kommentoida katkerien ex-suojattiensa lausuntoja. Kuten yleensä hyvin sympaattisena pidetyn Askin vastaiskusta selviää, on tainnut joidenkin haastateltavienkin osana ollut ottaa pari liikaa, jollei iskua niin olutta.

Näin replikoi Elis Ask: — Ensinnäkin minulle on kerrottu, että Asko Linna -niminen vapaa toimittaja on entisen otteluiden järjestäjän, piippumestari Raimo Niemelän ja tulevan otteluiden järjestäjän (?) ravintoloitsija Roni Kaspin asialla. Näin näyttääkin olevan. Asko Linnan kuulossa taitaa kaiken lisäksi olla vikaa, tai sitten hänellä on liian hyvä mielikuvitus. Minun väitetään kirjoituksessa käyttävän esimerkiksi kieltä ja puhetyyliä, jota en ole kuullut pahimmankaan jätkän suusta. Toiseksi eräät ehkä liian vaikeaselkoiseen huumoriini kuuluvat ilmaisut on joko tahallaan tai ymmärtämättömyydestä otettu tosikkomaisesti tosissaan. Jos esimerkiksi lupaan pennin jollekin palkkioksi, ei se suinkaan tarkoita, että antaisin edes sen!

— Mitä tulee niihin lukemattomiin velkoihin, joita minulla on muka pojille, sanoisin heti alkuun, että otteluiden järjestäjät — esimerkiksi Jorma Weneskoski ja Raimo Niemelä — palkkaavat ottelijat, antavat takuun Ammattinyrkkeilyliitolle palkkioiden maksamisesta ja vastaavat yleensäkin kilpailujen taloudellisesta puolesta. Minä järjestin viimeksi kilpailut vuonna 1964 ja ne maksut ovat maksetut.

— Niemelä väittää minun lukevan ennen muuta villinlännen sarjakuvalehtiä. Siinä hän on oikeassa. Niemelä ei vain liene huomannut, että lehdet ovat joko englantilaisia tai ruotsalaisia. Pidän näet niiden avulla yllä kielitaitoani, joka ei ylety tieteellisten julkaisujen tasolle. Se, että perheeni asuu hajallaan, ei sitävastoin johdu yksin minusta. Vanhin tyttäreni pitää näet vuorineuvos Erkki Haarlan kirjanpitoa lukiessaan samalla kauppatieteiden maisteriksi Kauppakorkeakoulussa, ja on varmasti hyvä, että hän saa asua yksin omassa boksissaan muun perheen häiritsemättä. Toinen tyttäreni on myös poissa kotoa. Hän on naimisissa Vaasassa. Luulisin, että hänen miehensä ei enää hyväksy tyttäreni asumista kodissaan Helsingissä. — Tuula Nisula, jonka nyrkkeilijämies niin traagisesti kuoli liikenneonnettomuudessa, haluaa meidän neljän muun asuvan vuokralla neljän huoneen ja keittiön huoneistossaan, joka hänelle on liian suuri. Ja näin etenkin, kun olen aikanaan tämän asunnon Nisuloille järjestänyt.

— Niemelä antaa myös ymmärtää, että hänen pitäisi saada osansa kahden järjestämänsä kilpailun tuotosta. Kyllä hän varmasti olisi saanutkin, jos kilpailut olisivat tuottaneet. Ikävä vain, että Niemelän rahat eivät riittäneet edes kaikkien ulkomaalaisten matkakustannusten maksamiseen, puhumattakaan hotellilaskuista. Tällaiset asiat ovat kieltämättä omiaan heikentämään myös minun suhteitani ulkomaille, joskaan ne eivät kovin huonot ole vieläkään.

— Toisaalta Niemelällä oli huonoa onneakin, sillä Oulussa järjestettyjen kilpailujen aikana ensimmäiset amerikkalaiset astronautit laskeutuivat kuun pinnalle ja vaikka tämä suuri televisioshow oli tiedossa jo viikkoja etukäteen, Niemelä ei halunnut kilpailuja siirtää rehennellen rahoillaan.

— Sen uskon, että Taisto M. Mäki on saamatta nuo 6 000 markkaa, mutta tuokin velka rasittaa Niemelän omaatuntoa, sillä tälle 'kasvattipojalleen' piippumestari on luvannut hoitaa palkkiot henkilökohtaisesti jopa ilman Ammattinyrkkeilyliitonkin apua.

— Olen varmasti hiukan liiankin tarkka alkoholinkäytön suhteen, mutta olen toisaalta huomannut, että juopottelevat nyrkkeilijät eivät pysy pitkään pinnalla, jos ollenkaan. Aivan turhia eivät moitteeni missään tapauksessa ole. Tuskin Pertti Purhosen, Taiston sen paremmin kuin Taivaisen tai Kanervankaan tilit ovat puhtaat. Kanervalle tuossa on tullut muuten pieni muistivirhe. Hän asui kuukausikausia meillä. Minä en ole heillä koskaan käynytkään. Jos hän on meiltä vienyt paitoja mukanaan, saa pitää.

— Sitävastoin Olli Mäki, Pekka Kokkonen, Merosen veljekset, Mauri Backman ja eräät muutkin suojattini ovat olleet ja ovat näissä viinaasioissa samoilla urheilullisilla linjoilla kuin minäkin, mutta niinpä he ovat myös menestyneet. Muutenkaan en koskaan ole heidän käytöstään moittinut. Otteluiden arvosteleminen sensijaan kuuluu valmentajan tehtäviin. Eivätkä pojat onneksi näitä arvosteluja ole koskaan niin väärin käsittäneet kuin tämä "kirjailija" Asko Linna, joka varmasti ei ole sukua Väinö Linnalle.

— Lopuksi voin lohduttaa kaikkia ammattinyrkkeilyn ystäviä. Vaikka muutamat pojat ovatkin panneet hanskat naulaan, Suomen ammattinyrkkeily tulee taas syksyllä kovalla voimalla pinnalle. Tarvitaan vain enemmän harjoitusta kuin joutavia puheita.

— Taisto M. Mäki puhuu jostain ottelumatkasta Tukholmaan. Ainakaan hän ei ole koskaan siellä otellut. Purtsi ei myöskään ole koskaan otellut ammattilaisena Saksassa, mutta kenenkäpä muisti ei välillä pettäisi.

ELIS ASK

Tämä pieni rasia sisältää monta kuumaa ja valoisaa tuntia.

Se on Sinistä kaasua. Kertakäyttöpakkauksessa.
Paino 200 g. Hinta 2,65 (ovh)
Voitte sijoittaa sen kaikkiin Camping Gaz-laitteisiin.

Tähän:
Keitin S-200
Paino: 700 g rasioineen
Mitat: 200×190 Ø mm
Kulutus: 96 g/h maks.
Paloaika: 3–4 tuntia
Hinta: 22,– (ovh)

Tai tähän:
Keitin Super
Paino: 850 g rasioineen
Mitat: 245×100 Ø mm
Kulutus: 96 g/h maks.
Paloaika: 3–4 tuntia
Hinta: 29,– (ovh)

Tai tähän:
Valaisin C-200
Paino: 1050 g rasioineen
Mitat: 276×110 Ø mm
Kulutus: 35 g/h maks.
Paloaika: 5–6 tuntia
Teho: vastaa 80 W sähkölamppua
Hinta: 42,– (ovh)

Tai vaikkapa tähän:
Valaisin Confort
Paino: 815 g rasioineen
Mitat: 250×102 Ø mm
Kulutus: 35 g/h
Paloaika: 5–6 tuntia
Teho: vastaa 80 W sähkölamppua
Hinta: 45,– (ovh)

Ja tietysti myös:
Lämpösäteilijään, suksipaahtimeen, puhalluslamppuun tai bunsenpolttimeen. Ne ovat kaikki Camping Gaz -laitteita.

Se oli Sinistä kaasua. Kertakäyttöpakkauksessa. Kun rasia on tyhjä, heitätte sen vain pois. Ja asetatte tilalle uuden. Yksinkertaista, vai kuinka?

Camping Gaz-laitteita on saatavana osuus- ja yksityiskaupoista, tavarataloista, rauta- ja urheilualan liikkeistä sekä huoltoasemilta.

KESÄSANAPUNOKSEN RATKAISU

Mustetäytekynän sai tällä kerralla **Eila Hälikkä**, Taavetti 2 kp. Kirjapalkinnot menivät seuraaville: **Seppo Nieminen**, Box 55040 Helsinki 55, **Juha Kari**, Virpitie 30 Savio, **Kristina Malenius**, Karunantie 4 B Helsinki 28 ja **Aili Hassinen**, Oravankatu 5 A 4 Karhula. Onnittelut voittajille.

Kok-konen · TÖRKY · -LUCIA · PUTOSI KUIN ENO VENEESTÄ · 4.3. · JENKKIEN MAA · PERINNE · IVALLINEN NÄYTELMÄ · ENO · VAIVAISKOIVU · TV:n

Ma, Ti, Ke To, Pe	A	R	J	E	T		K	I	S	S	A		P	I	K	K	U	L	A	N	T	I	T		K	NO-LA-TA	Lasi-pilaa	I
ENNEN MAALIA	S	U	O	R	A			V	A	A	R	A	PON-NETON Alati	V	A	I	S	U	VILJA-KEKO	A	U	M	A	11/6	I	M	P	I
	E	N	G	E	L	S	M	A	N	N	I	T	VIETNA-MIN ALUE	A	N	N	A	M	TAHTO	A	P	U	A		T	U	E	T
Tulinen 300 laivalla	A	S	A	FESTI Lentää	T	A	A	T	A	T	EGYP-TILÄI-NEN 9.2. 2-5.2.	R	A	I	S	A	RASVAA ALUS	I	H	R	A		V	A	U	N	U	T
ILVEILIJÄ		A	SARVI-PÄÄ TON	S	A	A	T	A	N	A		A	I	L	A	T		H	A	A	K	S	I	VANHA KUU-SISSA	V	A	K	A
YKSI KOL-MES-TA	P	A	J	A	T	S	O		P		S	I	N	U	N	UUNIN SUULLA TANSSI	P	O	L	S	K	A	Komp. Brasil. "OLAVI"	N	A	T	A	L
	A	T	O	S	KUNTA RATA-KUNN.	T	KAN-SAN-NOUSU	K	A	P	I	N	A		T	E	E	M	U	PYY-TÄÄ 27.12.	A	N	O	A		A	L	A
Kuo-le-ma-ton Rak-kaus n:o 1	I	"SUO-SIOS-SA"	N	TULIV. AFR.	K	A	M	E	R	U	N	22.2		K	A	T	S	E		H	NÄKYVÄ	A	L	A	S	ENNEN PYHÄ	O	
	S	I	E	L	U	KIELTO "VALE"		P	S	E	U	D	O		P	U	U	Tapsa SINÄ+ MINÄ -DOMINI	R	A	U	T	A	V	A	A	R	A
	E	N	S	I	L	E	M	P	I	KUOKKEA PAISTOS TUKALA	H	A	N	K	A	L	A		A	N	N	O		A	V	A	U	S
	URANUKSEN KUU Hollywoodin TÄHTI			A	L	T	A	I	JEROME Irlantil. mies	K	E	R	N	Kesän riemua KAMEROISSA HELIUM		U	I	M	I	N	E	N		T	U	T	U	T
	T	A	K	A	A	1.3. Mohammed Ali	A	L	P	O	KEINO	T	I	K	K	U	N	E	K	U	T		A	SIIVOILLA		O	V	I
	A	R	I	N	A	Suom. kaup.	R	A	A	H	E	HANNU TOTT		A	A	K	E	HARVIN. KESÄLLÄ	U	ÖSTRING JA HEINÖ			S	O	I	T	I	N
"Em" KUKA	S	I	M	I	TUL-LI	C	U	S	T	O	M			A	S	K	E	L	OVAT OIKE-ASSA	L	E	L	L	I	T			
KIINALAISILLAKIN OMA HALLITTAVA	K	E	N	SIGNORET NUUKA		A		T	Lähi-tie-noo	K	O	T	I	S	E	U	T	U	PINEAPPLE	A	S	I	A	K	K	A	A	T
	U	L	O	S		S	A	I	T	A	YLLÄ	A	S	U	T	Kestävä "PIKKIS"		M	A	T	T	I	K	U	U	S	L	A
	M	PILA-JUTTU 5.1.-T	V	I	T	S	I		A	S	L	A	K	OSA-VALTIO Sn	I	L	L	I	N	O	I	S		T	LIITTO	T	U	L
	A	L	A	M	A	I	N	E	N	WEST	A-SUS-TE	N	U	T	T	U	SINU-HESSA — VUORINEN	K	A	P	T	A	H	KAS-	P	U	S	U
JOKI	T	E	K	O	K	U	U	RUHTI-NAS OKAY	E	M	I	I	R	I		J	A	A	N	A			A	K	A	N	A	T
P	I	A	LAH-DESTA ITÄÄN	N	A	S	T	O	L	A	TANSSI-PAIKKA 6.12.	L	I	N	N	A	N	S	A	L	I	"Kai Pahl-man"	K	A	I	T	S	U
O	T	T	E	E	T	"Pyörähtää ympäri"		K	I	E	P	A	T	A			T	A	S	O	AH-TAUS	L	A	S	T	A	U	S

Jammu:

YRJÖ KALASSA

Terve taas kotoväki

Oltiinhäntä tässä suven esimmäisellä kalareissulla. Meinaten minä, Vikki ja appiukko. Vikin moottorivenneellä seilattiin Teiskon Kirkkojärvellen. Vikki hoiteli konneen. Minhäntä pilin perrää. Ja appiukko pantiin heittelemmään lakillansa vettä venneestä.

Menomatka meni mukavasti, ei siinä mittään. Konekkan ei reikannu. Paitti yhlessä kappeessa salmessa kahautettiin perskeles uppitukkiin. Kaljakori pirulauta tipahti keulasta järveen. Ei siinä mittään. Hypättiinhäntä pelastammaan. Joka mies.

Paatti perskeles jatko yksin mennoonsa tavallisen luijjaa kyytiä. Onneks se pysähty siähen likellen. Kurvas näjetsen yhlen huvilan rannassa purjevenneen kylkeen. Meilän paatillen ei käynyhäntä kuinkan. Ja purjevenneestäkin jäi iso osa pinnallen. Meinaten masto.

Uimalla tultiinhäntä kuivillen, ei siinä mittään. Kaljakori pelastu. Muutonkin meni mukavasti. Appiukolta uppos kultakello.

Arvaatten, jotta se purjevenneen omistaja piti meitillen sen perskeleen pirstinkin. Mutta ei se kauvvaa vihotellu, ei siinä mittään. Tunnin päästä jo naureskeli. Juotettiin sillen meilän eväsviinat.

Ittekkin otettiinhäntä vähän, ei sempuolesta. Ehtoommalla jatkettiinhäntä matkaa eno-Oskarin mökillen ja heitettiinhäntä pitkätsiimat järveen. Aamulla kojettiin. Mutta eihän me mittään saatu. Olihäntä unohlettu panna malot koukkuihin.

Muuton oli lystiä, ei siinä mittään. Pyhäaamuna lählettiin taas tulleen kaupunkiin päin. Selläällä nousi sen perskeleenmoinen myteri. Täytyhäntä aijjaa yhlellen luolollen tuulensuojaan. Aateltiinhäntä jättää sinne jottain tarpeetonta painolastia ja hakkee tulevana pyhänä pois. Sinne se jäi kirroilemmaan. Appiukko.

Joo, semmosta mullen kuuluu, jotta kesän esimmäiset kalat on käytyhäntä narraamassa. Lähetän tässä sullen Ville nämä käyttämättä jääneet malot. Mitä ne täällä kaupunkissa tekkee. Haisevakkin sen perskeleesti.

TERVEISIN YRJÖ

Moni pystyy rakentamaan 40 hv:n perämoottorin, mutta vain Johnson yhtä suorituskykyisen kaksikymppisen.

Säästäjä

Ensimmäinen 20 hevosvoimainen, joka todella vetää vaivatta vesihiihtäjää. Kiskoo hänet hetkessä pintaan. Siihen pystyvät vain tehokkaat Johnson-hevosvoimat.

Johnsonin 20-hevosvoimaisen suunnitteli nuori mies. Siksi se muistuttaa rajua urheiluautoa. Jokainen sen osa on lisäksi mestarillista tekniikkaa. Esimerkiksi liukukytkin. Se estää moottoria vahingoittumasta potkurin osuttua vedenalaiseen esteeseen.

Perämoottorikauppaa kannattaa harkita. Muuten huomaatte ehkä varustautuneenne vesihiihtoon täysin sopimattomalla moottorilla. Siksi kannattaa maksaa hivenen enemmän 20 hevosvoimaisesta Johnson-ista – se antaa Teille luokkansa suorituskyvyn huipun. Muistakaa myös, että Suomessa täytyy rekisteröidä yli 20 hevosvoiman perämoottoriveneet.

Luotettava huolto ja 2 vuoden takuu.

Maahantuoja: **oy Nikolajeff ab**

johtaa luotettavuudessa

Voi leipä!

Nyt sinut tehdään koreaksi. Mensan pasteijaa ja voita. Maistutkin niin hyvältä!

Kun pasteijan hienosta mausta ei haluta tinkiä, se ostetaan pursossa. 125 grammaa pelkkää hyvää. Voileipää syötte aina. Syökääpä tästä lähin pasteijaleipää, jolla on tuoretta meijerivoita. Se on hyvää. Samalla vaivalla.

MENSA

HOROSKOOPPI

OINAS (21. 3.—19. 4.) Kuukausi on suhteellisen vilkas. Töitä riittää toisillekin antaa. Tehtävänne eivät ole tällä kertaa rutiiniluontoisia, vaan teidän on niiden takia harkittava pitkään ja tarkasti. Teidän on varauduttava ristiriitoihin joita kateus aiheuttaa. Parhaita päiviä ovat tiistait, onnenluku 8.

HÄRKÄ (20. 4.—20. 5.) Saatte kuukauden aikana useampaankin otteeseen sydämentykytyksiä, sillä mielenkiintoinen henkilö ilmestyy maisemiinne. Loppukuussa alatte suhtautua asioihin järkevästi. Riitaisuudet perhepiirissä aiheuttavat hankaluuksia. Uusi harrastus osoittautuu mukavaksi. Parhaita päiviä ovat tiistait, onnenluku 2.

KAKSOSET (21. 5.—20. 6.) Huvitukset vetävät nyt teitä puoleensa. Hauskaa teillä kyllä on, mutta raha-asiat eivät tällä kertaa parane. Lomailijoilla on alkuunsa pieniä hankaluuksia, jotka selviävät onneksi pian. Amor pyörii lomailijoitten liepeillä. Parhaita päiviä ovat keskiviikot, onnenluku 10.

RAPU (21. 6.—22. 7.) Ette viihdy arkisissa askareissanne vaan kaipaatte laajempia näköa[illegible]a. Seikkailuun viittaava matka on pyörinyt mielessänne jo [illegible] aikaa. Loppukuussa saattaa olla toteuttamisen aika mon[illegible]n asioissanne. Parhaita päiviä ovat sunnuntait, onnenluk[illegible]

LEIJONA (23. 7.—22. 8.) Taloudellisessa mielessä kuukaudessa ei ole valittamista, mutta muissa suhteissa kärsivällisyytenne joutuu koetukselle. Lähiympäristönne ei välitä toiveistanne. Amorkaan ei ole suopea. Parhaita päiviä ovat lauantait, onnenluku 4.

NEITSYT (23. 8.—22. 9.) Joskus teidänkin on turvauduttava muiden apuun ja tehtävä kompromissi. Älkää olko niin jääräpäinen. Lomailijoille taloudellinen puoli aiheuttaa hankaluuksia, mutta onneksi ne eivät ole kovin vakavaa laatua. Kyllä lomanne onnistuu, jos se on tässä kuussa. Parhaita päiviä ja onnennumeroa ei ole.

VAAKA (23. 9.—22. 10.) Lähiympäristönne ja teidän välinne alkavat rakoilla jonkin vanhan jutun takia. Onnellinen sattuma saattaa kääntää asiat parempaan suuntaan. Älkää tehkö pitkän tähtäimen suunnitelmia juuri nyt. Parhaita päiviä ovat perjantait, onnenluku 3.

SKORPIONI (23. 10.—21. 11.) Tulossa on yllätys joka sekä harmittaa että hyödyttää teitä. Sukulaispiirissä tapahtuu käänne parempaan, eivätkä hermonne enää pääse pettämään teitä. Liikkukaa enemmän ystävienne seurassa. Parhaita päiviä ovat sunnuntait, onnenluku 5.

JOUSIMIES (22. 11.—21. 12.) Olette järkevällä tavalla aktiivinen, ja se luo hyvää perustaa taloudelliselle puolelle. Viihdytte hyvin ystävienne seurassa vaikka mielipiteenne eivät aina käykään yksiin. Amor leikittelee — olkaa siis kärsivällinen. Parhaita päiviä ovat tiistait, onnenluku 1.

KAURIS (22. 12.—19. 1.) Olette henkisesti pirteässä kunnossa ja keksitte moniin pulmiinne näppäriä ratkaisuja. Kotona ja ystävien keskellä olette hiukan syrjässä, mutta se johtuu teistä itsestänne. Parhaita päiviä ovat keskiviikot, onnenluku 4.

VESIMIES (20. 1.—18. 2.) Kuukauden alkupäivinä teillä on aikaa itseänne varten ja kaikkinainen huvittelu onnistuu yli odotusten. Työasioihin liittyvät taloudelliset asiat kääntyvät hyvään suuntaan. Uusia järjestelyjä pienemmässä mittakaavassa tulee tapahtumaan. Parhaita päiviä ovat torstait, onnenluku 10.

KALAT (19. 2.—20. 3.) Joudutte tilanteisiin, joissa näppäryytenne ja nopeaälyisyytenne ratkaisee pulmat. Mikäli pelaatte korttinne taitavasti, on teillä tiedossa etuisuuksia, joita jo olette kaivannutkin. Älkää antako kenellekään aihetta huomauttamiseen. Parhaita päiviä ovat tiistait, onnenluku 13. □

SWISSKELLOT

(Kalevank. 20, II, puh. 602 242)
Box 10164 Helsinki 10

Lähettäkää heti palautusoikeudella ja 1 v. Takuulla postiennakkona (käsiraha + kulut) **kello**/koru
no ...... Ø mm .... mk ....

☐ maksan osamaksulla = **käsiraha** + kk-erät
(huom! käsiraha on aina ostoksenne OSA-suoritus).

☐ tilaan **käteismaksulla,** saan 10 % **kät.-alennuksen.**

Valitsen KAUPANPÄÄLLISIKSI ostokseeni rastilla merkityn **kult.** Arvoesineen, sen halkaisijakoko on Ø mm .... (sormus).

Hymy 7/70

☐ 14 kar. kokokultaiset "Ruusu" korvakorut
☐ 14 kar. kult. miesten Onyx-kivisormus
☐ 14 kar. kult. naisten s Aquamarin-kivisormus

nimi selvästi ....

synt. aika .... kirjoilla ....

osoite tarkasti ....

....

PIKAPALKINTONA LÄMPÖRULLAT (8 kpl. täyd. sarja) 1 kk:n ajan!

PIKAPALKINTONA LÄMPÖRULLAT (8 kpl. täyd. sarja) 1 kk:n aja[illegible]

UUTUUS! — superautomaatti, upea JALOTERÄSKEHYS jossa venyvä HYVÄ sport-metalliranneke. Voitte uida, saunoa tämä kello ranteessanne, sitä ja sitä ei tarvitse itse vetää — se osoittaa Teille tarkan ajan sekä kk:n päivät! 25 kiv. Eta-koneisto parhaimmiilaan. Norm. hinta mk 244:— — nyt Teille vain 178:— ja 22:—/kk-erät. **no 2500**

TEHKÄÄ SE NYT

JA OSTAKAA KERRALLA KUNNON KELLO tai aito kultakoru!

— tarkastakaapa, mitä pystymme Teille vielä tarjoamaan ilmaisena kaupanpäällisenä — se on **MARKKINOIDEN PARASTA!**
Meiltä voitte aina ostaa joko käteisellä tai osamaksulla, ja ostittepa kellon tai korun — aina Te saatte valitsemanne kaupanpäällisen HETI! Turvallisuutenne takeeksi saatte 1 v. Takuun/Kellovakuutus (3,—), Teillä on täysi palautusoikeus meidän kustannuksellamme, jolloin saatte rahanne heti takaisin! SWISSKELLOT on palvellut asiakkaitaan postitse jo yli 10 v. ajan — se kertoo saamastamme luottamuksesta ja suosiosta. Nyt tarjotut kellot ovat varustettu "SWISS-MADE" ankkurikoneistoilla, ne ovat parhaat mahdolliset, kultakorut ovat hyvin viimeisteltyjä ja kiilloitettuja — laadusta emme ole tinki[illegible] Hintamme ovat tunnetusti edulliset, ne ov[illegible]miita netto-hintoja, eli alennukset jo pois-[illegible]na! Valitkaa omanne — tilatkaa jo tänää[illegible]te taatusti tyytyväinen!

VALITKAA TÄSTÄ KAUPANPÄÄLLINEN

1.

8108
8508

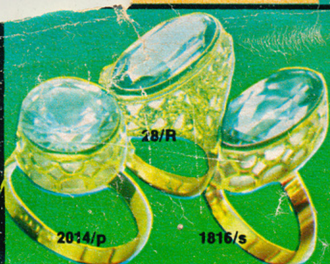

8522

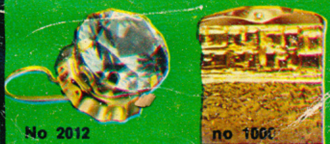

8111

no 8522, 25 kiv. kaksois-automaatti kultadoubleisena, itsevetävä **koneisto kuulalaakerilla!** Incabloc antimagn. kestojousi jne. — osoittaa Teille sekä kk:n että viikon päivän, vesitiivis, mk 198:— ja 22,—/kk-erät.
no 8111, 25 kiv. Felca **Sukeltajanautomaatti,** jossa 10 atm. erikoisvesitiivis, **erilainen jaloteräskehys,** Eta itsevetävänä, täysin automaattinen päivyri, upea värillinen taulu, "tropic" rannekkeella, incabloc, antimagn. jne. Vain 198:— ja 22,—/kk-erät.
no 893, 21 kiv. nykyaikaisesti muotoiltu "kalenterikello" **päivän muotia,** vesitiivis kromikuori, inca[illegible] antimagn. kestojousi, vain [illegible] uuden päivän automaattisest[illegible] **kello joka huomataan,** myös vaiaiseva vain mk [illegible]12:— ja [illegible] 15:—.
no 5893, sama kello [illegible]na, hinta mk 1[illegible]:— ja [illegible]

28/R
2014/p
1816/s

No 2012
no 1000

605
610

no 8108, 25 kiv. upea Felca Kalenteriautomaatti, **vesitiivis** jaloteräskehys, joka on suunniteltu hyvin käteensopivaksi — parannettu nelikulmainen muoto, todella upea itsevetävä herrasmiehen kello, ja laatu on tunnettua Felca-laatua, hinta mk 198:— ja 22,—/kk-erät.
no 8508, sama kultadoubleisena, hinta sama!

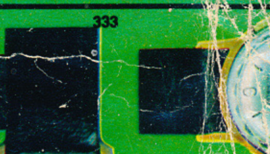
KULTAKORUJA:

no 2014-P, Uutuus sormus 14 kar. kultaa, jossa moniviisteinen hyvä pyöreä korukivi, s. aquamarin, s. valkospinelli valittavana, mk 105:— ja 15:—/kk-erät.
no 1816-S, Naisten 14 kar. sormus-uutuus soikealla kivellä, valittavana samat kuin yllä + savukvartsi, mk 105:— ja 15:—/kk-erät.
no 28/R, 14 kar. Sormus-uutuus, soikealla s. aquamarin tai valkospinelli kivellä, mk 129:— ja 15:—/kk-erät.
no 1000, Uutuus-Kalvosinnapit, **kokokultaiset** ja kaksiulotteiset, meillä tämän mallin yksinmyyntioikeus, paino yli 10 gr. **vain mk 149:—** ja 22:— kk-erät.
no 2012, 14 kar. kult. KORVAKORUT Ø 12 mm korukivillä, kuten yllä sormuksissa, mk 105:— ja 15:—/kk-erät.
no 605, aito timanttisormus 18 kar. kultaa, jossa on briljantti-hiottu 5 pointin timantti istutettuna valkokultaan, ainoastaan mk 172:— ja 22:—/kk-erät.
no 610, aito timanttisormus 18 kar. kultaa, jossa on 10 pointin briljantti-hiottu timantti istutettuna valkokultaan, vain mk 269:— ja 30:—/kk-erät.
"BISMARCK" — 14 kar. kultaketjut, ns. raskasmalli, kotelolukko, huoliteltu hiottu pinta.
no 155, n. 5,5 mm leveä vain mk 109:— ja 15:—/kk.
no 165, n. 6,5 mm leveä " mk 145:— ja 22:—/kk.
no 185, n. 8,5 mm leveä " mk [illegible]:— ja [illegible]:—/kk.
no 2620, bismarck-**KAULAKETJU,** 14 kar. jousi- tai kotelolukko keskeltä n. 6 mm päihin suippeneva, pituus **n. 4[illegible] mm,** vain mk 145:— ja 22:—/kk-erät.
RANNERENKAAT: 14 kar. kultaa, varm. lukko vitjoilla, Flacca tai puolipyöreä malli: FL = flacca ja PP = puolipyöreä.
no 1305, lev. 5 mm, **Flacca,** mk 129:— [illegible]:—/kk.
no 208, lev. 8 mm, **FL/PP,** mk 142:— 22:—/kk.
no 21[illegible], lev. 10 mm, **FL/PP,** mk [illegible]:— 22:—/kk.
no 212, lev. 12 mm, **FL/PP,** mk [illegible]:— 22:—/kk.
no 21[illegible], lev. 14 mm, **FL/PP,** mk [illegible]:— 27:—/kk.

8310

333

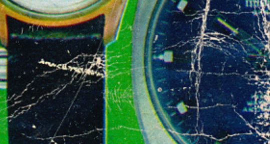

898
832

no 7630, 17 kiv. Eta-ankkurikoneistolla oleva siro naisten juhla-kello, safiirihiottulasi, kultadoubleeta, incabloc-iskusuojattu, antimagn. kestojousi jne. vain mk 104:— ja 15:—/kk-erät.
no 7640, samantapainen kuin 7630 jossa siis safiirihiottu lasi, mutta kehys on täyttä 18 kar. KULTAA, silti hinta vain **mk 159:—** ja 22:—/kk-erät.
no 8310, 21 kiv. Eta-koneistolla oleva upea naisten kultadoublekello, jossa vesitiivis kehys, keskisek. osoitin, incabloc-iskusuojattu, antimagn. kestojousi, vain mk 119:— ja 15:—/kk-erät.
no 898, 17 kiv. SUKELTAJANKELLO, jossa lisänä päivyri, maailmanaikarengas, jota voi käyttää ns. aikarenkaana ajanottoa varten. 6 ilm.k. erikoisvesitiivis kehys, pimeässä voimakkaana loistava, [illegible]ke, erikoishintaan mk [illegible] 15:—/kk-erät.
no 832, 17 kiv. SU[illegible] jossa aikarengas [illegible] hieman isompi koko [illegible] mutta ilman päivyriä, [illegible] vain mk 119:— ja [illegible]
no 826, 21 kiv. MIE[illegible] KE[illegible] ka koneisto on [illegible], [illegible] A-laatua. Profectuskehys on [illegible] ja nykyaikaisesti muotoiltu. [illegible] iskusuoja, antimagn. kestojousi, [illegible]rillinen taulu, — silti hinta vain 109:— ja 15,—/kk-erät.
no 333, 17 kiv. AS-ankkurikoneisto[illegible] oleva sievä naisten kultadoub[illegible] lo vesitiiviinä, sama [illegible] tenkin malleissa [illegible] jokapäiväiseen käyttöön, va[illegible] [illegible] ja 15:—/kk-erät.